

Zeszyt metodologiczny **Badanie budżetów gospodarstw domowych**

Methodological report
Household Budget Survey

Zeszyt metodologiczny

Badanie budżetów gospodarstw domowych

Methodological report
Household Budget Survey

Główny Urząd Statystyczny Statistics Poland

Warszawa Warsaw 2024

Opracowanie merytoryczne

Content-related works

Główny Urząd Statystyczny, Departament Badań Społecznych i Rynku Pracy
Statistics Poland, Social Survey and Labour Market Department

Kierujący

Supervisor

dr Piotr Łysoń

Zespół autorski

Editorial team

Mikołaj Haponiuk, Dariusz Jacyków, Monika Kowalewicz, Katarzyna Mucha, Krystyna Siwiak

Współpraca

Cooperation

Anna Rozworowska, Agnieszka Zarzycka – Centrum Informatyki Statystycznej w Warszawie (w zakresie tematu „przetwarzanie danych; redagowanie danych; tworzenie zbioru wtórnego; opracowanie tablic wynikowych”)

Karolina Warno – Departament Programowania, Koordynacji Badań i Rejestrów (w zakresie tematu „dobór próby; schemat losowania; estymacja parametrów i ocena precyzji estymatorów”)

Wiesław Strzelecki – Centrum Informatyki Statystycznej, Zakład w Radomiu (w zakresie „techniki zbierania danych”)

Skład i opracowanie graficzne

Typesetting and graphics

Dariusz Jacyków, Monika Kowalewicz

Zeszyt metodologiczny zaopiniowany przez Komisję Metodologiczną GUS

Methodological report, reviewed by the Methodological Commission of Statistics Poland

Publikacja dostępna na stronie internetowej

Publications available on website

stat.gov.pl

Przy publikowaniu danych GUS prosimy o podanie źródła

When publishing Statistics Poland data – please indicate the source

Metadane

Tytuł zeszytu metodologicznego	Zeszyt metodologiczny. Badanie budżetów gospodarstw domowych
Autorzy	Departament Badań Społecznych i Rynku Pracy, GUS
Zakres podmiotowy badania/obszaru	Jednostką obserwacji w badaniu budżetów gospodarstw domowych jest gospodarstwo domowe jedno- lub wieloosobowe.
Zakres przedmiotowy badania/obszaru	Przedmiotem badania jest budżet gospodarstwa domowego, tzn. wielkość przychodów i rozchodów (pieniężnych i niepieniężnych) wszystkich członków badanego gospodarstwa domowego.
Rodzaj i metoda badania/obszaru	Badanie budżetów gospodarstw domowych jest badaniem dobrowolnym, prowadzonym metodą reprezentacyjną na terenie całego kraju. W badaniu zastosowana została metoda rotacji całkowitej, z miesięcznym okresem wymiany uczestniczących gospodarstw domowych. Badaniu podlegają wszystkie gospodarstwa domowe zamieszkałe w wylosowanych mieszkaniach. Wielkość wylosowanej próby podstawowej: 30432 gospodarstw domowych. Dodatkowo losowana jest próba rezerwowa.
Narzędzia zbierania danych/źródła danych	W badaniu budżetów gospodarstw domowych obowiązują następujące kwestionariusze: BR-01b, BR-01a, BR-01, BR-04. Procedura zbierania danych – metoda zbierania informacji od respondentów w wywiadzie bezpośrednim prowadzonym metodą CAPI (kwestionariusze BR-01b, BR-01a, BR-04) oraz metodami CAII/PAPI/PARA (książeczka BR-01).
Prezentacja rezultatów badania/obszaru	Informacja sygnałna: https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/warunki-zycia/dochody-wydatki-i-warunki-zycia-ludnosci/sytuacja-gospodarstw-domowych-w-2022-r-w-swietle-badania-budzetow-gospodarstw-domowych,3,22.html Publikacja: https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/warunki-zycia/dochody-wydatki-i-warunki-zycia-ludnosci/budzety-gospodarstw-domowych-w-2022-roku,9,21.html
Wykorzystywane klasyfikacje	Klasyfikacja Spożycia Indywidualnego wg Celu (COICOP): https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Glossary:Classification_of_individual_consumption_by_purpose_(COICOP) Klasyfikacja Zawodów i Specjalności (KZiS): https://stat.gov.pl/Klasyfikacje/doc/kzs/kzs_pp.htm Polska Klasyfikacja Działalności (PKD): https://stat.gov.pl/Klasyfikacje/doc/pkd_07/pkd_07.htm Międzynarodowa Standardowa Klasyfikacja Edukacji (ISCED): https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Glossary:International_standard_classification_of_education_(ISCED)/pl Klasyfikacji Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NUTS): https://stat.gov.pl/statystyka-regionalna/jednostki-terytorialne/klasyfikacja-nuts/
Data opracowania zeszytu metodologicznego	Grudzień 2023

Metadata

Title of the methodological report	Methodological report. Household budget survey
Authors	Social Survey and Labour Market Department, Statistics Poland
Scope of the survey/area by subject	The unit of observation in the household budget survey is a single or multi-person household.
Objective scope of the survey/area	The subject of the survey is budget of a household i.e. the amount of income and expenditure (monetary and non-monetary) of all members of the surveyed household.
The method of survey/survey area	The household budget survey is a voluntary, representative survey conducted throughout the country. The survey used the total rotation method, with a monthly replacement period for participating households. All households living in sampled dwellings are surveyed. Selected basic sample size: 30432 households. Reserve sample is selected additionally.
Data collection tools/data sources	In the household budget survey are used following questionnaires: BR-01b, BR-01a, BR-01, BR-04. Data collection procedure – data are collected from the respondents in the direct interview led with use of the CAPI method (questionnaires BR-01b, BR-01a, BR-04) as well as CAPI/PAPI/PARA method (BR-01 diary).
Presentation of survey/area results	News release: https://stat.gov.pl/en/topics/living-conditions/living-conditions/the-situation-of-households-in-2022-on-the-basis-of-results-of-the-household-budget-survey,12,22.html Publication: https://stat.gov.pl/en/topics/living-conditions/living-conditions/household-budget-survey-in-2022,2,18.html
Classifications used	Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP): https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Glossary:Classification_of_individual_consumption_by_purpose_(COICOP) Classification of Occupations and Specialties: https://stat.gov.pl/Klasyfikacje/doc/kzs/kzs_pp.htm Polish Classification of Activities: https://stat.gov.pl/Klasyfikacje/doc/pkd_07/pkd_07.htm International Standard Classification of Education (ISCED): https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Glossary:International_standard_classification_of_education_(ISCED)/pl Classification of Territorial Units for Statistics (NUTS): https://stat.gov.pl/en/regional-statistics/classification-of-territorial-units/classification-of-territorial-units-for-statistics-nuts/
Date of methodological report	December 2023

Spis treści

Contents

Metadane	3
Metadata	4
Spis treści	5
Contents	5
Objaśnienia znaków umownych i ważniejsze skróty	7
Symbols and main abbreviations	7
Wstęp	9
Introduction	9
1. Zakres podmiotowy i przedmiotowy badania	12
1. Subjective and objective scope of the survey	12
1.1. Zakres podmiotowy badania	12
1.1. Subjective scope of the survey	12
1.2. Zakres przedmiotowy badania	12
1.2. Objective scope of the survey	12
2. Rodzaj i metoda badania	13
2. Survey type and method	13
2.1. Metoda badania	13
2.1. Survey method	13
2.2. Dobór próby	15
2.2. Selection of the sample	15
3. Narzędzia zbierania danych/źródła danych	20
3. Data collection tools/data sources	20
3.1. Kwestionariusze	20
3.1. Questionnaires	20
3.2. Techniki zbierania danych	22
3.2. Data collection techniques	22
3.3. Przetwarzanie danych	25
3.3. Data processing	25
4. Zmienne występujące w badaniu	30
4. Variables present in the survey	30
4.1. Charakterystyka głównych zmiennych	30
4.1. Characteristic of main variables	30
4.2. Charakterystyka głównych wskaźników i zasady ich obliczania	31
4.2. Characteristic of main indices and their computing rules	31

4.3. Ważniejsze pojęcia, definicje oraz kategorie ekonomiczne stosowane w badaniu	33
4.3. Main concepts, definitions and socio-economic categories used in the survey	33
4.4. Klasyfikacje	43
4.4. Classifications	43
5. Organizacja i zarządzanie realizacją badania	45
5. Organisation and management of the survey completion	45
6. Sposób prezentacji wyników badania	47
6. Presentation of the survey results	47
7. Ocena jakości badania	49
7. Assessment of the survey quality	49
7.1. Braki odpowiedzi	49
7.1. Non-response	49
7.2. Błędy oraz kontrola jakości w terenie	50
7.2. Errors and data quality control in the field	50
Bibliografia	52
Bibliography	52
Załączniki	54
Appendices	54
1. Kategorie ekonomiczne	54
1. Economic categories	54
2. Klasyfikacje	59
2. Classifications	59
3. Wykaz zmiennych występujących w badaniu	108
3. List of variables in the survey	108
4. Wykaz badań modułowych zrealizowanych w latach 1993–2023	115
4. List of the modular surveys conducted in years 1993–2023	115
5. Publikacje GUS z lat 1999–2023 i inne źródła zawierające wyniki badania budżetów gospodarstw domowych	116
5. Statistics Poland publications in years 1999–2023 and other sources containing results of the household budget survey	116
6. Kwestionariusze stosowane w badaniu budżetów gospodarstw domowych w 2023 roku	117
6. Questionnaires used in the household budget survey in 2023	117

Objaśnienia znaków umownych i ważniejsze skróty

Symbols and main abbreviations

Skrót Abbreviation	Opis Description
BBGD	Badanie Budżetów Gospodarstw Domowych Household Budget Survey
CAPI	Wspomagany komputerowo wywiad bezpośredni Computer Assisted Personal Interview
CATI	Wspomagany komputerowo wywiad telefoniczny Computer Assisted Telephone Interview
CIS	Centrum Informatyki Statystycznej (Warszawa, Radom) Statistical Computing Centre (Warszawa, Radom)
COICOP	Klasyfikacja Spożycia Indywidualnego według Celu Classification of Individual Consumption by Purpose
CORstat	System zarządzania badaniami Survey management system
Eurostat	Urząd Statystyczny Unii Europejskiej Statistical Office of European Union
GUS	Główny Urząd Statystyczny Statistics Poland
jps	jednostki losowania pierwszego stopnia First stage sampling units
NSP	Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań National Population and Housing Census
NUTS	Klasyfikacja Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych Classification of Territorial Units for Statistics
OECD	Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju Organisation for Economic Co-operation and Development
PAPI	Wywiad bezpośredni z wykorzystaniem formularzy papierowych Paper and Pencil Interview
PARA	Paragonowa metoda zbierania danych Receipt method of data collection
SIB	System Informatyczny Badania Survey Information System
SP	Departament Badań Społecznych i Rynku Pracy Social Survey and Labour Market Department
TERYT	Rejestr podziału terytorialnego kraju Register of the Territorial Division of the Country
UE	Unia Europejska European Union
US	Urząd Statystyczny Statistical Office

Informacje dodatkowe:

1. Ankieter – pracownik urzędu statystycznego, który organizuje badanie w terenie, utrzymuje bezpośredni kontakt z badanymi gospodarstwami domowymi, kontroluje, analizuje i rejestruje dane uzyskane od badanych gospodarstw domowych.
2. Inspektor (osoba kontrolująca) – pracownik urzędu statystycznego, który sprawuje nadzór nad pracą przydzielonych mu ankieterów, polegający na kontroli ich pracy w terenie, bieżącym instruktazu oraz analizie zarejestrowanych danych.
3. „Prywatne gospodarstwo domowe” definiuje się jako osobę mieszkającą samotnie lub grupę osób, które mieszkają razem w tym samym prywatnym mieszkaniu i wspólnie się utrzymują.
4. Pojęcia „budżet gospodarstwa domowego” i „budżet domowy” stosowane są zamiennie w dalszej części Zeszytu.
5. Stosowany w niniejszym zeszycie skrót COICOP/HBS oznacza Klasyfikację Spożycia Indywidualnego według Celu, opracowaną na potrzeby badania budżetów gospodarstw domowych i obowiązującą od 2023 r. (do końca 2022 r. obowiązywała klasyfikacja eCOICOP, a w okresie przejściowym za lata 2021–2024 dane według obu klasyfikacji będą naliczane równolegle).

Wstęp

Introduction

Obecne opracowanie „Zeszyt metodologiczny. Badanie budżetów gospodarstw domowych” jest uaktualnioną wersją poprzedniej edycji publikacji wydanej pod tym samym tytułem w serii Metodologia badań statystycznych w 2018 r. Ze względu na zmiany, jakie sukcesywnie wprowadzono do badania w latach 2019–2023 i te przygotowane do wprowadzenia w 2024 r., konieczne stało się opracowanie uaktualnionej wersji zeszytu metodologicznego. Ujęte w nim zmiany w metodologii i organizacji badania w największym zakresie dotyczą wielkości próby, jej alokacji oraz uogólniania wyników badania, a także wprowadzenia nowej Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu.

Publikacja składa się z siedmiu rozdziałów oraz aneksu. W pierwszym rozdziale zaprezentowany został zakres przedmiotowy i podmiotowy badania, w drugim – metoda badania, w trzecim – narzędzia zbierania danych. W części czwartej zeszytu przedstawiono charakterystykę zmiennych, wskaźniki oraz definicje kluczowych pojęć stosowanych w badaniu. W rozdziale piątym zaprezentowana została organizacja i realizacja badania, natomiast w szóstym – omówione zostały sposoby prezentacji danych wynikowych i form udostępniania wyników badania. Tematem ostatniego rozdziału jest ocena jakości badania i wiarygodności uzyskanych wyników.

W aneksach zamieszczono m. in. wzory kwestionariuszy wykorzystywanych w badaniu budżetów gospodarstw domowych, listę zmiennych oraz stosowaną w badaniu Klasyfikację Spożycia Indywidualnego według Celu, która została wdrożona od 01.01.2023 r. Ponadto uaktualniony został wykaz badań modułowych zrealizowanych na próbie wylosowanej do badania budżetów gospodarstw domowych oraz wykaz publikacji Głównego Urzędu Statystycznego zawierających wyniki tego badania.

Cel badania

The survey objective

Badanie budżetów gospodarstw domowych dostarcza istotnych danych do analizy poziomu życia ludności. Stanowi podstawowe źródło informacji o rozchodach, spożyciu ilościowym żywności, przychodach oraz o innych aspektach warunków życia określonych grup ludności.

W badaniu budżetów gospodarstw domowych zbierane są szczegółowe informacje o:

- poziomie i strukturze realizowanych wydatków, źródłach pozyskiwania towarów i usług,
- poziomie spożycia podstawowych artykułów żywnościowych w ujęciu ilościowym oraz w przeliczeniu na wartości energetyczne i składniki odżywcze,
- cenach płaconych przez gospodarstwa domowe za wybrane towary i usługi,
- poziomie i źródłach osiąganym dochodów,
- wyposażeniu gospodarstw domowych w dobra trwałego użytkowania,
- warunkach mieszkaniowych,
- subiektywnej ocenie sytuacji materialnej gospodarstw domowych,
- zasobności tj. zgromadzonych aktywach i zaciągniętych zobowiązaniach,
- strukturze demograficzno-społecznej gospodarstw domowych, tj. o liczbie, wieku, płci, wykształceniu, niepełnosprawności prawnej, aktywności ekonomicznej osób wchodzących w skład badanego gospodarstwa domowego.

Dane uzyskane z badania budżetów gospodarstw domowych umożliwiają dokonywanie analiz warunków życia ludności, ocenę wpływu różnych czynników na kształtowanie się poziomu i różnicowania sytuacji materialnej podstawowych grup gospodarstw domowych.

Informacje pozyskane z badania służą administracji państwowej (oraz organom władzy) jako istotne źródło wiedzy do przygotowania, realizacji i monitorowania polityk społecznych i gospodarczych. Dane wynikowe z tego badania są także wykorzystywane do porównań międzynarodowych oraz wieloaspektowych analiz naukowych.

Wyniki badania budżetów gospodarstw domowych wykorzystywane są głównie do:

- analizy poziomu i zróżnicowania warunków życia podstawowych grup społeczno-ekonomicznych gospodarstw domowych oraz przyczyn powodujących to zróżnicowanie,
- analizy poziomu oraz zróżnicowania warunków życia podstawowych grup gospodarstw domowych w ujęciu dynamicznym,
- tworzenia wag służących do obliczania wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych, a tym samym pośrednio do rewaloryzacji rent i emerytur oraz innych świadczeń społecznych,
- ustalania parytetu siły nabywczej (PPP),
- ustalania poziomu minimalnego wynagrodzenia,
- ustalania stawek opłat za odpady komunalne,
- szacowania obciążeń wydatkowych i podatkowych gospodarstw domowych,
- badania spożycia naturalnego,
- badania ubóstwa ekonomicznego,
- badania ubóstwa energetycznego,
- badania poziomu oraz zachodzących zmian w dochodach nominalnych i realnych poszczególnych grup gospodarstw domowych,
- szczegółowych badań rynku konsumpcyjnego, opracowań prognostycznych oraz innych analiz ekonomicznych,
- porównań międzynarodowych.

Rys historyczny

Historical view

Historia badań budżetów gospodarstw domowych na ziemiach polskich sięga przełomu XIX i XX wieku. Podobnie jak sto lat wcześniej na zachodzie Europy, były to opracowania pojedynczych budżetów gospodarstw domowych zaliczanych do niższych warstw społecznych, sporządzane przez indywidualnych badaczy.

W okresie II Rzeczypospolitej badania budżetów gospodarstw domowych zostały podjęte przez GUS, placówki naukowe oraz instytucje samorządu terytorialnego. Pozwoliło to na objęcie nimi od kilkudziesięciu do kilkuset gospodarstw domowych. Były to jednak badania fragmentaryczne, nastawione na wybrane grupy ludności, prowadzone na niezbyt dużych próbach i w niektórych regionach kraju.

Po II wojnie światowej kontynuacją badania budżetów gospodarstw domowych zajął się GUS. Od 1957 roku GUS prowadzi nieprzerwanie do dnia dzisiejszego badanie budżetów oparte na metodzie reprezentacyjnej.

Można tu wyróżnić cztery okresy:

- 1957–1971 – podejście branżowe, metoda ciągła,
- 1973–1982 – podejście terytorialne, metoda ciągła,
- 1982–1992 – podejście terytorialne, metoda rotacji kwartalnej,
- od 1992 – podejście terytorialne, metoda rotacji miesięcznej.

Podejście branżowe opierało się na losowaniu zakładów pracy, a następnie badaniu gospodarstw domowych wybranych losowo pracowników.

Podejście terytorialne oznacza losowanie gospodarstw domowych (mieszkań) zamieszkałych na terenie uprzednio wylosowanych rejonów statystycznych (lub ich zespołów utworzonych dla potrzeb narodowego spisu powszechnego).

Metoda ciągła polegała na badaniu tych samych gospodarstw przez rok albo dłużej.

Metoda rotacyjna oznacza wymianę badanych gospodarstw w ciągu roku, w przypadku rotacji miesięcznej – co miesiąc. To samo gospodarstwo domowe uczestniczy w badaniu przez 2 kolejne lata w tym samym miesiącu roku (np. gospodarstwo uczestniczy w badaniu w styczniu 2022 r. a następnie w styczniu 2023 r.).

Podstawa prawna badania

Legal basis of the survey

Podstawę prawną prowadzenia badania budżetów gospodarstw domowych stanowią: Ustawa z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej (Dz.U. z 2016 r. poz. 1068, z późniejszymi zmianami) oraz coroczne rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie programu badań statystycznych statystyki publicznej, ustalające program badań na dany rok.

<https://bip.stat.gov.pl/prawo/akty-prawne/ustawa-o-statystyce-publicznej/>

<https://bip.stat.gov.pl/dzialalnosc-statystyki-publicznej/program-badan-statystycznych/>

Współpraca pomiędzy Eurostatem a krajowymi urzędami statystycznymi państw członkowskich Unii Europejskiej w zakresie badania budżetów gospodarstw domowych odbywa się obecnie w ramach umowy dżentelmeńskiej. Od 2026 r. metodologia i organizacja badania budżetów gospodarstw domowych uregulowana będzie Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1700 z dnia 10 października 2019 r. ustanawiającym wspólne ramy statystyk europejskich dotyczące osób i gospodarstw domowych, oparte na danych na poziomie indywidualnym, zbierane metodą doboru próby. W celu umożliwienia realizacji badania na nowej podstawie prawnej, Eurostat we współpracy z państwami członkowskimi opracował nowy pakiet dokumentów uzupełniających, w tym podręcznik metodyczny, wytyczne dotyczące przekazywania danych, zasady walidacji, wykaz zmiennych i wskaźników oraz wytyczne dotyczące krajowej sprawozdawczości dotyczącej jakości.

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/TXT/?uri=CELEX%3A32019R1700>

Obowiązek zachowania tajemnicy statystycznej

Obligation to maintain statistical secrecy

1. Osoby prowadzące badanie budżetów gospodarstw domowych oraz sprawujące nadzór nad tym badaniem są zobowiązane – w myśl art. 54 Ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej (Dz.U. z 2016 r. poz. 1068 z późniejszymi zmianami) – do zachowania w tajemnicy wszelkich informacji uzyskanych od badanych gospodarstw domowych.
2. Art. 54 Ustawy, wymienionej w pkt. 1 postanawia, że „Kto narusza tajemnicę statystyczną, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3”, a art. 55 „Kto w celu osiągnięcia korzyści majątkowej lub osobistej wykorzystuje dane statystyczne, z którymi zapoznał się w związku z wykonywaniem pracy lub czynności na zlecenie prowadzącego badanie statystyczne statystyki publicznej, podlega karze pozbawienia wolności do lat 5”.
3. Badanie jest realizowane zgodnie z przepisami Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych.
4. W myśl obowiązujących przepisów wszystkie informacje dotyczące poszczególnych gospodarstw objętych badaniem budżetów gospodarstw domowych, stanowią tajemnicę statystyczną oraz osobistą tych gospodarstw. W związku z tym muszą być odpowiednio zabezpieczone zarówno przez ankieterów, jak i przez urzędy statystyczne.
5. Prawo wglądu do materiałów uzyskiwanych od poszczególnych gospodarstw domowych mają – poza ankieterami współpracującymi z tymi gospodarstwami – tylko osoby kontrolujące, kierownicy odpowiedzialni za badanie budżetów domowych oraz upoważnieni pracownicy Departamentu Badań Społecznych i Rynku Pracy.

1. Zakres podmiotowy i przedmiotowy badania

1. Subjective and objective scope of the survey

1.1. Zakres podmiotowy badania

1.1. Subjective scope of the survey

Jednostką obserwacji w badaniu budżetów gospodarstw domowych jest prywatne gospodarstwo domowe jedno- lub wieloosobowe.

Badaniu nie podlegają gospodarstwa domowe:

1. Zamieszkujące w obiektach zbiorowego zakwaterowania (internat, hotel robotniczy, dom rencisty, klasztor itp.) z wyjątkiem gospodarstw domowych pracowników zamieszkałych w tych obiektach z tytułu wykonywanej pracy (np.: kierownik hotelu, dozorca).
2. Obywateli obcego państwa – szefów i cudzoziemskiego personelu przedstawicielstw dyplomatycznych i urzędów konsularnych państw obcych, członków rodzin tych osób oraz innych osób korzystających z przywilejów i immunitetów na mocy umów, ustaw lub powszechnie ustalonych zwyczajów międzynarodowych.

Gospodarstwa domowe obywateli obcego państwa zamieszkujące w Polsce stale lub przez okres co najmniej roku i posługujące się językiem polskim biorą udział w badaniu.

1.2. Zakres przedmiotowy badania

1.2. Objective scope of the survey

Przedmiotem badania jest przede wszystkim budżet gospodarstwa domowego, tzn. wielkość przychodów i rozchodów (pieniężnych i niepieniężnych) wszystkich członków badanego gospodarstwa domowego oraz ilościowe spożycie wybranych artykułów i usług.

Ponadto w badaniu zbierane są informacje o cechach demograficznych i społeczno-ekonomicznych osób wchodzących w skład gospodarstwa domowego, warunkach mieszkaniowych, zasobności, wyposażeniu gospodarstwa w dobra trwałego użytkowania oraz subiektywnej ocenie sytuacji materialnej gospodarstwa domowego.

2. Rodzaj i metoda badania

2. Survey type and method

2.1. Metoda badania

2.1. Survey method

Badanie budżetów gospodarstw domowych prowadzone jest metodą reprezentacyjną, która daje możliwość uogólnienia z określonym błędem, uzyskanych wyników na wszystkie prywatne gospodarstwa domowe w kraju.

Badaniu podlegają wszystkie gospodarstwa domowe zamieszkałe w wylosowanych mieszkaniach¹ (w jednym mieszkaniu może mieszkać więcej niż jedno gospodarstwo domowe). Od 1993 r. (eksperymentalnie w 1992 r.) badanie budżetów prowadzone jest metodą rotacji całkowitej miesięcznej, o cyklu kwartalnym. Gospodarstwa domowe uczestniczą w badaniu przez dwa kolejne lata w tym samym miesiącu roku (np. gospodarstwo uczestniczy w badaniu w styczniu 2022 r. a następnie w styczniu 2023 r.).

„Rotacja miesięczna” oznacza, że w każdym miesiącu w badaniu uczestniczą inne gospodarstwa domowe. Jest to tzw. miesiąc badania. Gospodarstwo notuje w tym okresie swoje rozchody i przychody w specjalnych zeszytach, nazywanych książeczkami budżetowymi. Respondenci mają też możliwość zbierania paragonów, których nie muszą przepisywać do książeczek papierowych. Od 2016 r. udostępniono respondentom możliwość rejestracji przychodów i rozchodów w aplikacji elektronicznej (tzw. CAII) – na urządzeniu respondenta.

„Rotacja całkowita” oznacza, że wymianie podlegają wszystkie gospodarstwa domowe uczestniczące w badaniu w danym okresie.

„Cykl kwartalny” oznacza, że z gospodarstwami domowymi badanymi w poszczególnych miesiącach kwartału kalendarzowego na koniec kwartału przeprowadzany jest dodatkowy wywiad. Dla gospodarstw badanych w styczniu, lutym i marcu wywiad kwartalny przeprowadzany jest na przełomie marca i kwietnia, dla gospodarstw badanych w kwietniu, maju i czerwcu wywiad ten przeprowadzany jest na przełomie czerwca i lipca itd.

W przypadku nieprzystąpienia do badania żadnego gospodarstwa domowego z wylosowanego mieszkania, dobierane jest inne mieszkanie, ze specjalnie przygotowanej w tym celu rezerwowej listy mieszkań. Listę taką losuje się oddzielnie dla każdego wylosowanego mieszkania.

Mieszkanie z próby rezerwowej dobiera się tak długo, aż co najmniej jedno gospodarstwo domowe wyrazi zgodę na uczestniczenie w badaniu. Istotne jest tutaj ściśle przestrzeganie losowo ustalonego porządku mieszkań.

Zamianę mieszkań stosuje się wówczas, gdy gospodarstwo zamieszkujące wylosowane mieszkanie nie podejmuje badania lub rezygnuje z udziału w badaniu w terminie do siódmego dnia miesiąca badania (do 2022 r. było do dziesiątego dnia miesiąca badania). Nie stosuje się jej natomiast w przypadku przerwania badania przez gospodarstwo po upływie siódmego dnia miesiąca badania lub jego nieprzystąpienia do wywiadu kwartalnego.

W roku x badane są dwie podpróbki: podpróbka wylosowana dwa lata wcześniej (w roku $x-2$) – badana w latach $x-1$ i x oraz podpróbka wylosowana w poprzednim roku (w roku $x-1$) – badana w latach x i $x+1$. Każda podpróbka składa się z 634 jps.

W każdym miesiącu badaniem objętych jest po 1268 mieszkań (po 634 jps) z podpróbki pierwszej i drugiej, czyli 30432 mieszkań w ciągu roku.

Liczba gospodarstw zbadanych, czyli gospodarstw, dla których wypełniono wszystkie wymagane kwestionariusze kształtuje się na poziomie około 28 tys. gospodarstw (w roku 2022 zbadano 28383 gospodarstw domowych).

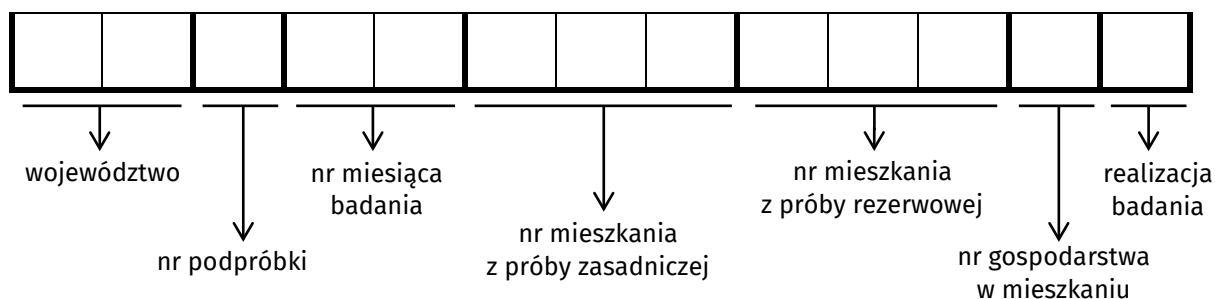
---

¹ Przez mieszkanie w badaniu budżetów gospodarstw domowych rozumie się odrębny lokal mieszkalny w budynku wielomieszkanio-
wym jak i dom jednorodzinny.

2. Survey type and method

Stosowanie zamiany mieszkań powoduje, że w próbie znajdują się zarówno gospodarstwa zamieszkujące mieszkania wylosowane, jak i mieszkania dobrane z listy rezerwowej. Gospodarstwa te mają różny okres uczestniczenia w badaniu, w zależności od roku, w którym nastąpiła rezygnacja z badania. I tak, gospodarstwa domowe mogą uczestniczyć w badaniu przez okres dwóch lat (w tym samym miesiącu) lub jednego roku.

Każde gospodarstwo objęte badaniem (zarówno podejmujące jak i niepodejmujące badania) otrzymuje unikatowy numer gospodarstwa domowego. Numer ten składa się z 13 cyfr i ma następującą strukturę:

Wyjaśnienie:

- ❖ Województwo: dwuznakowy symbol województwa (02–32).
- ❖ Numer próbki: jednoznakowy symbol próbki z zakresu 1–2.
- ❖ Miesiąc badania: 01–12.
- ❖ Numer mieszkania z próby zasadniczej: trzyznakowy symbol mieszkania z wykazu wylosowanych na dany miesiąc mieszkań dla próby zasadniczej.
- ❖ Numer mieszkania z próby rezerwowej przypisanej danej próbie zasadniczej: trzyznakowy symbol mieszkania z wykazu wylosowanych mieszkań dla próby rezerwowej.
- ❖ Numer gospodarstwa w mieszkaniu: jednoznakowy numer gospodarstwa w mieszkaniu w zależności od liczby gospodarstw zamieszkujących wylosowane mieszkanie.
- ❖ Realizacja badania: jednoznakowy symbol zgodny z kwestionariuszem BR-01b:
  - 1 – dla gospodarstw badanych po raz pierwszy,
  - 2 – dla gospodarstw badanych po raz drugi,
  - 3 – dla gospodarstw (badanych po raz pierwszy) niezbadanych,
  - 4 – dla gospodarstw badanych w analogicznym okresie poprzedniego roku i zamienionych,
  - 5 – dla gospodarstw przerywających badanie w trakcie miesiąca,
  - 6 – dla gospodarstw, które nie udzieliły wywiadu kwartalnego,
  - 7 – brak części wywiadu kwartalnego dotyczącego zasobności gospodarstwa domowego.

Symbol realizacji badania odnosi się do informacji:

- czy gospodarstwo bierze udział w badaniu, nie podejmuje badania lub przerywa badanie,
- czy gospodarstwo zamieszkuje w mieszkaniu wylosowanym do badania, czy dobranym z listy rezerwowej,
- który z kolei rok gospodarstwo bierze udział w badaniu.

Metodologia badania budżetów gospodarstw domowych jest dostosowana do zaleceń EUROSTATu² oraz Systemu Rachunków Narodowych.

² EUROSTAT – Office Statistique des Communautés Europeennes, Biuro Statystyczne Wspólnot Europejskich.

2.2. Dobór próby

2.2. Selection of the sample

Schemat losowania

Próby do badania budżetów gospodarstw domowych, podobnie jak do innych badań gospodarstw domowych, losowane są z Operatu do Badań Społecznych, którego podstawę stanowi system TERYT tj. rejestr podziału terytorialnego kraju.

System TERYT podlega corocznej aktualizacji. Przedmiotem aktualizacji są zmiany administracyjne, podział terytorium kraju na rejony i obwody, a także zmiany w wykazie mieszkań wynikające z nowego budownictwa, wyburzeń oraz zmian przeznaczenia lokali.

W badaniu budżetów gospodarstw domowych zastosowano schemat losowania dwustopniowego z warstwowaniem na pierwszym stopniu.

Za jednostki pierwszego stopnia (jps) przyjmuje się rejony statystyczne. Każda jps musi posiadać odpowiednią liczbę mieszkań. Minimalna liczba mieszkań jest zróżnicowana w zależności od wielkości miejscowości i wynosi: 540 dla Warszawy, 440 dla innych miast powyżej 500 tys. mieszkańców, 240 dla pozostałych miast i 160 dla terenów wiejskich.

Jeżeli jps nie spełnia wymogów co do minimalnej liczby mieszkań, konieczne jest jej łączenie z inną. Dla każdej jps oblicza się centroid (punkt o średnich współrzędnych x i y ze wszystkich adresów danej jps). Mało liczne jps łączymy z najbliższą jps w sensie odległości centroidów. Łączenie jps wykonuje się tak długo aż wszystkie jps mają odpowiednią liczbę mieszkań. Łącznie powstaje około 30 tysięcy jps.

Przed losowaniem jps są warstwowane. Duże miasta stanowią na ogół samodzielne warstwy. W Warszawie, Krakowie, Łodzi, Poznaniu i Wrocławiu utworzono po kilka warstw poprzez połączenie sąsiadujących ze sobą dzielnic. Z kolei małe miasta i tereny wiejskie zostały powarstwowane według podregionów (NUTS 3) z uwzględnieniem klas miejscowości.

Do 2017 r. liczba powstałych warstw wynosiła od 5 w województwie opolskim i świętokrzyskim do 27 w województwie śląskim. Łącznie było 191 warstw, w tym 58 wiejskich.

W roku 2018 dokonano nowego podziału na warstwy, uwzględniającego nowy podział statystyczny na poziomie NUTS 3 (podregiony grupujące powiaty) oraz w kilku przypadkach zamożność gmin wchodzących w skład podregionu, które oceniono jako bogatsze na podstawie danych o podatku dochodowym od osób fizycznych na 1 mieszkańca w gminach.

W 2018 roku liczba powstałych warstw wyniosła od 5 w województwie opolskim i świętokrzyskim do 27 w województwie mazowieckim i śląskim. Łącznie utworzono 205 warstw, w tym 67 wiejskich.

W roku 2022 dokonano dalszej modyfikacji warstw, uwzględniającej zróżnicowany charakter terenów wiejskich. Otrzymano 236 warstw, w tym 101 wiejskich. Liczba powstałych warstw wyniosła od 6 w województwie opolskim do 29 w województwie mazowieckim.

W pierwszym etapie alokacji 538 jps jest alokowanych w regionach NUTS 2³ proporcjonalnie do pierwiastka z liczby mieszkań w regionie. Następnie w obrębie każdego rejonu jps są alokowane na warstwy proporcjonalnie do liczby mieszkań w warstwie. Dodatkowo 58 jps jest alokowanych w warstwach wiejskich oznaczonych jako „rolnicze”, a 38 do warstw oznaczonych jako „bogate”. Warstwy „rolnicze” zostały zidentyfikowane w oparciu o odsetek mieszkań z użytkownikiem indywidualnego gospodarstwa rolnego, a „bogate” na podstawie najwyższych wartości przeciętnego dochodu podatkowego z PIT na jednego mieszkańca gminy.

Losowanie jps odbywa się w każdej warstwie osobno, z prawdopodobieństwami wyboru proporcjonalnymi do liczby mieszkań w jps.

³ Generalnie jako region rozumiane jest województwo. Natomiast w województwie mazowieckim wyróżnia się 2 regiony: warszawski stołeczny oraz mazowiecki regionalny. W ten sposób utworzonych zostało 17 regionów na poziomie NUTS2.

2. Survey type and method

Jednostkami losowania drugiego stopnia są mieszkania. Przyjęto następujące założenia:

- 1) w badaniu stosuje się model rotacji całkowitej z miesięcznym okresem wymiany próby,
- 2) dla każdego miesiąca losuje się dwa mieszkania w danej jps, a w wylosowanym mieszkaniu badane są wszystkie gospodarstwa domowe,
- 3) w wylosowanym mieszkaniu przeprowadzane jest badanie w danym miesiącu w dwóch kolejnych latach,
- 4) ze względu na występowanie odmów udziału w badaniu, w każdej jps losuje się rezerwową próbę mieszkań.

Liczba wszystkich badanych w ciągu roku mieszkań wynosi więc $634 * 24 * 2$, gdzie 634 jest to liczba wylosowanych jps w każdej podpróbce, 24 to liczba mieszkań losowanych z każdej jps (po dwa na każdy miesiąc), a 2 oznacza liczbę podpróbek. W próbie rezerwowej mieszkania występują w kolejności losowej. Od 2014 próby rezerwowe są sortowane wg miejscowości na terenach wiejskich. Oznacza to, że na liście mieszkań rezerwowych adresy leżące w jednej miejscowości są umieszczone koło siebie, natomiast kolejność miejscowości, jak również kolejność adresów w obrębie jednej miejscowości, są losowe. Podobne postępowanie dotyczy rejonów w miastach w tych przypadkach, kiedy jps składa się z więcej niż 1 rejonu.

Estymacja parametrów i ocena precyzji estymatorów

Podstawowymi parametrami szacowanymi w badaniach budżetów gospodarstw domowych są przeciętne miesięczne wydatki (dochody, spożycie) na jedną osobę w gospodarstwie domowym. Parametr ten ma postać ilorazu zmiennych losowych:

$$(1) \quad R = \frac{X}{Y},$$

gdzie:

R – przeciętne miesięczne wydatki (dochody, spożycie),

X – suma miesięcznych wydatków (dochodów, spożycia),

Y – liczba osób w gospodarstwach domowych.

Estymatorem parametru R jest wielkość r dana wzorem:

$$(2) \quad \hat{r} = \frac{\sum_h \hat{x}_h}{\sum_h \hat{y}_h}$$

gdzie:

$\hat{x}_h$ – estymator zmiennej X w warstwie h ,

$\hat{y}_h$ – estymator zmiennej Y w warstwie h ,

h – numer warstwy.

Z kolei wartości zapisane w liczniku i mianowniku wzoru (2) szacowane są następująco:

$$(3) \quad \hat{x}_h = \sum_i \sum_j x_{hij} * w_{hij}$$

gdzie:

x_{hij} – wartość zmiennej X w j -tym gospodarstwie domowym i -tej jps w h -tej warstwie,

w_{hij} – waga przypisana do j -tego gospodarstwa domowego w i -tej jps w h -tej warstwie,

W analogiczny sposób obliczana jest wartość $\hat{y}_h$.

Pierwszym etapem wyznaczenia wag w_{hij} jest obliczenie wag z losowania (w_{los_h}). Wagi te, będące odwrotnościami prawdopodobieństw wyboru gospodarstwa, są takie same dla wszystkich gospodarstw w danej warstwie.

Ze względu na nieosiągnięcie w badaniu 100% zamierzonej próby, stosowany jest dodatkowy krok w korekcie wag. Wagi są dzielone przez wskaźnik odpowiedzi w podziale na województwo i klasę wielkości miejscowości. W ten sposób otrzymane wagi nazywamy $w_{r_{hij}}$. Są one następnie korygowane poprzez zastosowanie stratyfikacji ex post lub kalibracji zintegrowanej.

Przeprowadzenie korekty wag wymaga oszacowania w populacji (ludność Polski) liczby gospodarstw domowych według definicji ekonomicznej z uwzględnieniem liczby osób w gospodarstwie domowym (od 1-osobowych do 6 i więcej osobowych) w miastach i na wsi. Wynika to z faktu, że w badaniu stosowana jest definicja ekonomiczna gospodarstwa domowego, zgodnie z którą tworzą je osoby mieszkające razem i wspólnie utrzymujące się, podczas gdy w Narodowym Spisie Powszechnym Ludności i Mieszkań 2021 (NSP 2021) przyjęto koncepcję mieszkaniową gospodarstwa domowego, według której wszystkie osoby mieszkające w jednym mieszkaniu są uważane za członków tego samego gospodarstwa domowego. W jednym mieszkaniu może wystąpić dwa lub więcej gospodarstw domowych wyodrębnionych zgodnie z definicją ekonomiczną.

W celu oszacowania liczby gospodarstw domowych w populacji na potrzeby stratyfikacji ex-post, według definicji ekonomicznej, zastosowano następujące postępowanie (odrębnie dla miast i dla wsi):

1. Obliczono przeciętną liczbę osób w gospodarstwach 6 lub więcej osobowych w BBGD w latach 2020-2022.
2. Od liczby osób w gospodarstwach 6 lub więcej osobowych według NSP 2021 odjęto iloczyn liczby gospodarstw domowych 6 lub więcej osobowych według NSP 2021 oraz przeciętnej liczby osób obliczonej w ramach kroku 1.
3. Otrzymaną w ten sposób „nadwyżkę” liczby ludności w gospodarstwach domowych 6 lub więcej osobowych rozszacowano pomiędzy gospodarstwa od 1-osobowych do 5-osobowych według struktury tych gospodarstw uzyskanej w NSP 2021.
4. Dla gospodarstw domowych od 1-osobowych do 5-osobowych zsumowano liczbę ludności zamieszkałą w nich zgodnie z wynikami NSP 2021 oraz rozszacowaną w ramach kroku 3.
5. Oszacowano liczbę gospodarstw domowych według definicji ekonomicznej, dzieląc liczbę ludności obliczoną w ramach kroku 4 przez liczbę osób w gospodarstwie. Obliczeń dokonano dla gospodarstw od 1-osobowych do 5-osobowych. Przyjęto, że liczba gospodarstw 6 lub więcej osobowych według definicji ekonomicznej jest równa liczbie tych gospodarstw ustalonej w NSP 2021.

Do stratyfikacji ex post wykorzystuje się oszacowaną w przedstawiony wyżej sposób liczbę gospodarstw domowych w populacji, w ramach której wyodrębniono 12 kategorii gospodarstw, w zależności od liczby osób w gospodarstwie (1-osobowe, 2-osobowe, ... o liczbie osób 6 lub więcej), z uwzględnieniem podziału na miasto i wieś.

Dla każdej z tych 12 kategorii gospodarstw obliczone zostały wartości:

$$(4) \quad M_k = \frac{G_k}{\hat{g}_k}, \quad (k = 1, 2, \dots, 12)$$

gdzie:

G_k – liczba gospodarstw domowych w k-tej kategorii w populacji (tj. wg NSP 2021),

$\hat{g}_k$ – liczba gospodarstw w k-tej kategorii oszacowana na podstawie próby,

Mnożniki M_k służą do korygowania wag $w_{r_{hij}}$.

Począwszy od roku 2015 równoległe wprowadzono drugi zestaw wag, oparty na kalibracji zintegrowanej nie tylko do liczby gospodarstw danej kategorii, ale również do struktury demograficznej ludności z bieżących szacunków demograficznych na 30 czerwca danego roku, według płci i grup wieku (10 grup) oraz miejsca zamieszkania (miasto/wieś). Zastąpienie stratyfikacji ex-post kalibracją zintegrowaną planowane jest począwszy od wyników badania za 2023 r.

Celem kalibracji jest korekta wag w taki sposób, aby odtworzona została znana z innych źródeł (zewnętrznych) struktura analizowanej zbiorowości. Zadaniem kalibracji jest jak najmniejsze „poprawienie” wagi $w_{r_{hij}}$ tak, aby

2. Survey type and method

---

iloraz ostatecznej wagi $w_{kal_{hij}}$ do wagi $w_{r_{hij}}$ był jak najbliższy jedności, a jednocześnie (w sensie przyjętej miary odległości), aby uogólnienia za pomocą ostatecznych wag odtwarzały ustalone dane zewnętrzne.

Stosując terminologię matematyczną, problem kalibracji można sformułować wprowadzając tzw. funkcję odległości $G\left(\frac{w_{kal}}{w_r}\right)$, która będzie kontrolowała odchylenia ilorazu wag od jedynki. Wagi „kalibrowane” w_{kal} są rozwiązaniem następującego problemu optymalizacji z ograniczeniami:

$$\text{minimum: } \sum_h \sum_i \sum_j w_{r_{hij}} G\left(\frac{w_{kal_{hij}}}{w_{r_{hij}}}\right)$$

$$\text{przy ograniczeniach: } \sum_h \sum_i \sum_j w_{kal_{hij}} * x_{r_{hij}} = X_r \quad (r = 1, 2, \dots, p)$$

gdzie:

p – liczba zmiennych pomocniczych przyjętych do kalibracji,

X_r – wartość globalna dla zmiennej pomocniczej r ,

$x_{r_{hij}}$ – wartość zmiennej r w j -tym gospodarstwie domowym i -tej jps w h -tej warstwie.

Sformułowany wyżej problem optymalizacji rozwiązywany jest za pomocą odpowiednich metod numerycznych, które iteracyjnie doprowadzają do rozwiązania przybliżonego. W praktycznym rozwiązywaniu tego problemu mogą być stosowane różne postacie funkcji odległości G . Przy obliczaniu wag dla BBGD użyto metody opartej na funkcji sinusa hiperbolicznego, ze względu na wykazaną w praktyce własność uzyskiwania rozkładów wag kalibrowanych bardzo blisko skupionych wokół wartości wyjściowych.

Dodatkowo wagi poddawane są procedurze obcinania wag ekstremalnych (tzw. trimming). Użyto metody zalecanej przez Eurostat, w której sprawdza się czy waga wyznaczona spełnia określone warunki (w liczniku rozważamy analizowaną wagę dla danego gospodarstwa podzieloną przez średnią tych wag dla wszystkich rozważanych gospodarstw, natomiast w mianowniku uwzględniamy wagę przed kalibracją podzieloną przez odpowiednią średnią):

$$(5) \quad 1/C \leq \frac{w_{kal_{hij}}/\overline{w_{kal}}}{w_{r_{hij}}/\overline{w_r}} \leq C$$

gdzie:

C – stała,

$w_{kal_{hij}}$ - waga kalibrowana dla j -tego gospodarstwa domowego i -tej jps w h -tej warstwie,

$\overline{w_{kal}}$ - średnia waga kalibrowana,

$w_{r_{hij}}$ - waga wyjściowa dla j -tego gospodarstwa domowego i -tej jps w h -tej warstwie,

$\overline{w_r}$ – średnia waga wyjściowa.

Obcinanie jest przeprowadzane iteracyjnie łącznie z kalibracją. Stałą C przyjmuje się w taki sposób, aby jednocześnie ograniczyć rozrzut wag, a z drugiej strony umożliwić osiągnięcie przez uogólnienia wartości zbliżonych do danych zewnętrznych. Jest to pewien kompromis, w przypadku tej kalibracji przyjęto $C=4$.

W ostatnim etapie wykonuje się jeszcze jedną korektę, która polega na pomnożeniu wszystkich wag przez tę samą liczbę tak, aby suma wag była równa liczbie wszystkich gospodarstw domowych pochodzącej z NSP.

Precyzję estymatora r – tj. oszacowania R , obliczamy metodą linearyzacji (zrezygnowano z dawniej stosowanej metody zrównoważonych półprób replikacyjnych z powodu znacznego skomplikowania i złożoności obliczeniowej).

Dla każdej jps obliczamy wartość zmiennej pomocniczej z według podanego poniżej wzoru:

$$(6) z_{hi} = (x_{hi} - \hat{r}y_{hi})/\hat{y}$$

gdzie:

x_{hi}, y_{hi} – wartości zmiennych x i y dla i -tej jps h -tej warstwy, czyli np. $x_{hi} = \sum_{j=1}^{n_{hi}} w_{hij}y_{hij}$, gdzie n_{hi} to liczba jednostek zbadanych w i -tej jps w h -tej warstwie

$\hat{r}, \hat{y}$ – estymatory zmiennych r i y .

Następnie z_{hi} sumujemy w obrębie całej warstwy i dzielimy przez liczbę zbadanych jps w danej warstwie, czyli n_h . W ten sposób otrzymujemy:

$$(7) \bar{z}_h = \frac{\sum_{k=1}^{n_h} z_{hk}}{n_h}$$

Dla każdej warstwy obliczamy:

$$(8) t_h = \sum_{i=1}^{n_h} (z_{hi} - \bar{z}_h)^2$$

Estymatorem wariancji dla warstwy h jest:

$$(9) \frac{n_h}{n_h-1} t_h$$

Kiedy zsumujemy estymatory wariancji dla wszystkich warstw, otrzymamy estymator wariancji dla całej populacji:

$$(10) \hat{V}(\hat{z}) = \sum_h \frac{n_h}{n_h-1} t_h \quad \hat{V}(\hat{z}) = \hat{V}(\hat{r})$$

Względny błąd standardowy (współczynnik zmienności) jest to błąd standardowy podzielony przez estymator danej cechy (w przypadku ilorazu, kiedy posługujemy się zmienną z , w mianowniku będzie $\hat{r}$):

$$(11) CV(\hat{r}) = \frac{\sqrt{\hat{V}(\hat{z})}}{\hat{r}}$$

Wartości oszacowanych błędów dla ocen najważniejszych parametrów zamieszczone są w publikacjach zawierających wyniki badań budżetów gospodarstw domowych⁴.

⁴ Budżety gospodarstw domowych w 2022 r. Analizy statystyczne. GUS Warszawa, 2023 r. str. 176-192.
<https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/warunki-zycia/dochody-wydatki-i-warunki-zycia-ludnosci/budzety-gospodarstw-domowych-w-2022-roku,9,21.html>

3. Narzędzia zbierania danych/źródła danych

3. Data collection tools/data sources

3.1. Kwestionariusze

3.1. Questionnaires

W badaniu budżetów gospodarstw domowych obowiązują następujące kwestionariusze:

1. INFORMACJA O UDZIALE W BADANIU (symbol BR-01b),
2. KARTA STATYSTYCZNA GOSPODARSTWA DOMOWEGO (symbol BR-01a),
3. KSIĄŻECZKA BUDŻETU GOSPODARSTWA DOMOWEGO (symbol BR-01),
4. INFORMACJE UZUPEŁNIAJĄCE O GOSPODARSTWIE DOMOWYM (symbol BR-04).

Każdy kwestionariusz posiada metryczkę, w której zawarte są cechy identyfikacyjne gospodarstwa domowego: rok badania i unikatowy numer gospodarstwa domowego.

Informacja o udziale w badaniu – BR-01b

Kwestionariusz BR-01b zawiera podstawowe informacje na temat gospodarstw domowych zamieszkujących mieszkania wylosowane do badania i gospodarstw domowych zamieszkujących mieszkania dobrane z próby rezerwowej (jeśli gospodarstwa domowe z wylosowanych mieszkań nie wzięły udziału w badaniu). Kwestionariusz wypełniany jest także dla gospodarstw domowych, które przerwały badanie w trakcie miesiąca, bądź nie udzieliły wywiadu kwartalnego.

Ponadto w kwestionariuszu zawarte są informacje dotyczące rodzaju budynku, w którym znajduje się mieszkanie wylosowane (lub dobrane z próby rezerwowej) do badania, otoczenia miejsca zamieszkania, oceny stanu budynku, stosowanych zabezpieczeń oraz klasyfikacji budynku i budynków sąsiadujących. Tych odpowiedzi udziela ankieter na podstawie własnej obserwacji oraz subiektywnej oceny zarówno w przypadku zrealizowanej ankiety, jak i gdy nie udało się przeprowadzić badania w gospodarstwie domowym.

Kwestionariusz ten stanowi „kartotekę” badania.

Karta statystyczna gospodarstwa domowego – BR-01a

Kwestionariusz BR-01a dostarcza podstawowych informacji o:

- cechach demograficznych i społeczno-ekonomicznych członków gospodarstwa domowego,
- aktywności ekonomicznej członków gospodarstwa domowego,
- źródłach utrzymania gospodarstwa domowego (grupie społeczno-ekonomicznej) i osób,
- warunkach mieszkaniowych i wyposażeniu mieszkania w instalacje techniczno-sanitarne,
- powierzchni gruntów użytkowanych przez gospodarstwo domowe,
- subiektywnej ocenie warunków życia gospodarstwa domowego.

Kwestionariusz BR-01a wypełnia, na podstawie informacji uzyskanych od badanego gospodarstwa domowego, ankieter w trakcie dwóch wywiadów, na początku i końcu miesiąca badania. W trakcie wywiadu wstępnego (pierwszego) wypełniane są działy 1, 2, 3, część A działu 4 oraz dział 5. W trakcie wywiadu końcowego (drugiego) wypełniana jest: część B działu 4 i dział 6, a także weryfikowane są informacje z działu 2, 3 i części A działu 4 oraz zbierane są informacje do części A działu 4, odnoszące się do nowo przybyłych członków gospodarstwa domowego.

Ponadto, podczas wywiadu końcowego ankieter aktualizuje informacje dotyczące grupy społeczno-ekonomicznej gospodarstwa domowego oraz źródeł utrzymania i stanu cywilnego członków gospodarstwa, biorąc pod uwagę wydarzenia, jakie zaszły w gospodarstwie w ciągu miesiąca badania (np.: zawarcie związku małżeńskiego, jego

rozpad, podjęcie lub rezygnacja z pracy najemnej, rozpoczęcie działalności na własny rachunek lub jej zakończenie). W trakcie wywiadu końcowego ankieter może również dokonać zmiany osoby odniesienia (np. w sytuacji, gdy w ciągu miesiąca badania osoba odniesienia opuściła gospodarstwo domowe).

Książeczka budżetu gospodarstwa domowego – BR-01

Książeczkę budżetową wypełnia (jako jedyny z kwestionariuszy) badane gospodarstwo domowe. Gospodarstwo domowe otrzymuje dwie książeczki budżetowe w wersji papierowej: na pierwszą i drugą połowę miesiąca lub alternatywnie gospodarstwo domowe ma możliwość wypełniania książeczki w wersji elektronicznej (CAII) lub zbierania paragonów (zakupy za które respondent nie posiada paragonów oraz dochody uzyskane w miesiącu badania przez członków gospodarstwa domowego, notowane są w książeczce papierowej lub elektronicznej, a informacje z paragonów wpisywane są przez ankietera).

W książeczkach budżetu gospodarstwa domowego są notowane:

- wszystkie rozchody pieniężne i niepieniężne gospodarstwa domowego oraz na gospodarstwo rolne (z podziałem na zakupione za gotówkę lub na kredyt, otrzymane bezpłatnie),
- ilość zakupionych towarów,
- zakupy dokonane przez Internet (ilość dokonanych transakcji i ich wartość),
- ilość i wartość towarów pobranych z użytkowanego przez badane gospodarstwo domowe gospodarstwa rolnego oraz z działalności prowadzonej na własny rachunek przez członków badanego gospodarstwa domowego,
- wszystkie przychody pieniężne i niepieniężne, jakie wpłynęły do gospodarstwa domowego w miesiącu badania,
- liczbę posiłków spożytych przez członków gospodarstwa domowego poza gospodarstwem domowym,
- liczbę posiłków spożytych w badanym gospodarstwie przez osoby nie będące jego członkami.

Po wypełnieniu przez gospodarstwo domowe książeczki, ankieter dokonuje symbolizacji podanych przychodów i rozchodów zgodnie z obowiązującą klasyfikacją.

Uwaga:

Transakcje dokonywane za pośrednictwem rachunku oszczędnościowo-rozliczeniowego (ROR) traktowane są jako transakcje gotówkowe.

Każdy rozchód niepieniężny jest traktowany jednocześnie jako przychód niepieniężny.

Informacje uzupełniające o gospodarstwie domowym – BR-04

Kwestionariusz BR-04 służy uzyskaniu informacji o wyposażeniu gospodarstwa domowego w wybrane dobra trwałego użytkowania oraz nieruchomości, jak również o tzw. rozchodach rzadkich oraz zasobności gospodarstw domowych. Rozchody rzadkie są to ważniejsze rozchody mające miejsce w danym kwartale kalendarzowym (obejmującym miesiąc badania). Zasobność gospodarstw domowych dotyczy posiadania nieruchomości, w tym ziemi, pojazdów, oszczędności a także zaciągniętych kredytów i innych zobowiązań. Dodatkowo w kwestionariuszu BR-04 znajdują się pytania dotyczące pomocy udzielonej mieszkańcom Ukrainy.

Kwestionariusz wypełnia ankieter, na podstawie informacji uzyskanych od badanego gospodarstwa domowego, w trakcie wywiadu przeprowadzonego na koniec kwartału (bądź w pierwszych dniach następnego kwartału).

Gospodarstwa domowe z podpróbki badanej w danym roku po raz pierwszy nie odpowiadają na pytania z Działu 5 – Zasobność gospodarstwa domowego, natomiast gospodarstwa domowe z podpróbki badanej po raz drugi nie odpowiadają na pytania z Działu 2 – Wyposażenie gospodarstwa domowego w wybrane dobra trwałego użytkowania, ale odpowiadają dodatkowo na pytania z działu 5.

3.2. Techniki zbierania danych

3.2. Data collection techniques

Badanie budżetów gospodarstw domowych prowadzone jest metodą CAPI (kwestionariusze BR-01b, BR-01a, BR-04), metodami CAII/PAPI/PARA (książeczka BR-01).

W wyjątkowych przypadkach, wynikających z przyczyn niezależnych od ankietera (np. brak możliwości włączenia tabletu, problem z pobraniem danych na tablet), ankieter wypełnia kwestionariusze papierowe BR-01b, BR-01a i BR-04, a następnie wprowadza dane do aplikacji CAPI.

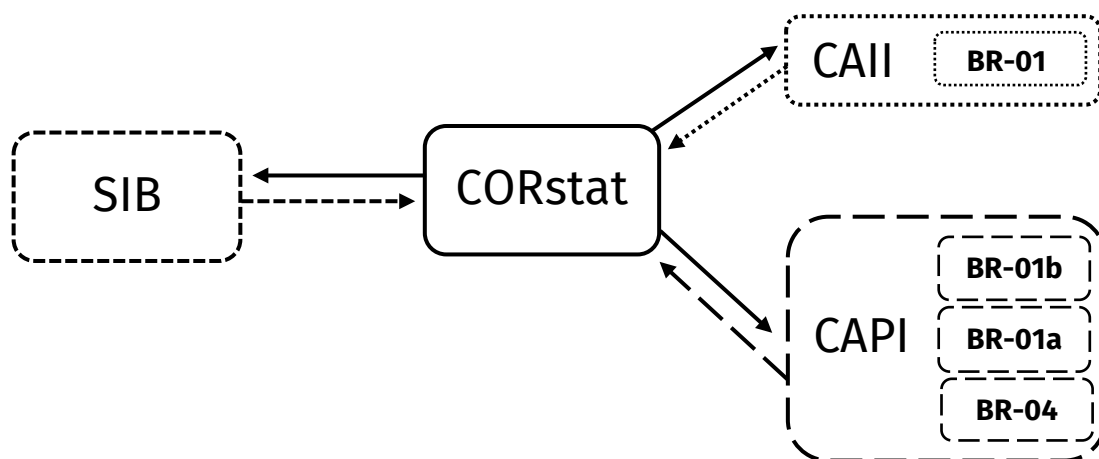
Księżeczka budżetowa może być wypełniana przez respondenta na trzy sposoby: metodą CAII na prywatnym komputerze respondenta, w formie papierowej i później rejestrowana przez ankietera również metodą CAII lub gospodarstwo domowe może przekazać ankieterowi zebrane paragony z zakupów (bez wpisywania ich do książeczki). Metoda paragonowa dotyczy zapisów prowadzonych w działach 3 i 5 książeczki BR-01. Dla tych gospodarstw domowych w wygenerowana została w aplikacji CAII wersja paragonowa książeczki (PARA), którą rejestruje ankieter.

Komponenty systemu realizacji badania:

- ❖ Aplikacja CAPI (CIS Radom),
- ❖ Aplikacja CAII (CIS Radom),
- ❖ System CORstat (CIS Radom),
- ❖ System SIB (CIS Warszawa).

Autorem aplikacji CAPI i CAII jest zespół z CIS Zakład w Radomiu. W badaniu wykorzystywany jest System Informatyczny Badania (SIB) opracowany przez programistów z CIS Warszawa. SIB jest narzędziem analitycznym i służy do pracy inspektorów i koordynatorów merytorycznych. System umożliwia m. in. kontrolę danych oraz dokonywanie superakceptacji błędów.

W realizacji badania wykorzystywany jest również system zarządzania badaniami CORstat, opracowany w Radomiu, który służy m.in. do przydzielania ankieterom zadań, monitorowania postępu prac oraz zarządza przepływami danych pomiędzy kanałami i systemami CAPI/CAII a SIB.

Podstawowy scenariusz realizacji badania z wykorzystaniem systemów

- generowanie kartoteki rocznej – SIB,
- udostępnienie kartoteki miesięcznej – SIB,
- import kartoteki i udostępnienie jej inspektorom oraz koordynatorom do przydziału obowiązków ankieterom – CORstat,
- synchronizacja z CORstatem w celu pobrania przydzielonych obowiązków na tablet do aplikacji CAPI – Ankieter,
- pozyskanie gospodarstw domowych do badania – Ankieter,
- w sytuacji zgody gospodarstwa domowego na udział w badaniu, prezentacja wersji DEMO systemu CAII i ustalenie z respondentem trybu realizacji CAII, PAPI lub PARA – Ankieter.

CAII

W przypadku wyboru przez respondenta metody CAII, ankieter zaznacza właściwą opcję w aplikacji tabletovej CAPI na kwestionariuszu BR-01b, przekazuje respondentowi login i tymczasowe hasło (zapisuje informacje w aplikacji CAPI) oraz adres do aplikacji Internetowej.

Ankieter synchronizuje się z CORstatem w celu przekazania do systemu CAII deklaracji respondenta o użyciu CAII do wypełniania książeczki BR-01 wraz z loginem (nr gospodarstwa) i tymczasowym hasłem.

Na podstawie przekazanych przez CORstat informacji w systemie CAII tworzone jest konto dla zadeklarowanego gospodarstwa (wpisywany jest login i hasło zarejestrowane w aplikacji CAPI podczas pozyskania gospodarstwa domowego do badania).

PAPI

W przypadku wyboru metody PAPI ankieter zaznacza opcję w aplikacji CAPI na kwestionariuszu BR-01b.

Ankieter synchronizuje się z CORstatem w celu przekazania do systemu CAII deklaracji respondenta o użyciu PAPI do wypełniania książeczki BR-01.

Na podstawie przekazanych informacji wskazane gospodarstwo domowe przypisane jest danemu ankieterowi do obsługi w systemie CAII. Ankieter po odebraniu papierowej książeczki BR-01 wprowadza dane do aplikacji CAII.

PARA

W przypadku wyboru metody paragonowej ankieter zaznacza opcję w aplikacji CAPI na kwestionariuszu BR-01b.

Ankieter synchronizuje się z CORstatem w celu przekazania do systemu CAII deklaracji respondenta o użyciu metody paragonowej do wypełniania książeczki BR-01.

Na podstawie przekazanych informacji wskazane gospodarstwo domowe przypisane jest danemu ankieterowi do obsługi w systemie CAII. Ankieter po odebraniu paragonów rejestruje je w aplikacji CAII.

I połowa miesiąca

CAII

- rejestracja danych przez respondenta,
- monitorowanie postępu prac przez ankietera (podgląd przez aplikację CAII).

II połowa miesiąca

PAPI

- odbiór książeczki od respondenta za I połowę miesiąca,
- rejestracja danych przez ankietera za I połowę miesiąca.

CAII

- rejestracja danych przez respondenta,
- monitorowanie postępu prac przez ankietera (podgląd przez aplikację CAII).

PARA

- odbiór paragonów od respondenta za I połowę miesiąca,
- rejestracja danych oraz symbolizacja rozchodów przez ankietera za I połowę miesiąca.

Koniec miesiąca (dzień po...)

PAPI

- odbiór książeczki od respondenta za II poł. m-ca,
- rejestracja danych przez ankietera za II poł. m-ca,
- redakcja danych przez ankietera (akceptacje błędów),
- weryfikacja danych przez inspektora (superakceptacje błędów).

CAII

- redakcja danych przez ankietera (akceptacja błędów),
- weryfikacja danych przez inspektora (m.in. superakceptacja błędów),
- blokada edycji książeczki dla respondenta w trybie automatycznym w wybranym terminie ustalonym w harmonogramie.

PARA

- odbiór paragonów od respondenta za II połowę miesiąca,
- rejestracja danych oraz symbolizacja rozchodów przez ankietera za II połowę miesiąca,
- redakcja danych przez ankietera (akceptacje błędów),
- weryfikacja danych przez inspektora (superakceptacje błędów).

KOLEJNE KROKI

1. Zatwierdzenie danych w książeczce.
2. Pobranie danych z książeczki na tablet ankietera.
3. Kontrola kompletnych danych na tablecie (Błędy powiązań pomiędzy kwestionariuszami).
  - wystąpiły błędy:
    - a) W przypadku błędów w CAPI – korekta w CAPI.
    - b) W przypadku błędów w CAII – korekta w CAII.

Ponownie kroki: 1, 2, 3, a, b.

- brak błędów:
4. Udostępnienie danych dla SIB.

Ogólna funkcjonalność komponentów systemu

SIB

- przygotowanie i obsługa kartoteki,
- przetwarzanie danych z kanałów CAII i CAPI,
- weryfikacja zintegrowanych danych, superakceptacje,
- opracowanie wyników badania (tablice wynikowe).

CAPI

- obsługa przydzielonych obowiązków,
- rejestracja kwestionariusza BR-01a,
- rejestracja kwestionariusza BR-01b,
- rejestracja kwestionariusza BR-04,
- rejestracja kwestionariuszy do modułów,
- kontrola danych,
- raportowanie o błędach,
- synchronizacja – wymiana danych,
- wersja demo do nauki.

CAII

- rejestracja i ewidencja danych z książeczki BR-01 w układzie działów,
- obsługa użytkowników na poziomie: respondent, ankieter, koordynator,
- walidacja danych i aktywne podpowiedzi,
- raportowanie,
- obsługa sterowania dostępnością (blokady),
- wersja demo do nauki.

CORstat

- zarządzanie badaniami, edycjami i obowiązkami,
- zarządzanie kanałami,
- zarządzanie telefonami,
- przydział pracy,
- obsługa zgłoszeń,
- zarządzanie użytkownikami,
- udostępnianie aplikacji mobilnych,
- udostępnianie danych,
- odbieranie danych,
- monitorowanie.

3.3. Przetwarzanie danych

3.3. Data processing

System informatyczny do opracowania danych z kwestionariuszy do badania budżetów gospodarstw domowych składa się z czterech części obsługujących kolejne etapy przetwarzania.

Etap pierwszy polega na utworzeniu kartoteki mieszkań do badania.

Etap drugi polega na zarejestrowaniu danych, dokonaniu kontroli logicznej, rachunkowej i kompletności zbioru zgodnie z wykazami gospodarstw domowych oraz opracowaniu tablic kontrolnych, które służą do zatwierdzenia danych. Etap ten jest nazywany etapem redagowania danych i w całości realizowany jest w urzędach statystycznych.

Etap trzeci realizowany jest w Centrum Informatyki Statystycznej i polega na utworzeniu zbioru wtórnego będącego podstawą do opracowania tablic.

Etap czwarty to opracowanie tablic wynikowych.

Tworzenie kartoteki

Kartoteka jest tworzona dla całego roku dla nowej próbkę, która została wylosowana dla roku badania oraz dla próbkę z roku poprzedniego. Próbkę ubiegłoroczna zawiera adresy, które w ubiegłym roku były badane po raz pierwszy i dla których został zrealizowany wywiad. Kartoteka zawiera adresy z próby zasadniczej oraz rezerwy (gospodarstwa dobrane).

W ramach Systemu Informatycznego Badania jest generowana kartoteka miesięczna zawierająca adresy z wylosowanej próby zasadniczej dla danego miesiąca oraz rezerwy tworzonej na podstawie wykorzystanej rezerwy w poprzednim miesiącu.

Podczas generowania kartoteki tworzone są także pliki zawierające dane historyczne dotyczące wybranych cech z kwestionariusza BR-01b oraz BR-01a dla gospodarstw badanych po raz drugi, czyli zbadanych po raz pierwszy w analogicznym okresie poprzedniego roku.

Kartoteka jest importowana do systemu CORstat, gdzie następuje przydział obowiązków ankieterom.

Redagowanie danych

Do obsługi etapu redagowania danych w urzędach statystycznych zostały opracowane aplikacje:

- do rejestracji i kontroli danych z kwestionariuszy BR-01b, BR-01a, BR-04 metodą CAPI,
- do rejestracji i kontroli danych z książeczki (BR-01) metodą CAII,
- do importu danych zarejestrowanych w CAPI oraz CAII. Podczas synchronizacji wykonywanej przez ankieterów na tabletach, dane przesyłane są do systemu CORSTAT, skąd pobierane są i zapisywane do bazy BR2023 znajdującej się na SQL (MS SQL Server 2008),
- System Informatyczny Badania (tzw. **SIB**) – aplikacja do aktualizacji, wykonania akceptacji błędów uznanych przez ankietera (tzw. superakceptacje), ostatecznej kontroli logicznej, rachunkowej i kompletności, opracowania tablic kontrolnych. Użytkownicy aplikacji mają możliwość podglądu zarejestrowanych danych, dla których była wykonana synchronizacja.

SIB powstał przy użyciu pakietu Visual FoxPro wersji 9.0. Wersja ta pozwala na pracę tylko w środowisku Windows. Oprogramowanie zrealizowane jest w technologii klient-serwer z zastosowaniem programu CITRIX.

Dane zapisywane są na serwerze SQL (MS SQL Server 2008) w bazie BR2023. Zastosowany został scentralizowany model przetwarzania, co oznacza, że dane zapisywane są w jednej bazie. Baza danych zlokalizowana jest w Centrum Informatyki Statystycznej, ale dzięki sesjom terminalowym, dostęp do niej mają urzędy statystyczne oraz oddziały terenowe.

Do obsługi poszczególnych kwestionariuszy z badania budżetów gospodarstw domowych opracowane zostały moduły służące do kontroli i aktualizacji danych (do nazw poszczególnych modułów dodawany jest symbol roku badania):

- **BR01b2023** – z kwestionariuszy BR-01b,
- **BR01a2023** – z kwestionariuszy BR-01a,
- **BR01_2023** – książeczek budżetowych BR-01,
- **BR04_2023** – z kwestionariuszy BR-04,
- **BR_ADM2023** – służący do nadzorowania realizacji przetwarzania, tworzenia zestawień kontrolnych, przeglądania danych itp.,
- **BR_TK2023** – służący do opracowania tablic kontrolnych.

Wymienione moduły łączy w całość moduł główny **BR2023**. Ten właśnie moduł jest udostępniany.

Użytkownikami aplikacji są:

- technolodzy (inspektorzy) – mają dostęp do każdego mieszkania w ramach oddziału, możliwość uruchomienia aplikacji dla wszystkich danych z oddziału zapisanych w bazie a także akceptowania tzw. błędów uznaniowych, które pojawiają się po uruchomieniu programu kontroli,
- supertechnolodzy (koordynatorzy) – mający uprawnienia technologa i mający dostęp do wszystkich danych dla województwa, jak również mogący akceptować błędy uznaniowe (wyjątkowe tj. te, których nie mogli akceptować technolodzy), a które pojawiły się po uruchomieniu programu kontroli (tzw. superakceptacje).

Moduły dotyczące kwestionariuszy **BR-01b**, **BR-01a**, **BR-01**, **BR-04** zawierają opcje do kontroli, przeglądania danych zaimportowanych z CORstat oraz tworzenia zestawień i statystyk. W przypadku BR-01b kontrola wykonywana jest w ramach oddziału terenowego lub województwa. Do edycji są dostępne tylko niektóre pytania z kwestionariusza BR-01b. Błędy do superakceptacji są akceptowane przez koordynatora po uruchomieniu odpowiedniej opcji z menu aplikacji.

W modułach dotyczących kwestionariuszy **BR-01a**, **BR-01**, **BR-04** jest możliwość wykonania kontroli dla pojedynczego gospodarstwa, mieszkania, oddziału terenowego lub całego województwa. Po kontroli gospodarstwa na ekranie pokazywane są symbole błędów z krótkim opisem natomiast specjalnym klawiszem można przywołać pełny opis błędu.

Koordynator wykonuje superakceptacje bezpośrednio po kontroli gospodarstwa lub po wykonaniu zestawienia superakceptacji dla oddziału lub województwa.

Dla każdego gospodarstwa w każdym z kwestionariuszy dostępne są do podglądu notatki ankietera, które sporządził podczas wywiadu oraz komentarze do zaakceptowanych błędów.

Moduł z BR-01 pozwala na automatyczne utworzenie różnego typu zestawień:

- zestawienie BR-02 – jest to zestawienie wszystkich przychodów i rozchodów gospodarstwa domowego w badanym miesiącu (tworzone w ramach modułu BR-01),
- listowanie symboli żywności, które nie wystąpiły w gospodarstwie domowym w badanym miesiącu,
- listowanie tzw. rozchodów rzadkich – rozchody, które zbierane są na kwestionariuszu BR-04,
- zestawienia dla gospodarstwa, pomocne do analizy danych w gospodarstwie: listowanie zakupów przez Internet, listowanie zakupów dokonanych kartą kredytową.

Każdemu gospodarstwu domowemu przypisana jest zmienna o nazwie „wskaźnik poprawności”, która informuje, czy dane dla tego gospodarstwa zostały uznane za poprawne, czyli nie wystąpiły w nich żadne błędy lub pojawiły się tylko takie błędy, które można zaakceptować.

Podobny „wskaźnik poprawności” przypisany jest dla numeru mieszkania (NRM), a informuje on o statusie wszystkich gospodarstw z danego NRM. Istnieje możliwość uruchomienia kontroli danych z odblokowaniem wskaźnika poprawności, która polega na skontrolowaniu wszystkich gospodarstw niezależnie od ich statusu. Kontrolę taką przeprowadza się w przypadku zmiany programu kontroli (zmiana założeń lub błąd w programie). Efektem przebiegu programu kontroli może być nowa lista błędów, ale sama akceptacja dla poszczególnych błędów uznaniowych gospodarstwa pozostaje. Opcja ta dostępna jest dla technologa i supertechnologa.

W założeniach do kontroli danych w badaniu budżetów gospodarstw domowych wyszczególniona jest grupa błędów, których akceptowanie wymaga szczególnej rozważliwej i dodatkowej analizy danych. Akceptowanie takich błędów jest w gestii supertechnologa i nosi nazwę superakceptacji.

Moduł administrowania **BR_ADM** dostępny jest tylko dla technologów i supertechnologów.

Jeśli użytkownikiem aplikacji jest supertechnolog, to w każdej opcji pierwszym ekranem jest wybór oddziału, określający podzbiór danych, na którym będzie wykonywana wybrana opcja. Jeśli aplikację uruchomił technolog, wszystkie dalsze opcje dotyczą tylko jego oddziału.

3. Data collection tools/data sources

W module tym dostępne są następujące opcje:

- opcja **Mieszkania** – wyświetla listę NRM, które są aktualnie zajęte czyli w edycji,
- opcja **Dane** – umożliwia przeglądanie danych, wykonanie statystyk (dla miesiąca i kwartału), zestawień „Rozliczenie kompletności badania”, „Zestawienie wg NRM” oraz „Przerwane badania wg ankieterów”, kumulację przychodów i rozchodów z BR-01 oraz zamianę gospodarstwa domowego,
- opcja **superakceptacje i akceptacje** – służy do przeglądania wykonanych akceptacji i superakceptacji dla poszczególnych kwestionariuszy oraz do wykonania superakceptacji przez supertechnologa.

Moduł **Tablice kontrolne** dostępny jest dla technologów i supertechnologów.

Technolog otrzymuje tablice dla swojego oddziału terenowego. Supertechnolog otrzymuje tablice dla całego województwa oraz wybranych oddziałów. Tablice mogą być opracowywane w dowolnym momencie.

Dane z badania budżetów gospodarstw domowych w 2023 roku zapisane są w 36 zbiorach, które w bazie SQL nazywane są tablicami. Niektóre z nich tak jak wykazy gospodarstw domowych, zakresy cen, wykaz oddziałów terenowych i wykaz NRM ładowane są podczas zakładania bazy. Pozostałe tablice są zapełniane podczas rejestracji danych lub podczas wykonywania innych czynności np. akceptacji błędów uznaniowych lub wykonywania różnych zestawień.

Dla kwestionariusza BR-01b przewidziane są 4 tablice łącznie z wykazami gospodarstw, dla książeczki budżetowej (BR-01) – 11 tablic, dla BR-01a – 6 tablic, a dla kwestionariuszy BR-04 – 8 tablic.

Po zakończeniu każdego kwartału dane dotyczące badanego kwartału importowane są do bazy BR2023P, znajdującej się na serwerze zlokalizowanym w Centrum Informatyki Statystycznej. Aby kopiowanie mogło nastąpić, w urzędach statystycznych musi być wykonana opcja **Kumulacja przychodów i rozchodów z BR-01 (tzw. BR-01 skumulowane)**. Opcja dostępna jest w module **BR_ADM** i może być wykonana na poprawnych danych tylko przez supertechnologa.

Po wykonaniu kumulacji supertechnolog z urzędu statystycznego powiadamia głównego projektanta systemu w CIS o poprawności danych dla województwa. Na tej podstawie zostanie uruchomione zadanie IMPORTU danych.

Do bazy BR2023P kopiowane są dane z kwestionariuszy BR-01b, BR-01a, BR-04, skumulowane przychody i rozchody z BR-01, przychody osób z książeczek BR-01, wybrane tablice kontrolne oraz niektóre tablice pomocnicze.

Tworzenie zbioru wtórnego

Zbiór wtórny tworzony jest kwartalnie w oparciu o dane z kwestionariuszy BR-01a, BR-04 oraz skumulowanych przychodów i rozchodów z książeczki budżetowej BR-01. Zestawienie przychodów i rozchodów gospodarstwa domowego dokonuje się według „Klasyfikacji spożycia indywidualnego według celu do badania budżetów gospodarstw domowych” zgodnie z algorytmem tworzenia zbioru wtórnego. Operacja ta odbywa się w dwóch etapach i kończy utworzeniem zbioru BR-03:

1. Zestawienie danych z książeczki budżetowej BR-01 (tzw. BR-01 skumulowanego). W przypadku gospodarstw otrzymujących dodatek mieszkaniowy w formie niepieniężnej jest on rozliczany na poszczególne składniki opłat mieszkaniowych (koszty zarządu i administracji, zimna i ciepła woda, centralne ogrzewanie, wywóz nieczystości, fundusz remontowy, pozostałe usługi związane z zamieszkiwaniem).
2. Skorygowanie danych jednostkowych o wartość tzw. rozchodów rzadkich pochodzących z kwestionariusza BR-04.

W ramach zbioru wtórnego dokonuje się:

- włączenia do budżetu jednej trzeciej wartości kwartalnych z rozchodów rzadkich,
- obliczania dochodu z działalności rolniczej (jako saldo przychodów i rozchodów związanych z tą działalnością),
- naliczenia kategorii ekonomicznych (tj.: dochód rozporządzalny, dochód do dyspozycji, wydatki, wydatki na towary i usługi konsumpcyjne, wydatki pozostałe) na gospodarstwo domowe i na osobę,
- obliczenia wartości gotówki na koniec miesiąca badania i wyliczenie tzw. pozycji bilansującej zbioru (wyliczenie

- tej wartości pozwala na zbilansowanie przychodów i rozchodów gospodarstwa domowego),
- zaklasyfikowania osób do odpowiednich grup kwintylowych i decylowych,
  - przypisania każdemu gospodarstwu domowemu wagi służącej do uogólniania wyników.

Po wykonaniu powyższych operacji opracowywany jest zestaw tablic kontrolnych, które służą do zatwierdzenia zbioru wtórnego.

Opracowanie tablic wynikowych

Tablice wynikowe opracowywane są na danych z badanego kwartału oraz dla kwartałów narastająco. Tablice naliczane są za pomocą procedur na bazie SQL. Wyniki prezentowane są w intranecie na serwerze SQL w postaci raportów tworzonych w Visual Studio i generowanych w Reporting Services. Raporty są rodzajem „wydruku” z naliczonych tablic i służą jedynie do przeglądania wyników.

Raporty z tablicami wynikowymi umieszczone są w katalogu „Budżety Rodzinne” w odpowiednich podkatalogach przypisanych do roku przetwarzania oraz dodatkowo w podkatalogach tematycznych (ze względu na zagadnienie, którego dotyczą np.: Aktywność Ekonomiczna, Przychody, Rozchody, Spożycie, Warunki Mieszkania i inne).

Tablice wynikowe są prezentowane na danych z próbki oraz na danych uogólnionych.

Wyniki prezentowane w raportach mogą być zapisane na lokalnym komputerze w formacie „przyjaznym” dla użytkownika m.in. w Excel lub w Adobe Acrobat.

4. Zmienne występujące w badaniu

4. Variables present in the survey

4.1. Charakterystyka głównych zmiennych

4.1. Characteristic of main variables

Zakres, treść i układ pytań znajdujących się w kwestionariuszach do badania budżetów gospodarstw domowych wynika między innymi z wprowadzenia do badania zmiennych podstawowych (core variables), rekomendowanych przez EUROSTAT do wszystkich badań społecznych. Ponadto kwestionariusze zawierają dodatkowe zmienne pozyskiwane wyłącznie na potrzeby krajowe.

W kwestionariuszach umieszczone są zmienne identyfikacyjno-adresowe i techniczne, które są niezbędne do przeprowadzenia badania, a następnie utworzenia bazy danych z jego wynikami. Do tego typu zmiennych należą:

- numer gospodarstwa domowego, liczba osób w gospodarstwie domowym,
- miesiąc badania,
- liczba gospodarstw domowych w mieszkaniu,
- numer wizyty, data wizyty, godzina wizyty, symbol realizacji badania,
- numer osoby, data urodzenia, płeć, stan cywilny prawny, pozostawanie w małżeństwie albo związku nieformalnym z osobą z tego gospodarstwa domowego, wykształcenie, stopień niepełnosprawności, status na rynku pracy,
- numer ankietera,
- województwo,
- czas trwania wywiadu,
- uwagi ankietera.

Główne zmienne w kwestionariuszu BR-01b – Informacja o udziale w badaniu:

- główne źródło utrzymania gospodarstwa domowego,
- rodzaj budynku,
- lokalizacja miejsca zamieszkania,
- ocena stanu budynku,
- stosowane zabezpieczenia budynku,
- klasyfikacja budynku i budynków sąsiadujących.

Główne zmienne w kwestionariuszu BR-01a – Karta statystyczna gospodarstwa domowego:

- źródła utrzymania gospodarstwa domowego i osób,
- powierzchnia gruntów rolnych użytkowanych przez gospodarstwo domowe,
- okres wybudowania budynku,
- tytuł prawny do mieszkania,
- powierzchnia użytkowa mieszkania oraz liczba pokoi użytkowanych przez gospodarstwo domowe,
- wyposażenie mieszkania w pomieszczenie kuchenne, klimatyzację, wodociąg, łazienkę z wanną lub prysznicem, ustęp splekiwany wodą bieżącą, instalację kanalizacyjną, ciepłą wodę bieżącą, gaz,
- subiektywna ocena warunków życia gospodarstwa domowego.

Główne zmienne w kwestionariuszu BR-01 – Książeczka budżetu gospodarstwa domowego:

- rozchody pieniężne i niepieniężne gospodarstwa domowego oraz na gospodarstwo rolne,
- ilość zakupionych towarów,
- ilość i wartość towarów pobranych z użytkowanego gospodarstwa rolnego oraz z działalności prowadzonej na własny rachunek,
- przychody pieniężne i niepieniężne gospodarstwa domowego,
- liczba posiłków spożytych przez członków gospodarstwa domowego poza gospodarstwem domowym oraz liczba posiłków spożytych w badanym gospodarstwie przez osoby spoza niego.

Główne zmienne w kwestionariuszu BR-04 – Informacje uzupełniające o gospodarstwie domowym:

- wyposażenie gospodarstwa domowego w wybrane dobra trwałego użytkowania oraz nieruchomości,
- rozchody rzadkie (w kwartale) takie jak: meble, lodówki, zmywarki do naczyń, pralki, usługi lekarzy specjalistów, samochody osobowe i kempingowe, transport pasażerski powietrzny, komputery, laptopy, tablety, turystyka zorganizowana,
- przychody i rozchody związane z gospodarstwem rolnym w kwartale,
- zasobność gospodarstw domowych: posiadane nieruchomości, pojazdy, zaciągnięte kredyty i pożyczki, oszczędności.

Szczegółowy wykaz zmiennych pojawiających się w badaniu budżetów gospodarstw domowych znajduje się w aneksie w załączniku „III. WYKAZ ZMIENNYCH WYSTĘPUJĄCYCH W KWESTIONARIUSZACH”.

4.2. Charakterystyka głównych wskaźników i zasady ich obliczania

4.2. Characteristic of main indices and their computing rules

Wyniki badania budżetów prezentowane są głównie w postaci wskaźników:

- przeciętne miesięczne przychody i rozchody (wielkości nominalne w rozbiciu na poszczególne pozycje z klasyfikacji przychodów i rozchodów) na osobę (statystyczną i w gospodarstwach, w których dany przychód/rozchód wystąpił) oraz na jednostkę ekwiwalentną (wg skali oryginalnej i zmodyfikowanej OECD),
- przeciętne miesięczne spożycie wybranych artykułów żywnościowych w naturalnych jednostkach miary (kg, l, szt.) na osobę (statystyczną i w gospodarstwach, w których dany przychód/rozchód wystąpił),
- przeciętne dzienne spożycie wartości cieplnych w kcal i w kJ oraz wartości odżywczych w gramach (białko zwierzęce, roślinne, tłuszcze, węglowodany) na osobę żywioną,
- stopień wyposażenia w wybrane dobra trwałego użytkowania i nieruchomości na 100 gospodarstw domowych,
- stopień wyposażenia w urządzenia i instalacje techniczno-sanitarne,
- przeciętna liczba osób w gospodarstwie domowym posiadających określone źródła utrzymania, liczba jednostek konsumpcyjnych i ekwiwalentnych w gospodarstwie domowym,
- przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na osobę,
- przeciętna liczba osób na jeden pokój,
- współczynnik Giniego,
- rozkład dochodu rozporządzalnego,
- wskaźniki zasięgu ubóstwa.

Wyniki badania obejmują również wartości bezwzględne: liczbę osób i gospodarstw mających określone cechy demograficzne lub społeczno-ekonomiczne.

Prezentacja wyników obejmuje także udziały procentowe gospodarstw o danej charakterystyce w określonej zbiorowości gospodarstw. Dotyczy to:

- udziału procentowego gospodarstw domowych wyposażonych w wybrane dobra trwałego użytkowania i nieruchomości,
- udziału procentowego gospodarstw domowych, których mieszkanie wyposażone jest w określone instalacje techniczno-sanitarne lub posiada określoną powierzchnię oraz liczbę pokoi,
- udziału procentowego gospodarstw domowych o określonej subiektywnej ocenie sytuacji materialnej swojego gospodarstwa domowego.

Liczba osobodni żywienia (wykorzystywana do naliczania przeciętnego dziennego spożycia wartości cieplnych i odżywczych na 1 osobę żywioną) równa jest sumie osobodni zaliczania wszystkich członków gospodarstwa w skład badanego gospodarstwa domowego podzielonej przez liczbę dni miesiąca. Osoby zaliczane do gospodarstwa przez cały miesiąc badania mają liczbę osobodni równą ilości dni w tym miesiącu. Osoby powiększające skład gospodarstwa lub zmniejszające go mają liczbę osobodni zaliczania odpowiednio krótszą, w zależności od

4. Variables present in the survey

---

daty przybycia do gospodarstwa (na skutek narodzin, wprowadzenia się) lub opuszczenie gospodarstwa (na skutek śmierci lub wyprowadzenia się).

Do obliczania **wskaźników na osobę żywną** wykorzystuje się, obok osobodni zaliczania, ilość posiłków spożytych przez członków gospodarstwa poza domem oraz przez osoby spoza gospodarstwa domowego w badanym gospodarstwie domowym.

Posiłkom tym przyporządkowuje się następujące współczynniki: śniadanie – 0,25, obiad – 0,50, kolacja – 0,25. W ten sposób całodienne żywienie członka gospodarstwa poza domem lub osoby spoza gospodarstwa w badanym gospodarstwie równa się 1. Liczba osób żywnych w gospodarstwie w miesiącu badania równa jest liczbie osobodni zaliczania w skład gospodarstwa pomniejszonej o sumę posiłków spożytych poza domem, powiększonej o sumę posiłków spożytych w gospodarstwie przez osoby spoza gospodarstwa, podzielonej przez liczbę dni w miesiącu.

Do obliczania przeciętnej liczby jednostek konsumpcyjnych w gospodarstwie domowym przyjęto odpowiednie wagi, zależne od wieku i płci osób będących członkami gospodarstw domowych, a odnoszące się do zapotrzebowania na wartości kaloryczne spożywanych pokarmów:

<u>dzieci w wieku:</u>		<u>mężczyźni w wieku:</u>	
poniżej 1 roku	– 0,25	14 – 17 lat	– 0,85
1 rok	– 0,30	18 lat i więcej	– 1,00
2 lata	– 0,40		
3 – 7 lat	– 0,50	<u>kobiety w wieku:</u>	
8 – 11 lat	– 0,60	14 – 17 lat	– 0,75
12 – 13 lat	– 0,70	18 lat i więcej	– 0,85

Zatem:

$$\text{przec. liczbajedn. konsumpcyjnych} = \frac{\sum_{i=1}^n A_i * B_i}{D},$$

gdzie:

n – liczba osób w danej grupie gospodarstw domowych,

A_i – liczba osobodni zaliczania i-tej osoby w skład gospodarstwa domowego,

B_i – waga odpowiadająca zapotrzebowaniu na wartości kaloryczne spożywanych pokarmów przez i-tą osobę,

D – liczba dni w miesiącu badania.

Przy obliczaniu przeciętnej **liczby jednostek ekwiwalentnych** w badaniu stosuje się oryginalną skalę ekwiwalentności OECD⁵, w której pierwszej osobie dorosłej w gospodarstwie przyporządkowuje się wagę 1, każdej następnej osobie dorosłej – 0,7, dzieciom (do lat 14) – 0,5⁶ oraz skalę zmodyfikowaną OECD, w której analogicznie przypisuje się wartości 1; 0,5; 0,3.

---

⁵ Organization for Economic Cooperation and Development – Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju.

⁶ Skale ekwiwalentności stosuje się dla zachowania porównywalności sytuacji gospodarstw domowych różniących się wielkością i strukturą demograficzną. Są to parametry pozwalające mierzyć wpływ składu demograficznego gospodarstwa domowego na jego koszty utrzymania.

4.3. Ważniejsze pojęcia, definicje oraz kategorie ekonomiczne stosowane w badaniu budżetów gospodarstw domowych

4.3. Main concepts, definitions and socio-economic categories used in the survey

Gospodarstwo domowe

Gospodarstwo domowe jest to zespół osób spokrewnionych ze sobą lub niespokrewnionych, mieszkających razem i wspólnie utrzymujących się (gospodarstwo domowe wieloosobowe) lub osoba utrzymująca się samodzielnie, bez względu na to, czy mieszka sama, czy też z innymi osobami (gospodarstwo domowe jednoosobowe).

Członkowie rodziny mieszkający wspólnie, ale utrzymujący się oddzielnie, tworzą odrębne gospodarstwa domowe.

Wielkość gospodarstwa domowego jest określana liczbą osób wchodzących w jego skład.

Członkowie gospodarstwa domowego

Do składu gospodarstwa domowego **zalicza się**:

1. Osoby mieszkające razem w gospodarstwie domowym i wspólnie utrzymujące się, przebywające bądź zamierzające przebywać w gospodarstwie domowym przez okres co najmniej roku.
2. Osoby nieobecne w gospodarstwie domowym z racji pracy zawodowej, jeśli dochody z pracy tych osób przekazywane są rodzinie na utrzymanie (niezależnie od okresu przebywania poza gospodarstwem domowym).
3. Osoby nieobecne w gospodarstwie domowym, w wieku do 15 lat włącznie, pobierające naukę poza miejscem zamieszkania, mieszkające w internatach lub w domach prywatnych.
4. Osoby przebywające w zakładzie karnym, jeżeli ich rzeczywisty lub przewidywany okres pobytu poza gospodarstwem domowym jest krótszy niż rok.
5. Osoby nieobecne w gospodarstwie domowym w okresie badania, przebywające w zakładach opiekuńczo-wychowawczych, w domach opieki lub szpitalach, jeżeli ich rzeczywisty lub zamierzony okres pobytu poza gospodarstwem domowym jest krótszy niż rok.

Do składu gospodarstwa domowego **nie zalicza się**:

1. Osób nieobecnych w gospodarstwie domowym, w wieku powyżej 15 lat, pobierających naukę poza miejscem zamieszkania, mieszkających w internatach, domach akademickich lub w domach prywatnych.
2. Osób przebywających w zakładzie karnym, jeżeli ich rzeczywisty lub przewidywany okres pobytu poza gospodarstwem domowym jest dłuższy niż rok.
3. Osób nieobecnych w gospodarstwie domowym w okresie badania, przebywających w zakładach opiekuńczo-wychowawczych, w domach opieki lub w szpitalach, jeżeli ich rzeczywisty lub zamierzony okres pobytu poza gospodarstwem domowym jest dłuższy niż rok.
4. Osób przebywających w gospodarstwie domowym w okresie badania (gości), obecnych w gospodarstwie domowym lub zamierzających w nim przebywać przez okres krótszy niż rok.
5. Lokatorów, w tym uczniów i studentów na stacji (z wyjątkiem sytuacji, gdy są oni traktowani przez badane gospodarstwo domowe jako członkowie gospodarstwa).
6. Osób wynajmujących pokój lub łóżko, na okres pracy w danej miejscowości (dotyczy to np.: takich prac jak melioracje, pomiar gruntów, wyrąb lasów, budowa).
7. Osób mieszkających wspólnie z gospodarstwem domowym, zatrudnionych przez to gospodarstwo, np.: pomocy domowych, robotników rolnych, uczniów i praktykantów w zawodzie.

Budżet gospodarstwa domowego

Budżet gospodarstwa domowego jest to systematyczne zestawienie przychodów i rozchodów gospodarstwa za dany okres.

Przychody są to wszystkie wartości wpływające do gospodarstwa domowego.

Rozchody są to wszystkie wartości przekazywane przez gospodarstwo na zewnątrz.

Zestawienie systematyczne oznacza grupowanie przychodów i rozchodów według klasyfikacji, która zawiera szczegółowy wykaz symboli przychodów i rozchodów podlegających rejestracji.

Przychody i rozchody mogą występować w formie **pieniężnej** lub **niepieniężnej**, przy czym **każdy rozchód niepieniężny jest jednocześnie przychodem niepieniężnym**.

Przychody pieniężne obejmują przychody otrzymane przez członków gospodarstwa (lub przez całe gospodarstwo domowe) w gotówce oraz w formie wpłat na rachunki oszczędnościowo-rozliczeniowe (ROR) lub inne rachunki bankowe. Do przychodów pieniężnych z pracy na własny rachunek, wykonywania wolnego zawodu należy również zaliczyć przychody wynikające z zakupu artykułów lub usług przeznaczonych na zaspokojenie potrzeb konsumpcyjnych gospodarstwa domowego wliczanych w koszty prowadzonej działalności gospodarczej.

Rozchody pieniężne obejmują rozchody członków gospodarstwa ponoszone w formie gotówkowej, przelewy z rachunków oszczędnościowo-rozliczeniowych i innych rachunków bankowych oraz za pomocą kart płatniczych obciążających bezpośrednio ROR. Rozchody pieniężne obejmują także płatności dokonywane przez pracodawcę oraz instytucje wypłacające świadczenia społeczne (ZUS, KRUS, Urząd Pracy) w imieniu członków gospodarstwa domowego, takie jak: zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych, składki na obowiązkowe ubezpieczenie społeczne i zdrowotne, dobrowolne składki ubezpieczeniowe na życie i NW, wpłaty do kas zapomogowo-pożyczkowych i oszczędnościowo-kredytowych.

Do **przychodów i rozchodów niepieniężnych** zalicza się dobra:

- pobrane z użytkowanego gospodarstwa rolnego, z działalności rolniczej lub pozarolniczej, przeznaczone na potrzeby konsumpcyjne gospodarstwa domowego (spożycie naturalne),
- pobrane z pracy na własny rachunek poza gospodarstwem rolnym w użytkowaniu indywidualnym, produkowane lub sprzedawane przez gospodarstwo domowe, a przeznaczone na potrzeby konsumpcyjne gospodarstwa domowego (spożycie naturalne),
- otrzymane bezpłatnie lub częściowo odpłatnie od pracodawcy,
- otrzymane bezpłatnie lub częściowo odpłatnie od innych gospodarstw domowych (krewnych lub znajomych), od gminy (posiłki lub ubrania w ramach pomocy społecznej, część niepieniężna dodatku mieszkaniowego) oraz instytucji niekomercyjnych (w tym parafii Kościoła Katolickiego, innych kościołów, organizacji charytatywnych),
- zakupione na kredyt,
- zakupione kartą kredytową lub inną kartą mającą odrębny rachunek, inny niż ROR, w tym kartą z supermarketu.

Przychody netto są to wszystkie wartości wpływające do gospodarstwa domowego, bez zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych płaconych przez płatnika w imieniu podatnika, jak również bez składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne. Na przychody netto składają się dochód rozporządzalny oraz pozycje oszczędnościowe po stronie przychodowej.

Rozchody netto są to wszystkie wartości wypływające z gospodarstwa na zewnątrz, bez zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych płaconych przez płatnika w imieniu podatnika, jak również bez składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne. Na rozchody netto składają się wydatki i pozycje oszczędnościowe po stronie rozchodowej.

Dochód rozporządzalny jest to suma bieżących dochodów gospodarstwa domowego z poszczególnych źródeł pomniejszona o zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych płacone przez płatnika w imieniu podatnika (od dochodów z pracy najemnej oraz od niektórych świadczeń z ubezpieczenia społecznego i świadczeń pozostałych),

o podatki od dochodów z własności, podatki płacone przez osoby pracujące na własny rachunek, w tym przedstawicieli wolnych zawodów i osób użytkujących gospodarstwo indywidualne w rolnictwie oraz o składki na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne.

W skład dochodu rozporządzalnego wchodzi dochody pieniężne oraz niepieniężne, w tym spożycie naturalne (towary i usługi konsumpcyjne pobrane na potrzeby gospodarstwa domowego z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie bądź z prowadzonej działalności gospodarczej na własny rachunek), a także towary i usługi otrzymane nieodpłatnie.

Dochód rozporządzalny przeznaczony jest na wydatki oraz przyrost oszczędności.

Na **dochód rozporządzalny** składają się:

- dochód z pracy najemnej,
- dochód z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie,
- dochód z pracy na własny rachunek poza gospodarstwem indywidualnym w rolnictwie, z wykonywania wolnego zawodu,
- dochód z tytułu własności,
- dochód z wynajmu nieruchomości,
- świadczenia z ubezpieczeń społecznych,
- świadczenia pozostałe,
- pozostały dochód (w tym dary i alimenty).

Dochód z pracy najemnej obejmuje wszystkie dochody uzyskiwane z tytułu pracy najemnej, w tym:

- wynagrodzenie za pracę,
- zasiłki chorobowe (pobrane w czasie trwania stosunku pracy), wyrównawcze, opiekuńcze,
- dochody w formie niepieniężnej (opłacone przez pracodawcę), np.: wartość usług związanych z korzystaniem z mieszkania służbowego, z samochodu służbowego do celów prywatnych, dopłaty do biletów na środki transportu publicznego,
- kwoty uzyskane z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych,
- odprawy wypłacone osobom przechodzącym na emeryturę lub zwolnionym.

Dochód z pracy najemnej obejmuje dochody uzyskane we wszystkich miejscach pracy, niezależnie od długości trwania okresu pracy i rodzaju umowy o pracę.

Dochód z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie jest to różnica między wartością produkcji rolnej (w tym spożyciem naturalnym) i dopłatami związanymi z użytkowaniem gospodarstwa rolnego, a bieżącymi nakładami poniesionymi na produkcję rolną i podatkami związanymi z prowadzeniem gospodarstwa rolnego.

Dochód z pracy na własny rachunek obejmuje część dochodu uzyskanego z prowadzonej działalności gospodarczej na własny rachunek poza gospodarstwem indywidualnym w rolnictwie lub wykonywania wolnego zawodu, jaka została przeznaczona na pozyskanie towarów i usług konsumpcyjnych oraz inwestycje (np. budowa domu mieszkalnego, zakup mieszkania) oraz oszczędności na potrzeby gospodarstwa domowego. Uzyskany dochód z pracy na własny rachunek może być w formie pieniężnej jak i niepieniężnej (spożycie naturalne).

Dochód z tytułu własności⁷ obejmuje wartość odsetek od lokat, bonów lokacyjnych, obligacji, funduszy inwestycyjnych, udzielonych pożyczek oraz udziałów w zyskach przedsiębiorstw.

Dochód z wynajmu nieruchomości obejmuje dochód brutto (przychody minus nakłady) pochodzący z wynajmu lokali mieszkalnych, garaży i innych budynków niezwiązanych z prowadzoną działalnością gospodarczą oraz dochód z wynajmu ziemi.

Świadczenia z ubezpieczeń społecznych obejmują świadczenia otrzymane przez osoby ubezpieczone oraz ich rodziny, wynikające z faktu ubezpieczenia się w funduszach ubezpieczeń społecznych. Są to emerytury, świadczenia

---

⁷ Bez dochodu z wynajmu nieruchomości.

4. Variables present in the survey

---

o charakterze rent inwalidzkich (renty z tytułu niezdolności do pracy, szkoleniowe, renty przyznane rolnikom indywidualnym), renty rodzinne, świadczenia rehabilitacyjne oraz zasiłki, w tym macierzyńskie, pogrzebowe i chorobowe (po ustaniu stosunku pracy). Do świadczeń z ubezpieczeń społecznych zaliczane są także emerytury i renty przyznane byłym żołnierzom zawodowym oraz byłym funkcjonariuszom i członkom ich rodzin przez odpowiednie resorty.

Świadczenia pozostałe obejmują świadczenia finansowane z budżetu państwa bądź gmin, ze specjalnych funduszy, jak również towary i usługi otrzymane od instytucji niekomercyjnych. Są to przede wszystkim: zasiłki rodzinne, dodatki do zasiłków rodzinnych, świadczenie wychowawcze (Rodzina 800+), świadczenie rodzicielskie, świadczenie pielęgnacyjne, zasiłki pielęgnacyjne, dodatki mieszkaniowe, świadczenia pieniężne i niepieniężne udzielone na podstawie ustawy o pomocy społecznej, renty socjalne, stypendia, jak również zasiłki dla bezrobotnych oraz inne świadczenia z Funduszu Pracy, a także zasiłki i świadczenia przedemerytalne.

Pozostały dochód obejmuje odszkodowania wypłacane przez instytucje ubezpieczeniowe, dary i alimenty otrzymane od innych gospodarstw domowych, wygrane w grach hazardowych i loteryjnych oraz pozostałe rodzaje dochodów.

Dochód do dyspozycji jest to dochód rozporządzalny pomniejszony o pozostałe wydatki. Dochód do dyspozycji przeznaczony jest na wydatki na towary i usługi konsumpcyjne oraz przyrost oszczędności.

Pozycje oszczędnościowe po stronie przychodowej składają się z:

- pobranych lokat, w tym także sprzedaży papierów wartościowych,
- zaciągniętych pożyczek lub kredytów,
- zwrotu pożyczek pieniężnych udzielonych osobom prywatnym,
- świadczeń z tytułu ubezpieczenia na życie,
- sprzedaży majątku rzeczowego (nieruchomości, środki trwałe użytkowane w gospodarstwie rolnym),
- sprzedaży użytkowanych artykułów konsumpcyjnych (w tym przedmiotów trwałego użytkowania).

Wydatki obejmują wydatki na towary i usługi konsumpcyjne⁸ oraz pozostałe wydatki.

Wydatki na towary i usługi konsumpcyjne przeznaczone są na zaspokojenie potrzeb gospodarstwa domowego. Obejmują one towary zakupione za gotówkę również przy użyciu karty płatniczej lub kredytowej, na kredyt, otrzymane bezpłatnie oraz spożycie naturalne (towary i usługi konsumpcyjne pobrane na potrzeby gospodarstwa domowego z prowadzonej działalności na własny rachunek, w tym przedstawiciele wolnych zawodów oraz osób użytkujących gospodarstwo indywidualne w rolnictwie). Towary konsumpcyjne obejmują dobra nietrwałego użytkowania (np.: żywność, napoje, lekarstwa), półtrwałego użytkowania (np.: odzież, książki, zabawki) oraz trwałego użytkowania (np.: samochody, pralki, lodówki, telewizory).

Pozostałe wydatki składają się z:

- darów przekazanych innym gospodarstwom domowym i instytucjom niekomercyjnym,
- niektórych podatków i opłat niebieżących, w tym podatku od spadków i darowizn, podatku od nieruchomości, opłaty za wieczyste użytkowanie gruntu,
- zaliczek na podatek od dochodów osobistych oraz składek na ubezpieczenia społeczne płaconych samodzielnie przez podatnika,
- pozostałych rodzajów wydatków nie przeznaczonych bezpośrednio na cele konsumpcyjne, w tym strat pieniężnych, odszkodowań za wyrządzone szkody.

---

⁸ Klasyfikacja wydatków na towary i usługi konsumpcyjne oparta jest na Klasyfikacji COICOP/HBS (Classification of Individual Consumption by Purpose for Household Budget Surveys - Klasyfikacja Spożycia Indywidualnego według Celu do Badania Budżetów Gospodarstw Domowych).

Pozycje oszczędnościowe po stronie rozchodowej składają się z:

- wpłaconych lokat, w tym zakupu papierów wartościowych,
- spłaconych pożyczek lub kredytów,
- pożyczek pieniężnych udzielonych osobom prywatnym,
- składek ubezpieczeniowych na życie,
- zakupu, remontu lub modernizacji majątku rzeczowego (w tym nieruchomości, środków trwałych użytkownych w gospodarstwie indywidualnym w rolnictwie).

Zasobność (majątek) gospodarstwa domowego stanowią zgromadzone przez nie aktywa rzeczowe i finansowe pomniejszone o pasywa tj. zaciągnięte zobowiązania (kredyty i pożyczki).

Spożycie ilościowe

Spożycie ilościowe artykułów żywnościowych (w tym napojów bezalkoholowych) wyrażane jest w naturalnych jednostkach miary (kg, l, szt.). Obejmuje ono towary zakupione za gotówkę, również przy użyciu karty płatniczej lub kredytowej oraz na kredyt, otrzymane bezpłatnie oraz pobrane z prowadzonej działalności na własny rachunek, w tym z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie (spożycie naturalne). Za moment spożycia artykułów żywnościowych przyjmuje się moment ich pozyskania przez gospodarstwo domowe.

Dane o spożyciu ilościowym nie obejmują artykułów spożywczych konsumowanych w placówkach gastronomicznych (placówki żywienia przyzakładowego, bary, restauracje itp.).

Spożycie ilościowe pozostałych towarów i usług dotyczy: napojów alkoholowych (wyrażanych w litrach), papierosów i cygar (w szt.). Spożycie ww. produktów obejmuje zakupy gotówkowe, również przy użyciu karty płatniczej lub kredytowej oraz na kredyt, a także pobrane z prowadzonej działalności na własny rachunek (spożycie naturalne).

Posiłki

Badanie budżetów gospodarstw domowych dostarcza również informacji o liczbie posiłków spożytych przez członków badanego gospodarstwa domowego poza domem, jak również o liczbie posiłków spożytych w badanym gospodarstwie domowym przez osoby spoza gospodarstwa domowego.

Dzięki tym informacjom możliwe jest obliczenie przeciętnych wartości energetycznych i składników odżywczych w dziennym spożyciu towarów żywnościowych na osobę.

Posiłki spożyte przez członków badanego gospodarstwa domowego poza domem są to posiłki spożyte w przedszkolu, stołówce szkolnej, pracowniczej, u krewnych (znajomych), w delegacji, w placówkach zbiorowego żywienia (restauracje, bary, mała gastronomia), podczas pobytu na wczasach, koloniach itp. Nie zalicza się tu natomiast posiłków spożytych poza domem, przyrządzonych z żywności pobranej z gospodarstwa domowego (np.: kanapki wzięte ze sobą do szkoły, do pracy, na wycieczkę).

Posiłki spożyte w badanym gospodarstwie domowym przez osoby spoza tego gospodarstwa są to posiłki spożyte przez gości, pracowników zatrudnionych w gospodarstwie domowym (np.: pomoce domowe, pracowników zatrudnionych przy budowie domu), sublokatorów, studentów, którzy z racji nauki mieszkają poza własnym domem i przyjechali odwiedzić rodziców.

Wyposażenie gospodarstwa domowego w wybrane dobra trwałego użytkowania i nieruchomości

Wyposażenie w dobra trwałego użytkowania i nieruchomości określane jest jako ilość wybranych dóbr trwałego użytkowania (np.: samochody osobowe, zmywarki do naczyń, kuchenki mikrofalowe, komputery osobiste) i nieruchomości (garaż, działka rekreacyjna, domek letniskowy) użytkowanych przez gospodarstwo domowe.

Osoba odniesienia

Za **osobę odniesienia** uważa się osobę, która ukończyła 16 lat i osiąga w dłuższym okresie czasu stały, najwyższy spośród wszystkich członków gospodarstwa domowego dochód przeznaczony na potrzeby członków gospodarstwa domowego.

W przypadku, gdy dwie lub więcej osób osiąga taki sam dochód, wówczas za osobę odniesienia uważa się osobę, która głównie rozporządza środkami na utrzymanie gospodarstwa domowego.

Osoby stanowiące jednoosobowe gospodarstwo domowe są równocześnie osobami odniesienia.

W gospodarstwach wieloosobowych dopuszcza się możliwość, że źródła utrzymania osoby odniesienia (główne i dodatkowe) nie są zgodne ze źródłami utrzymania gospodarstwa domowego (głównym i dodatkowym).

Źródła utrzymania osób w gospodarstwie domowym

Źródła utrzymania osób w gospodarstwie domowym są to źródła, z których pochodzą uzyskiwane środki pieniężne jak i niepieniężne zarówno w kraju, jak i z zagranicy.

Przy ustalaniu głównego i dodatkowego źródła utrzymania osoby bierze się pod uwagę dochody o charakterze stałym lub powtarzalnym.

Za **główne źródło utrzymania** osoby uważa się wyłączne lub przeważające (tj. mające najwyższy udział w strukturze dochodów) źródło utrzymania.

Za **dodatkowe źródło utrzymania** członka gospodarstwa domowego uważa się źródło najważniejsze (tj. mające najwyższy udział w strukturze dochodów) spośród pozostałych źródeł utrzymania poza głównym źródłem utrzymania.

Rozróżnia się następujące źródła utrzymania osób:

1. Źródła zarobkowe

Źródła te przyporządkowuje się osobom pracującym, którym praca przynosi określony dochód (zarobek). Zalicza się do nich:

- pracę najemną (stałą lub dorywczą),
- użytkowanie gospodarstwa rolnego,
- pracę na własny rachunek poza gospodarstwem rolnym w użytkowaniu indywidualnym,
- wykonywanie wolnego zawodu.

Uwzględnia się tu również pracę członków gospodarstwa domowego pomagających (bez umownego wynagrodzenia) w użytkowaniu gospodarstwa rolnego lub w pracy na własny rachunek poza gospodarstwem rolnym w użytkowaniu indywidualnym, wykonywaniu wolnego zawodu.

2. Źródła niezarobkowe

- świadczenia z ubezpieczenia społecznego (w tym z emerytur i rent),
- pozostałe świadczenia społeczne (w tym zasiłki dla bezrobotnych, świadczenia przedemerytalne, zasiłki stałe i okresowe, stypendia, alimenty wypłacane z Funduszu Alimentacyjnego, świadczenie wychowawcze Rodzina 800+, świadczenie rodzicielskie),
- inne dochody (w tym dary),
- dochody z własności (odsetki od lokat, obligacje, bony lokacyjne, udział w zyskach przedsiębiorstw),
- dochody z wynajmu nieruchomości (domów, mieszkań, garaży oraz ziemi),
- inne przychody (np.: sprzedaż majątku, korzystanie z oszczędności, pobrane pożyczki i zaciągnięte kredyty).

3. Pozostawanie na utrzymaniu

Za osobę pozostającą na utrzymaniu uważa się osobę, która nie posiada własnego źródła utrzymania (zarobkowego lub niezarobkowego), jest natomiast utrzymywana przez członków gospodarstwa domowego.

W sytuacji, gdy żaden z członków gospodarstwa domowego nie uzyskuje dochodów o charakterze stałym lub powtarzalnym, źródła utrzymania członków gospodarstwa domowego ustala się na podstawie dochodów jednorazowych oraz przychodów niebędących dochodami, z których się faktycznie utrzymują. Dochód jednorazowy to np. spadek, jednorazowy dar od osób prywatnych, otrzymane odszkodowanie (świadczenie).

Źródła utrzymania gospodarstwa domowego

Źródło utrzymania gospodarstwa domowego jest to źródło dochodów pieniężnych i niepieniężnych uzyskiwanych przez gospodarstwo domowe.

Za **główne źródło utrzymania** gospodarstwa domowego uważa się jedyne lub przeważające (tj. mające najwyższy udział w strukturze dochodów) źródło utrzymania.

Za **dotatkowe źródło utrzymania** gospodarstwa domowego uważa się źródło najważniejsze (tj. mające najwyższy udział w strukturze dochodów) spośród pozostałych źródeł utrzymania (poza głównym źródłem).

Przy ustalaniu głównego i dodatkowego źródła utrzymania gospodarstwa domowego bierze się pod uwagę dochody o charakterze stałym lub powtarzalnym (krajowe i z zagranicy).

Źródło utrzymania gospodarstwa domowego ustala się na podstawie głównych i dodatkowych źródeł utrzymania wszystkich członków gospodarstwa, łącznie z dochodami otrzymywanymi na całe gospodarstwo domowe.

W sytuacji, gdy żaden z członków gospodarstwa domowego nie uzyskuje dochodów o charakterze stałym lub powtarzalnym, źródło utrzymania gospodarstwa domowego ustala się na podstawie dochodów jednorazowych oraz przychodów niebędących dochodami.

Grupowania gospodarstw domowych

W badaniu budżetów, przy prezentacji wyników, stosuje się grupowania gospodarstw domowych według określonych kryteriów, tj.:

- grupy społeczno-ekonomicznej gospodarstwa domowego,
- wielkości gospodarstwa domowego,
- typu biologicznego gospodarstwa domowego,
- grupy kwintylowej lub decylowej, wyliczanej na bazie dochodu rozporzadzalnego i według wydatków,
- grup dochodowych,
- klasy miejscowości zamieszkania i delimitacji obszarów wiejskich,
- województw (od 01.01.2018 r. – regionów),
- regionów (od 01.01.2018 r. – makroregionów),
- stopnia urbanizacji kraju,
- źródeł pozyskania danego rozchodu,
- charakteru zamieszkania gospodarstwa domowego,
- niepełnosprawności,
- poziomu wykształcenia osoby odniesienia,
- powierzchni użytków rolnych gospodarstwa rolnego.

W oparciu o źródła utrzymania gospodarstwa domowego od 2005 r. w badaniu budżetów gospodarstw domowych wyróżnia się następujące grupy społeczno-ekonomiczne gospodarstw domowych:

- **gospodarstwa pracowników** – gospodarstwa domowe, których wyłącznym lub głównym (przeważającym) źródłem utrzymania jest dochód z pracy najemnej w sektorze publicznym lub prywatnym. Dodatkowym źródłem

4. Variables present in the survey

---

utrzymania tych gospodarstw może być emerytura, renta lub inne niezarobkowe źródło, praca na własny rachunek, użytkowanie gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie, wykonywanie wolnego zawodu. Oznacza to, że dochód uzyskiwany ze źródeł dodatkowych jest niższy od dochodów uzyskiwanych z pracy najemnej;

- **gospodarstwa rolników** – gospodarstwa domowe, których wyłącznym lub głównym (przeważającym) źródłem utrzymania jest dochód z użytkowanego gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie. Dodatkowym źródłem utrzymania tych gospodarstw może być emerytura, renta lub inne źródło niezarobkowe, praca najemna, praca na własny rachunek, bądź wykonywanie wolnego zawodu. Oznacza to, że dochód uzyskiwany ze źródeł dodatkowych jest niższy od dochodów uzyskiwanych z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie;
- **gospodarstwa pracujących na własny rachunek** – gospodarstwa domowe, których wyłącznym lub głównym (przeważającym) źródłem utrzymania jest praca na własny rachunek poza gospodarstwem indywidualnym w rolnictwie lub wykonywanie wolnego zawodu. Dodatkowym źródłem utrzymania może być: praca najemna, użytkowanie gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie, emerytura, renta lub inne niezarobkowe źródło. Oznacza to, że dochód uzyskiwany z dodatkowych źródeł jest niższy od dochodów z pracy na własny rachunek poza gospodarstwem indywidualnym w rolnictwie;
- **gospodarstwa emerytów i rencistów** – gospodarstwa domowe, których wyłącznym lub głównym (przeważającym) źródłem utrzymania jest emerytura lub renta. Dodatkowym źródłem utrzymania może być: inne źródło niezarobkowe poza emeryturą (np.: dochód z własności, zasiłki rodzinne wraz z dodatkami, dary), praca najemna, użytkowanie gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie, praca na własny rachunek lub wykonywanie wolnego zawodu. Oznacza to, że dochód uzyskiwany ze źródeł dodatkowych jest niższy od dochodów uzyskiwanych z emerytur i rent;
- **gospodarstwa utrzymujące się z niezarobkowych źródeł** – gospodarstwa domowe, których wyłącznym lub głównym (przeważającym) źródłem utrzymania są źródła niezarobkowe inne niż emerytura lub renta, np.: zasiłki dla bezrobotnych, świadczenia pieniężne i niepieniężne udzielone na podstawie ustawy o pomocy społecznej, pieniężne dodatki mieszkaniowe, zasiłki rodzinne wraz z dodatkami, świadczenie wychowawcze Rodzina 800+, świadczenie rodzicielskie, alimenty, darowizny, dochody z tytułu własności i z wynajmu nieruchomości. Dodatkowym źródłem utrzymania tych gospodarstw może być: praca najemna, emerytura lub renta, praca na własny rachunek i wykonywanie wolnego zawodu, użytkowanie gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie. Oznacza to, że dochód uzyskiwany ze źródeł dodatkowych jest niższy od dochodów uzyskiwanych ze źródeł niezarobkowych innych niż emerytura i renta.

W ramach grup społeczno-ekonomicznych gospodarstw domowych, na podstawie głównego źródła utrzymania, można wyróżnić podgrupy gospodarstw.

W ramach grupy gospodarstw pracowników wyróżnia się:

- gospodarstwa pracowników na stanowisku robotniczym,
- gospodarstwa pracowników na stanowisku nierobotniczym.

Pracownicy zatrudnieni na stanowiskach robotniczych są to pracownicy zatrudnieni na stanowiskach, na których wykonywane są:

- czynności (operacje) składające się na proces technologiczny wytwarzania produktów lub świadczenia usług (robotnicy bezpośrednio produkcyjni),
- prace pomocnicze i obsługa w zakresie niezbędnym dla sprawnego przebiegu procesów produkcyjnych (robotnicy pośrednio produkcyjni),
- czynności mające charakter obsługi, na które składają się procesy w sferze cyrkulacji: transporcie, łączności, handlu i inne, jak również w sferze usług społecznych (pracownicy zatrudnieni na stanowiskach pokrewnych robotniczych).

Pracownicy zatrudnieni na stanowiskach nierobotniczych są to pracownicy zatrudnieni na stanowiskach nieokreślonych jako robotnicze bez względu na wyuczony zawód. Są to stanowiska:

- kierownicze,
- specjalistyczne,
- samodzielne lub wykonawcze niemające charakteru kierowniczego, lecz wymagające specjalistycznego przygotowania do zawodu na poziomie wyższym lub średnim zawodowym albo wysokiego poziomu umiejętności twórczych i artystycznych,
- na których wykonywane są czynności pomocnicze (o charakterze manipulacyjnym), biurowe i gospodarcze, wspomagające działalność prowadzoną na wyżej wymienionych stanowiskach.

W ramach grupy gospodarstw utrzymujących się z niezarobkowych źródeł wyróżnia się:

- gospodarstwa utrzymujące się ze świadczeń społecznych (tj. ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych i świadczeń pozostałych),
- gospodarstwa utrzymujące się z pozostałych niezarobkowych źródeł (tj. z własności, wynajmu, darów, alimentów prywatnych).

Wielkość gospodarstwa domowego określana jest na podstawie liczby osób wchodzących w jego skład. Wyróżnia się następujące wielkości gospodarstwa:

- gospodarstwa jednoosobowe,
- gospodarstwa dwuosobowe,
- gospodarstwa trzyosobowe,
- gospodarstwa czteroosobowe,
- gospodarstwa pięcioosobowe,
- gospodarstwa sześć- lub więcej osobowe.

Typ biologiczny gospodarstwa domowego jest określany na podstawie stopnia pokrewieństwa członków gospodarstwa do osoby odniesienia. Wyróżnia się następujące typy biologiczne gospodarstw domowych:

- małżeństwo bez dzieci na utrzymaniu,
- małżeństwo z jednym dzieckiem na utrzymaniu,
- małżeństwo z dwojgiem dzieci na utrzymaniu,
- małżeństwo z trojgiem dzieci na utrzymaniu,
- małżeństwo z czworgiem i większą liczbą dzieci na utrzymaniu,
- matka z dziećmi na utrzymaniu,
- ojciec z dziećmi na utrzymaniu,
- małżeństwo z przynajmniej jednym dzieckiem na utrzymaniu i innymi osobami,
- matka z przynajmniej jednym dzieckiem na utrzymaniu i innymi osobami,
- ojciec z przynajmniej jednym dzieckiem na utrzymaniu i innymi osobami,
- inne osoby z dziećmi na utrzymaniu,
- gospodarstwa jednoosobowe,
- pozostałe.

Do grupy małżeństw dołączone są również osoby żyjące w związkach nieformalnych.

Do dzieci na utrzymaniu zalicza się dzieci własne (rodzone i przysposobione) będące w składzie gospodarstwa domowego w wieku 0-14 lat (włącznie) oraz dzieci do ukończenia 25 lat, jeżeli nie posiadają własnego źródła utrzymania i nie pozostają w związku małżeńskim lub związku nieformalnym.

Grupy kwintylowe lub decylowe – dochodowe i wydatkowe. Gospodarstwo domowe zalicza się do danej grupy kwintylowej (decylowej) na podstawie wysokości dochodu rozporządzalnego (wydatków) na osobę w tym gospodarstwie w odniesieniu do rozkładu dochodów w całej populacji. W tym celu należy przeważać każde gospodarstwo domowe, uszeregować osoby według wzrastającej wartości dochodu rozporządzalnego (wydatków) na osobę (od najmniejszej do największej). Listę tę dzieli się następnie na równe części co do ilości osób: w przypadku grup kwintylowych na pięć części, w przypadku grup decylowych na dziesięć.

4. Variables present in the survey

Jeżeli w wyniku tak przeprowadzonego podziału członkowie jednego gospodarstwa domowego zostaną zaklasyfikowani do dwóch kolejnych grup kwintylowych (decylowych), gospodarstwo to zalicza się do niższej z tych grup. Powoduje to, że liczba osób zaliczonych do kolejnych grup kwintylowych (decylowych) różni się nieznacznie.

Podział ten jest dokonywany dla zbiorowości kwartalnych gospodarstw domowych. Określona w ten sposób przynależność gospodarstwa do danej grupy kwintylowej (decylowej) jest zachowywana przy obliczaniu wyników rocznych. Grupy kwintylowe/decylowe ustala się w oparciu o całą zbiorowość ludności (po uogólnieniu wyników).

Górna granica danej grupy kwintylowej (decylowej) określana jest jako najwyższa wartość wskaźnika, występująca w danej grupie kwintylowej (decylowej). Każda grupa kwintylowa obejmuje dwie grupy decylowe.

Klasa miejscowości zamieszkania

Przy grupowaniu gospodarstw domowych według klasy miejscowości zamieszkania stosuje się podział kraju na obszary miejskie i wiejskie. W ramach tych obszarów wyróżnia się:

- miasta o liczbie mieszkańców 500 tys. lub więcej,
- miasta o liczbie mieszkańców 100–499 tys.,
- miasta o liczbie mieszkańców 20–99 tys.,
- miasta o liczbie mieszkańców poniżej 20 tys.,
- wieś (w podziale według delimitacji obszarów wiejskich).

Delimitacja Obszarów Wiejskich

Delimitacja Obszarów Wiejskich do celów statystycznych (DOW) odnosi się do gmin wiejskich oraz obszarów wiejskich w gminach miejsko-wiejskich (symbol rodzaju jednostki z rejestru TERYT: 2 i 5 - klasyfikowanych łącznie jako obszary wiejskie). Wyróżnia się następujące rodzaje obszarów wiejskich:

- 1) aglomeracyjne – obszary wiejskie znajdujące się w granicach funkcjonalnych obszarów miast wojewódzkich lub w granicach funkcjonalnych obszarów pozostałych miast liczących co najmniej 150 tysięcy mieszkańców:
  - a) aglomeracyjne dużej gęstości – spełniają jednocześnie warunki dla obszarów aglomeracyjnych i warunek gęstości zaludnienia równej lub większej od średniej gęstości zaludnienia dla Polski;
  - b) aglomeracyjne małej gęstości – spełniają jednocześnie warunki dla obszarów aglomeracyjnych i warunek gęstości zaludnienia poniżej średniej gęstości zaludnienia dla Polski.
- 2) pozaaglomeracyjne – obszary wiejskie znajdujące się poza granicami funkcjonalnych obszarów miast wojewódzkich lub poza granicami funkcjonalnych obszarów pozostałych miast liczących co najmniej 150 tysięcy mieszkańców:
  - a) pozaaglomeracyjne dużej gęstości – spełniają jednocześnie warunki dla obszarów pozaaglomeracyjnych i warunek gęstości zaludnienia równej lub większej od 1/3 gęstości zaludnienia dla Polski;
  - b) pozaaglomeracyjne małej gęstości - spełniają jednocześnie warunki dla obszarów pozaaglomeracyjnych i warunek gęstości zaludnienia poniżej 1/3 gęstości zaludnienia dla Polski.

Określenie gęstości zaludnienia następuje w oparciu o wartości wskaźnika wyrażone w liczbach całkowitych.

Makroregiony

Wyniki badania budżetów gospodarstw domowych prezentowane są również według regionów (województw), które tworzą makroregiony:

- centralny (województwa: łódzkie, świętokrzyskie),
- południowy (województwa: małopolskie i śląskie),
- wschodni (województwa: lubelskie, podkarpackie, podlaskie),
- północno-zachodni (województwa: lubuskie, wielkopolskie, zachodniopomorskie),
- południowo-zachodni (województwa: dolnośląskie, opolskie),
- północny (województwa: kujawsko-pomorskie, pomorskie, warmińsko-mazurskie),
- województwo mazowieckie.

Stopień urbanizacji kraju

Stopień urbanizacji wyrażany jest jako udział mieszkańców danego obszaru w ogólnej liczbie ludności:

- obszar gęsto zaludniony tj. obszar, gdzie gęstość zaludnienia przekracza 500 mieszkańców na kilometr kwadratowy,
- obszar o średniej gęstości zaludnienia tj. obszar, gdzie gęstość zaludnienia zawiera się w przedziale 100-500 mieszkańców na kilometr kwadratowy,
- obszar słabo zaludniony tj. obszar, gdzie gęstość zaludnienia nie przekracza 100 mieszkańców na kilometr kwadratowy.

Źródła pozyskania

Gospodarstwa domowe pozyskują towary i usługi w formie pieniężnej (płacąc gotówką, kartą płatniczą, przelewem z rachunku bankowego), jak i niepieniężnej tj.:

- opłacone przez pracodawcę,
- opłacone kartą kredytową,
- zakupione na kredyt,
- pobrane z własnego gospodarstwa rolnego/działki,
- pobrane z działalności na własny rachunek,
- otrzymane od osoby spoza gospodarstwa domowego,
- otrzymane od instytucji (np. gmina, fundacja).

Charakter zamieszkania gospodarstwa domowego

Przy grupowaniu gospodarstw według charakteru zamieszkania stosuje się następujące kryteria:

- tytuł prawny do mieszkania,
- własności mieszkania,
- rodzaj budynku.

4.4. Klasyfikacje

4.4. Classifications

Badanie budżetów gospodarstw domowych opiera się na Klasyfikacji przychodów i rozchodów. W zakresie wydatków konsumpcyjnych badanie budżetów opiera się na klasyfikacji COICOP/HBS, w której wyróżnia się 13 głównych grup wydatków konsumpcyjnych oraz pozostałe wydatki na towary i usługi:

- żywność i napoje bezalkoholowe,
- napoje alkoholowe, wyroby tytoniowe i narkotyki,
- odzież i obuwie,
- użytkowanie mieszkania lub domu, zaopatrzenie w wodę, energię elektryczną, gaz i inne paliwa,
- wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego,
- zdrowie,
- transport,
- informacja i komunikacja,
- rekreacja, sport i kultura,
- edukacja,
- restauracje i usługi zakwaterowania,
- ubezpieczenia i usługi finansowe,
- higiena osobista, ochrona socjalna oraz pozostałe towary i usługi,
- pozostałe wydatki na towary i usługi.

W zakresie dochodów – oparta jest na Systemie Rachunków Narodowych i na ogólnych zaleceniach Eurostat.

4. Variables present in the survey

Klasyfikacja zawodów i specjalności obowiązująca w badaniu budżetów gospodarstw domowych oparta została na klasyfikacji ISCO – 08.⁹

Działy gospodarki zostały sklasyfikowane zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności (wprowadzoną na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 24.12.2007 r.). Jest ona oparta na klasyfikacji NACE,¹⁰ będącej standardem Eurostatu.

---

⁹ International Standard Classification of Occupations, ILO, Genewa 1987.

¹⁰ Statistical Classification of Economic Activities in the European Community, Eurostat, Bruksela, Luksemburg 1996.

5. Organizacja i zarządzanie realizacją badania

5. Organisation and management of the survey completion

Badanie budżetów gospodarstw domowych prowadzą urzędy statystyczne na terenie całego kraju. Nadzór merytoryczny nad przebiegiem badania sprawuje Główny Urząd Statystyczny – Departament Badań Społecznych i Rynku Pracy. Aplikacje do rejestracji danych przygotowuje Centrum Informatyki Statystycznej w Radomiu a organizacją przetwarzania informacji i oprogramowaniem tablic wynikowych zajmuje się Centrum Informatyki Statystycznej w Warszawie.

W terenie, badanie budżetów gospodarstw domowych prowadzone jest przez **ankieterów**, którzy są pracownikami wojewódzkich urzędów statystycznych. Ankieter prowadzi badanie zgodnie z zasadami zawartymi w „Instrukcji organizacyjno-metodologicznej do badania budżetów gospodarstw domowych” oraz wytycznymi Departamentu.

Do obowiązków ankietera należy m.in.:

- pozyskiwanie w każdym miesiącu w wylosowanych mieszkaniach gospodarstw domowych do badania (Ankieter powinien co najmniej trzykrotnie podjąć próbę nawiązania kontaktu z gospodarstwem domowym z wylosowanego mieszkania) i przeprowadzanie wywiadu wstępnego dotyczącego charakterystyki społeczno-demograficznej gospodarstwa domowego,
- odwiedzanie każdego badanego gospodarstwa domowego co najmniej cztery razy w miesiącu (obowiązuje dwutygodniowy cykl dokonywania zapisów przez gospodarstwo), a jeśli zachodzi potrzeba, to częściej – w celu udzielenia instruktażu dotyczącego prowadzenia zapisów w książeczce budżetowej oraz wyjaśnienia zapisów wątpliwych,
- przeprowadzenie wywiadu na koniec miesiąca badania na temat wydatków mieszkaniowych, wybranych opłat stałych oraz opinii respondentów o warunkach życia gospodarstwa domowego,
- zestawianie i analizowanie informacji zebranych od gospodarstw domowych na kwestionariuszach i w książeczkach budżetowych,
- rejestracja na komputerze książeczki budżetowej i przeprowadzenie kontroli rachunkowej i logicznej przewidzianej programem,
- opracowywanie dla każdego gospodarstwa domowego „Miesięcznego budżetu gospodarstwa domowego”,
- przeprowadzanie wywiadu kwartalnego z gospodarstwami domowymi.

Każdemu ankieterowi przydziela się od 1 do 4 jednostek pierwszego stopnia (jps). W każdym miesiącu przeprowadza on badanie z gospodarstwami zamieszkałymi w co najmniej 2 mieszkaniach (nie więcej jednak niż w 8 mieszkaniach). Oznacza to, że ankieter organizuje w ciągu roku badanie i sprawuje nadzór nad gospodarstwami zamieszkałymi w co najmniej 24 mieszkaniach (jednak nie więcej niż w 96 mieszkaniach).

Pracę ankietera w urzędach statystycznych nadzoruje **inspektor**, który podlega koordynatorowi badania oraz kierownikowi Wydziału Badań Ankietowych.

Do podstawowych zadań inspektora należy:

- organizacja badania w terenie,
- kontrola jakości zebranego materiału,
- kontrola pracy ankieterów,
- instruktaż i szkolenie ankieterów.

Do głównych zadań koordynatora należy:

- kontrola jakości materiału i zatwierdzanie zbioru wojewódzkiego,
- kontrola pracy inspektora i ankietera,
- instruktaż i szkolenie inspektorów i ankieterów,
- współpraca z autorami badania w GUS.

5. Organisation and management of the survey completion

Ankieterzy, inspektorzy i koordynatorzy badań budżetów gospodarstw domowych są etatowymi pracownikami Urzędów Statystycznych. Legitymują się oni co najmniej średnim wykształceniem, odpowiednim przeszkoleniem oraz doświadczeniem w realizacji badania w terenie. Pomiędzy GUS a US istnieje ścisła współpraca, polegająca na bezpośrednich kontaktach pomiędzy pracownikami GUS, zajmującymi się badaniem budżetów gospodarstw domowych a kierownikami, czy też osobami nadzorującymi badanie budżetów w urzędach statystycznych. Składają się na nią:

- przeprowadzane co najmniej dwukrotnie w ciągu roku 3-4-dniowe szkolenia instruktażowe połączone z obustronną wymianą doświadczeń,
- bieżące kontakty robocze, polegające na rozwiązywaniu i wyjaśnianiu problemów merytorycznych i organizacyjnych,
- bieżący monitoring realizacji badania.

Osoby prowadzące badanie budżetów gospodarstw domowych oraz osoby sprawujące nadzór nad tymi badaniami są zobowiązane – w myśl art. 54 ustawy z dnia 31 lipca 1995 roku o statystyce publicznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 773) – do zachowania w tajemnicy wszelkich informacji uzyskanych od badanych gospodarstw domowych.

Ankieter nie jest osobą anonimową dla gospodarstwa domowego. Posiada on legitymację służbową, którą okazuje przychodząc do gospodarstwa. Na książeczce budżetowej, którą przekazuje gospodarstwu domowemu do wypełnienia, notuje swoje dane personalne, tj. imię i nazwisko, telefon służbowy, nazwę i adres Urzędu Statystycznego, który reprezentuje.

Do gospodarstw zamieszkujących wylosowane do badania budżetów gospodarstw domowych mieszkania wysyłany jest list Prezesa GUS oraz folder prezentujący wybrane wyniki z badania budżetów gospodarstw domowych. Poprzedzają one pierwszą wizytę ankietera w wylosowanych mieszkaniach. List Prezesa GUS podkreśla znaczenie tego badania, zawiera m. in. skrótowe informacje o jego przebiegu, obowiązkach wynikających z podjęcia go oraz gwarantowanej w pełni poufności zbieranych informacji.

6. Sposób prezentacji wyników badania

6. Presentation of the survey results

Wyniki badania prezentowane są dla gospodarstw ogółem, ich określonych grupowań oraz przekrojów. Stosuje się następujące grupowania i przekroje:

- grupy społeczno-ekonomiczne,
- wielkość gospodarstwa,
- grupy dochodowe kwintylowe i decylowe,
- źródła pozyskania danego dochodu,
- typ biologiczny gospodarstwa domowego,
- klasa miejscowości zamieszkania wraz z delimitacją obszarów wiejskich,
- regiony (województwa),
- makroregiony,
- grupa gospodarstw z osobami niepełnosprawnymi i bez osób niepełnosprawnych,
- poziom wykształcenia osoby odniesienia,
- gospodarstwa domowe z osobami oraz bez osób w wieku 60 lat lub więcej.

Dla powyższych przekrojów są obliczane i publikowane dane roczne (w wyjątkowych sytuacjach także kwartalne), natomiast na potrzeby wewnętrzne departamentu autorskiego, potrzeby innych departamentów GUS, a także niektórych instytucji, obliczane są dane dla miesięcy, kwartałów, kwartałów narastająco – w zależności od zmienności i przekroju. Część tablic (od 2008 roku) obliczana jest dla „roku kroczącego”, czyli wyniki dotyczą czterech kolejnych kwartałów i nie muszą obejmować roku kalendarzowego. Obliczane są również tablice dla gospodarstw domowych biorących udział w badaniu przez okres 2 lat (dla zbioru panelowego) oraz dla pozostałych gospodarstw (nie biorących udziału w badaniu przez okres dwóch lat i tych, które będą badane po raz drugi dopiero w następnym roku).

Dla tablic podstawowych (przychody, rozchody i spożycie według grup społeczno-ekonomicznych, regionów i makroregionów) wyliczane są wartości bezwzględnego i względnego błędów szacunku oraz mediana.

Niektóre wyniki badania nie są publikowane według wszystkich grupowań ze względu na reprezentacyjny charakter badania.

Dodatkowo oprócz danych publikowanych, organom administracji państwowej oraz ośrodkom i instytutom naukowym, szkołom wyższym (na potrzeby realizacji badań naukowych), udostępniane są zbiory danych jednostkowych nieidentyfikowalnych.

Podstawowe wyniki roczne badania budżetów publikowane są w roku następującym po roku badania w:

- corocznej publikacji „Budżety gospodarstw domowych” wydawanej w wersji polsko-angielskiej. Publikacja począwszy od 2007 roku oprócz danych tabelarycznych zawiera opis analityczny. Dostępna jest ona zarówno w wersji papierowej, jak również w Internecie: <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/warunki-zycia/dochody-wydatki-i-warunki-zycia-ludnosci/budzety-gospodarstw-domowych-w-2022-roku,9,21.html> (wrzesień);
- corocznie zamieszczonej na stronie GUS informacji sygnałnej „Sytuacja gospodarstw domowych w świetle badania budżetów gospodarstw domowych: <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/warunki-zycia/dochody-wydatki-i-warunki-zycia-ludnosci/sytuacja-gospodarstw-domowych-w-2022-r-w-swietle-badania-budzetow-gospodarstw-domowych,3,22.html> (maj);
- Rocznikach:
  - Roczniku Statystycznym Rzeczypospolitej Polskiej: <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/roczniki-statystyczne/roczniki-statystyczne/rocznik-statystyczny-rzeczypospolitej-polskiej-2022,2,22.html> (grudzień);

6. Presentation of the survey results

- Małym Roczniku Statystycznym: <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/roczniki-statystyczne/roczniki-statystyczne/maly-rocznik-statystyczny-polski-2023,1,25.html> (lipiec);
- Roczniku Statystycznym Województw: <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/roczniki-statystyczne/roczniki-statystyczne/rocznik-statystyczny-wojewodztw-2022,4,17.html> (grudzień);
- Roczniku Statystycznym Rolnictwa: <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/roczniki-statystyczne/roczniki-statystyczne/rocznik-statystyczny-rolnictwa-2022,6,16.html> (marzec);
- Biuletynie Statystycznym: <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/inne-opracowania/informacje-o-sytuacji-spoeczno-gospodarczej>;
- od 2014 roku w komunikacie Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w sprawie przeciętnego miesięcznego dochodu rozporządzalnego na 1 osobę ogółem: <https://stat.gov.pl/sygnalne/komunikaty-i-obwieszczenia/lista-komunikatow-i-obwieszczen/obwieszczenie-w-sprawie-przecietnego-miesiecznego-dochodu-rozporzadzalnego-na-1-osobe-ogolem-w-2022-roku,294,9.html> (marzec). Podana wysokość dochodu służy do ustalenia przez radę gminy stawek opłat za odpady komunalne zbierane i odbierane w sposób selektywny. Obwieszczenie w tej sprawie jest publikowane w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”;
- Internetowych bazach danych:
  - Banku Danych Lokalnych <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/dane/podgrup/temat> (październik);
  - Działowej Bazy Wiedzy <https://dbw.stat.gov.pl/dashboard/211> (październik);
  - Dane pochodzące z badania budżetów gospodarstw domowych publikowane są także przez EUROSTAT (<https://ec.europa.eu/eurostat/web/main/data/database>) i prezentują wyniki badań w krajach europejskich w odstępach pięcioletnich (latami odniesienia były: 1999, 2005, 2010, 2015, 2020 – jako kolejny przewidziany jest rok 2025).

7. Ocena jakości badania

7. Assessment of the survey quality

7.1. Braki odpowiedzi

7.1. Non-response

Przyczyny braku odpowiedzi, czyli niepodjęcia badania lub rezygnacji z dalszego w nim uczestniczenia ogólnie można podzielić na obiektywne i subiektywne.

Przyczyny obiektywne odnoszą się do wypadków losowych, uniemożliwiających prowadzenie zapisów przez gospodarstwo. Są to:

- brak możliwości nawiązania kontaktu z powodu choroby, podeszłego wieku bądź alkoholizmu,
- nieobecność gospodarstwa domowego w wylosowanym mieszkaniu,
- brak możliwości kontaktu z mieszkańcami (ankieter nikogo nie zastał w domu),
- brak badanego gospodarstwa domowego (rozpad gospodarstwa, zmiana miejsca zamieszkania),
- inne (np. gospodarstwo domowe zamieszkuje wylosowane mieszkanie krócej niż okres badania).

Przez **przyczyny subiektywne**, należy rozumieć sytuację, w której wylosowane gospodarstwo mogłoby uczestniczyć w badaniu, lecz odmawia w nim udziału. Najczęściej przyczyną odmowy jest niechęć do badań statystycznych lub brak czasu.

Brak odpowiedzi może być spowodowany również błędami operatu, a ściślej jego niedostateczną aktualizacją. Błąd operatu występuje wówczas, gdy wylosowane do badania mieszkanie jest niezamieszkane, zostało zlikwidowane (wyburzone) lub zamienione w obiekt niemieszkalny. Im więcej braków odpowiedzi, tym mniejsza liczba przebadanych gospodarstw i gorsza precyzja¹¹.

W badaniach reprezentacyjnych udział wylosowanych jednostek do badania jest bardzo istotny i ma duży wpływ na jakość wyników.

W pewnym stopniu niekorzystny wpływ braków odpowiedzi można zredukować poprzez:

- a) zamianę gospodarstw,
- b) ważenie wyników¹².

Pomimo korzystnego wpływu na precyzję, zamiana mieszkania może zniekształcać wyniki badania. Gospodarstwo dobrane z listy rezerwowej może posiadać zupełnie inne cechy demograficzne i społeczno-ekonomiczne (np.: inny skład osobowy, inne źródło utrzymania, wysokość i źródła dochodów, wysokość i strukturę wydatków) niż gospodarstwo odmawiające udziału w badaniu (wylosowane do badania).

W badaniu wyróżnia się cztery przypadki niepodjęcia badania przez gospodarstwa domowe:

- gospodarstwa mające przystąpić do badania po raz pierwszy, lecz nie podejmujące uczestnictwa w nim,
- gospodarstwa prowadzące zapisy w analogicznym okresie roku poprzedniego i nie przystępujące do prowadzenia zapisów w miesiącu badania,
- gospodarstwa biorące udział w badaniu i przerywające prowadzenie zapisów w trakcie miesiąca badania,
- gospodarstwa badane w miesiącu badania i nie podejmujące wywiadu kwartalnego.

---

¹¹ patrz punkt 2.2.

¹² patrz punkt 2.2.

W badaniu stosuje się następujące wskaźniki określające poziom jego realizacji:

- **wskaźnik realizacji próby zasadniczej (kompletności badania)** – wyrażony w procentach stosunek liczby gospodarstw domowych, które zostały zbadane, do liczby mieszkań wylosowanych do próby zasadniczej. Wskaźnik ten wynosiłby 100%, gdyby dla każdego wylosowanego mieszkania z próby zasadniczej zostało zbadane jedno gospodarstwo domowe z próby zasadniczej lub dobrane z próby rezerwowej. Wskaźnik realizacji próby jest mniejszy niż 100%, jeśli gospodarstwa domowe podejmujące badanie przerywają je w czasie miesiąca badania lub nie udzielają wywiadu kwartalnego oraz w przypadku gdy pomimo wykorzystania próby rezerwowej nie udaje się pozyskać gospodarstwa domowego do badania (w badaniu w 2022 r. wskaźnik realizacji próby zasadniczej wyniósł 93,3%);
- **wskaźnik realizacji prób zasadniczej i rezerwowej** – wyrażony w procentach stosunek liczby gospodarstw, które zostały zbadane, do liczby wszystkich wylosowanych i dobranych gospodarstw (próba zasadnicza i gospodarstwa dobrane z próby rezerwowej), (w badaniu w 2022 r. wskaźnik realizacji próby zasadniczej i rezerwowej wyniósł 27,4%).

7.2. Błędy oraz kontrola jakości danych w terenie

7.2. Errors and data quality control in the field

Błędem nazywamy różnicę między wielkością uzyskaną z badania a wartością prawdziwą. Błędy występujące w badaniach statystycznych ogólnie dzielimy na losowe i nielosowe¹³.

Błędy losowe występują tylko w badaniach reprezentacyjnych. Powstają one stąd, że dane w badaniu uzyskano tylko od części badanej zbiorowości (próbki), która została wylosowana w określony sposób z całej zbiorowości (w przypadku badań budżetów gospodarstw domowych z ogółu prywatnych gospodarstw domowych). Otrzymane z tej próbki wyniki po uogólnieniu na całą zbiorowość mogą dać wyniki różniące się od wyników, jakie można by uzyskać z badania pełnego. Dlatego też po przeprowadzeniu badania określa się stopień precyzji otrzymanych wyników, a dokładniej sprawdza się, w jakim stopniu uzyskane oceny parametrów reprezentują całą zbiorowość¹⁴. Miarą precyzji jest błąd standardowy. Rozmiary błędów losowych zależą od rodzaju zastosowanego w badaniu schematu losowania, wielkości zastosowanej próbki, metod estymacji parametrów i częstości występowania badanych cech.

Błędy nielosowe, jak sama nazwa wskazuje, nie są związane z losowaniem, a powstają z różnych innych przyczyn na wszystkich etapach badania. Przyczyny te, to między innymi:

- źle opracowany kwestionariusz,
- niezrozumiała instrukcja,
- niewłaściwy dobór personelu (np. ankieterów),
- błędne informacje uzyskane od respondentów,
- źle opracowane wyniki.

Błędy nielosowe występują w badaniach prowadzonych metodą reprezentacyjną, jak również w badaniach pełnych. Mogą one osiągać znacznie większe rozmiary niż błędy losowe, co z kolei może mieć decydujące znaczenie dla jakości wyników badań.

Jak wykazuje praktyka badań reprezentacyjnych (zarówno w Polsce jak i w innych krajach), wyniki badań dotyczących budżetów gospodarstw domowych obarczone są zarówno błędami o charakterze losowym jak i nielosowym. Niektóre pozycje są celowo zaniżane przez gospodarstwa domowe. Dotyczy to m. in. dochodów, wydatków na alkohol i tytoń, wyroby cukiernicze oraz żywienia w placówkach gastronomicznych.

Błędy nielosowe można zmniejszać poprzez właściwy dobór i szkolenie personelu realizującego badanie, w tym przede wszystkim ankieterów oraz poprzez kontrolę ich pracy na wszystkich etapach badania.

---

¹³ Kordos J., *Jakość danych statystycznych*, PWE, 1988 r.

¹⁴ patrz punkt 2.2.

Uzyskanie wysokiej jakości (dokładności) wyników wymaga ciągłej kontroli na wszystkich etapach badania. Przed przystąpieniem do rejestracji danych z poszczególnych kwestionariuszy, ankiet (jak również osoby nadzorujące w Wydziale Badań Ankiety w US) zobowiązany jest do przeprowadzenia kontroli merytorycznej tych danych. Szczególnie istotna jest kontrola merytoryczna książeczki budżetowej. Przy jej dokonywaniu bardzo pomocne są informacje z kwestionariusza BR-01a. Zarejestrowane w książeczce budżetowej dane o rozchodach i przychodach gospodarstwa, jak również ilościowym spożyciu artykułów żywnościowych, należy bowiem analizować biorąc pod uwagę cechy demograficzne i społeczno-ekonomiczne członków gospodarstwa oraz jego warunki mieszkaniowe. Duże znaczenie ma tu dobra współpraca ankietera z respondentami oraz jego zdolność do kojarzenia i interpretacji różnych faktów.

Wszelkie wątpliwości, co do zarejestrowanych danych ankiet wyjaśnia z gospodarstwem domowym. Może się okazać, że wykryte nieprawidłowości spowodowane są zapomnieniem dokonania odpowiednich zapisów przez gospodarstwo domowe lub niezrozumieniem niektórych zasad wypełniania książeczki budżetowej.

Następny aspekt kontroli dotyczy prawidłowej symbolizacji rozchodów i przychodów gospodarstw domowych. Wymaga to dokładnej znajomości klasyfikacji.

Ankieter dokonuje rejestracji danych zawartych w kwestionariuszach za pomocą specjalnie zaprojektowanych aplikacji komputerowych (CAII i CAPI). Dają one możliwość przeanalizowania danych, a aplikacja CAII dodatkowo ułatwia symbolizację przychodów i rozchodów. W przypadku sytuacji błędnej aplikacja wyświetla odpowiedni komunikat. Rejestracja danego kwestionariusza nie może zostać zakończona bez poprawy wszystkich wykrytych błędów, akceptacji przez ankietera sytuacji wątpliwych oraz tzw. superakceptacji, której dokonuje osoba nadzorująca pracę ankietera.

Bibliografia

Bibliography

1. *Zeszyt metodologiczny. Badanie budżetów gospodarstw domowych*, GUS, Departament Badań Społecznych, Warszawa 2018.
2. *Budżety gospodarstw domowych w 2022 r.*, GUS, Warszawa 2023.
3. *Eksperymentalne badania budżetów rodzinnych metodą rotacyjną*, Biblioteka Wiadomości Statystycznych t. 18, GUS, Warszawa 1972. *Household budget surveys in the EU*, EUROSTAT 1997.
4. *Household Budget Surveys In the EU. Methodology and recommendation for harmonization – 2003* Office for Official Publications of the European Communities, Luxembourg, 2003.
5. *Instrukcja dotycząca organizacji i sprawozdawczości z badania budżetów gospodarstw domowych metodą rotacji miesięcznej w latach 1997–2000*, GUS, Departament Warunków Życia, Warszawa 1996.
6. *Instrukcja organizacyjno-metodologiczna do badania budżetów gospodarstw domowych na lata 2001–2004*, GUS, Departament Warunków Życia, Warszawa 2000.
7. *Instrukcja organizacyjno-metodologiczna do badania budżetów gospodarstw domowych na lata 2005–2008*, GUS, Departament Statystyki Społecznej, Warszawa 2004.
8. *Instrukcja organizacyjno-metodologiczna do badania budżetów gospodarstw domowych na lata 2010–2012*, GUS, Departament Warunków Życia, Warszawa 2009.
9. *Instrukcja organizacyjno-metodologiczna do badania budżetów gospodarstw domowych obowiązująca od 2018*, GUS, Departament Badań Społecznych i Warunków Życia, Warszawa 2017.
10. *Instrukcja organizacyjno-metodologiczna do badania budżetów gospodarstw domowych obowiązująca od 2023*, GUS, Departament Badań Społecznych, Warszawa 2023.
11. *Klasyfikacja przychodów i rozchodów BBR/SRN na lata 1997–2000*, GUS, Departament Warunków Życia, Warszawa 1996.
12. *Klasyfikacja spożycia indywidualnego według celu do badania budżetów gospodarstw domowych (COI-COP/HBS) na lata 2001–2004*, GUS, Departament Statystyki Społecznej, Warszawa 2000.
13. *Klasyfikacja spożycia indywidualnego według celu do badania budżetów gospodarstw domowych (COI-COP/HBS) na lata 2005–2008*, GUS, Departament Statystyki Społecznej, Warszawa 2004.
14. *Klasyfikacja spożycia indywidualnego według celu do badania budżetów gospodarstw domowych (COI-COP/HBS) na lata 2009–2012*, GUS, Departament Pracy i Warunków Życia, Warszawa 2009.
15. *Klasyfikacja przychodów i rozchodów do badania budżetów gospodarstw domowych opracowana na podstawie Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu – COICOP/HBS/PPP obowiązująca od 2013 r.*, GUS, Warszawa 2013.
16. *Klasyfikacja przychodów i rozchodów do badania budżetów gospodarstw domowych opracowana na podstawie Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu – COICOP 2018 obowiązująca od 2023 r.*, GUS, Warszawa 2022.
17. Kordos J., *Czterdzieści lat badań budżetów gospodarstw domowych w Polsce*, Wiadomości Statystyczne nr 7/1997, GUS i PTS, Warszawa 1997.
18. Kordos J., *Dokładność danych w badaniach społecznych*, GUS, Warszawa 1987.
19. Kordos J., *Jakość danych statystycznych*, PWE, Warszawa 1988.
20. *Materiały z seminarium 28-29 IV 1971*, GUS, Warszawa 1972.
21. *Metoda i organizacja badań budżetów gospodarstw domowych*, GUS, Warszawa 1986.

22. *Metodyka badania budżetów gospodarstw domowych*, GUS, Departament Warunków Życia, Warszawa 1999.
23. *Metodologia Badań Budżetów Gospodarstw Domowych*, GUS, Departament Warunków Życia, Warszawa 2011.
24. *Program badań statystycznych statystyki publicznej na rok 2019*, GUS, Warszawa 2018.
25. *Rocznik Statystyczny Rzeczypospolitej Polskiej 2017*, GUS, Warszawa 2017.
26. Zasępa R., *Metoda reprezentacyjna*, PWN, Warszawa 1972.
27. Zasępa R., *Zarys metody reprezentacyjnej*, Biblioteka Wiadomości Statystycznych, Warszawa 1991.

Załączniki

Appendices

1. Kategorie ekonomiczne

1. Economic categories

Symbol	Przychody
PGDB	PRZYCHODY GOSPODARSTWA DOMOWEGO BRUTTO (PGDN + TB + 1212010; TB = 151)
PGDN	PRZYCHODY GOSPODARSTWA DOMOWEGO NETTO (D + OP + 9000010)
D	DOCHÓD ROZPORZĄDZALNY (DPN + DPWR + DGR + DWŁ + DWN + DSUS + DSP + DP)
DDP	w tym: DOCHÓD DO DYSPOZYCJI (obliczany ze zbioru wtórnego; D – WP)
DPN	DOCHODY Z PRACY NAJEMNEJ (9011111 + 9011112 + 9011113 + 9011121 + 9011122) = DPNk + DPNz
DPNk	DOCHODY Z PRACY NAJEMNEJ W KRAJU (9011111 + 9011112 + 9011113)
DPNz	DOCHODY Z PRACY NAJEMNEJ ZA GRANICĄ (9011121 + 9011122)
DPWR	DOCHODY Z PRACY NA WŁASNY RACHUNEK POZA GOSPODARSTWEM ROLNYM W UŻYTKOWANIU INDYWIDUALNYM (9021111 + 9021112 + 9021121 + 9021122) = DPWRk + DPWRz
DPWRk	DOCHODY Z PRACY NA WŁASNY RACHUNEK POZA GOSPODARSTWEM ROLNYM W UŻYTKOWANIU INDYWIDUALNYM KRAJU (9021111 + 9021112)
DPWRz	DOCHODY Z PRACY NA WŁASNY RACHUNEK POZA GOSPODARSTWEM ROLNYM W UŻYTKOWANIU INDYWIDUALNYM ZA GRANICĄ (9021121 + 9021122)
DGR	DOCHODY Z GOSPODARSTWA ROLNEGO (obliczany ze zbioru wtórnego)
DWŁ	DOCHODY Z WŁASNOŚCI (9031100)
DWN	DOCHODY Z WYNAJMU NIERUCHOMOŚCI (9041111 + 9041112 + 9041120 + 9113100) = DWNk + DWNz
DWNk	DOCHODY Z WYNAJMU NIERUCHOMOŚCI W KRAJU (9041111 + 9041112 + 9113100)
DWNz	DOCHODY Z WYNAJMU NIERUCHOMOŚCI - ZA GRANICĄ (9041120)
DSS	DOCHODY ZE ŚWIADCZEŃ SPOŁECZNYCH DSUS + DSP
DSSk	DOCHODY ZE ŚWIADCZEŃ SPOŁECZNYCH W KRAJU DSUSk + DSPk
DSSz	DOCHODY ZE ŚWIADCZEŃ SPOŁECZNYCH ZA GRANICĄ DSUSz + DSPz
DSUS	DOCHODY ZE ŚWIADCZEŃ Z UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH (9051110 + 9051120 + 9051130 + 9051140 + 9052110 + 9052120 + 9053110 + 9053120 + 9054110 + 9054120) = DSUSk + DSUSz
DSUSk	ŚWIADCZENIA Z UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH - KRAJOWE (9051110 + 9051120 + 9051140 + 9052110 + 9053110 + 9054110 + 9054120)
DSUSz	ŚWIADCZENIA Z UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH Z ZAGRANICY (9051130 + 9052120 + 9053120)

Symbol	Przychody
DSP	DOCHODY Z POZOSTAŁYCH ŚWIADCZEŃ SPOŁECZNYCH (9061110 + 9061121 + 9061122 + 9061123 + 9061130 + 9061141 + 9061142 + 9061143 + 9061150 + 9061160 + 9061170 + 9061181 + 9061182 + 9061183 + 9062100 + 9063100 + 9064100 + 9065100 + 9066100 + 9067111 + 9067112 + 9067120 + 9067130 + 9114110) = DSPk + DSPz
DSPk	ŚWIADCZENIA POZOSTAŁE KRAJOWE (9061110 + 9061121 + 9061122 + 9061123 + 9061130 + 9061141 + 9061142 + 9061143 + 9061150 + 9061160 + 9061170 + 9061181 + 9061182 + 9061183 + 9062100 + 9063100 + 9064100 + 9065100 + 9067111 + 9067112 + 9067130 + 9114110)
DSPz	ŚWIADCZENIA POZOSTAŁE Z ZAGRANICY (9066100 + 9067120)
DP	POZOSTAŁE DOCHODY (9071101 + 9071102 + 9071103 + 9071104 + 9072110 + 9072120 + 9072130 + 9072140 + 9073100 + 9074111 + 9074112 + 9074120 + 9114120 + 9114130 + 9114140) w tym DARY OTRZYMANE OD OSÓB PRYWATNYCH NA GOSPODARSTWO DOMOWE (9072110 + 9072120 + 9072130 + 9072140)
DPk	POZOSTAŁE DOCHODY KRAJOWE (9071101 + 9071102 + 9071103 + 9071104 + 9072110 + 9072130 + 9073100 + 9074111 + 9074112 + 9114120 + 9114130 + 9114140) w tym DARY OTRZYMANE OD OSÓB PRYWATNYCH W KRAJU NA GOSPODARSTWO DOMOWE (9072110 + 9072130)
DPz	POZOSTAŁE DOCHODY Z ZAGRANICY (9072120 + 9072140 + 9074120) w tym DARY OTRZYMANE OD OSÓB PRYWATNYCH Z ZAGRANICY NA GOSPODARSTWO DOMOWE (9072120 + 9072140)
OP	POZYCJE OSZCZĘDNOŚCIOWE PO STRONIE PRZYCHODOWEJ (UTKP+MP+FP)
UTKP	SPRZEDAŻ UŻYTKOWANYCH TOWARÓW KONSUMPCYJNYCH (9081100)
MP	SPRZEDAŻ MAJĄTKU RZECZOWEGO (9091110 + 9091120 + 9091130 + 9091140 + 9115100)
FP	POZYCJE FINANSOWE PO STRONIE PRZYCHODOWEJ (KZ + LP + PZ)
KZ	KREDYTY ZACIĄGNIĘTE (9101110 + 9101120 + 9101130 + 9101140 + 9102100 + 9103100)
LP	LOKATY POBRANE (9104102 + 9104103 + 9104104 + 9104105 + 9104106)
PZ	ZWROT POŻYCZEK UDZIELONYCH OSOBOM PRYWATNYM (9104101)
9000010	POZOSTAŁOŚĆ GOTÓWKI Z POPRZEDNIEGO MIESIĄCA (obliczana ze zbioru wtórnego)
PGR	PRZYCHODY Z TYTUŁU PROWADZENIA GOSPODARSTWA ROLNEGO (9111110 + 9111120 + 9111130 + 9112110 + 9112120)

Symbol	Rozchody
RGDB	ROZCHODY GOSPODARSTWA DOMOWEGO BRUTTO (RGDN +TB +1212010)
RGDN	ROZCHODY GOSPODARSTWA DOMOWEGO NETTO (W +OR +PGNM +143)
W	WYDATKI GOSPODARSTWA DOMOWEGO (WTUK +WP)
WTUK	TOWARY I USŁUGI KONSUMPCYJNE (WŹ +WNAWT +WTNŹU +WKSZ) lub (WT +WU +WKSZ); WKSZ = 1399900
WŹ	ŻYWNOSĆ I NAPOJE BEZALKOHOLOWE (01)
WNAWT	NAPOJE ALKOHOLOWE, WYROBY TYTONIOWE I NARKOTYKI (WNA +WUA +WWT)
WNA	NAPOJE ALKOHOLOWE (021)
WUA	USŁUGI ZWIĄZANE Z PRODUKCJĄ ALKOHOLU (022)
WWT	WYROBY TYTONIOWE I NARKOTYKI (023 +024)
WTNŹU	TOWARY NIEŻYWNOSCIOWE I USŁUGI (WOO +WUM +WWM +WZ +WTR +WIK +WRSK +WE +WRZ +WUF +WHSP) lub (WTNŹ +WU)
WOO	ODZIEŻ I OBUWIE (03)
WUM	UŻYTKOWANIE MIESZKANIA LUB DOMU, ZAOPATRZENIE W WODĘ, ENERGIĘ ELEKTRYCZNĄ, GAZ I INNE PALIWA (WOW +WKM +WZWIUZ +WNE)
WOW	RZECZYWISTE CZYNSZE MIESZKANIOWE (opłaty na rzecz właściciela) (0411000 +0412100 +0412200)
WKM	KONSERWACJA, NAPRAWA I ZABEZPIECZENIE MIESZKANIA LUB DOMU (043)
WZWIUZ	ZAOPATRZENIE W WODĘ I POZOSTAŁE USŁUGI ZWIĄZANE Z UŻYTKOWANIEM MIESZKANIA LUB DOMU (044)
WNE	ENERGIA ELEKTRYCZNA, GAZ I INNE PALIWA (045)
WWM	WYPOSAŻENIE MIESZKANIA I PROWADZENIE GOSPODARSTWA DOMOWEGO (05)
WZ	ZDROWIE (06)
WTR	TRANSPORT (07)
WIK	INFORMACJA I KOMUNIKACJA (08)
WRSK	REKREACJA, SPORT I KULTURA (09)
WE	EDUKACJA (10)
WRZ	RESTAURACJE I USŁUGI ZAKWATEROWANIA (11)
WUF	UBEZPIECZENIA I USŁUGI FINANSOWE (12) (bez symb.1212010)
WHSP	HIGIENA OSOBISTA, OCHRONA SOCJALNA ORAZ POZOSTAŁE TOWARY I USŁUGI (13) minus 1399900 (WKSZ)
WHO	W TYM: HIGIENA OSOBISTA (131)
WKSZ	KIESZONKOWE 1399900
WT	TOWARY (WŹ +WNAWT +WTNŹ)
WŹ	ŻYWNOSĆ I NAPOJE BEZALKOHOLOWE (01)

Symbol	Rozchody
WNAWT	NAPOJE ALKOHOLOWE, WYROBY TYTONIOWE I NARKOTYKI (021 +022 +023 +024)
WTNŹ	TOWARY NIEŻYWNOSCIOWE (0311001 +0312112 +0312402 +0312122 +0312132 +0312212 +0312403 +0312222 +0312232 +0312111 +0312211 +0312301 +0312401 +0312121 +0312221 +0312302 +0312131 +0312231 +0312303 +0313102 +0561903 +0721302 +0311002 +0313200 +0561904 +0973002 +0321100 +0321200 +0321300 +0431101 +0431201 +0552202 +0451000 +0452100 +0452200 +0453000 +0454101 +0454201 +0454102 +0454202 +0454300 +0454900 +0455030 +0455010 +0455020 +0431108 +0511101 +0511201 +0521102 +0511301 +0511102 +0511421 +0431104 +0511410 +0431103 +0521101 +0521202 +0521201 +0521300 +0313101 +0521203 +0521901 +0922203 +0531101 +0531102 +0531200 +0531103 +0531104 +0531300 +0531400 +0531901 +0532901 +0551002 +0532101 +0532201 +0532902 +0532102 +0511302 +0532103 +0532202 +0532903 +0511422 +0540101 +0540102 +0540201 +0431202 +0511103 +0511424 +0521902 +0532104 +0532203 +0532905 +0540202 +0540301 +0552206 +0552208 +0561906 +0951002 +1312005 +1329103 +0531902 +0551001 +0552203 +0431203 +0511303 +0551003 +0552100 +0552204 +0431102 +0431107 +0431204 +0511304 +0552201 +0561902 +0612105 +0819202 +0561101 +0561901 +0431105 +0540302 +0552205 +0561102 +0561907 +0974002 +0611101 +0611200 +0612302 +0611102 +0612101 +0612201 +0611103 +0612102 +0612202 +0612301 +1329104 +1329105 +0613101 +0613200 +0612103 +0613102 +0613300 +0622903 +0711100 +0711200 +0712000 +0912902 +0713000 +0912903 +0714000 +0721100 +0721200 +0721301 +0722100 +0722200 +0722300 +0722400 +0811001 +0819203 +0812000 +0815002 +0819204 +0811002 +0819205 +0814001 +0813202 +0814002 +0911102 +0813204 +0814003 +0431205 +0814004 +0819103 +0813203 +0911101 +0911201 +0911300 +0813100 +0819201 +0431206 +0813201 +0819206 +0820001 +0971106 +0813206 +0839203 +0952000 +0971103 +0971105 +0971903 +0971905 +0815001 +0819207 +0815003 +0911202 +0912100 +0912200 +0922105 +0912301 +0922104 +0912400 +0912302 +0912905 +0922102 +0951001 +0912901 +0922103 +0921100 +0921201 +0312113 +0312213 +0921202 +0921301 +1322000 +0511202 +0819102 +0912904 +0921203 +0922101 +0922202 +0511203 +0922201 +0931100 +0921302 +0931201 +0932100 +0932200 +0971901 +0971101 +0974003 +0971102 +0971902 +0972100 +0972200 +0431106 +0973001 +0974001 +0813205 +0974004 +0532904 +1311100 +0612104 +1312001 +1312002 +0561905 +1312003 +1321101 +0511423 +0552207 +0819101 +1321102 +1329101 +0721303 +1329102 +0931202 +1312004 +1329106)
WU	USŁUGI (0314100 +0314200 +0322000 +0411000 +0412100 +0412200 +0432001 +0533003 +0432002 +0533002 +0432003 +0432004 +0432005 +0432009 +0441100 +0441200 +0442001 +0442003 +0443100 +0443200 +0442002 +0444101 +0432008 +0444102 +0444902 +0432007 +0512001 +0522002 +0533001 +0540401 +0553001 +0553002 +0562100 +0562901 +0512003 +0522003 +0533004 +0540402 +0432006 +0444901 +0512002 +0522001 +0562902 +0614002 +0621100 +0621901 +0623101 +0621902 +0622902 +0623102 +0622100 +0622901 +0621903 +0641000 +0614001 +0623104 +0642000 +0621905 +0623103 +0623200 +0631001 +0632001 +0631002 +0632002 +0442004 +0723000 +0724102 +0724400 +0724101 +0724200 +0724301 +0731100 +0731200 +0732100 +0732300 +0732201 +0732202 +0733100 +0733200 +0734001 +0734002 +0735000 +0736001 +0736002 +0749100 +0732900 +0736003 +0741103 +0741202 +0749200 +0741101 +0741201 +0741102 +0741203 +0835003 +0831000 +0820002 +0832000 +0839902 +0833001 +0835005 +0834000 +0835004 +0839903 +0835001 +0839901 +0941001 +0942101 +0942201 +0945002 +0944001 +0945001 +0946300 +0942102 +0942202 +0944002 +0946101 +0946200 +0969001 +0961000 +0962000 +0839100 +0839201 +0835002 +0839202 +0941002 +0943100 +0963001 +0839204 +0943200 +0946102 +0963002 +0969004 +1390200 +1390904 +0947000 +0969002 +0971104 +0971904 +0980010 +0980020 +1010101 +1010102 +1010200 +1050101 +1020000 +1050102 +1030000 +1050103 +1040000 +1050104 +1050900 +1111101 +1111103 +1111202 +1111104 +1111203 +1111102 +1111201 +1112100 +1112900 +1120101

Symbol	Rozchody
	+1120102 +1120200 +1120300 +1120901 +1313103 +1313104 +1313101 +1313102 +1313201 +1313202 +1311200 +1390100 +1321200 +1329200 +1330100 +0632003 +1330200 +1330300 +1330902 +1330901 +1211001 +1213001 +1219001 +1213002 +1219002 +1211002 +1212020 +1214100 +1214200 +1219004 +1222000 +1229100 +1229901 +1229902 +1390901 +1390902 +1390903 +0130000 +0220000 +0611104 +0621904 +0724302 +0833002 +0969003 +1120902 +1219003 +1390906 +1390905)
WP	WYDATKI POZOSTAŁE (141 +142 +152) w tym:
DRP	DARY PRZEKAZANE Z GOSPODARSTWA DOMOWEGO (1411110 +1411120 +1411132 +1411140)
TNB	PODATKI I OPŁATY NIEBIEŻĄCE (152)
OR	POZYCJE OSZCZĘDNOŚCIOWE PO STRONIE ROZCHODOWEJ (MR +FR)
MR	POZYSKANIE MAJĄTKU RZECZOWEGO (16 +19)
FR	POZYCJE FINANSOWE PO STRONIE ROZCHODOWEJ (KS +LW +PU)
KS	KREDYTY SPŁACONE (1711)
LW	LOKATY WPŁACONE (1712112 +1712113 +1712114 +1712115 +1712116)
PU	POŻYCZKI PIENIĘŻNE UDZIELONE OSOBOM PRYWATNYM (1712111)
PGNM	STAN GOTÓWKI NA KONIEC MIESIĄCA (ze zbioru BR-03)
143	WYDATKI ZA GRANICĄ (1431110 +1431120)
ΔG	PRZYROST GOTÓWKI (PGNM - 9000010)
PBW	POZYCJA BILANSUJĄCA (ze zbioru wtórnego)
TB	PODATKI BIEŻĄCE (151)
ΔO	PRZYROST POZYCJI OSZCZĘDNOŚCIOWYCH GOSPODARSTWA DOMOWEGO (D - W-133 - PBW - ΔG) lub (ΔM + ΔF - UTKP)
UTKP	SPRZEDAŻ UŻYTKOWANYCH TOWARÓW KONSUMPCYJNYCH (wartość z tablicy przychodowej symb. 908)
ΔM	PRZYROST MAJĄTKU RZECZOWEGO (MR - MP) (wartość MP z tablicy przychodowej)
ΔF	PRZYROST POZYCJI FINANSOWYCH (ΔK + ΔL + ΔP)
ΔK	PRZYROST KREDYTÓW (KS - KZ) (wartość KZ z tablicy przychodowej)
ΔL	PRZYROST LOKAT (LW - LP) (wartość LP z tablicy przychodowej)
ΔP	PRZYROST POŻYCZEK UDZIELONYCH OSOBOM PRYWATNYM (PU - PZ) (wartość PZ z tablicy przychodowej)
NBGR	NAKŁADY BIEŻĄCE NA GOSPODARSTWO ROLNE (181 +182)

2. Klasyfikacje

2. Classifications

2.1. Przychody

Symbol	Przychody
900	Pozostałość gotówki z poprzedniego miesiąca
9000010	Pozostałość gotówki z poprzedniego miesiąca
901	DOCHODY Z PRACY NAJEMNEJ
9011111	Dochody z pracy najemnej stałej w kraju
9011112	Dochody z pracy najemnej dorywczej w kraju
9011113	Odprawy
9011121	Dochody z pracy najemnej stałej za granicą
9011122	Dochody z pracy najemnej dorywczej za granicą
902	DOCHODY Z PRACY NA WŁASNY RACHUNEK POZA GOSPODARSTWEM ROLNYM W UŻYTKOWANIU INDYWIDUALNYM
9021111	Dochody z pracy stałej na własny rachunek w kraju
9021112	Dochody z pracy dorywczej na własny rachunek w kraju
9021121	Dochody z pracy stałej na własny rachunek za granicą
9021122	Dochody z pracy dorywczej na własny rachunek za granicą
903	DOCHODY Z WŁASNOŚCI
9031100	Dochody z własności
904	DOCHODY Z WYNAJMU NIERUCHOMOŚCI
9041111	Dochody z wynajmu budynków i budowli niezwiązanych z działalnością gospodarczą - w kraju
9041112	Dochody z wynajmu ziemi niezwiązanej z działalnością gospodarczą - w kraju
9041120	Dochody z wynajmu budynków i budowli oraz ziemi niezwiązanych z działalnością gospodarczą - za granicą
9041210	Czynsze umowne właścicieli domów i mieszkań (pierwszy dom)
9041220	Pozostałe czynsze umowne
905	DOCHODY ZE ŚWIADCZEŃ Z UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH
9051110	Emerytury krajowe
9051120	Renty strukturalne za przekazane gospodarstwo rolne
9051130	Emerytury zagraniczne
9051140	Emerytury z Otwartych Funduszy Emerytalnych
9052110	Renty z tytułu niezdolności do pracy - krajowe
9052120	Renty z tytułu niezdolności do pracy - zagraniczne
9053110	Renty rodzinne krajowe
9053120	Renty rodzinne zagraniczne
9054110	Zasiłki macierzyńskie
9054120	Pozostałe świadczenia z ubezpieczeń społecznych

Symbol	Przychody
906	DOCHODY Z POZOSTAŁYCH ŚWIADCZEŃ SPOŁECZNYCH
9061110	Zasiłki rodzinne
9061121	Dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w czasie korzystania z urlopu wychowawczego
9061122	Dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka
9061123	Pozostałe dodatki do zasiłków rodzinnych
9061130	Świadczenie rodzicielskie
9061141	Świadczenie pielęgnacyjne
9061142	Zasiłek pielęgnacyjny
9061143	Specjalny zasiłek opiekuńczy
9061150	Świadczenie uzupełniające dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji
9061160	Świadczenie wychowawcze „Rodzina 800+”
9061170	Świadczenia z Funduszu Alimentacyjnego
9061181	Zapomoga z tytułu urodzenia dziecka
9061182	Zasiłki stałe, okresowe oraz pozostała pomoc pieniężna, materialna i w formie usług
9061183	Pozostałe dochody o charakterze świadczeń społecznych
9062100	Dodatek mieszkaniowy
9063100	Renta socjalna
9064100	Pomoc od instytucji niekomercyjnych
9065100	Stypendia
9066100	Pozostałe świadczenia społeczne z zagranicy
9067111	Zasiłki dla bezrobotnych w kraju
9067112	Pozostałe świadczenia dla bezrobotnych w kraju
9067120	Świadczenia dla bezrobotnych z zagranicy
9067130	Świadczenia i zasiłki przedemerytalne
907	INNE DOCHODY
9071101	Odszkodowania z tytułu ubezpieczenia mieszkania
9071102	Świadczenia uzyskane z tytułu dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego i wypadkowego
9071103	Odszkodowania z tytułu ubezpieczeń związanych z transportem
9071104	Odszkodowania z tytułu pozostałych ubezpieczeń
9072110	Alimenty od osób prywatnych w kraju
9072120	Alimenty od osób prywatnych z zagranicy
9072130	Pozostałe dary od osób prywatnych w kraju dla gospodarstwa domowego
9072140	Pozostałe dary od osób prywatnych z zagranicy dla gospodarstwa domowego
9073100	Produkty żywnościowe i nieżywnościowe pobrane z działek i ogrodów
9074111	Nadpłata podatku dochodowego od osób fizycznych
9074112	Inne dochody w kraju
9074120	Pozostałe rodzaje dochodów z zagranicy
908	DOCHODY ZE SPRZEDAŻY UŻYTKOWANYCH ARTYKUŁÓW KONSUMPCYJNYCH
9081100	Sprzedaż użytkowanych artykułów konsumpcyjnych

Symbol	Przychody
909	PRZYCHODY ZE SPRZEDAŻY MAJĄTKU RZECZOWEGO NIEZWIĄZANEGO Z DZIAŁALNOŚCIĄ GOSPODARCZĄ
9091110	Sprzedaż budynków i budowli niezwiązanych z działalnością gospodarczą
9091120	Sprzedaż ziemi niezwiązanej z działalnością gospodarczą
9091130	Sprzedaż majątku rzeczowego pozostałego po zlikwidowanej działalności gospodarczej
9091140	Sprzedaż pozostałych towarów o charakterze kapitałowym
910	PRZYCHODY FINANSOWE
9101110	Pożyczki i kredyty hipoteczne, których zabezpieczeniem jest pierwszy dom/mieszkanie
9101120	Pożyczki i kredyty hipoteczne, których zabezpieczeniem jest nieruchomości inna niż pierwszy dom/mieszkanie
9101130	Pożyczki i kredyty zaciągnięte w bankach kartą kredytową
9101140	Pozostałe pożyczki i kredyty zaciągnięte w bankach
9102100	Pożyczki i kredyty zaciągnięte w innych instytucjach
9103100	Pożyczki pieniężne zaciągnięte od osób prywatnych
9104101	Zwrot pożyczek pieniężnych udzielonych osobom prywatnym
9104102	Lokaty pobrane z banków
9104103	Lokaty pobrane z innych instytucji
9104104	Przedpłaty, kaucje
9104105	Świadczenia uzyskane z tytułu ubezpieczenia na życie
9104106	Sprzedaż papierów wartościowych
911	PRZYCHODY Z TYTUŁU PROWADZENIA GOSPODARSTWA ROLNEGO
9111110	Sprzedaż produktów i usług rolniczych
9111120	Produkty żywnościowe pobrane z gospodarstwa rolnego
9111130	Produkty nieżywnościowe pobrane z gospodarstwa rolnego
9112110	Przychody z produkcji nierolniczej
9112120	Dopłaty związane z użytkowaniem gospodarstwa rolnego
9113100	Dochód z wynajmu ziemi użytkowanej rolniczo
9114110	Pomoc od państwa, samorządów lokalnych, instytucji niekomercyjnych
9114120	Odszkodowania z tytułu ubezpieczenia gospodarstwa rolnego
9114130	Dary otrzymane od osób prywatnych na rzecz gospodarstwa rolnego
9114140	Pozostałe dochody związane z prowadzeniem gospodarstwa rolnego
9115100	Sprzedaż środków trwałych użytkowanych w gospodarstwie rolnym

2.2. Rozchody

Symbol	Rozchody
01	ŻYWNOSĆ I NAPOJE BEZALKOHOLOWE
011	ŻYWNOSĆ
011110	Ryż (kg)
011121	Kasze i ziarna zbóż (kg)
011122	Kasza bulgur (kg)
011210	Mąka pszenna (kg)
011221	Mąki z innych zbóż (kg)
011222	Koncentraty mąki (kg)
011311	Chleb i bułki (kg)
011312	Tortille bez nadzienia (kg)
011313	Pozostałe pieczywo (kg)
011321	Wyroby piekarsko-ciastkarskie (kg)
011322	Błaty do pizzy i paszteciki z farszem owocowym (kg)
011401	Płatki śniadaniowe (kg)
011402	Ryż preparowany i płatki ryżowe (kg)
011403	Spęcznione (ekspandowane) ziarna zbóż (kg)
011404	Spęcznione (ekspandowane) ziarna zbóż z dodatkami (kg)
011500	Makarony, kluski, kuskus i podobne produkty makaronowe (kg)
011901	Produkty zbożowe i przemiału zbóż
011902	Chrupki kukurydziane (naturalne, na słono, orzechowe)
011903	Batony musli
011904	Substytuty mięsa otrzymywane ze zbóż, ryż instant z owocami
011905	Pozostałe produkty zbożowe
012101	Bydło żywe, na cele konsumpcyjne
012102	Cielęta żywe, na cele konsumpcyjne
012103	Świnie żywe, na cele konsumpcyjne
012104	Barany i kozy żywe, na cele konsumpcyjne
012105	Kury, koguty, kurczęta żywe, na cele konsumpcyjne
012106	Pozostały drób żywy, na cele konsumpcyjne
012107	Ślimaki i żaby żywe, na cele konsumpcyjne
012108	Pozostałe zwierzęta lądowe żywe, na cele konsumpcyjne
012211	Mięso wołowe (kg)
012212	Podgardle wołowe (kg)
012213	Mięso cielęce (kg)
012221	Mięso wieprzowe inne niż podgardle (kg)
012222	Podgardle wieprzowe (kg)
012230	Mięso baranie i kozie (kg)

Symbol	Rozchody
0112240	Kury, koguty, kurczęta (kg)
0112250	Pozostały drób (kg)
0112291	Ślimaki i żaby lądowe świeże lub schłodzone (kg)
0112292	Ślimaki i żaby lądowe mrożone (kg)
0112293	Pozostałe mięsa inne niż ślimaki i żaby (kg)
0112301	Wędliny z wyjątkiem drobiowych (kg)
0112302	Wędliny drobiowe (kg)
0112303	Wędzonki niezaliczane do wędlin (kg)
0112304	Podgardle i stonina wędzona (kg)
0112401	Podroby (kg)
0112402	Kości konsumpcyjne wołowe (kg)
0112403	Kości konsumpcyjne cielęce (kg)
0112404	Kości konsumpcyjne wieprzowe (kg)
0112405	Kości konsumpcyjne baranie i kozie (kg)
0112406	Kości konsumpcyjne drobiowe (kg)
0112407	Kości konsumpcyjne z pozostałego drobiu (kg)
0112408	Kości wędzone (kg)
0112511	Kiełbasy z wyjątkiem drobiowych (kg)
0112512	Kiełbasy drobiowe (kg)
0112520	Mięso mielone mieszane (kg)
0112591	Przetwory podrobowe (kg)
0112592	Przetwory mięsne z wyjątkiem drobiowych (kg)
0112593	Przetwory mięsne drobiowe (kg)
0112594	Wyroby garmażeryjne i konserwy mięsne (kg)
0113101	Ryby świeże lub schłodzone (kg)
0113102	Ryby mrożone (kg)
0113200	Ryby, suszone, solone, w solance lub wędzone (kg)
0113301	Przetwory rybne, konserwy rybne
0113302	Paluszki rybne o smaku krabowym świeże lub schłodzone
0113303	Paluszki rybne o smaku krabowym mrożone
0113304	Paluszki krabowe świeże lub schłodzone
0113305	Paluszki krabowe mrożone
0113401	Owoce morza, żywe, świeże lub schłodzone (kg)
0113402	Owoce morza mrożone (kg)
0113500	Owoce morza, suszone, solone, w solance lub wędzone (kg)
0113600	Pozostałe przetwory z owoców morza
0113700	Wątróbki, ikra i mlecz oraz podroby z ryb i owoców morza, w dowolnej postaci (kg)
0114100	Mleko surowe pełne (l)
0114200	Mleko odtłuszczone (l)

Symbol	Rozchody
0114310	Śmietana (kg)
0114391	Mleko zagęszczone i w proszku (kg)
0114392	Śmietany roślinne, bita śmietana w sprayu, śmietanka do kawy w proszku (kg)
0114401	Napoje ("mleka") roślinne (l)
0114402	Napoje ("mleka") roślinne w proszku (l)
0114511	Sery dojrzewające i topione - pochodzenia zwierzęcego (kg)
0114512	Sery dojrzewające i topione - pochodzenia niezwierzęcego (kg)
0114520	Twarogi (kg)
0114611	Jogurty pochodzenia zwierzęcego (kg)
0114612	Jogurty pochodzenia niezwierzęcego (kg)
0114621	Napoje mleczne inne niż śmietana ukwaszona (l)
0114622	Śmietana ukwaszona (l)
0114701	Desery i napoje na bazie mleka zwierzęcego
0114702	Koktajle na bazie mleka zwierzęcego
0114703	Desery na bazie mleka niezwierzęcego
0114801	Jaja świeże (szt.)
0114802	Sproszkowane białka jaj
0114901	Kazeina i serwatka
0114902	Serwatka w proszku
0115101	Oleje roślinne inne niż oliwa z oliwek (l)
0115102	Oliwa z oliwek (l)
0115201	Masło (kg)
0115202	Oleje z mleka (kg)
0115300	Margaryna i podobne przetwory (kg)
0115900	Pozostałe tłuszcze i oleje zwierzęce (kg)
0116110	Banany (kg)
0116121	Owoce tropikalne pestkowe, świeże (kg)
0116122	Orzechy kokosowe (kg)
0116123	Pozostałe owoce tropikalne, świeże (kg)
0116200	Owoce cytrusowe, świeże (kg)
0116310	Jabłka (kg)
0116391	Owoce pestkowe (kg)
0116392	Gruszki i pigwa (kg)
0116393	Owoce tarniny (kg)
0116401	Owoce jagodowe inne niż morwa, świeże (kg)
0116402	Morwa świeża (kg)
0116501	Winogrona (kg)
0116502	Słonecznik świeży (kg)
0116503	Pozostałe owoce gdzie indziej niesklasyfikowane, świeże (kg)

Symbol	Rozchody
0116600	Owoce zamrożone (kg)
0116700	Owoce suszone i liofilizowane (kg)
0116801	Orzechy (kg)
0116802	Kasztany jadalne (kg)
0116901	Przetwory owocowe (kg)
0116902	Mączki z orzechów i owoców (kg)
0116903	Musy owocowe dla dzieci (kg)
0117110	Kapusta (kg)
0117120	Kalafiory i brokuły (kg)
0117131	Salata (kg)
0117132	Cykoria (kg)
0117140	Szparagi (kg)
0117190	Pozostałe warzywa liściowe lub łodygowe, świeże lub schłodzone (kg)
0117210	Ogórki, świeże lub schłodzone (kg)
0117220	Pomidory, świeże lub schłodzone (kg)
0117230	Papryka i chili, świeże lub schłodzone (kg)
0117290	Pozostałe warzywa owocowe, świeże lub schłodzone (kg)
0117300	Warzywa strączkowe, świeże lub schłodzone (kg)
0117410	Marchew, świeża lub schłodzona (kg)
0117420	Buraki, świeże lub schłodzone (kg)
0117430	Cebula, świeża lub schłodzona (kg)
0117490	Pozostałe warzywa i grzyby, świeże lub schłodzone (kg)
0117510	Ziemniaki (kg)
0117590	Pozostałe warzywa bulwiaste, plantany i banany przeznaczone do gotowania (kg)
0117601	Suszone nasiona roślin strączkowych (kg)
0117602	Fasola ziarno moczone (kg)
0117701	Warzywa i grzyby suszone (kg)
0117702	Algi, glony, wodorosty suszone i prażone (kg)
0117703	Plantany i banany przeznaczone do gotowania, suszone (kg)
0117801	Warzywa i grzyby mrożone (kg)
0117802	Plantany i banany przeznaczone do gotowania, mrożone (kg)
0117910	Kapusta kwaszona (kg)
0117991	Przetwory warzywne i grzybowe (kg)
0117992	Przetwory ziemniaczane (kg)
0117993	Przetwory z innych warzyw bulwiastych (kg)
0117994	Chipsy ziemniaczane (kg)
0117995	Przetwory warzywne gotowe do spożycia (kg)
0117996	Skrobia (kg)
0117997	Mąka z warzyw (kg)

Symbol	Rozchody
0117998	Suszone pomidory w płatkach (kg)
0117999	Inne artykuły żywnościowe na bazie warzyw (kg)
0118100	Cukier trzcinowy lub buraczany (kg)
0118201	Pozostały cukier (kg)
0118202	Syropy słodzące (kg)
0118203	Miód sztuczny (kg)
0118204	Sztuczne substytuty cukru (kg)
0118205	Suszone liście stewii (kg)
0118206	Syropy do kawy, mleka itp. (l)
0118310	Miód (kg)
0118321	Przeciery i pasty owocowe (kg)
0118322	Dżemy, marmolady, kompoty, galaretki owocowe (kg)
0118323	Guacamole (pasta z awokado) (kg)
0118401	Masło orzechowe (kg)
0118402	Pasta migdałowa (kg)
0118511	Czekolada i wyroby czekoladowe (kg)
0118512	Wyroby cukiernicze na bazie czekolady (kg)
0118520	Kakao i artykuły żywnościowe na bazie kakao (kg)
0118600	Lód spożywczy, lody i sorbety (l)
0118901	Wyroby cukiernicze (kg)
0118902	Owoce kandyzowane (kg)
0118903	Pozostałe wyroby cukiernicze (kg)
0119101	Pizza i dania gotowe mączne
0119102	Dania gotowe na bazie ryżu
0119103	Dania gotowe na bazie makaronu
0119104	Dania gotowe na bazie przetworów ziemniaczanych
0119105	Dania gotowe na bazie przetworów mięsnych
0119106	Dania gotowe na bazie ryb
0119107	Sałatki warzywne
0119108	Dania gotowe instant
0119109	Inne dania gotowe
0119200	Żywność dla dzieci
0119311	Sól spożywcza (kg)
0119312	Sól do peklowania (kg)
0119321	Sosy
0119322	Mleczko kokosowe do gotowania
0119323	Sos sałatkowy ziołowy (same zioła)
0119324	Pozostałe przyprawy
0119401	Nasiona kulinarne

Symbol	Rozchody
0119402	Zioła kulinarne świeże
0119403	Zioła kulinarne suszone i przyprawy
0119901	Pasta miso
0119902	Polewy w płynie inne niż czekoladowe
0119903	Pozostałe artykuły żywnościowe
012	NAPOJE BEZALKOHOLOWE
0121001	Soki owocowe (l)
0121002	Soki warzywne i owocowo-warzywne (l)
0121003	Soki w proszku (kg)
0122001	Kawa (kg)
0122002	Kawa w płynie i napoje na bazie kawy
0123001	Herbata i inne produkty do zaparzania (kg)
0123002	Herbata mrożona i napoje herbaciane
0123003	Herbatka dla dzieci
0124000	Napoje na bazie kakao (l)
0125000	Woda (l)
0126000	Napoje gazowane (l)
0129001	Wody mineralne smakowe (l)
0129002	Odżywki białkowe do rozpuszczenia w wodzie i napoje izotoniczne (l)
0129003	Pozostałe napoje bezalkoholowe (l)
013	USŁUGI PRZETWÓRSTWA PODSTAWOWYCH ARTYKUŁÓW DO PRODUKCJI ŻYWNOSCI I NAPOJÓW BEZ-ALKOHOLOWYCH
0130000	Usługi przetwórstwa podstawowych artykułów do produkcji żywności i napojów bezalkoholowych
02	NAPOJE ALKOHOLOWE, WYROBY TYTONIOWE I NARKOTYKI
021	NAPOJE ALKOHOLOWE
0211001	Spirytus, napoje spirytusowe i likiery (l)
0211002	Aperitify inne niż na bazie wina (l)
0212101	Wino z winogron, w tym musujące (l)
0212102	Wino z winogron wzmacniane (l)
0212103	Wino bezalkoholowe i napoje na bazie wina (l)
0212201	Wino z owoców innych niż winogrona (l)
0212202	Cydr (l)
0212203	Wino wzmocnione z owoców innych niż winogrona (l)
0212204	Wino bezalkoholowe z owoców innych niż winogrona (l)
0213001	Piwo typu lager (l)
0213002	Pozostałe piwo alkoholowe(l)
0213003	Piwo bezalkoholowe i niskoalkoholowe (l)
0219000	Pozostałe napoje alkoholowe (l)

Symbol	Rozchody
022	USŁUGI ZWIĄZANE Z PRODUKCJĄ ALKOHOLU
0220000	Usługi związane z produkcją alkoholu
023	WYROBY TYTONIOWE
0230100	Papierosy (szt.)
0230200	Cygara (szt.)
0230900	Pozostałe wyroby tytoniowe
024	NARKOTYKI
0240000	Narkotyki
03	ODZIEŻ I OBUWIE
031	ODZIEŻ
0311001	Materiały ubraniowe
0311002	Materiały do usztywnienia, wypełnienia odzieży
0312111	Ubiory chłopięce (2-13 lat)
0312112	Ubiory męskie (powyżej 13 lat)
0312113	Alby męskie i chłopięce
0312121	Bielizna chłopięca (2-13 lat)
0312122	Bielizna męska (powyżej 13 lat)
0312131	Wyroby pończosznice chłopięce (2-13 lat)
0312132	Wyroby pończosznice męskie (powyżej 13 lat)
0312211	Ubiory dziewczęce (2-13 lat)
0312212	Ubiory damskie (powyżej 13 lat)
0312213	Alby damskie i dziewczęce
0312221	Bielizna dziewczęca (2-13 lat)
0312222	Bielizna damska (powyżej 13 lat)
0312231	Wyroby pończosznice dziewczęce (2-13 lat)
0312232	Wyroby pończosznice damskie (powyżej 13 lat)
0312301	Ubiory niemowlęce i dziecięce (poniżej 2 lat)
0312302	Bielizna niemowlęca i dziecięca (poniżej 2 lat)
0312303	Wyroby pończosznice niemowlęce i dziecięce (poniżej 2 lat)
0312401	Mundurki szkolne dziecięce (13 lat i mniej)
0312402	Mundurki szkolne męskie (powyżej 13 lat)
0312403	Mundurki szkolne damskie (powyżej 13 lat)
0313101	Fartuchy kuchenne
0313102	Pozostałe artykuły odzieżowe, gdzie indziej niesklasyfikowane
0313200	Dodatki odzieżowe, wyroby pasmanteryjne
0314100	Pranie i farbowanie odzieży
0314200	Naprawa, usługi krawieckie i wypożyczanie odzieży
032	OBUWIE
0321100	Obuwie męskie (13 lat i więcej) i akcesoria

Symbol	Rozchody
0321200	Obuwie damskie (13 lat i więcej) i akcesoria
0321300	Obuwie dla niemowląt i dzieci poniżej 13 lat
0322000	Czyszczenie, naprawa i wypożyczanie obuwia
04	UŻYTKOWANIE MIESZKANIA LUB DOMU, ZAOPATRZENIE W WODĘ, ENERGIĘ ELEKTRYCZNĄ, GAZ I INNE PALIWA
040	KOSZTY PONIESIONE Z TYTUŁU UŻYTKOWANIA NIERUCHOMOŚCI
0400001	Koszty poniesione z tytułu użytkowania pierwszego domu/mieszkania
0400002	Koszty poniesione z tytułu użytkowania drugiego i kolejnych domów/mieszkań garaży, miejsc do parkowania, domków letniskowych, działek rekreacyjnych, rodzinnych ogrodów działkowych
041	RZECZYWISTE CZYNSZE MIESZKANIOWE
0411000	Czynsze rzeczyste za wynajem pierwszego domu
0412100	Czynsze rzeczyste za wynajem drugiego domu
0412200	Czynsze rzeczyste za garaże i pozostałe czynsze płacone przez najemców
042	PRZYPISANE UMOWNIE CZYNSZE MIESZKANIOWE
0421000	Czynsze umowne za pierwszy dom
0422000	Pozostałe czynsze umowne
043	KONSERWACJA, NAPRAWA I ZABEZPIECZENIE MIESZKANIA LUB DOMU
0431101	Materiały i wyroby do konserwacji i naprawy mieszkania lub domu
0431102	Osprzęt do drzwi
0431103	Wykładziny podłogowe
0431104	Wykładziny dywanowe
0431105	Artykuły do malowania, lakierowania, tapetowania
0431106	Fototapety
0431107	Drobne akcesoria elektryczne
0431108	Kabiny prysznicowe
0431201	Domofony (tradycyjne)
0431202	Gaśnice
0431203	Detektory i czujniki
0431204	Alarmy do domu i mieszkania
0431205	Kamery do monitoringu
0431206	Monitory do monitoringu
0432001	Usługi hydrauliczne
0432002	Usługi elektryczne
0432003	Konserwacja systemów grzewczych
0432004	Usługi malarskie
0432005	Usługi stolarskie
0432006	Usługi szklarskie, ślusarskie
0432007	Układanie wykładzin podłogowych
0432008	Usługi ochroniarskie
0432009	Pozostałe usługi związane z konserwacją mieszkania lub domu

Symbol	Rozchody
044	ZAOPATRZENIE W WODĘ I POZOSTAŁE USŁUGI ZWIĄZANE Z UŻYTKOWANIEM MIESZKANIA LUB DOMU
0441000	Zaopatrzenie w zimną wodę (m3)
0441100	Zaopatrzenie w wodę przez sieć wodociągową (m3)
0441200	Zaopatrzenie w wodę inne niż przez sieć wodociągową (m3)
0442001	Wywóz i utylizacja śmieci
0442002	Opłata za dzierżawę pojemników na śmieci
0442003	Opłaty recyklingowe
0442004	Opłaty za recykling opon
0443100	Odprowadzanie ścieków przez sieć kanalizacyjną
0443200	Odprowadzanie ścieków z indywidualnych urządzeń sanitarnych
0443300	Zaopatrywanie w wodę łącznie z usługami kanalizacyjnymi
0444101	Opłaty eksploatacyjne w budynkach wielorodzinnych
0444102	Usługi ogrodnicze dla budynków wielorodzinnych
0444901	Usługi projektowania ogrodów i ogródków w domach jednorodzinnych
0444902	Pozostałe usługi związane z użytkowaniem mieszkania lub domu, inne niż usługi projektowania ogrodów
045	ENERGIA ELEKTRYCZNA, GAZ I INNE PALIWA
0451000	Energia elektryczna (kWh)
0452100	Gaz ziemny sieciowy (m3)
0452200	Gaz ciekły (l)
0453000	Paliwa płynne (l)
0454101	Węgiel kamienny
0454102	Węgiel brunatny i torf
0454201	Drewno opałowe
0454202	Trociny, kora
0454300	Węgiel drzewny (kg)
0454900	Pozostałe paliwa stałe
0455010	Ciepła woda (m3)
0455020	Centralne ogrzewanie
0455030	Lód do chłodzenia (kg)
05	WYPOSAŻENIE MIESZKANIA I PROWADZENIE GOSPODARSTWA DOMOWEGO
051	MEBLE, WYPOSAŻENIE MIESZKANIA, DYWANY I CHODNIKI DYWANOWE
0511101	Meble do domu
0511102	Meble dziecięce i meble metalowe
0511103	Wieszaki na ubrania (stojące)
0511201	Meble ogrodowe
0511202	Huśtawki ogrodowe
0511203	Leżaki
0511301	Sprzęt oświetleniowy do domu

Symbol	Rozchody
0511302	Lampy LED z czujnikiem zmierzchowym
0511303	Lampy ogrodowe, solarne
0511304	Lampy zewnętrzne
0511410	Dywany i chodniki dywanowe
0511421	Artykuły dekoracyjne
0511422	Dekoracyjne wyroby szklane
0511423	Zegary ścienne i budziki
0511424	Pozostałe artykuły dekoracyjne
0512001	Naprawa, montaż mebli, wyposażenia mieszkania, dywanów i chodników dywanowych
0512002	Usługi składania mebli
0512003	Wynajem mebli, wyposażenia mieszkania, dywanów i chodników dywanowych
052	ARTYKUŁY WŁÓKIENNICZE DO UŻYTKU DOMOWEGO
0521101	Tkaniny tapicerskie, materiały zastonowe
0521102	Markizy ogrodowe z tkanin
0521201	Pościel, bielizna i materiały pościelowe
0521202	Moskitiery nad łóżko
0521203	Hamaki
0521300	Bielizna stołowa i bielizna łazienkowa
0521901	Artykuły włókiennicze do użytku domowego
0521902	Moskitiery na drzwi i okna
0522001	Szycie artykułów włókienniczych
0522002	Naprawa artykułów włókienniczych
0522003	Wynajem artykułów włókienniczych
053	SPRZĘT GOSPODARSTWA DOMOWEGO
0531101	Lodówki, zamrażarki i chłodziarko-zamrażarki
0531102	Zmywarki do naczyń
0531103	Kuchenki
0531104	Okapy kuchenne
0531200	Duży sprzęt do prania, suszenia i prasowania
0531300	Urządzenia grzewcze i klimatyzatory
0531400	Sprzęt czyszczący
0531901	Pozostały duży sprzęt do użytku domowego
0531902	Agregaty prądotwórcze
0532101	Urządzenia do przygotowywania i przetwarzania żywności
0532102	Tostery i grille
0532103	Pozostały drobny elektryczny sprzęt do gotowania i przetwarzania żywności
0532104	Nieelektryczny sprzęt do gotowania i przetwarzania żywności
0532201	Ekspresy, czajniki
0532202	Pozostały drobny elektryczny sprzęt do przygotowywania napojów

Symbol	Rozchody
0532203	Nieelektryczny sprzęt do przygotowywania napojów
0532901	Niszcarki i laminarki
0532902	Żelazka
0532903	Pozostały drobny elektryczny sprzęt gospodarstwa domowego
0532904	Poduszki elektryczne
0532905	Pozostały nieelektryczny sprzęt gospodarstwa domowego
0533001	Naprawa sprzętu gospodarstwa domowego
0533002	Instalacja kuchenek i piecyków
0533003	Instalacja pralek
0533004	Wynajem szatkownicy do kapusty
054	WYROBY SZKLANE, ZASTAWA STOŁOWA I ARTYKUŁY UŻYTKU DOMOWEGO
0540101	Zastawa stołowa
0540102	Srebra stołowe (oprócz sztućców)
0540201	Sztućce metalowe
0540202	Sztućce plastikowe, drewniane
0540301	Artykuły kuchenne
0540302	Gaz do zapalarek kuchennych
0540401	Naprawa wyrobów szklanych, zastawy stołowej i artykułów użytku domowego
0540402	Wypożyczanie wyrobów szklanych, zastawy stołowej i artykułów użytku domowego
055	NARZĘDZIA I SPRZĘT DO DOMU I OGRODU
0551001	Narzędzia silnikowe
0551002	Filtry do oczek wodnych (silnikowe)
0551003	Pistolety do kleju termoplastycznego
0552100	Narzędzia bezsilnikowe
0552201	Drobne akcesoria
0552202	Materiały do ogrodzeń
0552203	Elektrody do spawarki, łańcuchy do pił łańcuchowych
0552204	Drobne narzędzia bezsilnikowe
0552205	Kastra budowlana (pojemnik na zaprawę)
0552206	Organizery na wyroby pasmanteryjne
0552207	Baterie do zegarków
0552208	Pozostałe akcesoria drobne
0553001	Naprawa i wypożyczanie sprzętu i narzędzi silnikowych
0553002	Naprawa i wypożyczanie sprzętu i narzędzi bezsilnikowych
056	ARTYKUŁY I USŁUGI ZWIĄZANE Z PROWADZENIEM GOSPODARSTWA DOMOWEGO
0561101	Środki czyszcząco-konserwujące
0561102	Nietrwałe artykuły do czyszczenia i konserwacji
0561901	Preparaty owadobójcze, grzybobójcze, przeciwko gryzoniom
0561902	Żabki do firan

Symbol	Rozchody
0561903	Rękawice ogrodowe
0561904	Miary krawieckie
0561905	Ręczniki papierowe
0561906	Nietrwałe, nieelektryczne sprzęty i artykuły użytku domowego
0561907	Pozostałe nietrwałe artykuły do użytku domowego
0562100	Usługi personelu zatrudnionego w gospodarstwie domowym
0562901	Czyszczenie, farbowanie artykułów włókienniczych gospodarstwa domowego
0562902	Pozostałe usługi związane z prowadzeniem domu i utrzymaniem ogrodu
06	ZDROWIE
061	WYROBY MEDYCZNO-FARMACEUTYCZNE, URZĄDZENIA I SPRZĘT MEDYCZNY
0611101	Leki, szczepionki i preparaty farmaceutyczne
0611102	Plastry antykoncepcyjne
0611103	Sól lecznicza i do inhalacji
0611104	Opłaty za leki kupowane na nocnym dyżurze apteki
0611200	Leki ziołowe i wyroby homeopatyczne
0612101	Testy ciążowe
0612102	Termometry, glukometry
0612103	Ciśnieniomierze
0612104	Wagi dla niemowląt
0612105	Zasilacze do ciśnieniomierzy
0612201	Mechaniczne środki antykoncepcyjne, prezerwatywy
0612202	Maski medyczne, medyczne wyroby pończosnicze, medyczne rękawiczki
0612301	Artykuły medyczne do osobistego użytku
0612302	Płyn do soczewek kontaktowych
0613101	Okulary korekcyjne i soczewki kontaktowe
0613102	Laski białe, protezy oczne
0613200	Sprzęt wspomagający słuch i porozumiewanie się
0613300	Sprzęt wspomagający poruszanie się i życie codzienne
0614001	Wypożyczenie sprzętu terapeutycznego
0614002	Naprawa i konserwacja sprzętu medycznego i wspomagającego
062	USŁUGI MEDYCZNE POZASZPITALNE
0621100	Usługi w zakresie szczepień ochronnych
0621901	Usługi lekarzy ogólnych w zakresie profilaktyki zdrowotnej
0621902	Usługi lekarzy specjalistów w zakresie profilaktyki zdrowotnej
0621903	Usługi laboratoriów medycznych i pracowni rentgenowskich w zakresie profilaktyki zdrowotnej
0621904	Usługa "Bransoletka życia"
0621905	Abonament w prywatnej przychodni
0622100	Usługi w zakresie profilaktyki stomatologicznej
0622901	Leczenie stomatologiczne, usługi protetyczne, chirurgiczne pozaszpitalne

Symbol	Rozchody
0622902	Usługi ortodontyczne
0622903	Protezy zębowe, aparaty ortodontyczne
0623101	Usługi lekarzy ogólnych w ramach pozaszpitalnych usług leczniczych i rehabilitacyjnych
0623102	Usługi lekarzy specjalistów w ramach pozaszpitalnych usług leczniczych i rehabilitacyjnych
0623103	Usługi medyczne pomocnicze i medycyny niekonwencjonalnej
0623104	Kąpiele termiczne, gimnastyka korekcyjna
0623200	Usługi w zakresie długoterminowej opieki pozaszpitalnej
063	USŁUGI SZPITALNE
0631001	Usługi lecznicze i rehabilitacyjne szpitalne, całodobowe
0631002	Usługi lecznicze i rehabilitacyjne sanatoryjne
0632001	Długoterminowe usługi szpitalne
0632002	Długoterminowa opieka sanatoryjna
0632003	Domy opieki dla osób starszych, niepełnosprawnych, hospicja
064	POZOSTAŁE USŁUGI ZWIĄZANE ZE ZDROWIEM
0641000	Usługi diagnostyki obrazowej i usługi laboratoriów medycznych
0642000	Transport pacjentów w stanie zagrożenia, akcja ratownicza
07	TRANSPORT
071	ZAKUP POJAZDÓW
0711100	Samochody osobowe nowe
0711200	Samochody osobowe używane
0712000	Motocykle
0713000	Rowery, riksze
0714000	Pojazdy ciągnione przez zwierzęta
072	EKSPLOATACJA PRYWATNYCH ŚRODKÓW TRANSPORTU
0721100	Opony
0721200	Części do prywatnych środków transportu
0721301	Akcesoria do środków transportu
0721302	Kaski do prywatnych środków transportu
0721303	Foteliki dla dzieci i niemowląt
0722100	Olej napędowy
0722200	Benzyna
0722300	Pozostałe paliwa do prywatnych środków transportu
0722400	Smary, oleje, płyny
0723000	Konserwacja i naprawa prywatnych środków transportu
0724101	Opłaty parkingowe
0724102	Wynajem garaży i miejsc parkingowych niezwiązanych z miejscem zamieszkania
0724200	Opłaty za przejazd
0724301	Kursy i egzaminy na prawo jazdy, badania techniczne pojazdów
0724302	Opłaty ewidencyjne związane z użytkowaniem pojazdów

Symbol	Rozchody
0724400	Wynajem prywatnych środków transportu bez kierowcy
073	USŁUGI TRANSPORTU PASAŻERSKIEGO
0731100	Transport pasażerski kolejowy
0731200	Transport pasażerski szybkimi środkami transportu szynowego i tramwajem
0732100	Transport pasażerski autobusem i autokarem
0732201	Transport taksówką lub wynajętym samochodem z kierowcą
0732202	Napiwki dla kierowców taksówek
0732300	Przejazdy autobusem szkolnym
0732900	Pozostały transport pasażerski drogowy
0733100	Transport pasażerski powietrzny, krajowy
0733200	Transport pasażerski powietrzny, międzynarodowy
0734001	Transport pasażerski morski
0734002	Transport pasażerski śródlądowy
0735000	Transport pasażerski mieszany
0736001	Transport kolejką linową naziemną, kolejkami linowymi, wyciągami krzesetkowymi
0736002	Przechowywanie bagażu, opłaty biur spedycyjnych
0736003	Wynajem lawety, przewóz zakupionych towarów
074	USŁUGI TRANSPORTU TOWAROWEGO
0741101	Usługi dostarczania listów przez Poczta Polska
0741102	Napiwki dla doręczycieli listów
0741103	Usługi doręczania listów przez kurierów prywatnych
0741201	Usługi kurierskie i dostarczanie paczek - Poczta Polska
0741202	Usługi kurierskie i dostarczanie paczek - firmy prywatne
0741203	Napiwki dla doręczycieli paczek - Poczta Polska
0749100	Usługi w zakresie przeprowadzek i przechowywania
0749200	Dostawa towarów
08	INFORMACJA I KOMUNIKACJA
081	SPRZĘT INFORMACYJNO-TELEKOMUNIKACYJNY
0811001	Telefony stacjonarne, faksy
0811002	Telefaksy i zestawy głośnomówiące do telefonów stacjonarnych
0812000	Sprzęt telefonii komórkowej
0813100	Komputery, laptopy i tablety
0813201	Urządzenia peryferyjne do komputerów i laptopów
0813202	Kamery internetowe
0813203	Rzutniki multimedialne
0813204	Urządzenia do rzeczywistości wirtualnej
0813205	Materiały eksploatacyjne do drukarek
0813206	Kalkulatory i pozostały sprzęt do przetwarzania informacji
0814001	Sprzęt do odbioru, nagrywania i odtwarzania dźwięku

Symbol	Rozchody
0814002	Sprzęt do odbioru, nagrywania i odtwarzania dźwięku i obrazu
0814003	Przenośne odtwarzacze dźwięku i obrazu
0814004	Pozostały sprzęt i akcesoria do odbioru, nagrywania i odtwarzania dźwięku i obrazu
0815001	Nośniki do nagrywania i zapisu danych
0815002	Karty pamięci do telefonów
0815003	Pozostałe nośniki do nagrywania
0819101	Smartwatch
0819102	Smartband
0819103	Pozostały sprzęt informacyjno-telekomunikacyjny
0819201	Podzespoły do komputerów
0819202	Drobne akcesoria do sprzętu informacyjno-telekomunikacyjnego
0819203	Akcesoria do sprzętu telefonicznego stacjonarnego
0819204	Akcesoria do sprzętu telefonii komórkowej
0819205	Urządzenia bluetooth
0819206	Akcesoria do sprzętu informacyjno-telekomunikacyjnego
0819207	Etui na nośniki do nagrania
082	OPROGRAMOWANIE Z WYŁĄCZENIEM GIER
0820001	Oprogramowanie i aplikacje
0820002	Oprogramowanie GPS do telefonów komórkowych
083	USŁUGI INFORMACYJNO-TELEKOMUNIKACYJNE
0831000	Usługi telefonii stacjonarnej
0832000	Usługi telefonii komórkowej
0833001	Usługi dostępu do Internetu
0833002	Przechowywanie danych w sieci
0834000	Usługi telekomunikacyjne w pakiecie
0835001	Naprawa sprzętu audiowizualnego i do przetwarzania informacji
0835002	Wypożyczanie sprzętu audiowizualnego i do przetwarzania informacji
0835003	Naprawa sprzętu telekomunikacyjnego
0835004	Wypożyczanie sprzętu telekomunikacyjnego
0835005	Wynajem modemów
0839100	Opłaty radiowo-telewizyjne
0839201	Opłaty za serwisy VOD
0839202	Wypożyczanie nośników nagranych i dekodeków
0839203	Opłata za serwisy audio
0839204	Usługi nagrywania wideo online
0839901	Instalacja oprogramowania
0839902	Docięcie karty SIM
0839903	Inne usługi informacyjno-telekomunikacyjne

Symbol	Rozchody
09	REKREACJA, SPORT I KULTURA
091	SPRZĘT TRWAŁEGO UŻYTKU DO REKREACJI
0911101	Aparaty fotograficzne i sprzęt kinematograficzny
0911102	Rzutniki wideo inne niż multimedialne
0911201	Akcesoria i materiały do sprzętu fotograficznego i kinematograficznego
0911202	Filmy fotograficzne
0911300	Przyrządy optyczne
0912100	Samochody kempingowe, przyczepy kempingowe i naczepy
0912200	Samoloty, mikroloty, szybowce, lotnie i balony napętniane gorącym powietrzem
0912301	Łodzie, jachty, silniki przyczepne i ich wyposażenie
0912302	Pozostały duży sprzęt do sportów wodnych
0912400	Konie, kucyki, wielbłądy, dromadery i akcesoria jeździeckie
0912901	Duży sprzęt trwałego użytku do rekreacji w pomieszczeniach
0912902	Hulajnogi elektryczne i skutery śnieżne
0912903	Monocykle i rowery z czterema kołami
0912904	Duże baseny ogrodowe
0912905	Pozostały duży sprzęt trwałego użytku do rekreacji na wolnym powietrzu
092	POZOSTAŁY SPRZĘT I ARTYKUŁY ZWIĄZANE Z REKREACJĄ
0921100	Komputery do gier wideo, konsole do gier, aplikacje i oprogramowanie do gier
0921201	Gry i artykuły kolekcjonerskie
0921202	Zabawki
0921203	Sprzęt rekreacyjno-sportowy dla dzieci
0921301	Artykuły okolicznościowe inne niż choinki i dekoracje roślinne
0921302	Choinki i inne dekoracje roślinne
0922101	Sprzęt i akcesoria sportowe
0922102	Maski i rurki do nurkowania
0922103	Sprzęt do gry w kręgle
0922104	GPS do łodzi, motorówek
0922105	GPS do samolotów
0922201	Sprzęt kempingowy
0922202	Sprzęt do rekreacji na wolnym powietrzu
0922203	Parawany plażowe
093	ARTYKUŁY OGRODNICZE I ZWIERZĘTA DOMOWE
0931100	Artykuły ogrodnicze
0931201	Rośliny, nasiona i kwiaty do domu i do ogrodu
0931202	Kwiaty na cmentarz
0932100	Zakup zwierząt domowych
0932200	Artykuły dla zwierząt domowych

Symbol	Rozchody
094	USŁUGI ZWIĄZANE Z REKREACJĄ
0941001	Naprawa sprzętu fotograficznego i kinematograficznego oraz przyrządów optycznych
0941002	Wypożyczanie sprzętu fotograficznego i kinematograficznego oraz przyrządów optycznych
0942101	Konserwacja i naprawa samochodów kempingowych i przyczep kempingowych oraz usługi ich zimowania
0942102	Wypożyczanie samochodów kempingowych i przyczep kempingowych
0942201	Konserwacja i naprawa pozostałego dużego sprzętu trwałego użytku do rekreacji oraz usługi jego zimowania
0942202	Wypożyczanie pozostałego dużego sprzętu trwałego użytku do rekreacji
0943100	Wypożyczanie gier komputerowych, opłaty za gry online
0943200	Wypożyczanie i naprawa konsol do gier, gier, zabawek i artykułów kolekcjonerskich
0944001	Naprawa sprzętu sportowego, kempingowego i do rekreacji na wolnym powietrzu
0944002	Wypożyczanie sprzętu sportowego, kempingowego i do rekreacji na wolnym powietrzu
0945001	Usługi weterynaryjne i inne dla zwierząt domowych
0945002	Usługi weterynaryjne i inne związane z końmi i kucami do celów rekreacyjnych i transportowych
0946101	Opłaty za usługi związane z rekreacją i wypoczynkiem
0946102	Opłaty za wstęp do dyskotek i klubów nocnych
0946200	Usługi w zakresie sportu – uprawianie
0946300	Usługi w zakresie sportu – kibicowanie
0947000	Gry hazardowe
095	ARTYKUŁY ZWIĄZANE Z KULTURĄ
0951001	Instrumenty muzyczne łącznie z częściami
0951002	Stojaki na instrumenty muzyczne
0952000	Media audiowizualne
096	USŁUGI ZWIĄZANE Z KULTURĄ
0961000	Kina, teatry, koncerty
0962000	Muzea, biblioteki i pozostałe obiekty kultury
0963001	Fotografowanie i pozostałe usługi fotograficzne
0963002	Przegrywanie zdjęć i filmów z nośników analogowych na cyfrowe
0969001	Kursy i zajęcia związane z kulturą
0969002	Oprawianie książek
0969003	Opłata za udział w konkursie artystycznym poza szkołą
0969004	Inne usługi związane z kulturą
097	GAZETY, KSIĄŻKI, MATERIAŁY BIUROWE, ARTYKUŁY KREŚLARSKIE I MALARSKIE
0971101	Podręczniki edukacyjne
0971102	Encyklopedie, słowniki, książki naukowe
0971103	Podręczniki i książki naukowe nagrane na nośnikach
0971104	Podręczniki i książki naukowe w formie e-booków
0971105	Podręczniki i książki naukowe w formie audiobooków
0971106	Programy do nauki języków

Symbol	Rozchody
0971901	Książki beletrystyczne w formie papierowej
0971902	Pozostałe książki w formie papierowej
0971903	Audiobooki za wyjątkiem edukacyjnych
0971904	Elektroniczne formy książek za wyjątkiem edukacyjnych
0971905	Subskrypcje e-booków i audiobooków
0972100	Gazety
0972200	Magazyny i czasopisma
0973001	Druki
0973002	Wykroje krawieckie
0974001	Materiały papiernicze
0974002	Papier do pakowania
0974003	Fiszki do nauki języka
0974004	Pozostałe materiały biurowe, artykuły kreślarskie i malarskie
098	TURYSTYKA ZORGANIZOWANA
0980010	Turystyka zorganizowana w kraju
0980020	Turystyka zorganizowana za granicą
10	EDUKACJA
101	WYCHOWANIE PRZEDSZKOLNE I EDUKACJA W ZAKRESIE SZKOŁY PODSTAWOWEJ
1010101	Opłaty za przedszkole
1010102	Nauka w klasach "0"
1010200	Edukacja w zakresie szkoły podstawowej
102	EDUKACJA W ZAKRESIE SZKOŁY PONADPODSTAWOWEJ Z WYŁĄCZENIEM SZKÓŁ POLICEALNYCH I WYŻSZYCH
1020000	Edukacja w zakresie szkoły ponadpodstawowej z wyłączeniem szkół policealnych i wyższych
103	SKOLNICTWO POLICEALNE
1030000	Szkolnictwo policealne
104	SKOLNICTWO WYŻSZE
1040000	Szkolnictwo wyższe
105	EDUKACJA NIEPRZYPORZĄDKOWANA DO KONKRETNEGO POZIOMU NAUCZANIA
1050101	Korepetycje - szkoły podstawowe
1050102	Korepetycje - szkoły ponadpodstawowe z wyłączeniem szkół policealnych i wyższych
1050103	Korepetycje - szkoły policealne
1050104	Korepetycje - szkoły wyższe
1050900	Pozostała edukacja nieprzyporządkowana do konkretnego poziomu nauczania
11	RESTAURACJE I USŁUGI ZAKWATEROWANIA
111	USŁUGI GASTRONOMICZNE
1111101	Restauracje z pełną obsługą - żywność spożywana na miejscu
1111102	Restauracje z pełną obsługą - żywność kupowana na wynos
1111103	Kawiarnie, herbaciarnie i tym podobne z pełną obsługą - żywność spożywana na miejscu

Symbol	Rozchody
1111104	Napiwki w restauracjach, kawiarniach, herbaciarniach z pełną obsługą
1111201	Restauracje, kawiarnie, puby – z ograniczoną obsługą
1111202	Puby, napoje i przekąski w kinach itp.
1111203	Napiwki w restauracjach, kawiarniach, herbaciarniach z ograniczoną obsługą
1112100	Stołówki, bufety na wyższych uczelniach, w szkołach i przedszkolach
1112900	Stołówki, bufety w pozostałych placówkach
112	USŁUGI ZAKWATEROWANIA
1120101	Hotele, motele i podobne usługi zakwaterowania
1120102	Napiwki w hotelach, motelach i podobnych miejscach zakwaterowania
1120200	Kempingi, schroniska młodzieżowe i podobne usługi zakwaterowania
1120300	Internaty, akademiki i zakwaterowanie w pozostałych placówkach oświatowych
1120901	Inne miejsca zakwaterowania
1120902	Pozostałe opłaty związane z zakwaterowaniem
12	UBEZPIECZENIA I USŁUGI FINANSOWE
121	UBEZPIECZENIA
1211001	Ubezpieczenie na życie
1211002	Ubezpieczenia od następstw nieszczęśliwych wypadków
1212010	Spółeczne ubezpieczenie zdrowotne
1212020	Prywatne ubezpieczenie zdrowotne
1213001	Ubezpieczenia związane z użytkowaniem mieszkań/domów
1213002	Ubezpieczenie związane z zamieszkiwaniem
1214100	Ubezpieczenie prywatnych środków transportu
1214200	Ubezpieczenie podróży
1219001	Ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej związane z mieszkaniem
1219002	Ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej związane z zamieszkiwaniem
1219003	Opłaty za przedłużenie gwarancji
1219004	Inne ubezpieczenia
122	USŁUGI FINANSOWE
1222000	Opłaty naliczone przez instytucje przyjmujące depozyty
1229100	Opłaty za przelewy
1229901	Usługi finansowe świadczone przez kantory
1229902	Usługi doradztwa ubezpieczeniowego i finansowego
13	HIGIENA OSOBISTA, OCHRONA SOCJALNA ORAZ POZOSTAŁE TOWARY I USŁUGI
131	HIGIENA OSOBISTA
1311100	Urządzenia elektryczne do higieny osobistej
1311200	Naprawa urządzeń elektrycznych do higieny osobistej
1312001	Urządzenia nieelektryczne do higieny osobistej
1312002	Środki kosmetyczne i higieniczne
1312003	Artykuły papierniczo-higieniczne

Symbol	Rozchody
1312004	Plastikowe akcesoria do włosów
1312005	Etui na kosmetyki i urządzenia do higieny
1313101	Usługi fryzjerskie dla kobiet
1313102	Napiwki za usługi fryzjerskie dla kobiet
1313103	Usługi fryzjerskie dla mężczyzn i dzieci
1313104	Napiwki za usługi fryzjerskie dla mężczyzn i dzieci
1313201	Usługi kosmetyczne i pielęgnacyjne
1313202	Napiwki związane z usługami kosmetycznymi i pielęgnacyjnymi
132	POZOSTAŁE ARTYKUŁY UŻYTKU OSOBISTEGO
1321101	Biżuteria
1321102	Zegarki
1321200	Naprawa i wypożyczanie biżuterii, zegarów i zegarków
1322000	Dewocjonalia i artykuły do obrzędów religijnych i rytualnych
1329101	Artykuły podróżne i galanteryjne
1329102	Artykuły dla dzieci i niemowląt
1329103	Alkomaty
1329104	Smoczki dla dzieci i stopery do uszu
1329105	Pojemniki na leki i artykuły medyczne
1329106	Pozostałe artykuły użytku osobistego, gdzie indziej niesklasyfikowane
1329200	Naprawa lub wypożyczanie pozostałych artykułów użytku osobistego
133	OCHRONA SOCJALNA
1330100	Usługi opieki nad dziećmi
1330200	Domy opieki dla osób w podeszłym wieku i domy opieki dla osób niepełnosprawnych, nieświadczące opieki medycznej
1330300	Usługi pomocy osobom w ich prywatnych domach
1330901	Poradnictwo
1330902	Szkoły dla osób niepełnosprawnych, której głównym celem jest pomoc w przezwyciężaniu trudności związanych z niepełnosprawnością
139	POZOSTAŁE USŁUGI
1390100	Prostytucja
1390200	Usługi związane z praktykami religijnymi
1390901	Opłaty administracyjne
1390902	Usługi prawnicze i księgowość
1390903	Usługi pogrzebowe i cmentarne
1390904	Opłaty za imprezy okolicznościowe
1390905	Napiwki związane z pozostałymi usługami gdzie indziej niesklasyfikowanymi
1390906	Pozostałe opłaty i usługi
1399900	Kieszonkowe

Symbol	Rozchody
14	POZOSTAŁE WYDATKI
141	DARY PRZEKAZANE Z GOSPODARSTWA DOMOWEGO
1411110	Wydatki na utrzymanie młodzieży uczącej się i mieszkającej poza domem
1411120	Alimenty od osób prywatnych
1411131	Dary na cele społeczne
1411132	Artykuły przekazane dla zwierząt
1411140	Pozostałe dary
142	POZOSTAŁE WYDATKI, GDZIE INDZIEJ NIESKLASYFIKOWANE
1421110	Pozostałe wydatki, gdzie indziej niesklasyfikowane
143	WYDATKI ZA GRANICĄ
1431110	Wydatki za granicą poza turystyką
1431120	Wydatki za granicą na turystykę
15	PODATKI I INNE OPŁATY
151	BIEŻĄCE PODATKI DOCHODOWE OD OSÓB FIZYCZNYCH
1511111	Podatek od dochodów z pracy najemnej stałej
1511112	Podatek od odpraw
1511113	Podatek od dochodów z pracy najemnej dorywczej
1512110	Podatek od emerytur
1512120	Podatek od rent z tytułu niezdolności do pracy
1512211	Podatek od zasiłków dla bezrobotnych
1512212	Podatek od pozostałych świadczeń dla bezrobotnych
1512220	Podatek od świadczeń i zasiłków przedemerytalnych
1512310	Podatek od rent rodzinnych
1512320	Podatek od zasiłków macierzyńskich
1512330	Podatek od zasiłku chorobowego
1512340	Podatek od renty socjalnej
1513110	Podatek od pozostałych dochodów (bieżący)
1514110	Podatek od dochodów z tytułu własności (bieżący)
152	PODATKI I OPŁATY NIEBIEŻĄCE
1521110	Podatek od dochodów z tytułu własności (niebieżący)
1521211	Podatek od dochodów z wynajmu ziemi
1521212	Podatek od dochodów z wynajmu budynków i budowli niezwiązanych z działalnością gospodarczą
1521310	Podatek od alimentów od osób prywatnych
1521320	Podatek od pozostałych dochodów (niebieżący)
1521410	Podatek od dochodów ze sprzedaży użytkowanych artykułów konsumpcyjnych
1522110	Podatek od nieruchomości
1523110	Podatek od spadków i darowizn
1523120	Opłata za wieczyste użytkowanie gruntu
1523131	Cła i podatki związane z importem

Symbol	Rozchody
1523132	Podatek od dochodów ze sprzedaży budynków i budowli niezwiązanych z działalnością gospodarczą
1523133	Podatek od dochodów ze sprzedaży ziemi niezwiązanej z działalnością gospodarczą
1523134	Podatek od dochodów ze sprzedaży majątku rzeczowego pozostałego po zlikwidowaniu działalności gospodarczej
1523135	Dopłata do podatku dochodowego od osób fizycznych
1523140	Pozostałe opłaty
1524110	Składki na ubezpieczenia społeczne płacone samodzielnie przez członków gospodarstwa domowego
16	ROZCHODY KAPITAŁOWE (RZECZOWE)
161	BUDYNKI I BUDOWLE ORAZ ZIEMIA NIEZWIĄZANE Z DZIAŁALNOŚCIĄ GOSPODARCZĄ
1611111	Pozyskanie budynków i budowli na cele niezwiązane z działalnością gospodarczą
1611112	Pozyskanie ziemi na cele niezwiązane z działalnością gospodarczą
1612110	Materiały do budowy, remontu kapitalnego i modernizacji budynków i budowli niezwiązanych z działalnością gospodarczą
1612120	Usługi związane z modernizacją budynków i budowli niezwiązanych z działalnością gospodarczą
1612130	Fundusz remontowy
162	POZOSTAŁE ROZCHODY KAPITAŁOWE
1621111	Rozchody na przyszłą działalność gospodarczą
1621112	Artykuły nabywane jako lokata kapitału
17	ROZCHODY FINANSOWE
171	ROZCHODY FINANSOWE
1711110	Spłata pożyczek i kredytów hipotecznych których zabezpieczeniem jest pierwszy dom/mieszkanie (łącznie z odsetkami)
1711120	Spłata pożyczek i kredytów hipotecznych, których zabezpieczeniem jest nieruchomości inna niż pierwszy dom/mieszkanie (łącznie z odsetkami)
1711130	Spłata pozostałych pożyczek i kredytów zaciągniętych w bankach (łącznie z odsetkami)
1711140	Spłata pożyczek i kredytów zaciągniętych w bankach kartą kredytową (łącznie z odsetkami)
1711210	Spłata pożyczek i kredytów zaciągniętych w innych instytucjach (łącznie z odsetkami)
1711310	Spłata pożyczek pieniężnych zaciągniętych od osób prywatnych (łącznie z odsetkami)
1712111	Pożyczki pieniężne udzielone osobom prywatnym
1712112	Lokaty wpłacone do kas mieszkaniowych
1712113	Pozostałe lokaty wpłacone do banków
1712114	Lokaty wpłacone do innych instytucji
1712115	Kaucje
1712116	Zakup papierów wartościowych
18	ROZCHODY BIEŻĄCE ZWIĄZANE Z GOSPODARSTWEM ROLNYM
181	KOSZTY PRODUKCJI ROLNICZEJ
1811110	Nakłady bieżące na gospodarstwo rolne
1811210	Energia elektryczna
1811220	Olej napędowy (l)
1811231	Opał

Symbol	Rozchody
1811232	Gaz ziemny
1811233	Gaz ciekły
1811234	Benzyny silnikowe (l)
1811235	Pozostałe rodzaje paliw do środków transportu, maszyn i urządzeń (l)
1811240	Woda
1811310	Materiały i usługi związane z konserwacją środków trwałych
1812110	Wynagrodzenie brutto pracowników najemnych
1813110	Składki ubezpieczeniowe na gospodarstwo rolne
182	POZOSTAŁE ROZCHODY BIEŻĄCE ZWIĄZANE Z GOSPODARSTWEM ROLNYM
1821110	Podatki i inne opłaty związane z prowadzeniem gospodarstwa rolnego
1821120	Składka na ubezpieczenie społeczne rolników
19	ROZCHODY INWESTYCYJNE NA GOSPODARSTWO ROLNE
191	NAKŁADY INWESTYCYJNE NA GOSPODARSTWO ROLNE
1911110	Nakłady inwestycyjne na gospodarstwo rolne
192	OBCIĄŻENIA FINANSOWE ZWIĄZANE Z INWESTYCJAMI
1921110	Obciążenia finansowe związane z inwestycjami

2.3. Spożycie towarów w naturalnych jednostkach miary

Towary	Jednostka miary
ŻYWNOŚĆ I NAPOJE BEZALKOHOLOWE	
Ryż	kg
Kasze i ziarna zbóż	kg
Kasza bulgur	kg
Mąka pszenna	kg
Mąki z innych zbóż	kg
Koncentraty mąki	kg
Chleb i bułki	kg
Tortille bez nadzienia	kg
Pozostałe pieczywo	kg
Wyroby piekarsko-ciastkarskie	kg
Blaty do pizzy i paszteciki z farszem owocowym	kg
Płatki śniadaniowe	kg
Ryż preparowany i płatki ryżowe	kg
Spęcznione (ekspandowane) ziarna zbóż	kg
Spęcznione (ekspandowane) ziarna zbóż z dodatkami	kg
Makarony, kluski, kuskus i podobne produkty makaronowe	kg
Mięso wołowe	kg
Podgardle wołowe	kg
Mięso cielęce	kg
Mięso wieprzowe inne niż podgardle	kg
Podgardle wieprzowe	kg
Mięso baranie i kozie	kg
Kury, koguty, kurczęta	kg
Pozostały drób	kg
Ślimaki i żaby lądowe świeże lub schłodzone	kg
Ślimaki i żaby lądowe mrożone	kg
Pozostałe mięsa inne niż ślimaki i żaby	kg
Podroby	kg
Kości konsumpcyjne wołowe	kg
Kości konsumpcyjne cielęce	kg
Kości konsumpcyjne wieprzowe	kg
Kości konsumpcyjne baranie i kozie	kg
Kości konsumpcyjne drobiowe	kg
Kości konsumpcyjne z pozostałego drobiu	kg
Kości wędzone	kg
Mięso mielone mieszane	kg

Towary	Jednostka miary
Wędliny z wyjątkiem drobiowych	kg
Wędliny drobiowe	kg
Wędzonki niezaliczane do wędlin	kg
Podgardle i słonina wędzona	kg
Kiełbasy z wyjątkiem drobiowych	kg
Kiełbasy drobiowe	kg
Przetwory podrobowe	kg
Przetwory mięsne z wyjątkiem drobiowych	kg
Przetwory mięsne drobiowe	kg
Wyroby garnażeryjne i konserwy mięsne	kg
Ryby świeże lub schłodzone	kg
Ryby mrożone	kg
Ryby, suszone, solone, w solance lub wędzone	kg
Owoce morza, żywe, świeże lub schłodzone	kg
Owoce morza mrożone	kg
Owoce morza, suszone, solone, w solance lub wędzone	kg
Wątróbki, ikra i mlecz oraz podroby z ryb i owoców morza, w dowolnej postaci	kg
Mleko surowe pełne	l
Mleko odtłuszczone	l
Śmietana	kg
Mleko zagęszczone i w proszku	kg
Śmietany roślinne, bita śmietana w sprayu, śmietanka do kawy w proszku	kg
Napoje ("mleka") roślinne	l
Napoje ("mleka") roślinne w proszku	l
Jogurty pochodzenia zwierzęcego	kg
Jogurty pochodzenia niezwierzęcego	kg
Napoje mleczne inne niż śmietana ukwaszona	l
Śmietana ukwaszona	l
Sery dojrzewające i topione - pochodzenia zwierzęcego	kg
Sery dojrzewające i topione - pochodzenia niezwierzęcego	kg
Twarogi	kg
Jaja świeże	szt.
Oleje roślinne inne niż oliwa z oliwek	kg
Oleje roślinne inne niż oliwa z oliwek	l
Oliwa z oliwek	kg
Oliwa z oliwek	l
Masło	kg
Oleje z mleka	kg
Margaryna i podobne przetwory	kg

Towary	Jednostka miary
Pozostałe tłuszcze i oleje zwierzęce	kg
Banany	kg
Owoce tropikalne pestkowe, świeże	kg
Orzechy kokosowe	kg
Pozostałe owoce tropikalne, świeże	kg
Owoce cytrusowe, świeże	kg
Jabłka	kg
Owoce pestkowe	kg
Gruszki i pigwa	kg
Owoce tarniny	kg
Owoce jagodowe inne niż morwa, świeże	kg
Morwa świeża	kg
Winogrona	kg
Słonecznik świeży	kg
Pozostałe owoce gdzie indziej niesklasyfikowane, świeże	kg
Owoce zamrożone	kg
Owoce suszone i liofilizowane	kg
Orzechy	kg
Kasztany jadalne	kg
Przetwory owocowe	kg
Mączki z orzechów i owoców	kg
Musy owocowe dla dzieci	kg
Kapusta	kg
Kalafiory i brokuły	kg
Sałata	kg
Cykoria	kg
Szparagi	kg
Pozostałe warzywa liściowe lub łodygowe, świeże lub schłodzone	kg
Ogórki, świeże lub schłodzone	kg
Pomidory, świeże lub schłodzone	kg
Papryka i chili, świeże lub schłodzone	kg
Pozostałe warzywa owocowe, świeże lub schłodzone	kg
Warzywa strączkowe, świeże lub schłodzone	kg
Marchew, świeża lub schłodzona	kg
Buraki, świeże lub schłodzone	kg
Cebula, świeża lub schłodzona	kg
Pozostałe warzywa i grzyby, świeże lub schłodzone	kg
Ziemniaki	kg
Pozostałe warzywa bulwiaste, plantany i banany przeznaczone do gotowania	kg

Towary	Jednostka miary
Suszone nasiona roślin strączkowych	kg
Fasola ziarno moczone	kg
Warzywa i grzyby suszone	kg
Algi, glony, wodorosty suszone i prażone	kg
Plantany i banany przeznaczone do gotowania, suszone	kg
Warzywa i grzyby mrożone	kg
Plantany i banany przeznaczone do gotowania, mrożone	kg
Kapusta kwaszona	kg
Przetwory warzywne i grzybowe	kg
Przetwory ziemniaczane	kg
Przetwory z innych warzyw bulwiastych	kg
Chipsy ziemniaczane	kg
Przetwory warzywne gotowe do spożycia	kg
Skrobia	kg
Mąka z warzyw	kg
Suszone pomidory w płatkach	kg
Inne artykuły żywnościowe na bazie warzyw	kg
Cukier trzcinowy lub buraczany	kg
Pozostały cukier	kg
Syropy słodzące	kg
Miód sztuczny	kg
Sztuczne substytuty cukru	kg
Suszone liście stewii	kg
Syropy do kawy, mleka itp.	l
Miód	kg
Przeciery i pasty owocowe	kg
Dżemy, marmolady, kompoty, galaretki owocowe	kg
Guacamole (pasta z awokado)	kg
Masło orzechowe	kg
Pasta migdałowa	kg
Czekolada i wyroby czekoladowe	kg
Wyroby cukiernicze na bazie czekolady	kg
Kakao i artykuły żywnościowe na bazie kakao	kg
Lód spożywczy, lody i sorbety	kg
Lód spożywczy, lody i sorbety	l
Wyroby cukiernicze	kg
Owoce kandyzowane	kg
Pozostałe wyroby cukiernicze	kg
Sól spożywcza	kg

Towary	Jednostka miary
Sól do peklowania	kg
Soki owocowe	l
Soki warzywne i owocowo-warzywne	l
Soki w proszku	kg
Kawa	kg
Herbata i inne produkty do zaparzania	kg
Napoje na bazie kakao	l
Woda	l
Napoje gazowane	l
Wody mineralne smakowe	l
Odżywki białkowe do rozpuszczenia w wodzie i napoje izotoniczne	l
Pozostałe napoje bezalkoholowe	l
NAPOJE ALKOHOLOWE, WYROBY TYTONIOWE	
Spirytus, napoje spirytusowe i likiery	l
Aperitify inne niż na bazie wina	l
Wino z winogron, w tym musujące	l
Wino z winogron wzmacniane	l
Wino bezalkoholowe i napoje na bazie wina	l
Wino z owoców innych niż winogrona	l
Cydr	l
Wino wzmocnione z owoców innych niż winogrona	l
Wino bezalkoholowe z owoców innych niż winogrona	l
Piwo typu lager	l
Pozostałe piwo alkoholowe	l
Piwo bezalkoholowe i niskoalkoholowe	l
Pozostałe napoje alkoholowe	l
Papierosy	szt.
Cygara	szt.
TOWARY NIEŻYWNOŚCIOWE	
Gaz ciekły	l
Paliwa płynne	l
Smary, oleje, płyny	l
Węgiel drzewny	kg
Lód do chłodzenia	kg

2.4. Wyposażenie gospodarstwa domowego w wybrane dobra trwałego użytkowania i nieruchomości

symbol	Wyszczególnienie
01	Odbiornik telewizyjny
02	Naziemna telewizja cyfrowa
03	Telewizja kablowa lub satelitarna
04	Radio, radiomagnetofon, radio z odtwarzaczem płyt kompaktowych lub radiomagnetofon z odtwarzaczem płyt kompaktowych, wieża, gramofon
05	Telefon stacjonarny
06	Telefon komórkowy
07	w tym: smartfon
08	Komputer osobisty, laptop, tablet
09	Drukarka, urządzenie wielofunkcyjne (drukarka, skaner, ksero)
10	Konsola do gier
11	Dostęp do Internetu (na komputerze, telefonie itp.)
12	Pralka automatyczna
13	Pralko-suszarka
14	Suszarka automatyczna do prania
15	Kuchenka mikrofalowa
16	Zmywarka do naczyń
17	Robot sprzątający
18	Rower (bez dziecięcego)
19	Motocykl, skuter, motorower
20	Hulajnoga elektryczna, urządzenie transportu osobistego (np. hoverboard, deskorolka elektryczna, monocykl elektryczny, segway)
21	Samochód osobowy prywatny (bez wynajmowanych)
22	Samochód osobowy służbowy (bez wynajmowanych)
23	Samochód osobowy wynajmowany (z wypożyczalni, "samochód na minuty" itp.)
24	Samochód z częścią mieszkalną (kamper), przyczepa kempingowa - prywatny
25	Samochód z częścią mieszkalną (kamper), przyczepa kempingowa - wynajmowany
26	Łódź motorowa, żaglowa
27	Drugi dom/mieszkanie - prywatne
28	Drugi dom/mieszkanie - wynajmowane
29	Domek letniskowy - prywatny
30	Domek letniskowy - wynajmowany
31	Działka rekreacyjna - prywatna
32	Działka rekreacyjna - wynajmowana
33	Garaż, stałe miejsce postojowe w budynku - jako właściciel lub najemca (w budynku, w którym mieszka respondent lub w jego pobliżu)

-
- 34 | Garaż, stałe miejsce postojowe w budynku - jako właściciel (w budynku, w którym mieszka respondent lub w jego pobliżu)
  - 35 | Garaż, stałe miejsce postojowe w budynku - jako najemca (w budynku, w którym mieszka respondent lub w jego pobliżu)
  - 36 | Stałe miejsce do parkowania poza budynkiem (np. na parkingu obok bloku w pobliżu miejsca zamieszkania)
  - 37 | Garaż, stałe miejsce parkingowe - niezwiązane z miejscem zamieszkania (oddalone od miejsca zamieszkania)

2.5. Klasyfikacja opisowa wydatków na towary i usługi konsumpcyjne

WYDATKI NA TOWARY I USŁUGI KONSUMPCYJNE – kwoty przeznaczone na zaspokojenie różnorodnych potrzeb gospodarstwa domowego.

01. ŻYWNOSĆ I NAPOJE BEZALKOHOLOWE

ŻYWNOSĆ

Żywność składa się z dowolnych jadalnych artykułów, które są nabywane i konsumowane przez gospodarstwo domowe dla zaspokojenia potrzeb żywieniowych.

Składają się na nią: zboża i produkty zbożowe; zwierzęta żywe przeznaczone na cele konsumpcyjne, mięso; ryby i owoce morza; mleko, pozostałe produkty mleczne i jajka; oleje i tłuszcze; owoce i orzechy; warzywa, bulwy, plantany, banany do gotowania, rośliny strączkowe; cukier, wyroby cukiernicze i desery; dania gotowe i pozostałe artykuły żywnościowe (np. przyprawy, sosy, zioła).

Zboża i produkty zbożowe

Zboża (ryż i pozostałe zboża, w tym kasze), mąka ze zbóż (mąka pszenna i inne mąki ze zbóż), pieczywo i wyroby piekarskie, zbożowe produkty śniadaniowe, makarony, kluski, kuskus i podobne produkty makaronowe, pozostałe produkty zbożowe i przemiału zbóż.

Pieczywo – wszystkie rodzaje pieczywa: chleb i bułki (żytnie, pszenne, mieszane, orkiszowe, sojowe, ryżowe, bezglutenowe, ziemniaczane, ciabatty i inne), tortille bez nadzienia, pozostałe pieczywo (chleb tostowy, pieczywa chrupkie).

Wyroby piekarskie – chałki, bułeczki maślane, obwarzanki, rogalie maślane i francuskie, słodkie bułki („drożdżówki”), gotowe wypieki (ciasta, placki, torty, ciastka, babeczki, słodkie tarty, bezy), pierniki, herbatniki, ciasteczka, blaty do pizzy i paszteciki z farszem owocowym.

Zbożowe produkty śniadaniowe – płatki śniadaniowe, ryż preparowany i płatki ryżowe, ekspandowane ziarna zbóż (np. pszenica, amarantus).

Makarony – makarony (wszystkie rodzaje), kluski, kuskus i podobne produkty makaronowe.

Pozostałe produkty zbożowe i przemiału zbóż – chrupki zbożowe (pszenne, kukurydziane), batony musli, substytuty mięsa otrzymywane ze zbóż (np. seitan), ryż instant z owocami oraz pozostałe produkty zbożowe (np. bułka tarta, owsianki błyskawiczne, popcorn, gotowe ciasto francuskie).

Zwierzęta żywe, mięso i pozostałe części lądowych zwierząt rzeźnych

Zwierzęta lądowe żywe – bydło, cielęta, świnie, barany, kozy, kury, koguty, kurczęta oraz pozostały drób (kaczki, gęsi, bażanty hodowlane, indyki, perliczki), ślimaki i żaby, a także pozostałe zwierzęta lądowe (zajęce, króliki, pardwy, gołębie, przepiórki) żywe, na cele konsumpcyjne.

Mięso świeże, schłodzone lub zamrożone – mięso wołowe, cielęce, wieprzowe, baranie, kozie, kury, koguty, kurczęta, pozostały drób (kaczki, gęsi, bażanty hodowlane, indyki, perliczki) oraz pozostałe mięsa (np. ze ślimaków i żab lądowych, zajęcy, królików, koni, jeleni, saren).

Mięso suszone, solone, w solance lub wędzone – wędliny wędzone, gotowane, suszone, solone (np. szynki, bekon, boczek, gołonka prasowana, pachwina wędzona, salami, polędwica drobiowa, szynka z drobiu), wędzonki niezaliczane do wędlin (np. żeberka wędzone), podgardle i słonina wędzona

Podroby, krew i pozostałe części zwierząt rzeźnych – podroby zwierząt rzeźnych (wątroba, nogi, głowy, ogony, ozory, płuca, serca, nerki, żołądki, mózdzki, flaki, pozostałe) świeże, schłodzone lub zamrożone, suszone, solone, w solance lub wędzone, kości konsumpcyjne wołowe, cielęce, wieprzowe, baranie, kozie, drobiowe oraz z pozostałego drobiu, kości wędzone.

Pozostałe przetwory z mięsa, podrobów, krwi i pozostałych części zwierząt rzeźnych – kiełbasy (wszystkie rodzaje kiełbas), kabanosy, mięso mielone mieszane, przetwory podrobowe (kaszanka, pasztetowa, salceson, wątrobianka), przetwory mięsne (parówki, serdelki, mortadela), wyroby garmażeryjne i konserwy mięsne (mięso surowe w przyprawach, np. karkówka na grilla, boczek faszerowany, drób faszerowany, pieczeń rzymska).

Ryby i owoce morza

Ryby morskie i słodkowodne, owoce morza, skorupiaki i inne zwierzęta słodkowodne świeże, chłodzone, mrożone, ryby i owoce morza suszone, wędzone lub solone, pozostałe przetwory z ryb i owoców morza (np. konserwy rybne oraz pozostałe wyroby na bazie ryb i owoców morza, np. paluszki rybne).

Mleko, pozostałe produkty mleczne i jaja

Mleko świeże, zagęszczone i w proszku, jogurty, sery dojrzewające i topione, twarogi, śmietana, napoje i inne produkty mleczne, jaja.

Mleko – mleko surowe, odtłuszczone i częściowo pełne zwierzęce (krów, kóz, owiec i pozostałych zwierząt) świeże, pasteryzowane, sterylizowane (UHT), także bez laktozy.

Pozostałe mleko i śmietana – mleko zagęszczone i w proszku, śmietana od dowolnych zwierząt świeża, zagęszczona, śmietany roślinne, bita śmietana w sprayu, śmietanka do kawy w proszku.

Mleko pochodzenia niezwierzęcego – napoje „mleka” roślinne (np. sojowe, owsiane, kokosowe, migdałowe, ryżowe), również w proszku.

Sery – dojrzewające i topione, pochodzenia zwierzęcego i niezwierzęcego, sery żółte, twarde i półtwarde, także bez laktozy, twarogi.

Jogurt i podobne produkty – jogurty naturalne i smakowe, pochodzenia zwierzęcego i niezwierzęcego, kefir, maślanka, mleko zsiadłe, śmietana ukwaszona.

Desery i napoje na bazie mleka – desery, koktajle i napoje na bazie mleka pochodzenia zwierzęcego i niezwierzęcego.

Jaja – kurze i pozostałych zwierząt, świeże, ugotowane lub zakonserwowane.

Oleje i tłuszcze

Oleje roślinne – rzepakowy, słonecznikowy, kukurydziany, sojowy, kokosowy, z orzechów, oliwa z oliwek.

Masło i pozostałe tłuszcze i oleje z mleka – masło zawierające przynajmniej 82% tłuszczu, klarowane, z dodatkami, oleje z mleka.

Margaryna i podobne przetwory – margaryna, również sojowa, masło roślinne, tłuszcze roślinne.

Pozostałe tłuszcze i oleje zwierzęce – smalec, także z dodatkami, tłuszcz i tój bydlęcy, bawoli, owczy, kozi, drobiowy, tłuszcz i olej rybi.

Owoce i orzechy

Daktyle, figi i owoce tropikalne, owoce cytrusowe, owoce pestkowe i owoce ziarnkowe, owoce jagodowe, pozostałe owoce (świeże, suszone i liofilizowane), orzechy, przetwory owocowe.

Daktyle, figi i owoce tropikalne – banany, daktyle, awokado, mango, figi, papaja, orzechy kokosowe, ananas (świeże).

Owoce cytrusowe – pomarańcze, pomelo, grejpfruty, cytryny, limony, mandarynki (świeże).

Owoce pestkowe i owoce ziarnkowe – jabłka, brzoskwinie, morele, nektarynki, czereśnie, wiśnie, śliwki, gruszki, pigwa (świeże).

Owoce jagodowe – agrest, aronia, borówki, jagody, jeżyny, maliny, porzeczkę, poziomki, truskawki, żurawina (świeże).

Pozostałe owoce – winogrona, arbuzy, melony, granaty, kiwi (świeże).

Orzechy – migdały, orzechy: włoskie, nerkowca, laskowe, brazylijskie, pistacje, fistaszki (łuskane lub niełuskane).

Warzywa

Warzywa liściowe, łodygowe, owocowe, strączkowe, bulwiaste, grzyby, nasiona roślin strączkowych, pozostałe warzywa (świeże lub schłodzone, suszone, liofilizowane, zamrożone), przetwory warzywne i grzybowe.

Warzywa liściowe lub łodygowe – wszystkie rodzaje kapusty, kalafior, brokuły, wszystkie rodzaje sałaty, szparagi, kalarepa, rabarbar, seler naciowy, szczaw, szpinak (świeże lub schłodzone).

Warzywa owocowe – ogórki, pomidory, papryka, bakłażany, cukinia, kabaczki, dynia (świeże lub schłodzone).

Warzywa strączkowe – fasola, groch, bób, fasolka szparagowa (świeże lub schłodzone).

Pozostałe warzywa (w tym warzywa bulwiaste) – marchew, buraki, cebula, por, seler, pietruszka, rzepa, rzodkiew, rzodkiewka, korzeń chrzanu, imbiru, czosnek, szczypiorek, grzyby, pieczarki, trufle, oliwki, ziemniaki (świeże lub schłodzone).

Cukier, wyroby cukiernicze i desery

Cukier trzcinowy lub buraczany, pozostały cukier i substytuty cukru, dżemy, galaretki owocowe, marmolady, przeciery i pasty owocowe, miód, przeciery orzechowe, czekolada, kakao i artykuły żywnościowe na bazie kakao, lody i sorbety, wyroby cukiernicze i desery.

Cukier – trzcinowy lub buraczany, rafinowany lub nierafinowany, puder, skryzalizowany lub w kostkach.

Pozostały cukier i substytuty cukru – brzozowy, klonowy, ze stewii, fruktoza, glukoza, ksylitol, syropy słodzące, miód sztuczny, sacharyna, słodziki.

Czekolada, kakao i artykuły żywnościowe na bazie kakao – wszystkie rodzaje czekolady i wyroby czekoladowe, wyroby cukiernicze na bazie czekolady, czekolada w proszku, kakao i artykuły żywnościowe na bazie kakao.

Dania gotowe i pozostałe artykuły żywnościowe, gdzie indziej niesklasyfikowane

Dania gotowe mączne (pizza, pierogi, naleśniki) dania gotowe na bazie ryżu (sushi, risotto), makaronu (lasagne, ravioli, tortellini), przetworów ziemniaczanych (knedle, kopytka, pyzy), przetworów mięsnych (kotlety, pulpety, carpaccio), ryb (ryba po grecku, w galarecie, kotlety rybne), sałatki warzywne, dania gotowe instant, żywność dla dzieci (mieszanki dla niemowląt, kaszki, płatki, dania w stoiczkach – zupki, obiadki), sól, przyprawy, sosy (ketchup, musztarda, majonez, maggi), nasiona i zioła kulinarne (świeże i suszone).

NAPOJE BEZALKOHOLOWE

Napoje bezalkoholowe kupowane przez gospodarstwa domowe bez względu na to, gdzie są konsumowane, z wyłączeniem napojów dostarczanych jako część usług gastronomicznych (w tym cateringu).

Soki owocowe i warzywne – soki owocowe, warzywne i owocowo-warzywne.

Kawa – kawa i substytuty kawy, napoje na bazie kawy.

Herbata – herbata, maté i pozostałe produkty roślinne do zaparzania, herbata mrożona i napoje herbaciane.

Napoje na bazie czekolady i kakao.

Woda – wody mineralne lub źródlane, niegazowane lub gazowane, bez dodatku innych składników.

Napoje gazowane.

Pozostałe napoje bezalkoholowe – wody mineralne smakowe, odżywki białkowe do rozpuszczenia w wodzie i napoje izotoniczne, napoje energetyczne, koncentraty, syropy owocowe do przygotowywania napojów.

USŁUGI PRZETWÓRSTWA PODSTAWOWYCH ARTYKUŁÓW DO PRODUKCJI ŻYWNÓŚCI I NAPOJÓW BEZALKOHOLOWYCH

Usługi zamawiane do przetwarzania surowców dostarczonych przez gospodarstwa domowe, aby wyprodukować artykuły żywnościowe i napoje bezalkoholowe dla celów konsumpcyjnych gospodarstwa domowego (mielenie zbóż na mąkę, wypiek chleba, tłoczenie oleju, tłoczenie soków z owoców lub warzyw, ubój zwierząt, rozbiór mięsa, usługi wędzenia mięsa).

02. NAPOJE ALKOHOLOWE, WYROBY TYTONIOWE I NARKOTYKI

NAPOJE ALKOHOLOWE

Napoje spirytusowe i likiery – napoje alkoholowe o wysokiej zawartości alkoholu: wódki, whisky, tequila, likiery, koniaki, spirytus.

Wino – wina z winogron, w tym musujące, wina z pozostałych owoców, wina wzmocnione, napoje na bazie wina, cydr, wina bezalkoholowe.

Piwo – piwo typu lager, piwo pszeniczne, ciemne, porter, piwo bezalkoholowe i niskoalkoholowe.

Pozostałe napoje alkoholowe – napoje na bazie piwa, mieszane napoje alkoholowe.

USŁUGI ZWIĄZANE Z PRODUKCJĄ ALKOHOLU

Usługi związane z produkcją alkoholu na własne potrzeby, z surowców dostarczonych przez gospodarstwa domowe (zgniatanie i tłoczenie owoców/warzyw w produkcji napojów alkoholowych, destylowanie i fermentacja, warzenie, butelkowanie).

WYROBY TYTONIOWE

Tytoń i wyroby tytoniowe (papierosy, cygara, tabaka, wkłady do elektronicznych papierosów) zakupione przez gospodarstwa domowe, włącznie z nabywanymi na wynos w restauracjach, kawiarniach, barach, stacjach obsługi.

NARKOTYKI

Wszystkie narkotyki kupione przez gospodarstwa domowe, zarówno w sposób legalny, jak i nielegalny (marihuana, opium, kokaina i jej pochodne, pozostałe narkotyki na bazie roślin, narkotyki sztuczne, dopalacze).

03. ODZIEŻ I OBUWIE

Materiały odzieżowe, odzież, artykuły i dodatki odzieżowe, obuwiu i powiązane usługi obejmujące czyszczenie, naprawę i wypożyczanie odzieży i obuwia (z wyłączeniem sportowej odzieży i obuwia oraz artykułów odzieżowych).

ODZIEŻ

Materiały nabyte w celu uszycia odzieży, ubrania, dodatki odzieżowe i usługi powiązane z odzieżą (szycie na miarę oraz pozostałe usługi krawieckie).

Materiały odzieżowe – materiały odzieżowe z włókien naturalnych, sztucznych i mieszanych, materiały do usztywnienia, wypełnienia odzieży.

Ubrania – ubrania i bielizna męskie lub chłopięce, ubrania i bielizna damskie lub dziewczęce, ubrania i bielizna dziecięce lub niemowlęce, ubrania okolicznościowe.

Pozostałe artykuły i dodatki odzieżowe – fartuchy kuchenne i robocze, krawaty, czapki, szaliki, apaszki, rękawiczki, kapelusze, wyroby pasmanteryjne.

Czyszczenie, naprawa, usługi krawieckie i wypożyczanie odzieży – pranie chemiczne, farbowanie, szycie na miarę, przeróbki ubrań, wypożyczanie strojów i kostiumów.

OBUWIE

Wszystkie rodzaje obuwia (wraz z akcesoriami) dla mężczyzn, kobiet, niemowląt i dzieci oraz usługi powiązane z obuwiem (czyszczenie, naprawa i wypożyczanie).

04. UŻYTKOWANIE MIESZKANIA LUB DOMU, ZAOPATRZENIE W WODĘ, ENERGIĘ ELEKTRYCZNĄ, GAZ I INNE PALIWA

Koszty poniesione z tytułu użytkowania nieruchomości, wyroby i usługi wykorzystywane w domu lub mieszkaniu, do ich konserwacji i naprawy, dostawę wody i rozmaitych usług powiązanych z mieszkaniem oraz energię wykorzystaną do jego ogrzewania lub schłodzenia (również analogiczne wydatki ponoszone w związku z użytkowaniem drugich lub kolejnych domów lub mieszkań, garaży, domów letniskowych, działek rekreacyjnych itp.).

KOSZTY PONIESIONE Z TYTUŁU UŻYTKOWANIA NIERUCHOMOŚCI

Łączna kwotę opłat związanych z zaopatrzeniem w wodę, usługi kanalizacyjne, opłaty za ciepłą wodę, centralne ogrzewanie, koszty zarządu i administracji nieruchomością, pozostałe usługi związane z zamieszkiwaniem, wywóz nieczystości, fundusz remontowy, podatek od nieruchomości, opłaty za wieczyste użytkowanie gruntu, czynsze rzeczywiste (odstępne) na rzecz właściciela lub głównego użytkownika poniesione w bieżącym miesiącu za użytkowanie pierwszego domu/mieszkania oraz drugiego i kolejnych domów/mieszkań, garaży, miejsc do parkowania, domków letniskowych, działek rekreacyjnych, rodzinnych ogrodów działkowych.

RZECZYWISTE CZYNSZE MIESZKANIOWE

Czynsze rzeczywiste (odstępne) płacone na bieżąco przez najemców lub podnajemców zajmujących nieumeblowane lub umeblowane lokale użytkowane jako główne miejsce zamieszkania, płacone za użytkowanie drugiego lub kolejnego domu lub mieszkania oraz) za użytkowanie garaży, miejsc parkingowych, miejsc do składowania związanych z zamieszkiwaniem w pierwszym lub kolejnych domach/mieszkaniach.

PRZYPISANE UMOWNIE CZYNSZE MIESZKANIOWE

Czynsze umowne przypisane właścicielom za pierwszy dom, związane z drugim lub kolejnym miejscem zamieszkania, z garażem przynależnym do pierwszego lub kolejnego domu/mieszkania oraz z nieruchomościami/powierzchnią do przechowywania lub magazynowania.

KONSERWACJA, NAPRAWA I ZABEZPIECZENIE MIESZKANIA LUB DOMU

Konserwacja i naprawa mieszkania lub domu musi być podejmowane regularnie w celu utrzymania mieszkania lub domu w dobrym stanie technicznym oraz nie zmieniają funkcji mieszkania lub domu, ich kubatury oraz przewidywanego czasu eksploatacji. Materiały i usługi związane z konserwacją, naprawą i zabezpieczeniem innych nieruchomości użytkowanych przez gospodarstwo domowe (np. garaży, działek letniskowych, działek rekreacyjnych).

Sprzęt oraz materiały do konserwacji, naprawy i zabezpieczenia mieszkania lub domu – materiały i wyroby do drobnych konserwacji i napraw, małe elementy hydrauliczne, materiały powierzchniowe, osprzęt do drzwi, wykładziny podłogowe i dywanowe, artykuły do malowania, lakierowania, tapetowania, drobne akcesoria elektryczne, sprzęt do zabezpieczenia mieszkania lub domu (domofony, gaśnice, detektory i czujniki, alarmy do domu i mieszkania, kamery do monitoringu, monitory do monitoringu).

Usługi związane z konserwacją, naprawą i zabezpieczeniem mieszkania lub domu – usługi hydrauliczne, elektryczne, malarskie, stolarskie, szklarskie, ślusarskie, ochroniarskie, konserwacja systemów grzewczych, układanie wykładzin podłogowych i pozostałe usługi związane z konserwacją mieszkania lub domu (wraz z kosztem usług należy uwzględnić również koszt materiałów jeśli nie zostały oddzielnie zafakturowane).

ZAOPATRZENIE W WODĘ I POZOSTAŁE USŁUGI ZWIĄZANE Z UŻYTKOWANIEM MIESZKANIA LUB DOMU

Zaopatrzenie w wodę przez sieć wodociągową oraz inne niż przez sieć wodociągową, wywóz i utylizacja śmieci, opłaty za dzierżawę pojemników na śmieci, opłaty recyklingowe, usługi kanalizacyjne (odprowadzanie ścieków przez sieć kanalizacyjną lub z indywidualnych urządzeń sanitarnych, zaopatrywanie w wodę łącznie z usługami

kanalizacyjnymi, opłaty eksploatacyjne w budynkach wielorodzinnych (koszty administrowania, zaliczki na pokrycie kosztów zarządu nieruchomością, wynagrodzenia pracowników spółdzielni, bieżące drobne naprawy i konserwacje, przeglądy stanu technicznego budynku), usługi ogrodnicze dla budynków wielorodzinnych, usługi projektowania ogrodów i ogródków w domach jednorodzinnych.

ENERGIA ELEKTRYCZNA, GAZ I INNE PALIWA

Opłaty za energię elektryczną, gaz i inne paliwa ponoszone w związku z pierwszym, drugim i kolejnymi domami lub mieszkaniami, garażami, działkami rekreacyjnymi, domami letniskowymi.

Energia elektryczna – opłaty za energię elektryczną (również opłaty za wyprodukowaną przez siebie energię elektryczną) z dowolnych źródeł (z węgla, słoneczna, wodna), wydatki powiązane z dostawą energii elektrycznej, takie jak: wynajem i odczyt liczników, opłaty stałe.

Gaz ziemny sieciowy – gaz ziemny i gaz koksowniczy dostarczane przez sieć, wydatki powiązane z dostawą gazu ziemnego sieciowego, takie jak: wynajem i odczyt liczników, opłaty stałe.

Gaz ciekły – butan, propan (skroplone węglowodory) dostarczane w butlach, pojemnikach, opłata za napełnienie butli gazem i jej wymianę.

Paliwa płynne – olej opałowy, biopaliwa płynne, nafta.

Paliwa stałe – węgiel (kamienny i brunatny), brykiety z węgla i z drewna, torf, drewno opałowe, trociny, kora, pellet, węgiel drzewny, koks.

Pozostałe rodzaje energii do ogrzewania i chłodzenia – opłaty za dostarczenie ciepłej wody i pary wodnej, wynajem i odczyt liczników, opłaty stałe, opłaty za centralne ogrzewanie, lód do celów chłodniczych.

05. WYPOSAŻENIE MIESZKANIA I PROWADZENIE GOSPODARSTWA DOMOWEGO

Wyroby do wyposażenia domu lub mieszkania, artykuły trwałe, półtrwałe i nietrwałe gospodarstw domowych, niektóre usługi dla gospodarstw domowych, wszystkie rodzaje mebli: wolnostojące lub do trwałej zabudowy (bez kosztu montażu), meble gotowe lub na zamówienie, sprzęt oświetleniowy, artykuły włókiennicze, duże i małe urządzenia gospodarstwa domowego, wyroby szklane, zastawa stołowa i artykuły użytku domowego, narzędzia i sprzęt do domu i ogrodu oraz nietrwałe artykuły gospodarstwa domowego (zakup, naprawa, instalacja i wynajem).

MEBLE, WYPOSAŻENIE MIESZKANIA, DYWANY I CHODNIKI DYWANOWE

Meble do użytku domowego – meble do domu (sofy, kanapy, fotele, stoły, krzesła, szafy, meble kuchenne, łazienkowe itd.), meble dziecięce, meble metalowe, meble gotowe i wykonane na zamówienie, materiały do samodzielnego wykonania mebli.

Meble ogrodowe i kempingowe – ławki, stoły, krzesła, rozkładane altanki, parasole ogrodowe, huśtawki ogrodowe, leżaki, meble gotowe i wykonane na zamówienie, materiały do samodzielnego wykonania mebli.

Sprzęt oświetleniowy – sprzęt oświetleniowy do domu (lampy sufitowe, stojące, lampki nocne, na biurko, abażury, klosze), lampy LED z czujnikiem zmierzchowym, lampy solarne do ogrodu, oświetlenie zewnętrzne.

Wyposażenie mieszkania, dywany i chodniki dywanowe – dywany i chodniki dywanowe, artykuły dekoracyjne (obrazy, rzeźby, lustra, świeczniki, parawany, rolety bambusowe, metalowe), dekoracyjne wyroby szklane (wazon, artykuły ozdobne szklane i porcelanowe), zegary ścienne i budziki.

Naprawa, montaż i wypożyczanie mebli, wyposażenia mieszkania dywanów i chodników dywanowych

ARTYKUŁY WŁÓKIENNICZE DO UŻYTKU DOMOWEGO

Artykuły włókiennicze do użytku domowego – tkaniny tapicerskie, materiały zastonowe, firanki, markizy ogrodowe, pościel, bielizna i materiały pościelowe, moskitiery, hamaki, bielizna stołowa i łazienkowa (obrusy, serwetki, ścierki, ręczniki tekstylne) oraz pozostałe artykuły włókiennicze do użytku domowego.

Naprawa, wypożyczanie i szycie artykułów włókienniczych do użytku domowego

SPRZĘT GOSPODARSTWA DOMOWEGO

Duży sprzęt gospodarstwa domowego elektryczny i nieelektryczny – lodówki, zamrażarki i chłodziarko-zamrażarki, zmywarki do naczyń, kuchenki, okapy kuchenne, pralki, pralko-suszarki, suszarki bębnowe, urządzenia grzewcze i klimatyzatory, odkurzacze, sprzęt do czyszczenia parą, maszyny do szycia, agregaty prądotwórcze dla gospodarstwa domowego.

Mały sprzęt gospodarstwa domowego – urządzenia do przygotowywania i przetwarzania żywności (roboty kuchenne, miksery, maszynki do mięsa, parowary, szybkowary, kombiowary), tostery i małe grille kuchenne, drobny elektryczny sprzęt do gotowania i przetwarzania żywności (noże, otwieracze do puszek lub butelek, osetki do noży, młynki do przypraw, wagi kuchenne), nieelektryczny sprzęt do gotowania i przetwarzania żywności (maszynki do mielenia mięsa, szybkowary, wagi kuchenne, urządzenia do robienie puree i przecierów), sprzęt do przygotowywania napojów (ekspresy do kawy, czajniki, elektryczne młynki do mielenia kawy, urządzenia do spieniania mleka, wyciskarki do soków), nieelektryczny sprzęt do przygotowywania napojów (ręczne młynki do kawy, spieniacze mleka, czajniki nieelektryczne), pozostały mały sprzęt gospodarstwa domowego (niszczarki i laminarki, żelazka, odświeżacze powietrza elektryczne, lampy owadobójcze, wentylatory), pozostały nieelektryczny sprzęt gospodarstwa domowego (deski do prasowania, suszarki na pranie).

Naprawa, montaż, instalacja i wypożyczanie sprzętu gospodarstwa domowego

WYROBY SZKLANE, ZASTAWA STOŁOWA I ARTYKUŁY UŻYTKU DOMOWEGO

Wyroby szklane, zastawa stołowa i artykuły użytku domowego – zastawa stołowa, srebra stołowe, sztućce (metalowe, plastikowe, drewniane, akcesoria i artykuły kuchenne (garnki, patelnie, tortownice, pojemniki kuchenne),

Naprawa i wypożyczanie wyrobów szklanych, zastawy stołowej i artykułów użytku domowego

NARZĘDZIA I SPRZĘT DO DOMU I OGRODU

Sprzęt i narzędzia silnikowe – elektryczne wiertarki, piły i szlifierki, traktory ogrodowe, kosiarki do trawy, pompy wodne, filtry do oczek wodnych.

Narzędzia bezsilnikowe i różne akcesoria – narzędzia bezsilnikowe (piły ręczne, młotki, śrubokręty ręczne, klucze nasadowe i płaskie, kombinerki, nożyce) oraz akcesoria drobne (baterie, ładowarki do baterii, żarówki, latarki, rozgałęźniki, przedłużacze, materiały do ogrodzeń, elektrody do spawarki, łańcuchy do pił łańcuchowych, drobne narzędzia bezsilnikowe).

Naprawa i wypożyczanie sprzętu i narzędzi silnikowych oraz bezsilnikowych

ARTYKUŁY I USŁUGI ZWIĄZANE Z PROWADZENIEM GOSPODARSTWA DOMOWEGO

Nietrwałe artykuły gospodarstwa domowego – środki czyszczące i konserwujące (detergenty, płyny do mycia, proszki do prania i czyszczenia), nietrwałe artykuły do czyszczenia i konserwacji (szczotki do podłóg, naczyń, ubrań, mopy, ścierki jednorazowe), preparaty owadobójcze, grzybobójcze, przeciwko gryzoniom, rękawice ogrodowe, ręczniki papierowe.

Usługi domowe i usługi związane z prowadzeniem gospodarstwa domowego – usługi personelu zatrudnionego w gospodarstwie domowym (kamerdynerzy, pokojówki, kucharze, opiekunki do dzieci, sprzątaczkę i ogrodnicy), czyszczenie, farbowanie artykułów włókienniczych gospodarstwa domowego oraz pozostałe usługi związane z prowadzeniem domu i utrzymaniem ogrodu (usługi świadczone przez przedsiębiorstwa lub osoby prowadzące działalność na własny rachunek, które nie są zatrudnione przez gospodarstwa domowe, np. sprzątanie, koszenie trawy, wynajem kucharzy na przyjęcia).

06. ZDROWIE

Wyroby medyczo-farmaceutyczne, urządzenia i sprzęt medyczny, usługi medyczne pozaszpitalne, usługi szpitalne oraz pozostałe usługi związane ze zdrowiem (usługi diagnostyki obrazowej i laboratoriów medycznych oraz transportu pacjentów), usługi świadczone przez wykwalifikowanych lekarzy świadczących zabiegi dla celów estetycznych, upiększania (np. chirurgia kosmetyczna, stomatologiczne zabiegi wybielania zębów).

WYROBY MEDYCZNO-FARMACEUTYCZNE, URZĄDZENIA I SPRZĘT MEDYCZNY

Produkty lecznicze – leki i preparaty farmaceutyczne wykorzystywane do leczenia chorób i urazów, doustne środki antykoncepcyjne, szczepionki, witaminy i minerały, leki ziołowe i wyroby homeopatyczne, wyroby do diagnostyki medycznej (testy ciążowe, termometry, glukometry, ciśnieniomierze, wagi dla niemowląt).

Artykuły zapobiegawcze i ochronne – mechaniczne środki antykoncepcyjne, maski medyczne, medyczne wyroby pończosznice, medyczne rękawiczki, artykuły medyczne do osobistego użytku (inhalatory, laktatory, strzykawki wraz z igłami, bandaże, plastry opatrunkowe).

Medyczny sprzęt wspomagający – okulary korekcyjne i soczewki kontaktowe, laski białe, protezy oczne, sprzęt wspomagający słuch i porozumiewanie się (aparaty słuchowe), sprzęt wspomagający poruszanie się i życie codzienne (obuwie terapeutyczne, ortezy, protezy, balkoniki, kule, wózki inwalidzkie).

Naprawa, wy pożyczanie i konserwacja sprzętu medycznego i wspomagającego

USŁUGI MEDYCZNE POZASZPITALNE

Usługi profilaktyczne, lecznicze, stomatologiczne, rehabilitacyjne i opieki długoterminowej, świadczone pacjentom dochodzącym, którzy nie wymagają nocnego pobytu w szpitalu. Usługi pozaszpitalne mogą być wykonywane w szpitalu lub poza szpitalem (także w domu, na ulicy) przez dowolny personel medyczny. Usługi te obejmują wszystkie leki i wyroby medyczne dostarczone bezpośrednio przez personel medyczny – jeżeli nie są oddzielnie wycenione. Opieka krótkoterminowa, a także usługi wspierania osób w ich własnych domach, które są łączone w pakiety usług medycznych pozaszpitalnych. Usługi opieki wytchnieniowej, której celem jest odciążenie osób opiekujących się chorymi członkami rodzin. Usługi profilaktyczne mają na celu zapobieganie chorobom oraz ich wykrywanie (np. przez badania przesiewowe).

Usługi w zakresie profilaktyki zdrowotnej – usługi w zakresie szczepień ochronnych, usługi lekarzy ogólnych i specjalistów w zakresie profilaktyki zdrowotnej (tj. zanim pojawią się objawy choroby), usługi laboratoriów medycznych i pracowni rentgenowskich w zakresie profilaktyki zdrowotnej.

Usługi stomatologiczne pozaszpitalne – usługi w zakresie profilaktyki stomatologicznej (rutynowe badania profilaktyczne: przeglądy, czyszczenie zębów, zdejmowanie kamienia, piaskowanie, lakierowanie, fluoryzacja) oraz pozostałe usługi stomatologiczne pozaszpitalne (leczenie stomatologiczne, usługi protetyczne, chirurgiczne pozaszpitalne, usługi ortodontyczne, protezy zębowe, aparaty ortodontyczne).

Pozostałe usługi medyczne pozaszpitalne – usługi lekarzy ogólnych i specjalistów w ramach pozaszpitalnych usług leczniczych i rehabilitacyjnych, usługi medyczne pomocnicze i medycyny niekonwencjonalnej (usługi fizjoterapeutów, logopedów, audiologów, dietetyków, psychologów, usługi akupunktury, homeopatii, aromaterapii, hipoterapii), gimnastyka korekcyjna, usługi w zakresie długoterminowej opieki pozaszpitalnej (usługi medycznych centrów opieki dziennej, w tym dla osób starszych i niepełnosprawnych, długoterminowa opieka i leczenie w domu).

USŁUGI SZPITALNE

Usługi w placówkach pełniących opiekę całodobową. Nie jest istotne, gdzie usługa jest świadczona, może być to szpital, dom opieki społecznej, placówka klasyfikowana jako zapewniająca opiekę ambulatoryjną.

Usługi lecznicze i rehabilitacyjne szpitalne – usługi lecznicze, stomatologiczne oraz rehabilitacyjne, które wymagają pobytu całodobowego w dowolnej jednostce medycznej lub w sanatorium, usługi rehabilitacji pacjenta szpitalnego mające na celu osiągnięcie i podtrzymanie optymalnego funkcjonowania, usługi ośrodków odwykowych leczenia uzależnień (od alkoholu, od leków), usługi szpitali zdrowia psychicznego i wszystkich pozostałych zakładów medycznych w ramach dowolnego rodzaju placówek, które zapewniają nocleg pacjentom.

Długoterminowa opieka szpitalna – jej celem nie jest wyleczenie choroby lub skuteczna rehabilitacja pacjenta, ale zapobieżenie pogorszeniu stanu zdrowia lub utrzymanie go na tym poziomie, jaki jest możliwy do osiągnięcia. Świadczeniobiorcami długoterminowej opieki szpitalnej są na przykład: osoby starsze z ograniczoną zdolnością do wykonywania codziennych zajęć, osoby niepełnosprawne oraz przewlekle chore. Długoterminowa opieka szpitalna prowadzona jest w szpitalach, sanatoriach oraz w domach opieki dla osób starszych, niepełnosprawnych i hospicjach.

POZOSTAŁE USŁUGI ZWIĄZANE ZE ZDROWIEM

Usługi diagnostyki obrazowej i usługi laboratoriów medycznych – usługi laboratoriów medycznych (analiza moczu/krwi) oraz usługi diagnostyki obrazowej obejmujące wszystkie diagnostyczne metody obrazowania (tomografia komputerowa, rezonans magnetyczny, USG, RTG, biopsja, EKG, testy alergiczne).

Transport pacjentów w stanie zagrożenia, akcja ratownicza – usługi pogotowia ratunkowego świadczone osobom z lub bez akcji ratowniczej, transport osób samolotem lub pojazdami, związany z akcją ratowniczą, nawet jeżeli te środki transportu nie są specjalnie dostosowane do celów medycznych.

07. TRANSPORT

Zakup pojazdów, eksploatacja prywatnych środków transportu, usługi transportu pasażerskiego oraz usługi transportu towarowego.

ZAKUP POJAZDÓW

Samochody osobowe – nowe lub używane samochody osobowe, furgonetki pasażerskie, samochody kombi, SUV-y, samochody terenowe, pickupy i tym podobne, z napędem na dwa lub cztery koła, samochody wyścigowe i samochody do pokazów, przyczepy samochodowe.

Motocykle – pojazdy silnikowe jednośladowe, tj. motocykle dowolnego typu, skutery i motorowery z silnikiem spalinowym, nowe lub używane.

Rowery – rowery dwukołowe i trójkołowe dowolnego typu (z wyjątkiem rowerków dziecięcych), riksze, rowery elektryczne.

Pojazdy ciągnięte przez zwierzęta (również zwierzęta używane do ciągnięcia tych pojazdów oraz odpowiednie wyposażenie: jarzma, chomąta, uprzęże, uzdy, lejce, obroże).

EKSPLOATACJA PRYWATNYCH ŚRODKÓW TRANSPORTU

Zakup części zamiennych, akcesoriów lub smarów przez gospodarstwa domowe z zamiarem samodzielnego dokonania konserwacji lub naprawy, usługi konserwacji, naprawy lub montażu wykonane przez przedsiębiorstwa (łącznie z kosztami materiałowymi jeżeli nie są oddzielnie zafakturowane).

Części i akcesoria do prywatnych środków transportu – opony (nowe, używane lub bieżnikowane, dętki do samochodów osobowych, rowerów, motorowerów), części do prywatnych środków transportu (świece zapłonowe, żarówki samochodowe, akumulatory, amortyzatory, filtry, pompy, felgi), akcesoria do prywatnych środków transportu (gaśnice, kołpaki, kamery samochodowe, sakwy, koszyki do roweru, kamizelki odblaskowe, wyroby do czyszczenia i konserwacji środków transportu, kaski, foteliki dla dzieci i niemowląt).

Paliwa i smary do prywatnych środków transportu – olej napędowy, benzyna, pozostałe paliwa do prywatnych środków transportu (mieszanina propanu-butanu w postaci ciekłej – LPG, sprężony gaz ziemny – CNG, skroplony gaz ziemny – LNG, alkohole, biopaliwa – etanol, metanol, metan i mieszaniny do dwusuwów, energia elektryczna jako paliwo dla samochodów), smary, oleje, płyny.

Konserwacja i naprawa prywatnych środków transportu – montaż części i akcesoriów, wymiana opon, wyważanie kół, wymiana oleju, smarowanie i mycie, wulkanizację, dorabianie kluczy do samochodu, usługi pomocy drogowej.

Pozostałe usługi związane z eksploatacją prywatnych środków transportu – usługi parkingowe, wynajem garaży i miejsc parkingowych niezwiązanych z miejscem zamieszkania, opłaty za przejazdy autostradami, mostami, tunelami, promami, kursy i egzaminy na prawo jazdy, badania techniczne pojazdów, opłaty ewidencyjne związane z użytkowaniem pojazdów, wynajem prywatnych środków transportu (bez kierowcy).

USŁUGI TRANSPORTU PASAŻERSKIEGO

Usługi transportowe są klasyfikowane w zależności od rodzaju transportu. Grupa obejmuje dowóz dzieci do szkół oraz koszty posiłków, przekąsek, napojów lub usług w zakresie zakwaterowania, jeśli zostały wliczone w cenę biletu i nie są wyceniane oddzielnie.

Transport pasażerski szynowy – transport pasażerów i grup pasażerów oraz bagażu pociągiem, koleją wysokiej prędkości, koleją magnetyczną, tramwajem, metrem.

Transport pasażerski drogowy – transport pasażerów i grup pasażerów oraz bagażu autobusem, busem, minibusem, trolejbusem oraz autokarem, taksówką lub wynajętym samochodem z kierowcą, przejazdy autobusem szkolnym, transport pojazdami ciągnionymi przez zwierzęta z kierowcą, autoriksze, riksze i motocykle jako taksówki.

Transport pasażerski powietrzny – krajowe lub międzynarodowe pasażerskie loty rejsowe i czarterowe, transport powietrzny pasażerów i grup pasażerów oraz bagażu (samolotem, helikopterem, balonem).

Transport pasażerski morski i śródlądowy – transport pasażerów i grup pasażerów oraz bagażu statkami, łodziami, promami, poduszkowcami i wodolotami, taksówki wodne.

Transport pasażerski mieszany – transport pasażerów i grup pasażerów oraz bagażu dwoma lub więcej różnymi środkami transportu (autobusem, tramwajem, metrem, pociągiem, promem), gdy opłaty nie mogą być rozgraniczone między nimi, w ramach jednego biletu, bilety jednorazowe, czasowe, miesięczne, kwartalne na przejazdy kilkoma środkami komunikacji miejskiej.

Pozostałe usługi transportowe – transport kolejką linową naziemną, kolejkami linowymi, wyciągami krzesetkowymi, przechowywanie bagażu, opłaty biur spedycyjnych, wynajem lawety, przewóz zakupionych towarów.

USŁUGI TRANSPORTU TOWAROWEGO

Usługi pocztowe i kurierskie – usługi dostarczania listów przez Poczta Polską (znaczki pocztowe i pozostałe wcześniej ofrankowane przesyłki pocztowe), usługi dostarczania przesyłek listowych przez prywatne firmy kurierskie, usługi dostarczania paczek przez Poczta Polską oraz przez prywatne firmy kurierskie.

Pozostałe usługi transportu towarowego – usługi w zakresie przeprowadzek i przechowywania, usługi dostarczania towarów, takich jak meble, zakupy w supermarkecie, jeżeli usługa dostawy jest zapewniona przez sprzedawcę i wyceniona oddzielnie.

08. INFORMACJA I KOMUNIKACJA

Sprzęt informacyjno-telekomunikacyjny włącznie ze sprzętem do odbioru, nagrywania i odtwarzania dźwięku i obrazu, oprogramowanie z wyłączeniem gier oraz usługi informacyjno-telekomunikacyjne, które obejmują usługi telefoniczne, usługi dostępu do Internetu, opłaty radiowo-telewizyjne, opłaty i subskrypcję na media audiowizualne, włączając media strumieniowe filmów i muzyki (również naprawa, konserwacja i wypożyczenie sprzętu telekomunikacyjnego).

SPRZĘT INFORMACYJNO-TELEKOMUNIKACYJNY

Sprzęt telefonii stacjonarnej – telefony stacjonarne, faksy, telefaksy i zestawy głośnomówiące do telefonów stacjonarnych.

Sprzęt telefonii komórkowej – telefony komórkowe, smartfony.

Sprzęt do przetwarzania informacji – komputery osobiste, laptopy, tablety, drukarki, skanery, monitory, klawiatury, myszki, modemy, rutery, kamery internetowe, rzutniki multimedialne, urządzenia do rzeczywistości wirtualnej, materiały eksploatacyjne do drukarek, kalkulatory.

Sprzęt do odbioru, nagrywania i odtwarzania dźwięku lub dźwięku i obrazu – radia, magnetofony, radiomagnetofony, adaptory, gramofony, odtwarzacze płyt CD, tunery, wzmacniacze, mikrofony, głośniki, dyktafony, telewizory, zestawy kina domowego, magnetowidy, odtwarzacze DVD, odtwarzacze Blu-ray, przenośne odtwarzacze dźwięku i obrazu, słuchawki, zestawy słuchawkowe.

Nośniki do nagrywania i zapisu danych – płyty kompaktowe CD (R i RW), płyty DVD (R i RW), dyski Blu-ray, zewnętrzne dyski, pamięć USB, karty pamięci do telefonów komórkowych.

Pozostały sprzęt informacyjno-telekomunikacyjny oraz akcesoria – smartwatch, smartband, nianie elektroniczne, czytniki książek elektronicznych podzespoły komputerowe: procesory, wewnętrzne dyski twarde lub półprzewodnikowe, płyty główne, pamięć RAM, napędy optyczne DVD, zasilacze, karty graficzne, karty sieciowe, lokalizatory i transmitters bluetooth, kable do sprzętu informacyjno-telekomunikacyjnego, etui na telefony komórkowe, smartfony, laptopy, tablety, powerbanki, akumulatory i zasilacze.

OPROGRAMOWANIE Z WYŁĄCZENIEM GIER

Pakiety oprogramowania komputerów, takie jak: systemy operacyjne, aplikacje, narzędzia programistyczne, programy do nauki języków itp., aplikacje mobilne (inne niż gry), subskrypcja oprogramowania i wykorzystanie oprogramowania online.

USŁUGI INFORMACYJNO-TELEKOMUNIKACYJNE

Usługi telefonii stacjonarnej – koszty rozmów telefonicznych krajowych i zagranicznych, z hoteli, restauracji, z łączy publicznych (budki telefoniczne, pocztowe kabiny telefoniczne).

Usługi telefonii komórkowej – koszty rozmów telefonicznych krajowych i zagranicznych, rozmowy głosowe i wideo, koszty wiadomości tekstowych (SMS), głosowych i multimedialnych (MMS), pakietów danych, karty doładowujące.

Usługi dostępu do Internetu i przechowywania danych w sieci – usługi dostępu do Internetu świadczone przez operatorów infrastruktury przewodowej, bezprzewodowej i satelitarnej, opłaty miesięczne za Internet, usługi przechowywania danych w chmurze, hostingu plików i witryn internetowych, opłaty za usługi poczty elektronicznej.

Usługi telekomunikacyjne w pakiecie – dowolne pakiety usług telekomunikacyjnych (przynajmniej dwie usługi spośród telewizja, Internet, telefon).

Naprawa i wypożyczanie sprzętu informacyjno-telekomunikacyjnego – naprawa telewizora, komputera, głośników, drukarki, telefonu, wypożyczenie telewizora, odtwarzaczy wideo, komputera, sprzętu telekomunikacyjnego, bezprzewodowego sprzętu telefonicznego, telefonów, modemów, ruterów.

Pozostałe usługi informacyjno-telekomunikacyjne – opłaty radiowo-telewizyjne, opłaty za serwisy VOD, opłaty za wypożyczenie płyt DVD, CD, Blu-ray, opłaty za serwisy audio, pozostałe usługi informacyjno-telekomunikacyjne (instalacja oprogramowania, usługi telegraficzne, teleksowe i telefaksowe, usługi radiotelefoniczne, radiotelegraficzne i radioteleksowe).

09. REKREACJA, SPORT I KULTURA

Szeroki zakres wyrobów i usług związanych z rekreacją, sportem i kulturą: sprzęt trwałego użytku do rekreacji: sprzęt fotograficzny i kinematograficzny, pozostały duży sprzęt do rekreacji (samochody kempingowe, łódzie, jachty, samoloty), pozostały sprzęt trwałego użytku do rekreacji (gry i zabawki, w tym komputery do gier wideo, artykuły okolicznościowe, sprzęt sportowy i kempingowy do rekreacji na wolnym powietrzu), artykuły ogrodnicze, rośliny i kwiaty, zakup zwierząt domowych, usługi związane z rekreacją, artykuły dla zwierząt usługi weterynaryjne i pozostałe usługi dla zwierząt domowych, usługi związane z rekreacją i wypoczynkiem (parki rozrywki, gry hazardowe i wydatki na usługi sportowe, zarówno wydatki na uprawianie sportu, jak i wydatki na udział w wydarzeniach sportowych), artykuły związane z kulturą (instrumenty muzyczne i nośniki mediów audiowizualnych), usługi związane z kulturą (usługi kin, teatrów, sal koncertowych, muzeów i pozostałych placówek kultury), usługi fotograficzne, książki i gazety, niezależnie od formy (drukowane, elektroniczne), materiały biurowe i papierowe, turystyka zorganizowana (transport, zakwaterowanie, wyżywienie, usługi przewodnika itp.).

SPRZĘT TRWAŁEGO UŻYTKU DO REKREACJI

Sprzęt fotograficzny i kinematograficzny oraz przyrządy optyczne – aparaty fotograficzne, kamery filmowe i kamery rejestrujące dźwięk – cyfrowe i analogowe, rzutniki do filmów fotograficznych, mikrofilmów, do slajdów, akcesoria i materiały do sprzętu fotograficznego i kinematograficznego (ekrany, przeglądarki, obiektywy, w tym obiektywy zmienneogniskowe i teleobiektywy, uchwyty do lamp błyskowych, filtry i światłomierze), filmy fotograficzne i kinematograficzne do nagrywania, kasety i płyty do celów fotograficznych i kinematograficznych, przyrządy optyczne (lornetki, lunety, lupy, mikroskopy, teleskopy, kompasy).

Duży sprzęt trwałego użytku do rekreacji – samochody kempingowe, przyczepy kempingowe i naczepy, samoloty, mikroloty, szybowce, lotnie i balony napętniane gorącym powietrzem, łódzie, jachty, silniki przyczepne i ich wyposażenie, kajaki, kanoe, deski surfingowe i windsurfingowe, duży sprzęt do nurkowania (np. aparaty tlenowe, butle z tlenem), konie, kucyki, wielbłądy, dromadery i akcesoria jeździeckie, stoły bilardowe, stoły do ping-ponga,

automaty do gier, urządzenia treningowe, hulajnogi elektryczne i skutery śnieżne, monocykle i rowery z czterema kołami, duże baseny ogrodowe, wózki golfowe, quady, elektryczne deskorolki, segwaye.

POZOSTAŁY SPRZĘT I ARTYKUŁY ZWIĄZANE Z REKREACJĄ

Gry, zabawki i artykuły kolekcjonerskie – komputery do gier wideo, konsole do gier, aplikacje i oprogramowanie do gier, gry i artykuły kolekcjonerskie, zabawki, artykuły okolicznościowe (fajerwerki i race, girlandy, papierowe lampiony, dekoracje świąteczne, choinki).

Sprzęt sportowy i kempingowy do rekreacji na wolnym powietrzu – sprzęt gimnastyczny, do zajęć z wychowania fizycznego oraz sportowych np. dyski, piłki, lotki, siatki, rakiety, narty, kije golfowe, florety, ciężarki, hantle, oszczepy, szable, tyczki, skakanki, spadochrony, paralotnie i pozostały mały sprzęt do wykonywania powietrznych akrobacji, sprzęt narciarski, łyżwiarski, żeglarski, sprzęt do gier plenerowych i plażowych (gra w badminton, krykieta, frisbee, siatkówka), sprzęt kempingowy (śpiwory, karimaty, materace dmuchane do spania, namioty i akcesoria), sprzęt do rekreacji na wolnym powietrzu (dmuchane tratwy, pontony, baseny ogrodowe dmuchane).

ARTYKUŁY OGRODNICZE I ZWIERZĘTA DOMOWE

Artykuły ogrodnicze, rośliny i kwiaty – ziemia, torf i nawozy np. do kwiatków doniczkowych, do ogródka, pestycydy (do ogrodu), środki ochrony roślin do ogródka przydomowego, skrzynki na kwiaty i rośliny, doniczki i podstawki, nieroślinne dekoracje i ozdoby do ogrodów, rośliny i kwiaty pokojowe (naturalne lub sztuczne), rośliny i kwiaty rosnące na zewnątrz (także drzewka i krzewy, sadzonki), nasiona, cebulki i bulwy roślin oraz kwiatów (z wyjątkiem gospodarstwa rolnego), kwiaty cięte, bukiety, kwiaty do dekoracji.

Zwierzęta domowe i artykuły dla zwierząt domowych – zakup zwierząt domowych (psy, koty, świnki, chomiki, ptaki, rybki), artykuły dla zwierząt domowych (karma, lekarstwa, wyroby do pielęgnacji, obroże, smycze, budy dla psów, klatki i akwaria razem z akcesoriami, kuwety, legowiska).

USŁUGI ZWIĄZANE Z REKREACJĄ

Wypożyczanie i naprawa sprzętu fotograficznego i kinematograficznego oraz przyrządów optycznych, wypożyczanie, konserwacja oraz naprawa samochodów kempingowych i przyczep kempingowych, wypożyczanie, konserwacja i naprawa pozostałego dużego sprzętu trwałego użytku do rekreacji, wypożyczanie gier komputerowych, opłaty za gry online, wypożyczanie i naprawa konsol do gier, gier, zabawek i artykułów kolekcjonerskich, wypożyczanie i naprawa sprzętu sportowego, kempingowego i do rekreacji na wolnym powietrzu, usługi weterynaryjne i inne związane ze zwierzętami domowymi, usługi związane z rekreacją i wypoczynkiem, usługi w zakresie sportu – uprawianie i kibicowanie, gry hazardowe.

ARTYKUŁY ZWIĄZANE Z KULTURĄ

Instrumenty muzyczne – fortepiany, pianina, organy, skrzypce, gitary, bębny, trąbki, klarnety, flety, harmonijki ustne, organki, perkusja, stojaki na instrumenty muzyczne.

Media audiowizualne – nośniki z nagraniem muzyką lub filmami (np. kasety magnetofonowe, kasety wideo, płyty CD, płyty winylowe, filmy na DVD, filmy na Blu-ray), nagrania muzyczne i filmy kupione w postaci pliku do pobrania.

USŁUGI ZWIĄZANE Z KULTURĄ

Kina, teatry, koncerty – bilety wstępu do kina, teatru, opery, operetki, filharmonii, cyrku, na koncerty, usługi świadczone przez muzyków, klaunów, wykonawców występujących na prywatnych imprezach.

Muzea, biblioteki i pozostałe obiekty kultury – muzea, galerie sztuki, wystawy, zwiedzanie obiektów zabytkowych, historycznych i archeologicznych, biblioteki, parki narodowe, ogrody zoologiczne i botaniczne, oceanaria.

Usługi fotograficzne – wywoływanie filmów, zdjęć, wykonywanie odbitek, powiększanie zdjęć, fotografia portretowa, wykonanie zdjęć do dokumentów, fotografia okolicznościowa.

Pozostałe usługi związane z kulturą – kursy i zajęcia związane z kulturą (fotografii, muzyki, tańca i sztuki, stacjonarnie lub w systemie e-learning), oprawianie książek, usługi wypożyczania, leasingu i naprawy instrumentów muzycznych, wynajem pomieszczeń (sali) na potrzeby prób amatorskich grup muzycznych.

GAZETY, KSIĄŻKI, MATERIAŁY BIUROWE, ARTYKUŁY KREŚLARSKIE I MALARSKIE

Książki – podręczniki edukacyjne, encyklopedie, słowniki, książki naukowe, podręczniki, programy do nauki języków, książki beletrystyczne, literatura piękna, książki dla dzieci, przewodniki, atlasy, książki kucharskie (w formie papierowej, nagrane na nośnikach, w formie e-booków, w formie audiobooków).

Gazety i czasopisma – gazety, tygodniki, miesięczniki, inne periodyki, czasopisma obyczajowe, hobbistyczne, rozrywkowe, biznesowe i polityczne, czasopisma dla dzieci (w formie papierowej lub elektronicznej), prenumerata gazet, czasopism i magazynów (w tym internetowa).

Druki różne – gazetki, katalogi i materiały reklamowe, plakaty i reprodukcje, kalendarze ścienne, kieszonkowe, krzyżówki.

Materiały biurowe, artykuły kreślarskie i malarskie – zeszyty, notesy, bruliony, terminarze, bloki do pisania, bloki rysunkowe i techniczne, papier do rysowania, papier kolorowy, brystol, papier do pakowania, fiszki do nauki języka obcego, pióra wieczne, ołówki, długopisy, flamastry, atrament, gumki do ścierania, temperówki, dziurkacze, przycinacze, nożyczki do papieru, kleje biurowe i materiały klejące, zszywacze i zszywki, spinacze biurowe, pinezki, przybory kreślarskie i malarskie (płótno, karton, bibuła, farby, kredki, pastele, plastelina, modelina, pędzle, sztalugi).

TURYSTYKA ZORGANIZOWANA

Opłaty (również zaliczki) wakacyjne typu all-inclusive, które zapewniają transport, wyżywienie, zakwaterowanie, przewodników, opłaty za półkolonie, kolonie i obozy, opłaty za pielgrzymki, opłaty za wczasy i za wycieczki, opłaty za wycieczki szkolne, zielone szkoły, wymiany uczniowskie, studenckie, obozy edukacyjne, językowe (zorganizowane w kraju lub za granicą).

10. EDUKACJA

Usługi w zakresie szkolnictwa, nauka formalna i nieformalna naukę z wykorzystaniem programów telewizyjnych i radiowych, a także e-kursy i kursy korespondencyjne, łącznie z pozostałymi opłatami związanymi z edukacją takimi jak obozy/wycieczki, opłaty za kursy, dyplomy, egzaminy, ukończenie studiów, zajęcia w laboratorium, zajęcia w ramach wychowania fizycznego.

Podział usług w zakresie szkolnictwa oparty został na Międzynarodowej Standardowej Klasyfikacji Wykształcenia (ISCED 2011) Organizacji Narodów Zjednoczonych do Spraw Oświaty, Nauki i Kultury (UNESCO).

WYCHOWANIE PRZEDSZKOLNE I EDUKACJA W ZAKRESIE SZKOŁY PODSTAWOWEJ

Wychowanie przedszkolne (ISCED 2011 – Poziom 0) – dotyczy przedszkoli/szkół publicznych i niepublicznych, wczesna edukacja dzieci w przedszkolach oraz nauka w klasach „0”, nauczanie dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, opłaty na rzecz przedszkoli oraz placówek prowadzących klasę „0”.

Edukacja w zakresie szkoły podstawowej (ISCED 2011 – Poziom 1) – dotyczy szkół publicznych i niepublicznych, opłaty na rzecz szkoły, za świetlicę szkolną, koncerty szkolne, opłaty związane z uprawianiem sportu.

EDUKACJA W ZAKRESIE SZKOŁY PONADPODSTAWOWEJ Z WYŁĄCZENIEM SZKÓŁ POLICEALNYCH I WYŻSZYCH

Dotyczy szkół publicznych i niepublicznych (ISCED 2011 – Poziom 2 i 3). Edukacja w szkołach branżowych I i II stopnia, szkołach średnich ogólnokształcących, szkołach średnich zawodowych, średnich technicznych, opłaty na rzecz szkoły, opłaty za świetlicę szkolną, koncerty szkolne, opłaty związane z uprawianiem sportu.

SZKOLNICTWO POLICEALNE

Dotyczy szkół publicznych i niepublicznych (ISCED 2011 – poziom 4). Okres kształcenia, w zależności od zdobywanego zawodu, określa klasyfikacja zawodów szkolnictwa zawodowego. Warunkiem przyjęcia do szkoły policealnej jest posiadanie wykształcenia średniego. Edukację w szkołach policealnych; pozaszkolną edukację w szkołach policealnych przygotowujących do wykonywania zawodu. Opłaty na rzecz szkoły, koncerty szkolne, opłaty związane z uprawianiem sportu.

SZKOLNICTWO WYŻSZE

Dotyczy uczelni publicznych i niepublicznych (ISCED 2011 – poziom 5, 6, 7 i 8). Uczelnie prowadzące kształcenie na poziomie studiów pierwszego stopnia, studiów drugiego stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich, których absolwenci otrzymują dyplom licencjata (inżyniera), magistra (magistra inżyniera) lub równorzędny, studia trzeciego stopnia (szkoły doktorskie), trzyletnie kolegia nauczycielskie oraz pracowników służb społecznych.

EDUKACJA NIEPRZYPORZĄDKOWANA DO KONKRETNIEGO POZIOMU NAUCZANIA

Usługi korepetytorów i prywatnych nauczycieli (lekcje prywatne wspierające formalną edukację), centra edukacji pozaszkolnej, centra pomocy w odrabianiu zadań domowych, kursy przygotowujące do egzaminu, nauczanie online, kursy zawodowe, szkolenia dokształcające związane z wykonywanym zawodem, kursy językowe prowadzone w klasie, online lub w postaci oprogramowania, kursy komputerowe, szkolenia rolnicze, Uniwersytet Trzeciego Wieku.

11. RESTAURACJE I USŁUGI ZAKWATEROWANIA

Usługi gastronomiczne świadczone przez restauracje, kawiarnie i podobne placówki, z obsługą pełną, ograniczoną lub samoobsługą oraz świadczone przez stołówki, bary, bufety w pracy, szkole lub pozostałych placówkach oświatowych. Rozróżnienie między obsługą pełną i ograniczoną odnosi się do zasięgu świadczonych usług gastronomicznych: obsługa przez kelnerów indywidualnego klienta siedzącego przy stoliku będzie zakwalifikowana jako obsługa pełna.

Usługi w zakresie zakwaterowania obejmują usługi dla gości i pozostałych podróżnych z dala od ich miejsca zamieszkania. Usługi te obejmują również usługi gastronomiczne i pozostałe świadczone usługi, takie jak: usługi związane z parkowaniem, basenami, siłowniami, pomieszczeniami do rekreacji, konferencji lub zjazdu – jeżeli nie są one oddzielnie wycenione.

USŁUGI GASTRONOMICZNE

Restauracje, kawiarnie i tym podobne – żywność i napoje spożywane na miejscu lub kupowane na wynos w restauracjach z pełną obsługą, kawiarnie, herbaciarnie i tym podobne z pełną obsługą (żywność spożywana na miejscu), restauracje samoobsługowe, restauracje fast-food, stoiska z przekąskami, punkty sprzedaży fast-foodów bez miejsc do siedzenia, food trucki, uliczni sprzedawcy żywności, puby, napoje i przekąski w kinach itp.

Stołówki, bufety – stołówki przedszkolne, szkolne, uniwersyteckie i na uczelniach wyższych, w pozostałych placówkach oświatowych, stołówki, bufety, restauracje, kawiarnie oraz podobne placówki w miejscach pracy, w biurach, w szpitalach – jeżeli te usługi są oddzielnie wycenione, mesy wojskowe i oficerskie.

USŁUGI ZAKWATEROWANIA

Hotele, motele, zajazdy i podobne usługi zakwaterowania, ośrodki wypoczynkowe, kempingi, schroniska młodzieżowe i podobne usługi zakwaterowania, internaty, akademiki i zakwaterowanie w pozostałych placówkach oświatowych, pozostałe usługi zakwaterowania (hotele pracownicze, wagony sypialne).

12. UBEZPIECZENIA I USŁUGI FINANSOWE

UBEZPIECZENIA

Usługi ubezpieczeniowe są klasyfikowane ze względu na typ ubezpieczenia, np.: ubezpieczenie na życie i ubezpieczenie inne niż na życie (ubezpieczenie związane z: mieszkaniem, opieką zdrowotną, transportem itp.).

Ubezpieczenie na życie i wypadkowe – składki na ubezpieczenia na życie (łącznie z wariantami dodatkowych ubezpieczeń), rentę roczną, świadczenia z tytułu śmierci, ubezpieczenia pogrzebowe, składki na dobrowolne ubezpieczenia emerytalne, np. na Indywidualne Konto Emerytalne (IKE), Pracownicze Plany Kapitałowe (PPK), ubezpieczenia od następstw nieszczęśliwych wypadków.

Ubezpieczenie zdrowotne – społeczne ubezpieczenie zdrowotne (obowiązkowe ubezpieczenia chorobowe ZUS/KRUS i zdrowotne) oraz prywatne ubezpieczenie zdrowotne (ubezpieczenia na wypadek choroby, niezdolności do pracy, długoterminowego leczenia itp.).

Ubezpieczenie związane z mieszkaniem – ubezpieczenie od ognia, kradzieży, zalania itp. z tytułu użytkowania mieszkania – za pierwszy, drugi i kolejne domy/mieszkania, ubezpieczenie garażu, działki, domku letniskowego, ubezpieczenie mienia gospodarstwa domowego.

Ubezpieczenie związane z transportem – ubezpieczenie samochodu, prywatnych środków transportu (AC i OC), ubezpieczenie od odpowiedzialności cywilnej za szkody wyrządzone osobom trzecim lub spowodowanie szkód majątkowych, wynikających z prowadzenia prywatnych środków transportu, ubezpieczenie podczas podróży (zmiany terminów podróży, odwołanie podróży itp.) oraz za ubezpieczenie bagażu.

Pozostałe ubezpieczenia – opłaty za ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej za szkody wyrządzone osobom trzecim lub spowodowanie szkód majątkowych – związane z mieszkaniem lub zamieszkiwaniem, ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej związane z wykonywanym zawodem, ubezpieczenie zwierząt domowych, ubezpieczenie na wypadek utraty pracy.

USŁUGI FINANSOWE

Opłaty naliczone przez instytucje przyjmujące depozyty – opłaty za usługi finansowe świadczone przez instytucje, takie jak: banki, spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe, kasy oszczędnościowe.

Pozostałe usługi finansowe – opłaty za przelewy za usługi finansowe świadczone przez pośredników finansowych, takich jak agenci transferowi, poczty itp., usługi finansowe świadczone przez kantory, usługi doradztwa ubezpieczeniowego i finansowego.

13. HIGIENA OSOBISTA, OCHRONA SOCJALNA ORAZ POZOSTAŁE TOWARY I USŁUGI

Artykuły i usługi związane z higieną osobistą, pozostałe artykuły użytku osobistego (w tym naprawy), tj. biżuteria, zegary i zegarki, dewocjonalia, artykuły dla dzieci i niemowląt, usługi ochrony socjalnej, pozostałe usługi dla gospodarstw domowych, gdzie indziej niesklasyfikowane oraz usługi związane z religią.

HIGIENA OSOBISTA

Urządzenia elektryczne do higieny osobistej – elektryczne maszynki do golenia i strzyżenia włosów, depilatory, suszarki do włosów, prostownice, lokówki, szczoteczki do zębów (zakup wraz z ich naprawą).

Pozostałe urządzenia i artykuły do higieny osobistej – urządzenia nielektryczne do higieny osobistej (maszynki do golenia, żyłetki, nożyczki do paznokci i włosów, grzebienie itp.), środki kosmetyczne i higieniczne (mydła, żele pod prysznic, kremy pielęgnacyjne, balsamy, pasty do zębów, płyny do płukania jamy ustnej, perfumy, wody toaletowe, dezodoranty, produkty do makijażu i jego usuwania itp.), artykuły papierniczo-higieniczne (papier toaletowy, chusteczki higieniczne, chusteczki nawilżane, pieluchy jednorazowe dla dzieci itp.), plastikowe akcesoria do włosów (spinki do włosów, wsuwki, plastikowe opaski do włosów).

Usługi salonów fryzjerskich i kosmetycznych – usługi fryzjerskie dla kobiet, mężczyzn i dzieci (strzyżenie, farbowanie, uczesanie), zabiegi kosmetyczne i pielęgnacyjne (solarium, manicure, pedicure, peeling, mikrodermabrazja, sauna, masaże niemedyce).

POZOSTAŁE ARTYKUŁY UŻYTKU OSOBISTEGO

Biżuteria i zegarki – kamienie i metale szlachetne, elementy i akcesoria do składania biżuterii, biżuteria (również sztuczna), łańcuszki, bransoletki, obrączki, broszki, pierścionki, zegarki stopery, minutniki (zakup, naprawa i wypożyczanie biżuterii, zegarów i zegarków).

Dewocjonalia i artykuły do obrzędów religijnych i rytualnych – artykuły religijne i rytualne, takie jak: krzyże, różańce, figurki, obrazy, świece do celów religijnych (świece wotywnie, do chrztu, gromnice), amulety, modlitewniki, świeczniki chanukowe, wieńce adwentowe, medaliki, kredy i kadzidła, książeczki z tekstami kolęd, opłatki.

Pozostałe artykuły użytku osobistego – artykuły podróżne i galanteryjne (walizki, kufry, torby podróżne, torby do laptopów, tornistry, plecaki, torebki, portfele, portmonetki), artykuły dla dzieci i niemowląt (wózki, spacerówki, torby do wózków, gondole), pozostałe artykuły użytku osobistego, gdzie indziej niesklasyfikowane (fajki, zapalniczki, okulary przeciwsłoneczne, parasole, wachlarze, artykuły pogrzebowe – trumny, nagrobki, urny).

OCHRONA SOCJALNA

Pomoc i wsparcie dla rodzin i dzieci. Pomoc i wsparcie niemedyczne osobom: starszym, niepełnosprawnym, mającym urazy i choroby zawodowe, po wypadkach, bezrobotnym, ocalonym, bez środków do życia, bezdomnym, nadużywającym alkoholu lub innych substancji uzależniających, o niskich dochodach; grupom kulturowym, imigrantom, uchodźcom (opieka pobytowa, dzienna, pomoc w domu i rehabilitacja).

Żłobki, dzienna opieka nad dziećmi, domy opieki dla osób w podeszłym wieku lub niepełnosprawnych (nieświadczące opieki medycznej), pomoc osobom starszym i niepełnosprawnym w pracach w domu, usługi doradztwa, poradnictwa, rozjemcze, wychowawcze, adopcyjne dla rodzin, szkoły dla osób niepełnosprawnych, których głównym celem jest pomoc w przezwyciężaniu trudności związanych z niepełnosprawnością.

POZOSTAŁE USŁUGI

Prostytucja, usługi związane z praktykami religijnymi (opłaty za mszę żałobną, chrzest, ślub, pogrzeb, „taca”), opłaty administracyjne (za wydawanie aktów urodzenia, ślubu i zgonu oraz pozostałych dokumentów urzędowych i sądowych), usługi prawnicze i księgowe, usługi pogrzebowe i cmentarne, opłaty za imprezy okolicznościowe (bal sylwestrowy, andrzejkowy, mikołajkowy, studniówkę), pozostałe opłaty i usługi (usługi agencji zatrudnienia, agentów nieruchomości, grafologów, astrologów, prywatnych detektywów itp.).

Kieszonkowe – przeznaczone jest na konsumpcję i nie można wyszczególnić na zakup jakich artykułów i usług zostało przeznaczone.

3. Wykaz zmiennych występujących w badaniu

3. List of variables in the survey

3.1. Kwestionariusz BR-01b - INFORMACJA O UDZIALE W BADANIU

Lp.	Nazwa zmiennej	Charakter zmiennej
1	Rok badania	identyfikacyjna
2	Województwo	adresowa
3	Miesiąc badania	identyfikacyjna
4	Numer mieszkania	identyfikacyjna
5	Numer gospodarstwa w mieszkaniu	identyfikacyjna
6	Realizacja badania	jakościowa
7	Główne źródło utrzymania gospodarstwa domowego	jakościowa
8	Liczba osób w gospodarstwie domowym	ilościowa
9	Przyczyna niepodjęcia badania	jakościowa
10	Przyczyna odmowy	jakościowa
11	Rodzaj budynku mieszkalnego	jakościowa
12	Lokalizacja miejsca zamieszkania	jakościowa
13	Ocena stanu budynku	jakościowa
14	Zabezpieczenie budynku	jakościowa
15	Klasyfikacja budynku	jakościowa
16	Klasyfikacja sąsiadujących budynków	jakościowa
17	Czas trwania wywiadu	identyfikacyjna
18	Uwagi ankietera	opisowa
19	Numer ankietera	identyfikacyjna
20	Data sporządzenia/sprawdzenia	identyfikacyjna
21	Sporządził(a) - imię i nazwisko ankietera	identyfikacyjna
22	Sprawił(a) - imię i nazwisko	identyfikacyjna

3.2. Kwestionariusz BR-01a - KARTA STATYSTYCZNA GOSPODARSTWA DOMOWEGO

Lp.	Nazwa zmiennej	Charakter zmiennej
1	Rok badania	identyfikacyjna
2	Numer gospodarstwa domowego	identyfikacyjna
3	Główne źródło utrzymania gospodarstwa domowego	jakościowa
4	Dodatkowe źródło utrzymania gospodarstwa domowego	jakościowa
5	Użytkowanie gruntów przez gospodarstwo domowe	jakościowa
6	Powierzchnia użytków rolnych	ilościowa
7	Przeliczona powierzchnia użytków rolnych	ilościowa
8	Nieprzeliczona część powierzchni użytkowanych gruntów	ilościowa

Lp.	Nazwa zmiennej	Charakter zmiennej
9	Skład gospodarstwa domowego	opisowa
10	Płeć	jakościowa
11	Data urodzenia	identyfikacyjna
12	Wiek	ilościowa
13	Kraj urodzenia	jakościowa
14	Obywatelstwo	jakościowa
15	Kraj pobytu stałego	jakościowa
16	Stopień pokrewieństwa	jakościowa
17	Relacja między członkami gospodarstwa domowego	jakościowa
18	Identyfikator osoby	identyfikacyjna
19	Związek małżeński lub partnerski z osobą z badanego gospodarstwa domowego	jakościowa
20	Stan cywilny	jakościowa
21	Poziom wykształcenia	jakościowa
22	Szkoła	jakościowa
23	Obecne uczęszczanie do szkoły	jakościowa
24	Posiadanie aktualnego orzeczenia o inwalidztwie, stopniu niepełnosprawności, niezdolności do pracy	jakościowa
25	Niepełnosprawność	jakościowa
26	Główne źródło utrzymania osoby	jakościowa
27	Dodatkowe źródło utrzymania osoby	jakościowa
28	Data przybycia do gospodarstwa	identyfikacyjna
29	Data opuszczenia gospodarstwa	identyfikacyjna
30	Okres nieobecności w gospodarstwie domowym	jakościowa
31	Przyczyna nieobecności członka gospodarstwa domowego	jakościowa
32	Sytuacja osoby na rynku pracy (samoocena)	jakościowa
33	Wymiar czasu pracy	jakościowa
34	Rodzaj umowy o pracę	jakościowa
35	Własność instytucji stanowiącej główne miejsce pracy	jakościowa
36	Zawód wykonywany	jakościowa
37	Rodzaj działalności głównego miejsca pracy	jakościowa
38	Okres wybudowania budynku	jakościowa
39	Własność mieszkania, domu	jakościowa
40	Tytuł prawny gospodarstwa domowego do zajmowanego mieszkania	jakościowa
41	Umeblowanie wynajmowanego mieszkania	jakościowa
42	Udział we własności domu / mieszkania	ilościowa
43	Forma nabycia mieszkania/domu	jakościowa
44	Samodzielność zamieszkiwania gospodarstw domowych	jakościowa
45	Powierzchnia ogólna użytkowanego mieszkania	ilościowa

Lp.	Nazwa zmiennej	Charakter zmiennej
46	Powierzchnia użytkowa domu/mieszkania zajmowana przez gospodarstwo domowe	ilościowa
47	Liczba pokoi użytkowana przez gospodarstwo domowe	ilościowa
48	Wyposażenie mieszkania w pomieszczenie kuchenne	jakościowa
49	Wyposażenie mieszkania w klimatyzację	jakościowa
50	Wyposażenie mieszkania w wodociąg	jakościowa
51	Wyposażenie mieszkania w łazienkę z wanną lub prysznicem	jakościowa
52	Wyposażenie mieszkania w ustęp spłukiwany wodą bieżącą	jakościowa
53	WC, jako osobne pomieszczenie w mieszkaniu	jakościowa
54	Wyposażenie mieszkania w ciepłą wodę bieżącą	jakościowa
55	Sposób ogrzewania mieszkania	jakościowa
56	Wyposażenie mieszkania w gaz	jakościowa
57	Subiektywna ocena użytkowanego mieszkania	jakościowa
58	Główne miejsce zamieszkania gospodarstwa domowego	jakościowa
59	Użytkowanie nieruchomości innych niż główne miejsce zamieszkania	jakościowa
60	Otrzymywanie dodatku mieszkaniowego przez gospodarstwa domowe	jakościowa
61	Ocena sytuacji materialnej gospodarstwa domowego	jakościowa
62	Dochód zaspakajający potrzeby gospodarstwa domowego	ilościowa
63	Charakterystyka sposobu gospodarowania pieniędzmi w gospodarstwie domowym	jakościowa
64	Poziom zaspokojenia potrzeb gospodarstwa domowego	jakościowa
65	Charakterystyka gospodarstwa domowego pod względem zadłużenia	jakościowa
66	Charakterystyka gospodarstwa domowego pod względem możliwości oszczędzania	jakościowa
67	Udział dochodów z pracy najemnej lub na własny rachunek za granicą w dochodach gospodarstwa domowego	jakościowa
68	Wpływ dochodów z pracy najemnej lub pracy na własny rachunek za granicą na zakup przedmiotów trwałego użytkowania i nieruchomości	jakościowa
69	Czas trwania wywiadu	identyfikacyjna
70	Dane teleadresowe	adresowa
71	Uwagi ankietera	opisowa
72	Numer ankietera	identyfikacyjna
73	Data sporządzenia/sprawdzenia	identyfikacyjna
74	Sporządził(a) - imię i nazwisko ankietera	identyfikacyjna
75	Sprawdził(a) - imię i nazwisko	identyfikacyjna

3.3. Kwestionariusz BR-01 - KSIĄŻECZKA BUDŻETU GOSPODARSTWA DOMOWEGO

Lp.	Nazwa zmiennej	Charakter zmiennej
1	Książeczka budżetu gospodarstwa domowego - za okres od - do	identyfikacyjna
2	Rok badania	identyfikacyjna
3	Numer gospodarstwa domowego	identyfikacyjna
4	Planowany termin pierwszej wizyty ankietera	identyfikacyjna
5	Planowany termin drugiej wizyty ankietera	identyfikacyjna
6	Zrealizowany termin pierwszej wizyty ankietera	identyfikacyjna
7	Zrealizowany termin drugiej wizyty ankietera	identyfikacyjna
8	Numer telefonu - ankieter	adresowa
9	Imię i nazwisko ankietera	identyfikacyjna
10	Posiłki spożyte poza domem przez członków gospodarstwa domowego	ilościowa
11	Posiłki spożyte w domu przez osoby spoza gospodarstwa domowego	ilościowa
12	Opłaty poniesione przez gospodarstwo domowe z tytułu użytkowania pierwszego domu/mieszkania	jakościowa
13	Opłaty poniesione przez gospodarstwo domowe z tytułu użytkowania pierwszego domu/mieszkania	ilościowa
14	Otrzymywanie dodatku mieszkaniowego pieniężnego	ilościowa
15	Otrzymywanie dodatku mieszkaniowego niepieniężnego	ilościowa
16	Należne opłaty mieszkaniowe gospodarstwa domowego otrzymującego dodatek mieszkaniowy	ilościowa
17	Kwota wydatkowana przez gospodarstwo domowe otrzymujące dodatek mieszkaniowy na opłaty mieszkaniowe	ilościowa
18	Opłaty na rzecz właściciela za wynajem pierwszego domu / mieszkania	ilościowa
19	Wydatki na cele mieszkaniowe poniesione przez gospodarstwo domowe związane z pierwszym domem/mieszaniem	ilościowa
20	Opłaty związane z użytkowaniem innych nieruchomości niż pierwszy dom	jakościowa
21	Opłaty związane z użytkowaniem innych nieruchomości niż pierwszy dom	ilościowa
22	Opłata poniesiona na rzecz właściciela za użytkowanie garażu lub miejsca do parkowania związanego z zamieszkiwaniem	ilościowa
23	Wydatki poniesione z tytułu użytkowania drugiego i kolejnych domów/mieszkań, garaży, domków letniskowych	ilościowa
24	Rozchody gospodarstwa domowego - data	identyfikacyjna
25	Rozchody gospodarstwa domowego - nazwa artykułu	opisowa
26	Rozchody gospodarstwa domowego - jednostka miary artykułu	opisowa
27	Rozchody gospodarstwa domowego - ilość	ilościowa
28	Rozchody gospodarstwa domowego - wartość pieniężna wydatku	ilościowa
29	Rozchody gospodarstwa domowego - wydatek opłacony kartą kredytową	jakościowa
30	Rozchody gospodarstwa domowego - zakup przez Internet	jakościowa
31	Rozchody gospodarstwa domowego - otrzymane bezpłatnie (wartość niepieniężna)	ilościowa

Lp.	Nazwa zmiennej	Charakter zmiennej
32	Rozchody gospodarstwa domowego - źródło pozyskania	jakościowa
33	Artykuły i usługi pobrane na potrzeby gospodarstwa domowego - data	identyfikacyjna
34	Artykuły i usługi pobrane na potrzeby gospodarstwa domowego - nazwa artykułu	opisowa
35	Artykuły i usługi pobrane na potrzeby gospodarstwa domowego - jednostka miary artykułu	opisowa
36	Artykuły i usługi pobrane na potrzeby gospodarstwa domowego - symbol niepieniężnej formy pozyskania	jakościowa
37	Zakupy na kredyt na potrzeby gospodarstwa domowego - data zakupu	identyfikacyjna
38	Zakupy na kredyt na potrzeby gospodarstwa domowego - nazwa artykułu	opisowa
39	Zakupy na kredyt na potrzeby gospodarstwa domowego - jednostka miary artykułu	opisowa
40	Zakupy na kredyt na potrzeby gospodarstwa domowego - ilość	ilościowa
41	Zakupy na kredyt na potrzeby gospodarstwa domowego - całkowita wartość towaru (cena zakupionego towaru)	ilościowa
42	Zakupy na kredyt na potrzeby gospodarstwa domowego - wysokość kredytu/pożyczki	ilościowa
43	Zakupy na kredyt na potrzeby gospodarstwa domowego - wpłata gotówkowa	ilościowa
44	Zakupy na kredyt na potrzeby gospodarstwa domowego - symbol rozchodu	jakościowa
45	Zakupy na kredyt na potrzeby gospodarstwa rolnego, działki - data	identyfikacyjna
46	Zakupy na kredyt na potrzeby gospodarstwa rolnego, działki - nazwa artykułu	opisowa
47	Zakupy na kredyt na potrzeby gospodarstwa rolnego, działki - jednostka miary artykułu	opisowa
48	Zakupy na kredyt na potrzeby gospodarstwa rolnego, działki - ilość	ilościowa
49	Zakupy na kredyt na potrzeby gospodarstwa rolnego, działki - całkowita wartość towaru (cena zakupu)	ilościowa
50	Zakupy na kredyt na potrzeby gospodarstwa rolnego, działki - wysokość kredytu/pożyczki	ilościowa
51	Zakupy na kredyt na potrzeby gospodarstwa rolnego, działki - wpłata gotówkowa	ilościowa
52	Zakupy na kredyt na potrzeby gospodarstwa rolnego, działki - symbol niepieniężnej formy pozyskania	jakościowa
53	Zakupy na kredyt na potrzeby gospodarstwa rolnego, działki - symbol rozchodu	jakościowa
54	Rozchody na gospodarstwo rolne, działkę - data	identyfikacyjna
55	Rozchody na gospodarstwo rolne, działkę - nazwa artykułu	opisowa
56	Rozchody na gospodarstwo rolne, działkę - jednostka miary artykułu	opisowa
57	Rozchody na gospodarstwo rolne, działkę - ilość	ilościowa
58	Rozchody na gospodarstwo rolne, działkę - wartość pieniężna wydatku	ilościowa
59	Rozchody na gospodarstwo rolne (działkę rolną) - wydatek opłacono kartą kredytową	jakościowa
60	Rozchody na gospodarstwo rolne, działkę - zakup przez Internet	jakościowa

Lp.	Nazwa zmiennej	Charakter zmiennej
61	Rozchody na gospodarstwo rolne - pozyskane bezpłatnie (wartość niepieniężna)	ilościowa
62	Rozchody na gospodarstwo rolne, działkę - symbol niepieniężnej formy pozyskania	jakościowa
63	Rozchody na gospodarstwo rolne (działkę rolną) - źródło pozyskania	jakościowa
64	Rozchody na gospodarstwo rolne, działkę - symbol rozchodu	jakościowa
65	Przychody pieniężne gospodarstwa domowego - data	identyfikacyjna
66	Przychody pieniężne gospodarstwa domowego - osoba otrzymująca przychód	opisowa
67	Przychody pieniężne gospodarstwa domowego - rodzaj przychodu	opisowa
68	Przychody pieniężne gospodarstwa domowego - wysokość przychodu	ilościowa
69	Przychody pieniężne gospodarstwa domowego - ID osoby	identyfikacyjna
70	Przychody pieniężne gospodarstwa domowego - symbol przychodu	jakościowa
71	Uwagi respondenta	opisowa
72	Czas przeznaczony na wypełnienie książeczki przez respondenta	identyfikacyjna
73	Uwagi ankietera	opisowa
74	Czas opracowania książeczki przez ankietera	identyfikacyjna
75	Data sporządzenia/sprawdzenia	identyfikacyjna

3.4. Kwestionariusz BR-04 - INFORMACJE UZUPEŁNIAJĄCE O GOSPODARSTWIE DOMOWYM

Lp.	Nazwa zmiennej	Charakter zmiennej
1	Rok badania	identyfikacyjna
2	Numer gospodarstwa domowego	identyfikacyjna
3	Symbol źródła pozyskania	jakościowa
4	Liczba dóbr trwałego użytkowania	ilościowa
5	Wartość rozchodów gospodarstwa domowego	ilościowa
6	Wartość rozchodów gospodarstwa domowego - opłacone kartą kredytową	ilościowa
7	Obecna wartość pierwszego domu / mieszkania	ilościowa
8	Posiadanie innych nieruchomości poza pierwszym mieszkaniem / domem	jakościowa
9	Liczba innych nieruchomości poza pierwszym domem / mieszkaniem	ilościowa
10	Procent nieruchomości należący do gospodarstwa domowego	ilościowa
11	Wartość wszystkich nieruchomości (poza pierwszym domem / mieszkaniem)	ilościowa
12	Łączna wartość nieruchomości poza pierwszym mieszkaniem / domem	ilościowa
13	Posiadanie pojazdów przez gospodarstwo domowe	jakościowa
14	Liczba pojazdów w gospodarstwie domowym	ilościowa
15	Obecna wartość pojazdów	ilościowa
16	Posiadanie kredytów / pożyczek	jakościowa
17	Liczba kredytów / pożyczek	ilościowa
18	Waluta w jakiej zaciągnięto kredyt / pożyczkę	jakościowa
19	Łączna wartość kredytu / pożyczki jaka pozostała do spłaty	ilościowa

Lp.	Nazwa zmiennej	Charakter zmiennej
20	Waluta w jakiej pozostał do spłaty kredyt / pożyczka	jakościowa
21	Okres czasu pozostały do spłaty kredytu / pożyczki	jakościowa
22	Posiadanie kredytów innych niż hipoteczne	jakościowa
23	Kredyty inne niż hipoteczne	ilościowa
24	Wartość kredytów innych niż hipoteczne pozostała do spłaty	ilościowa
25	Roczna stopa oprocentowania kredytów innych niż hipoteczne	ilościowa
26	Okres czasu jaki pozostał do spłaty kredytów innych niż hipoteczne	jakościowa
27	Posiadanie karty kredytowej, karty sklepowej kredytowej, ujemnego salda w banku lub innej instytucji	jakościowa
28	Posiadanie zadłużenia niespłaconego w terminie	jakościowa
29	Wartość zadłużenia niespłaconego w terminie	ilościowa
30	Posiadanie konta w banku, SKOK lub innej instytucji finansowej, lokaty i rachunku oszczędnościowego	jakościowa
31	Zgromadzone środki finansowe	jakościowa
32	Gromadzenie środków finansowych lub majątkowych w celach emerytalnych	jakościowa
33	Gromadzenie środków finansowych na cele inne niż emerytalne	jakościowa
34	Czas trwania wywiadu	identyfikacyjna
35	Uwagi ankietera	opisowa
36	Numer ankietera	identyfikacyjna
37	Data sporządzenia/sprawdzenia	identyfikacyjna
38	Sporządził(a) - imię i nazwisko ankietera	identyfikacyjna
39	Sprawdził(a) - imię i nazwisko	identyfikacyjna

4. Wykaz badań modułowych zrealizowanych w latach 1993–2023

4. List of the modular surveys conducted in years 1993-2023

Badanie Budżetów Gospodarstw Domowych – moduły tematyczne:

- „Pomoc społeczna w Polsce” (1993),
- „Potrzeby żywnościowe gospodarstw domowych” (1993),
- „Warunki mieszkaniowe gospodarstw domowych” (1993),
- „Sytuacja społeczno-zawodowa kobiet” (1994),
- „Gospodarstwa domowe w gospodarce rynkowej” (1994),
- „Zdrowie rodziny i wydatki na ochronę zdrowia” (1994),
- „Wyposażenie gospodarstw domowych w dobra trwałego użytkowania” (1995),
- „Poziom zaspokojenia potrzeb rodzin” (1995),
- „Pilotażowe badanie budżetu czasu ludności” (1996),
- „Skutki powodzi, która miała miejsce w lipcu 1997 r. w gospodarstwach domowych” (1997),
- „Potrzeba oszczędzania w gospodarstwach domowych” (1999),
- „Spożycie żywności w gospodarstwach domowych i pomiary antropologiczne” (2000),
- „Budżet czasu ludności” (2003/2004),
- „Ścieżki edukacyjne Polaków” (2004, 2011),
- „Ubezpieczenia osobowe i majątkowe w gospodarstwach domowych” (1998, 2004),
- „Wykorzystanie technologii informacyjno-telekomunikacyjnej w gospodarstwach domowych” (ICT) (2004),
- „Uczestnictwo w turystyce i kulturze” (1994/1995),
- „Uczestnictwo Polaków w sporcie i rekreacji ruchowej” (1999, 2008, 2012, 2016, 2021),
- „Turystyka i wypoczynek w gospodarstwach domowych” (1998, 2001, 2005, 2009, 2013),
- „Uczestnictwo ludności w kulturze” (1990, 2005, 2009, 2014, 2019),
- „Ochrona zdrowia w gospodarstwach domowych” (1998, 1999, 2000, 2003, 2006, 2010, 2013, 2016, 2020),
- „Zużycie paliw i energii w gospodarstwach domowych” (2000, 2002, 2009, 2012, 2015, 2018, 2021).

5. Publikacje GUS z lat 1999–2023 i inne źródła zawierające wyniki badania budżetów gospodarstw domowych

5. Statistics Poland publications in years 1999–2023 and other sources containing results of the household budget survey

1. *Biuletyn Statystyczny* (www.stat.gov.pl).
2. *Budżety gospodarstw domowych* (publikacja wydawana corocznie), seria: Informacje statystyczne GUS; publikacja w formie papierowej oraz w Internecie (www.stat.gov.pl).
3. Fall M., Varger D., Szukietojć-Bieñkuńska A., *Porównanie warunków życia we Francji i w Polsce (Conditions de hien en France et en Pologne)*, GUS, Warszawa 2000.
4. *Mały Rocznik Statystyczny*.
5. *Polska w liczbach* (folder zawierający podstawowe informacje dotyczące sytuacji społecznej i stanu gospodarki Polski oraz wybrane dane dla krajów UE, wydawany corocznie od 2008 r.).
6. *Rocznik Statystyczny Województw*.
7. *Rocznik Statystyczny Rolnictwa*.
8. *Rocznik Statystyczny Rzeczypospolitej Polskiej*.
9. *Sytuacja gospodarstw domowych w ... r. w świetle wyników badania budżetów gospodarstw domowych* (Informacja sygnałna, coroczna).
10. *Sytuacja społeczno-ekonomiczna gospodarstw domowych w latach 2000–2011 – różnicowanie miasto-wieś*, Informacje i opracowania statystyczne, Warszawa, 2013.
11. *Sytuacja społeczno-ekonomiczna gospodarstw domowych w latach 2000–2015 – różnicowanie miasto-wieś*, Informacje i opracowania statystyczne, Warszawa, 2017.
12. Szukietojć-Bieñkuńska A., *Pomiar ubóstwa i wykluczenia społecznego w urzędowej statystyce polskiej. Dotychczasowe podejście i jego adaptacja do wymogów Unii Europejskiej*. W: *Pomiar ubóstwa, zmiany koncepcji i ich znaczenie*, IPISS, 2008.
13. Szukietojć-Bieñkuńska A., *Ubóstwo w Polsce. Zasięg i społeczne różnicowanie*. W: *Księga Ubogich*, Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich, 2009.
14. *Ubóstwo w Polsce w latach 2013 i 2014*, GUS, seria: Studia i analizy statyczne, Warszawa 2015.
15. *Ubóstwo w Polsce w latach 2015–2016*, GUS, Warszawa 2017.
16. *Ubóstwo w Polsce w latach 2019–2020*, GUS, Warszawa 2022.
17. *Ubóstwo w Polsce w świetle badań GUS*, seria: Studia i analizy statyczne, Warszawa 2013.
18. *Warunki życia ludności (w latach 1999–2002)*, seria: Studia i analizy statystyczne GUS, Warszawa.
19. *Warunki życia ludności Polski w latach 2004–2005*, GUS, Warszawa 2007 r.
20. www.stat.gov.pl – Bank Danych Lokalnych.
21. www.stat.gov.pl – Dziedzina Baza Wiedzy.

6. Kwestionariusze stosowane w badaniu budżetów gospodarstw domowych w 2023 roku

6. Questionnaires used in the household budget survey in 2023

- INFORMACJA O UDZIALE W BADANIU (symbol BR-01b),
- KARTA STATYSTYCZNA GOSPODARSTWA DOMOWEGO (symbol BR-01a),
- KSIĄŻECZKA BUDŻETU GOSPODARSTWA DOMOWEGO (symbol BR-01),
- INFORMACJE UZUPEŁNIAJĄCE O GOSPODARSTWIE DOMOWYM (symbol BR-04).

3. Realizacja badania	
badane po raz pierwszy	1
badane po raz drugi	2
niezbadane	3
badane w analogicznym okresie poprzedniego roku i zamienione	4
przerwane badanie w trakcie miesiąca	5
brak całości wywiadu kwartalnego	6
brak części wywiadu kwartalnego dot. zasobności gospodarstwa domowego	7

4. Główne źródło utrzymania gospodarstwa domowego	
praca najemna	1
użytkowanie gospodarstwa rolnego	2
praca na własny rachunek poza gospodarstwem rolnym w użytkowaniu indywidualnym, wykonywanie wolnego zawodu	3
emerytura	4
renta	5
inne przychody	6

6. Przyczyna niepodjęcia badania	
brak wylosowanego mieszkania – zmiana stała	01M
brak wylosowanego mieszkania – zmiana czasowa	02M
mieszkanie niezamieszkałe – zmiana czasowa	03M
długotrwała nieobecność mieszkańców/gospodarstwa domowego (powyżej 12 miesięcy)	04M
brak dostępu do mieszkania	05M
brak możliwości kontaktu z mieszkańcami/gospodarstwem domowym	06M
brak możliwości nawiązania kontaktu z mieszkańcami/gospodarstwem domowym z powodu podeszłego wieku, choroby, alkoholizmu – zmiana czasowa	07M
brak możliwości nawiązania kontaktu z mieszkańcami/gospodarstwem domowym z powodu bariery językowej – zmiana czasowa	08M
krótkotrwała nieobecność mieszkańców/gospodarstwa domowego (do 12 miesięcy)	09M
inne	11M
brak badanego gospodarstwa domowego	01G
odmowa wzięcia udziału w badaniu wyrażona przez całe gospodarstwo domowe:	
miękka	10G1
definitywna	10G2

7. Przyczyna odmowy	
Ankieter <u>przedstawił</u> gospodarstwu domowemu informacje o badaniu	
niechęć do wszystkich badań statystycznych	1
niechęć do udzielania informacji na temat budżetu domowego	2
udział w badaniu zbyt uciążliwy	3
brak czasu na udział w badaniu	4
inne	5

Ankieter <u>nie przedstawił</u> gospodarstwu domowemu informacji o badaniu	
niechęć do wszystkich badań statystycznych	6
brak czasu	7
inne	8

8. Rodzaj budynku:	
budynek wielorodzinny	1
dom jednorodzinny w zabudowie szeregowej lub bliźniaczej	2
budynek jednorodzinny wolnostojący	3
inny	4

9. Lokalizacja miejsca zamieszkania:	
centrum miasta	1
rejon poza centrum ale w granicach miasta	2
wieś lub obszar słabo zaludniony (związane z działalnością rolniczą, leśną, łowiecką, rybacką)	3
pozostała wieś	4

10. Ocena stanu budynku:	
bardzo dobry	1
dobry	2
dostateczny	3
zły	4
bardzo zły	5

11. Zabezpieczenie budynku:	
<i>Dopuszcza się jednoczesne zakreślenie kilku symboli</i>	
portier, strażnik, ochroniarz	1
ogrodzenie, brama, osiedle zamknięte	2
monitoring	3
działający domofon	4
inne zabezpieczenia (np. pies)	5
brak zabezpieczeń	6

12/13. Klasyfikacja budynku/ sąsiadujących budynków:	
luksusowy/e	1
zamożny/e	2
średniozamożny/e	3
skromny/e	4
ubogi/e	5
bardzo ubogi/e	6
w zasięgu wzroku nie ma innych budynków	7

14. Czas trwania wywiadu (w minutach)											
<table border="1" style="width: 100%; height: 20px;"> <tr> <td style="width: 12.5%;"></td> <td style="width: 12.5%;"></td> <td style="width: 12.5%;"></td> <td style="width: 12.5%;"></td> <td style="width: 12.5%;"></td> <td style="width: 12.5%;"></td> <td style="width: 12.5%;"></td> <td style="width: 12.5%;"></td> <td style="width: 12.5%;"></td> <td style="width: 12.5%;"></td> </tr> </table>											

Uwagi ankietera	

Numer ankietera

--	--	--	--	--	--	--	--

Sporządził(a)

..... (imię i nazwisko ankietera)

..... (data)

Sprawdził(a)

..... (imię i nazwisko inspektora)

..... (data)

Badanie budżetów gospodarstw domowych
Karta statystyczna gospodarstwa domowego

BR-01a

Dział 1. DANE IDENTYFIKACYJNE GOSPODARSTWA DOMOWEGO

1. Rok badania HA02	2	0	2	4	2. Numer gospodarstwa domowego HA04, MA04													

Dział 2. ŹRÓDŁO UTRZYMANIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO (główne i dodatkowe)

Proszę zakreślić odpowiedni symbol.

	Źródło utrzymania	
	główne	dodatkowe
praca najemna na stanowisku robotniczym	1	1
praca najemna na stanowisku nierobotniczym	2	2
praca w indywidualnym gospodarstwie rolnym	3	3
praca na własny rachunek poza indywidualnym gospodarstwem rolnym, wykonywanie wolnego zawodu	4	4
własność	5	5
emerytura	6	6
renta	7	7
świadczenia pozostałe	8	8
dary, alimenty i pozostałe dochody	9	9
inne przychody	10	10
nie dotyczy	x	11

Dział 3. POWIERZCHNIA GRUNTÓW UŻYTKOWANYCH PRZEZ GOSPODARSTWO DOMOWE

Proszę zakreślić odpowiedni symbol lub wpisać wartość.

1. Czy gospodarstwo użytkuje grunt?	tak, jako gospodarstwo rolne, działka rolna (produkcja na sprzedaż)	1	→ dz. 4
	tak, jako rodzinny ogród działkowy, działkę rekreacyjną, ogród przydomowy, ogród ozdobny, trawnik (bez produkcji na sprzedaż)	2	
	nie	3	

2. Powierzchnia ogólna gruntów użytkowanych przez gospodarstwa domowego (użytki rolne, lasy i grunty leśne, pozostałe grunty) w ha (z dwoma miejscami po przecinku)		
---	--	--

Część A. WYWIAD WSTĘPNY (cd.)

	MC01	MC02_A	MC02_B	PL4	PL5	PL6	PL7
	<p>Poziom najwyższego ukończonego wykształcenia (dla osób w wieku 14 lat i więcej) <i>Proszę podać respondentowi kartę A1</i></p>	<p>Czy Pan/Pani uczy się w szkole?</p>	<p>Rodzaj szkoły, w której Pan/Pani się uczy</p>	<p>Czy posiada Pan/ Pani aktualne orzeczenie o stopniu niepełnosprawności, niezdolności do pracy, inwalidztwie lub – w przypadku dzieci poniżej 16 roku życia – orzeczenie o niepełnosprawności? (jeśli respondent wyraził zgodę)</p>	<p>Stopień niepełnosprawności</p>	<p>Źródło utrzymania^{a)} (proszę wpisać odpowiednie symbole podane obok) <i>Proszę podać respondentowi kartę A2</i></p>	
ID	<p>00 – bez wykształcenia 10 – podstawowe 20 – gimnazjalne 31 – zasadnicze zawodowe/ zasadnicze branżowe 34 – średnie ogólnokształcące 35 – średnie zawodowe/ średnie branżowe 45 – policealne 55 – kolegium nauczycielskie, języków obcych lub dla pracowników służb społecznych, dyplomowany specjalista 66 – licencjat lub inżynier 76 – magister lub równorzędny 86 – wyższe ze stopniem naukowym</p>	<p>1 – tak 2 – nie → pyt. 16</p>	<p>10 – szkoła podstawowa 31 – szkoła branżowa I stopnia 34 – liceum ogólnokształcące 35 – technikum/ szkoła branżowa II stopnia 45 – szkoła policealna 55 – kolegium pracowników służb społecznych, szkoła kształcenia specjalistycznego 66 – studia licencjackie lub inżynierskie 67 – studia podyplomowe 76 – studia magisterskie 86 – szkoła doktorska</p>	<p>1 – tak 2 – nie 8 – nie wiem → pyt. 18 9 – odmowa</p>	<p>1 – znaczny 2 – umiarkowany 3 – lekki 4 – orzeczenie o niepełnosprawności</p>	<p>główne</p>	<p>dodatkowe</p>
0	13	14	15	16	17	18	19
01							
02							
03							
04							
05							
06							
07							
08							
09							
10							

a) Źródła utrzymania:

- 11 – praca najemna stała na stanowisku robotniczym w kraju
- 12 – praca najemna stała na stanowisku robotniczym za granicą
- 13 – praca najemna stała na stanowisku nierobotniczym w kraju
- 14 – praca najemna stała na stanowisku nierobotniczym za granicą
- 15 – praca najemna dorywcza w kraju
- 16 – praca najemna dorywcza za granicą
- 17 – użytkowanie gospodarstwa rolnego
- 18 – pomaganie w użytkowaniu gospodarstwa rolnego
- 20 – praca stała na własny rachunek w kraju bez zatrudniania pracowników
- 21 – praca stała na własny rachunek za granicą - bez zatrudniania pracowników
- 22 – praca dorywcza na własny rachunek w kraju
- 23 – praca dorywcza na własny rachunek za granicą
- 24 – pomaganie w pracy na własny rachunek
- 25 – praca stała na własny rachunek w kraju - pracodawca
- 26 – praca stała na własny rachunek za granicą - pracodawca
- 30 – emerytura z pozarolniczego systemu ubezpieczeń
- 31 – emerytura rolników indywidualnych
- 32 – emerytura zagraniczna
- 33 – renta z pozarolniczego systemu ubezpieczeń
- 34 – renta rodzinna
- 35 – renta rolników indywidualnych
- 36 – renta zagraniczna
- 37 – zasiłek dla bezrobotnych
- 38 – pozostałe świadczenia dla bezrobotnych
- 39 – świadczenia pozostałe
- 40 – świadczenia społeczne zagraniczne
- 41 – dochody z własności (np. odsetki, dywidendy)
- 42 – dochody z wynajmu nieruchomości w kraju
- 43 – dochody z wynajmu nieruchomości za granicą
- 44 – dary, alimenty od osób prywatnych w kraju
- 45 – dary, alimenty od osób prywatnych z zagranicy
- 46 – pozostałe dochody
- 47 – inne przychody (sprzedaż majątku, oszczędności)
- 50 – pozostawanie na utrzymaniu

Dział 5. WARUNKI MIESZKANIOWE WYWIAD WSTĘPNY

Proszę zakreślić odpowiedni symbol lub wpisać wartość.

1. W jakim okresie wybudowano budynek?	przed 1946 r.	1
	w latach 1946–1960	2
	w latach 1961–1980	3
	w latach 1981–1995	4
	w latach 1996–2011	5
	po 2011 r.	6
nie wiem	8	

2. Czyją własnością jest dom/mieszkanie?	
osoby fizycznej (osób fizycznych)	1
spółdzielni mieszkaniowej (mieszkanie spółdzielcze własnościowe i lokatorskie)	2
gminy, Skarbu Państwa, zakładu pracy, Towarzystwa Budownictwa Społecznego (TBS)	3
innego podmiotu	4
nie wiem	8

3. Jaki jest tytuł prawny Pana/Pani gospodarstwa domowego do zajmowanego domu/mieszkania? HD01	
3.1 własność hipoteczna:	
obciążona pożyczką lub kredytem hipotecznym	1
nieobciążona pożyczką lub kredytem hipotecznym	2
3.2 spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu: → pyt.5	
obciążone pożyczką lub kredytem hipotecznym	3
nieobciążone pożyczką lub kredytem hipotecznym	4
3.3 spółdzielcze lokatorskie prawo do lokalu	
	5 → pyt.7
3.4 najem (wynajem, podnajem):	
według cen rynkowych	6
poniżej cen rynkowych	7
bez opłaty na rzecz właściciela np. mieszkania służbowe, u rodziny. . .	8
3.5 inny (np. dzicy lokatorzy)	9 → pyt.7

4. Czy w momencie wynajęcia przez Pana/Pani gospodarstwo domowe domu/mieszkania, było ono:	
umeblowane	1 → pyt. 7
nieumeblowane	2

5. Jaki jest procentowy udział Pana/Pani gospodarstwa domowego we własności domu/mieszkania?	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> %
---	--

6. W jaki sposób Pana/Pani gospodarstwo domowe weszło w posiadanie mieszkania/domu?	
zakup	1
samodzielna budowa	2
spadek, darowizna	3
częściowy zakup lub samodzielna budowa/ częściowy spadek lub darowizna	4
nabycie/zakup w trybie uwłaszczenia (mieszkania komunalnego, spółdzielczego, zakładowego po preferencyjnej cenie)	5
nie wiem	8

7. Czy Pana/Pani gospodarstwo domowe mieszka samodzielnie, jako jedyne w domu/mieszkanie?	tak	1
	nie	2

8. Jaka jest ogólna powierzchnia użytkowa domu/mieszkania?	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> m ²
---	---

9. Jaka jest powierzchnia użytkowa domu/mieszkania zajmowana przez Pana/Pani gospodarstwo domowe?	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> m ²
--	---

10. Jaka jest liczba pokoi użytkowana przez Pana/Pani gospodarstwo domowe?	<input type="text"/> <input type="text"/>
---	---

11. Czy dom/mieszkanie posiada pomieszczenie kuchenne? <i>Zakreślić symbol pomieszczenia najczęściej użytkowanego.</i>	
z oknem i o powierzchni 4 m ² lub więcej	1
bez okna lub o powierzchni mniejszej niż 4 m ² ...	2
połączone z pokojem w jedno pomieszczenie wielofunkcyjne	3
nie posiada pomieszczenia kuchennego	4

12. Czy dom/mieszkanie wyposażone jest w klimatyzację?	tak	1
	nie	2

13. Czy dom/mieszkanie wyposażone jest w wodociąg? <i>Dopuszcza się jednocześnie zakreślenie symboli 1 i 2.</i>	tak, z sieci ...	1	→ pyt. 19
	tak, ujęcie własne	2	
	nie	3	

14. Czy dom/mieszkanie wyposażone jest w łazienkę z wanną lub prysznicem?	tak ..	1
	nie ..	2

15. Czy dom/mieszkanie wyposażone jest w ustęp splukiwany wodą bieżącą?	tak ..	1	→ pyt. 18
	nie ..	2	

16. W jaki typ instalacji kanalizacyjnej jest wyposażone mieszkanie?	sieć kanalizacyjna	1
	zbiornik bezodpływowy (szambo) lub przydomowa oczyszczalnia ścieków	2

17. Czy WC jest osobnym pomieszczeniem w domu/mieszkanie?	tak ..	1
	nie ..	2

18. Czy dom/mieszkanie wyposażone jest w ciepłą wodę bieżącą?	tak, z sieci	1
	tak, ogrzewaną lokalnie (piec, terma)	2
	nie	3

19. Jaki jest główny sposób ogrzewania domu/mieszkania?	
ogrzewanie centralne z sieci	1
ogrzewanie centralne lokalne	2
piece na opał (np. węgiel, drewno, olej opałowy) ..	3
piece elektryczne, gazowe, kaflowe z grzałką elektryczną	4
inne (np. przenośne piece olejowe, dmuchawy) ...	5

20. Czy dom/mieszkanie wyposażone jest w gaz?	tak, z sieci	1
	tak, z butli	2
	nie	3

Dział 5. WARUNKI MIESZKANIOWE (cd.)

21. Czy Pana/Pani zdaniem użytkowany dom/mieszkanie:		Tak	Nie
1	posiada odpowiednie warunki techniczno-sanitarne – sprawną instalację kanalizacyjną, wodociągową, elektryczną, gazową	1	2
2	posiada sprawną instalację grzewczą	1	2
3	ma przeciekający dach	1	2
4	ma okna, podłogi w złym stanie technicznym (spróchniałe, zbutwiałe itp.)	1	2
5	ma zawilgocone ściany, podłogi, fundamenty	1	2
6	jest położone w hałaśliwym (np. ruch uliczny, zakłady przemysłowe, hałaśliwi sąsiedzi) lub zanieczyszczonym otoczeniu (np. pyły, dymy, nieprzyjemne zapachy, inne zanieczyszczenia)	1	2
7	jest położone w rejonie szczególnie zagrożonym przestępczością, przemocą, wandalizmem, w pobliżu melin . . .	1	2
8	jest położone w rejonie o złej infrastrukturze (np. brak podstawowych sklepów, brak dróg dojazdowych)	1	2
9	jest położone w rejonie o szczególnych zaletach (np. prestiżowa dzielnica, miejscowość uzdrowska)	1	2
10	posiada balkon (taras), ogródek	1	2
11	jest wystarczająco ciepłe w zimie	1	2
12	jest wystarczająco chłodne w lecie	1	2
13	znajduje się w budynku posiadającym bariery architektoniczne utrudniające dostęp do mieszkania (np. brak windy, schody bez podjazdu, wysokie progi, brak poręczy)	1	2

22. Czy dom/mieszkanie, w którym Pana/Panią zastaliśmy jest głównym miejscem zamieszkania Pana/Pani gospodarstwa domowego, czyli miejscem, w którym Pana/Pani gospodarstwo domowe mieszka przez przeważającą część roku?	tak . . .	1
	nie . . .	2

23. Czy Pana/Pani gospodarstwo domowe użytkuje:		Tak	Nie
1	drugi dom/mieszkanie spełniające warunki całorocznego zamieszkiwania – jako właściciel	1	2
2	drugi dom/mieszkanie spełniające warunki całorocznego zamieszkiwania – jako najemca	1	2
3	domek letniskowy – jako właściciel	1	2
4	domek letniskowy – jako najemca	1	2
5	działkę rekreacyjną – jako właściciel	1	2
6	działkę rekreacyjną – jako najemca	1	2
7	garaż, stałe miejsce postojowe w budynku – jako właściciel (<i>w budynku, w którym mieszka respondent lub w jego pobliżu</i>)	1	2
8	garaż, stałe miejsce postojowe w budynku – jako najemca (<i>w budynku, w którym mieszka respondent lub w jego pobliżu</i>)	1	2
9	stałe miejsce do parkowania poza budynkiem (<i>np. na parkingu obok bloku w pobliżu miejsca zamieszkania</i>)	1	2
10	stałe miejsca parkingowe i garaże niezwiązane z miejscem zamieszkiwania (<i>oddalone od miejsca zamieszkania</i>)	1	2

24. Czy Pana/Pani gospodarstwo domowe otrzyma w miesiącu badania dodatek mieszkaniowy:	1	pieniężny (ryczałt na zakup opału) tak	1
		nie	2
	2	niepieniężny tak	1
		nie	2

Dział 6. OPINIA RESPONDENTA O WARUNKACH ŻYCIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO WYWIAD KOŃCOWY

Proszę zakreślić odpowiedni symbol lub wpisać wartość.

1. Jak Pan/Pani ocenia ogólną sytuację materialną swojego gospodarstwa domowego?	dobra	1
	raczej dobra	2
	przeciętna, ani dobra, ani zła ..	3
	raczej zła	4
	zła	5

2. Czy Pana/Pani zdaniem, w ciągu ostatnich 12 miesięcy, sytuacja materialna Pana/Pani gospodarstwa domowego:	bardzo się poprawiła	1
	trochę się poprawiła	2
	w zasadzie nie zmieniła się	3
	trochę się pogorszyła	4
	bardzo się pogorszyła	5

3. Biorąc pod uwagę bieżące potrzeby Pana/Pani gospodarstwa domowego, proszę podać, jaki miesięczny poziom dochodu (netto) swojego gospodarstwa domowego uznałby Pan/uznałaby Pani za:	dochód bardzo zły		zł
	dochód niewystarczający		zł
	dochód ledwo wystarczający		zł
	dochód dobry		zł
	dochód bardzo dobry		zł

4. Które z wymienionych określeń najlepiej charakteryzuje sposób gospodarowania pieniędzmi w Pana/Pani gospodarstwie domowym?	możemy pozwolić sobie na pewien luksus	1
	starcza nam na wiele bez specjalnego oszczędzania	2
	starcza nam na co dzień, ale musimy oszczędzać na poważniejsze zakupy ...	3
	musimy na co dzień bardzo oszczędnie gospodarować	4
	nie starcza nam nawet na podstawowe potrzeby	5

5. Biorąc pod uwagę ostatnie 12 miesięcy, jak Pan/Pani ocenia poziom zaspokojenia potrzeb swojego gospodarstwa domowego dotyczących:		Dobrze	Raczej dobrze	Przeciętnie, ani dobrze, ani źle	Raczej źle	Źle	Nie dotyczy, brak takiej potrzeby
1	wyżywienia	1	2	3	4	5	X
2	odzieży i obuwia	1	2	3	4	5	X
3	ochrony zdrowia (wizyty u lekarzy, leki, zabiegi, badania itp.) .	1	2	3	4	5	6
4	uiszczania w terminie opłat mieszkaniowych (czynsz, koszty wynajmu, stałe opłaty, w tym gaz i elektryczność itp.)	1	2	3	4	5	6
5	wyposażenia mieszkania w meble i dobra trwałego użytkowania	1	2	3	4	5	X
6	kultury (zakup biletów do kin, teatrów, na koncerty, czasopism, książek – bez podręczników szkolnych itp.) ..	1	2	3	4	5	6
7	edukacji i kształcenia dzieci i dorosłych (w tym zakup podręczników, kursy, szkolenia)	1	2	3	4	5	6
8	turystyki i wypoczynku poza miejscem zamieszkiwania (urlop, wakacje, ferie itp.)	1	2	3	4	5	6

Dział 6. OPINIA RESPONDENTA O WARUNKACH ŻYCIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO (dok.)

6. Jak Pan/Pani sądzi, czy w ciągu najbliższych 12 miesięcy sytuacja materialna Pana/Pani gospodarstwa domowego:	poprawi się	1
	raczej się poprawi	2
	pozostanie bez zmian	3
	raczej się pogorszy	4
	pogorszy się	5

7. Które z wymienionych określić najlepiej charakteryzuje Pana/Pani gospodarstwo domowe pod względem zadłużenia (zaciągnięte kredyty, pożyczki)?	nie mamy żadnego zadłużenia	1
	zadłużenie nie stanowi dla nas obciążenia, z jego spłaty wywiązujemy się terminowo	2
	zadłużenie stanowi dla nas pewne obciążenie, ale z jego spłaty wywiązujemy się terminowo	3
	zadłużenie stanowi dla nas duże obciążenie i nie zawsze możemy się z jego spłaty wywiązać terminowo	4
	nie jesteśmy w stanie wywiązywać się na bieżąco z zobowiązań wynikających z zadłużenia	5

8. Które z wymienionych określić najlepiej charakteryzuje Pana/Pani gospodarstwo domowe pod względem możliwości oszczędzania?	odkładamy część dochodów	regularnie	1
		nieregularnie	2
	moglibyśmy odkładać część dochodów, ale nie odkładamy		3
	nie odkładamy i nie możemy nic odłożyć z naszych dochodów		4

Pytania 9 i 10 należy zadać gospodarstwu domowemu, które w Dziale 4 pyt. 18 lub 19 ma wpisany przynajmniej jeden z symboli: 12, 14, 16, 21, 23, 26.

9. Jaką część dochodów Pana/Pani gospodarstwa domowego stanowią dochody z pracy najemnej lub z pracy na własny rachunek przekazywane regularnie z zagranicy od członków Pana/Pani gospodarstwa domowego?	całość dochodów	1
	więcej niż połowę dochodów ..	2
	połowę dochodów	3
	mniej niż połowę dochodów ...	4
	nieistotną część dochodów ...	5

10. Jak duży wpływ mają dochody z pracy najemnej lub z pracy na własny rachunek pochodzące z zagranicy od członków Pana/Pani gospodarstwa domowego na zakup przedmiotów trwałego użytkowania i nieruchomości?	decydujący	1
	duży	2
	mały	3
	żaden	4

11. Czas trwania wywiadu (w minutach)	I część (Dz. 1 – 4A, 5)	II część (Dz. 4B, 6)

12. Dane kontaktowe	Nr tel.
	e-mail

13. Uwagi ankietera:

14. Numer ankietera

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Sporządził(a) .....
15. (imię i nazwisko ankietera) ..... 16. (data) .....

Sprawdził(a) .....
17. (imię i nazwisko inspektora) ..... 18. (data) .....

SPIS TREŚCI

	Strona
Dział 1. Liczba spożytych posiłków	1
Dział 2. Opłaty mieszkaniowe	2
Część A1 Pierwszy dom/mieszkanie – wypełniają gospodarstwa domowe, które w miesiącu badania nie otrzymały dodatku mieszkaniowego niepieniężnego	3
Część A2 Pierwszy dom/mieszkanie – wypełniają gospodarstwa domowe, które w miesiącu badania otrzymały dodatek mieszkaniowy niepieniężny	6
Część B Wydatki związane z użytkowaniem garaży, miejsc postojowych, domków letniskowych, działek rekreacyjnych, ogrodów działkowych, drugiego i kolejnych domów/mieszkań	9
Część C Inne opłaty związane z zamieszkiwaniem	12
Dział 3. Rozchody gospodarstwa domowego	14
Dział 4. Zakupy na kredyt na potrzeby gospodarstwa domowego i gospodarstwa rolnego	18
Dział 5. Rozchody na gospodarstwo rolne	20
Dział 6. Przychody pieniężne gospodarstwa domowego i gospodarstwa rolnego	22
Dział 7. Uwagi respondenta	24
Dział 8. Uwagi ankietera	25

DZIAŁ 1. LICZBA SPOŻYTYCH POSIŁKÓW

Prosimy o wpisywanie każdego dnia liczby posiłków spożytych poza domem przez członków Pana/Pani gospodarstwa domowego i liczby posiłków spożytych w Pana/Pani domu przez osoby spoza gospodarstwa domowego.

Zapisów prosimy dokonywać każdego dnia. Jeżeli zjawisko nie zaistniało, prosimy wpisać kreskę.

A		Liczba spożytych posiłków poza domem przez członków Pana/Pani gospodarstwa domowego (np. w przedszkolu, szkole, stołówce pracowniczej, w restauracji, barze itp.)																															
W dniu:		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	
1	śniadania																																
2	obiady																																
3	kolacje																																

B		Liczba spożytych posiłków w Pana/Pani domu przez osoby spoza gospodarstwa domowego																															
W dniu:		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	
4	śniadania																																
5	obiady																																
6	kolacje																																

DZIAŁ 2. OPŁATY MIESZKANIOWE

W dziale tym prosimy notować wydatki związane z użytkowaniem domu lub mieszkania, które zostało wylosowane do badania (tzw. pierwszy dom lub mieszkanie), jak również związane z garażem, miejscem postojowym, domkiem letniskowym, działką rekreacyjną, drugim i kolejnymi domami lub mieszkaniami.

Część A dotyczy wydatków związanych z **użytkowaniem domu lub mieszkania, które zostało wylosowane do badania** (tzw. pierwszy dom/mieszkanie).

Proszę wypełnić jedną z poniżej wymienionych części, odpowiadając sytuacji Pana/Pani gospodarstwa domowego.

A1 Wypełniają gospodarstwa domowe, które w miesiącu badania **nie otrzymają dodatku mieszkaniowego niepieniężnego**.

A2 Wypełniają gospodarstwa domowe, które w miesiącu badania **otrzymają dodatek mieszkaniowy niepieniężny**.

Część B dotyczy wydatków związanych z użytkowaniem **garaży, miejsc postojowych** (należących zarówno do pierwszego jak i drugiego domu), **domków letniskowych i działek** (rekreacyjnych, budowlanych), **drugiego i kolejnych domów/mieszkań**.

Proszę wypełnić, jeśli Pana/Pani gospodarstwo domowe użytkuje takie nieruchomości.

Część C dotyczy **innych opłat związanych z zamieszkiwaniem** (pierwszy, drugi i kolejne domy/mieszkania, domy letniskowe).

Wypełniają wszystkie gospodarstwa domowe.

DZIAŁ 2. OPŁATY MIESZKANIOWE**CZĘŚĆ A1 PIERWSZY DOM/MIESZKANIE****WYPEŁNIAJĄ GOSPODARSTWA DOMOWE, KTÓRE W MIESIĄCU BADANIA NIE OTRZYMAŁY DODATKU MIESZKANIOWEGO NIEPIENIĘŻNEGO**

Lp.	Symbol rozchodu	Opłaty mieszkaniowe poniesione w miesiącu badania dotyczące pierwszego domu/mieszkania	Wydatki			Pozyskane bezpłatnie		
			Wartość pieniężna		Opłacono kartą kredytową 1 – tak 2 – nie	Wartość niepieniężna		Symbol źródła pozyskania ^{a)}
			zł	gr		zł	gr	
1	2	3	4		5	6		7
01	0441000	Zimna woda						
02	0443100	Usługi kanalizacyjne (przez sieć kanalizacyjną)						
03	0443200	Szambo (wywóz i czyszczenie)						
04	0443300	Zimna woda łącznie z usługami kanalizacyjnymi (<i>wypełnić, jeśli nieznana jest wartość z wiersza 01 lub 02</i>)						
05	0455010	Ciepła woda						
06	0455020	Centralne ogrzewanie						
07	0444101	Opłaty związane z utrzymaniem budynków wielorodzinnych (np. koszty administrowania, utrzymanie części wspólnych, bieżąca konserwacja)						
08	0444102	Usługi ogrodnicze i konserwacja zieleni dla budynków wielorodzinnych						
09	0432008	Usługi ochroniarskie, opłaty za monitoring						
10	0444902	Pozostałe usługi związane z użytkowaniem mieszkania lub domu (np. sprzątanie i odśnieżanie chodników, czyszczenie kominów)						
11	0442001	Wywóz śmieci						

^{a)} Symbol źródła pozyskania:

1 – otrzymane od osoby spoza gospodarstwa domowego

3 – opłacone przez pracodawcę

2 – otrzymane od instytucji (np. gmina, fundacja)

4 – pobrane z działalności na własny rachunek

DZIAŁ 2. OPŁATY MIESZKANIOWE

CZĘŚĆ A1 PIERWSZY DOM/MIESZKANIE

WYPEŁNIAJĄ GOSPODARSTWA DOMOWE, KTÓRE W MIESIĄCU BADANIA **NIE OTRZYMAŁY DODATKU MIESZKANIOWEGO NIEPIENIĘŻNEGO** (cd.)

Lp.	Symbol rozchodu	Opłaty mieszkaniowe poniesione w miesiącu badania dotyczące pierwszego domu/mieszkania	Wydatki			Pozyskane bezpłatnie		
			Wartość pieniężna		Opłacono kartą kredytową 1 – tak 2 – nie	Wartość niepieniężna		Symbol źródła pozyskania ^{a)}
			zł	gr		zł	gr	
1	2	3	4		5	6		7
12	1612130	Fundusz remontowy						
13	1522110	Podatek od nieruchomości						
14	1523120	Opłata za wieczyste użytkowanie gruntu						
15	0411000	Opłata na rzecz właściciela ^{b)}						
Inne opłaty niewymienione w wierszach 01–15								
16.1								
16.2								
16.3								
17	0400001	Łączne opłaty mieszkaniowe poniesione w badanej połowie miesiąca ^{c)}						

^{a)} Symbol źródła pozyskania:

- 1 – otrzymane od osoby spoza gospodarstwa domowego   3 – opłacone przez pracodawcę
2 – otrzymane od instytucji (np. gmina, fundacja)   4 – pobrane z działalności na własny rachunek

^{b)} **Opłata na rzecz właściciela** – kwota za wynajem domu/mieszkania, płacona właścicielowi lub głównemu użytkownikowi, **będąca jego zyskiem**. Nie obejmuje ona kosztów związanych z użytkowaniem domu/mieszkania, przekazywanych jednostce administrującej budynkiem (spółdzielni mieszkaniowej, wspólnocie mieszkaniowej, gminie lub innej jednostce).

^{c)} Wartość może być sumą opłat wpisanych w wierszach 01–16 lub być większa, jeśli nie wszystkie pozycje zostały wypełnione.

DZIAŁ 2. OPŁATY MIESZKANIOWE**CZĘŚĆ A1 PIERWSZY DOM/MIESZKANIE****WYPEŁNIAJĄ GOSPODARSTWA DOMOWE, KTÓRE W MIESIĄCU BADANIA NIE OTRZYMAŁY DODATKU MIESZKANIOWEGO NIEPIENIĘŻNEGO (dok.)**

Lp.	Symbol rozchodu	Opłaty mieszkaniowe poniesione w miesiącu badania dotyczące pierwszego domu/mieszkania	Wydatki			Pozyskane bezpłatnie		
			Wartość pieniężna		Opłacono kartą kredytową 1 – tak 2 – nie	Wartość niepieniężna		Symbol źródła pozyskania ^{a)}
			zł	gr		zł	gr	
1	2	3	4		5	6		7
18	0452100	Gaz ziemny z sieci						
19	0452200	Gaz ciekły (butla gazowa)						
20	0451000	Energia elektryczna						
21	1213001	Ubezpieczenia związane z domem/mieszkanem (np. od zniszczeń, włamań, kradzieży)						
22	1219001	Ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej związane z domem/mieszkanem						

^{a)} Symbol źródła pozyskania:**1** – otrzymane od osoby spoza gospodarstwa domowego**4** – pobrane z działalności na własny rachunek**2** – otrzymane od instytucji (np. gmina, fundacja)**5** – pobrane z własnego gospodarstwa rolnego/działki**3** – opłacone przez pracodawcę

23	9062100	Ryczałt na zakup opału (dodatek mieszkaniowy pieniężny) - jeśli otrzymano					zł	gr
----	---------	---	--	--	--	--	----	----

DZIAŁ 2. OPŁATY MIESZKANIOWE**CZĘŚĆ A2 PIERWSZY DOM/MIESZKANIE**WYPEŁNIAJĄ GOSPODARSTWA DOMOWE, KTÓRE W MIESIĄCU BADANIA **OTRZYMAŁY DODATEK MIESZKANIOWY NIEPIENIĘŻNY**

00	9062100	Wartość otrzymanego dodatku mieszkaniowego niepieniężnego	zł	gr
Lp.	Symbol rozchodu	Opłaty mieszkaniowe	Wartość	
1	2	3	zł	gr
01	X	Miesięczne opłaty mieszkaniowe, <u>ustalone (należne)</u> dla Państwa domu/mieszkania przez jednostkę administracyjną (np. gminę, administrację budynku, wspólnotę mieszkaniową)		
		w tym:		
02	0441000	Zimna woda		
03	0443100	Usługi kanalizacyjne (przez sieć kanalizacyjną)		
04	0443200	Szambo (wywóz i czyszczenie)		
05	0443300	Zimna woda łącznie z usługami kanalizacyjnymi (<i>wypełnić, jeśli nieznana jest wartość z wiersza 02 lub 03</i>)		
06	0455010	Ciepła woda		
07	0455020	Centralne ogrzewanie		
08	0444101	Opłaty związane z utrzymaniem budynków wielorodzinnych (np. koszty administrowania, utrzymanie części wspólnych, bieżąca konserwacja)		
09	0444102	Usługi ogrodnicze i konserwacja zieleni dla budynków wielorodzinnych		
10	0432008	Usługi ochroniarskie, opłaty za monitoring		
11	0444902	Pozostałe usługi związane z użytkowaniem mieszkania lub domu (np. sprząatanie i odśnieżanie chodników, czyszczenie kominów)		
12	0442001	Wywóz śmieci		
13	1612130	Fundusz remontowy		
14		Wysokość opłat <u>faktycznie poniesionych</u> w bieżącym miesiącu w związku z użytkowaniem pierwszego domu/mieszkania (wymienionych w wierszach 02–13)		

DZIAŁ 2. OPŁATY MIESZKANIOWE**CZĘŚĆ A2 PIERWSZY DOM/MIESZKANIE**

WYPEŁNIAJĄ GOSPODARSTWA DOMOWE, KTÓRE W MIESIĄCU BADANIA **OTRZYMAŁY DODATEK MIESZKANIOWY NIEPIENIĘŻNY** (cd.)

Lp.	Symbol rozchodu	Opłaty mieszkaniowe poniesione w miesiącu badania dotyczące pierwszego domu/mieszkania	Wydatki			Pozyskane bezpłatnie			
			Wartość pieniężna		Opłacono kartą kredytową 1 – tak 2 – nie	Wartość niepieniężna		Symbol źródła pozyskania ^{a)}	
			zł	gr		zł	gr		
1	2	3	4		5	6		7	
15	1522110	Podatek od nieruchomości							
16	1523120	Opłata za wieczyste użytkowanie gruntu							
17	0411000	Opłata na rzecz właściciela ^{b)}							
Inne opłaty niewymienione w wierszach 01–17									
18.1									
18.2									
18.3									
19	0400001	Łączne opłaty mieszkaniowe poniesione w badanej połowie miesiąca ^{c)}							

^{a)} Symbol źródła pozyskania:

1 – otrzymane od osoby spoza gospodarstwa domowego

2 – otrzymane od instytucji (np. gmina, fundacja)

3 – opłacone przez pracodawcę

4 – pobrane z działalności na własny rachunek

^{b)} **Opłata na rzecz właściciela** – kwota za wynajem domu/mieszkania, płacona właścicielowi lub głównemu użytkownikowi, **będąca jego zyskiem**. Nie obejmuje ona kosztów związanych z użytkowaniem domu/mieszkania, przekazywanych jednostce administrującej budynkiem (spółdzielni mieszkaniowej, wspólnocie mieszkaniowej, gminie lub innej jednostce).

^{c)} Wartość może być sumą opłat wpisanych w wierszach 14–18 lub być większa, jeśli nie wszystkie pozycje zostały wypełnione.

DZIAŁ 2. OPŁATY MIESZKANIOWE**CZĘŚĆ A2 PIERWSZY DOM/MIESZKANIE****WYPEŁNIAJĄ GOSPODARSTWA DOMOWE, KTÓRE W MIESIĄCU BADANIA OTRZYMAŁY DODATEK MIESZKANIOWY NIEPIENIĘŻNY (dok.)**

Lp.	Symbol rozchodu	Opłaty mieszkaniowe poniesione w miesiącu badania dotyczące pierwszego domu/mieszkania	Wydatki			Pozyskane bezpłatnie		
			Wartość pieniężna		Opłacono kartą kredytową 1 – tak 2 – nie	Wartość niepieniężna		Symbol źródła pozyskania ^{a)}
			zł	gr		zł	gr	
1	2	3	4		5	6		7
20	0452100	Gaz ziemny z sieci						
21	0452200	Gaz ciekły (butla gazowa)						
22	0451000	Energia elektryczna						
23	1213001	Ubezpieczenia związane z domem/mieszkaniami (np. od zniszczeń, włamań, kradzieży)						
24	1219001	Ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej związane z domem/mieszkaniami						

^{a)} Symbol źródła pozyskania:**1** – otrzymane od osoby spoza gospodarstwa domowego**4** – pobrane z działalności na własny rachunek**2** – otrzymane od instytucji (np. gmina, fundacja)**5** – pobrane z własnego gospodarstwa rolnego/działki**3** – opłacone przez pracodawcę

25	9062100	Ryczałt na zakup opału (dodatek mieszkaniowy pieniężny) - jeśli otrzymano					zł	gr
----	---------	---	--	--	--	--	----	----

DZIAŁ 2. OPŁATY MIESZKANIOWE

CZĘŚĆ B WYDATKI ZWIĄZANE Z UŻYTKOWANIEM GARAŻY, MIEJSC POSTOJOWYCH, DOMKÓW LETNISKOWYCH, DZIAŁEK REKREACYJNYCH, OGRODÓW DZIAŁKOWYCH, DRUGIEGO I KOLEJNYCH DOMÓW/MIESZKAŃ

Uwaga: Zapisy dotyczą wyłącznie opłat poniesionych w kraju.

Lp.	Symbol rozchodu	Opłaty poniesione w miesiącu badania w związku z użytkowaniem garażu, miejsca postojowego, domku letniskowego, działki rekreacyjnej, ogrodu działkowego, drugiego i kolejnych domów/mieszkań	Wydatki		Pozyskane bezpłatnie			
			Wartość pieniężna		Opłacono kartą kredytową 1 – tak 2 – nie	Wartość niepieniężna		Symbol źródła pozyskania ^{a)}
			zł	gr		zł	gr	
1	2	3	4		5	6		7
01	0441000	Zimna woda						
02	0443100	Usługi kanalizacyjne (przez sieć kanalizacyjną)						
03	0443200	Szambo (wywóz i czyszczenie)						
04	0443300	Zimna woda łącznie z usługami kanalizacyjnymi (<i>wypełnić, jeśli nieznana jest wartość z wiersza 01 lub 02</i>)						
05	0455010	Ciepła woda						
06	0455020	Centralne ogrzewanie						
07	0444101	Opłaty związane z utrzymaniem budynków wielorodzinnych (np. koszty administrowania, utrzymanie części wspólnych, bieżąca konserwacja)						
08	0444102	Usługi ogrodnicze i konserwacja zieleni dla budynków wielorodzinnych						
09	0432008	Usługi ochroniarskie, opłaty za monitoring						
10	0444902	Pozostałe usługi związane z użytkowaniem mieszkania lub domu (np. sprząatanie i odśnieżanie chodników, czyszczenie kominów)						
11	0442001	Wywóz śmieci						
12	1612130	Fundusz remontowy						

^{a)} Symbol źródła pozyskania:

1 – otrzymane od osoby spoza gospodarstwa domowego

2 – otrzymane od instytucji (np. gmina, fundacja)

3 – opłacone przez pracodawcę

4 – pobrane z działalności na własny rachunek

DZIAŁ 2. OPŁATY MIESZKANIOWE

CZĘŚĆ B WYDATKI ZWIĄZANE Z UŻYTKOWANIEM GARAŻY, MIEJSC POSTOJOWYCH, DOMKÓW LETNISKOWYCH, DZIAŁEK REKREACYJNYCH, OGRODÓW DZIAŁKOWYCH, DRUGIEGO I KOLEJNYCH DOMÓW/MIESZKAŃ (cd.)

Lp.	Symbol rozchodu	Opłaty poniesione w miesiącu badania w związku z użytkowaniem garażu, miejsca postojowego, domku letniskowego, działki rekreacyjnej, ogrodu działkowego, drugiego i kolejnych domów/mieszkań	Wydatki			Pozyskane bezpłatnie		Symbol źródła pozyskania ^{a)}
			Wartość pieniężna		Opłacono kartą kredytową 1 – tak 2 – nie	Wartość niepieniężna		
			zł	gr		zł	gr	
1	2	3	4		5	6		7
13	1522110	Podatek od nieruchomości (np. drugiego domu/mieszkania, garażu)						
14	1523120	Opłata za wieczyste użytkowanie gruntu						
15	0412100	Opłata na rzecz właściciela za wynajem drugiego i kolejnych domów lub mieszkań ^{b)}						
16	0412200	Opłata na rzecz właściciela za użytkowanie garażu lub miejsca postojowego związanego z zamieszkiwaniem ^{b)}						
Inne opłaty niewymienione w wierszach 01–16:								
17.1								
17.2								
18	0400002	Łączne opłaty z tytułu użytkowania garażu lub miejsca postojowego związanego z zamieszkiwaniem, domku letniskowego, działki rekreacyjnej, ogrodu działkowego, drugiego i kolejnych domów/mieszkań, poniesione w badanej połowie miesiąca ^{c)}						

^{a)} Symbol źródła pozyskania:

1 – otrzymane od osoby spoza gospodarstwa domowego   **3** – opłacone przez pracodawcę

2 – otrzymane od instytucji (np. gmina, fundacja)   **4** – pobrane z działalności na własny rachunek

^{b)} **Opłata na rzecz właściciela domu/mieszkania, garażu, miejsca postojowego** – kwota za wynajem drugiego i kolejnych domów/mieszkań, płacona właścicielowi lub głównemu użytkownikowi, **będąca jego zyskiem**. Nie obejmuje ona kosztów związanych z użytkowaniem drugiego i kolejnych domów/mieszkań przekazywanych jednostce administrującej budynkiem (spółdzielni mieszkaniowej, wspólnocie mieszkaniowej, gminie lub innej jednostce).

^{c)} Wartość może być sumą opłat wpisanych w wierszach 01–17 lub być większa, jeśli nie wszystkie pozycje zostały wypełnione.

DZIAŁ 2. OPŁATY MIESZKANIOWE**CZĘŚĆ B WYDATKI ZWIĄZANE Z UŻYTKOWANIEM GARAŻY, MIEJSC POSTOJOWYCH, DOMKÓW LETNISKOWYCH, DZIAŁEK REKREACYJNYCH, OGRODÓW DZIAŁKOWYCH, DRUGIEGO I KOLEJNYCH DOMÓW/MIESZKAŃ (dok.)**

Lp.	Symbol rozchodu	Opłaty poniesione w miesiącu badania w związku z użytkowaniem garażu, miejsca postojowego, domku letniskowego, działki rekreacyjnej, ogrodu działkowego, drugiego i kolejnych domów/mieszkań	Wydatki			Pozyskane bezpłatnie		
			Wartość pieniężna		Opłacono kartą kredytową 1 – tak 2 – nie	Wartość niepieniężna		Symbol źródła pozyskania ^{a)}
			zł	gr		zł	gr	
1	2	3	4		5	6		7
19	0452100	Gaz ziemny z sieci						
20	0452200	Gaz ciekły (butla gazowa)						
21	0451000	Energia elektryczna						
22	1213001	Ubezpieczenia związane z drugim i kolejnymi domami/mieszkaniami (np. od zniszczeń, włamań, kradzieży)						
23	1219001	Ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej związane z drugim i kolejnymi domami/mieszkaniami						
24	1213002	Ubezpieczenia garażu, domku letniskowego, działki rekreacyjnej (od zniszczeń, włamań, kradzieży)						
25	1219002	Ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej związane z garażem, domkiem letniskowym, działką rekreacyjną						

^{a)} Symbol źródła pozyskania:

1 – otrzymane od osoby spoza gospodarstwa domowego

2 – otrzymane od instytucji (np. gmina, fundacja)

3 – opłacone przez pracodawcę

4 – pobrane z działalności na własny rachunek

5 – pobrane z własnego gospodarstwa rolnego /działki

DZIAŁ 2. OPŁATY MIESZKANIOWE

CZĘŚĆ C INNE OPŁATY ZWIĄZANE Z ZAMIESZKIWANIEM (pierwszy, drugi i kolejne domy/mieszkania, domy letniskowe)

Lp.	Symbol rozchodu	Wybrane opłaty za: (związane z pierwszym, drugim i kolejnymi domami/mieszkaniami, domami letniskowymi)	Wydatki			Pozyskane bezpłatnie		Symbol źródła pozyskania ^{a)}
			Wartość pieniężna		Opłacono kartą kredytową 1 – tak 2 – nie	Wartość niepieniężna		
			zł	gr		zł	gr	
1	2	3	4		5	6		7
01	0831000	Telefon stacjonarny						
02	0832000	Telefon komórkowy <i>(na abonament lub tzw. na kartę)</i>						
03	0833001	Internet						
04	0839100	Telewizja i opłaty radiowo-telewizyjne <i>(np. telewizja kablowa, telewizja cyfrowa, abonament RTV)</i>						
05	0839201	Serwisy streamingowe z filmami i serialami						
06	0834000	Pakiet usług telekomunikacyjnych <i>(np. telewizja-Internet-telefon; telewizja-telefon - co najmniej 2 usługi)</i>						

^{a)} Symbol źródła pozyskania:

1 – otrzymane od osoby spoza gospodarstwa domowego

2 – otrzymane od instytucji (np. gmina, fundacja)

3 – opłacone przez pracodawcę

4 – pobrane z działalności na własny rachunek

DZIAŁ 2. OPŁATY MIESZKANIOWE

CZĘŚĆ C INNE OPŁATY ZWIĄZANE Z ZAMIESZKIWANIEM (pierwszy, drugi i kolejne domy/mieszkania, domy letniskowe)

Lp.	Symbol rozchodu	Wybrane wydatki na opał (związane z pierwszym, drugim i kolejnymi domami/mieszkaniami, domami letniskowymi)	Wydatki			Pozyskane bezpłatnie		Symbol źródła pozyskania ^{a)}
			Wartość pieniężna		Opłacono kartą kredytową 1 – tak 2 – nie	Wartość niepieniężna		
			zł	gr		zł	gr	
1	2	3	4		5	6		7
07	0454101	Węgiel kamienny (np. brykiety węgla kamiennego, ekogroszek, miał węglowy, węgiel prasowany)						
08	0454102	Węgiel brunatny i torf						
09	0454300	Węgiel drzewny (także brykiety węgla drzewnego do grilla)						
10	0454201	Drewno opałowe (także do grilla)						
11	0454202	Trociny, kora (np. pellety drzewne, brykiety drzewne)						
12	0454900	Pozostałe paliwa stałe (np. koks, biomasa)						
13	0453000	Paliwa płynne (np. oleje opałowe, oleje oświetleniowe, nafta)						

^{a)} Symbol źródła pozyskania:

1 – otrzymane od osoby spoza gospodarstwa domowego

2 – otrzymane od instytucji (np. gmina, fundacja)

3 – opłacone przez pracodawcę

4 – pobrane z działalności na własny rachunek

5 – pobrane z własnego gospodarstwa rolnego/działki

DZIAŁ 3. ROZCHODY GOSPODARSTWA DOMOWEGO

W dziale tym prosimy notować rozchody Państwa gospodarstwa domowego (z wyjątkiem opłat mieszkaniowych, które prosimy notować w Dziale 2):

- zakup towarów i usług zarówno żywnościowych, jak i nieżywnościowych np.: biletów komunikacji miejskiej, materiałów do remontu mieszkania, usług lekarskich;
- spłaty kredytów i pożyczek (również hipotecznych) zaciągniętych w poprzednich miesiącach;
- wpłaty oszczędnościowe (np. na lokaty bankowe), zakup akcji, obligacji;
- alimenty, opłaty ubezpieczeniowe, płacone podatki wraz z określeniem z jakiego tytułu są płacone (np. podatek od emerytury), składki na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne, kieszonkowe, udzielone pożyczki, składki członkowskie;
- wartość artykułów (usług) pozyskanych bezpłatnie (prezenty) oraz wartość darów przekazanych z gospodarstwa domowego innemu gospodarstwu domowemu, (również kwoty pieniężne przekazane dla innego gospodarstwa domowego);
- wyszacowaną wartość wszystkich artykułów i usług otrzymanych z pracy najemnej, pobranych z gospodarstwa rolnego/działki lub z prowadzonej działalności na własny rachunek.

Uwagi

1. Zakupy na **kredyt bezgotówkowy** – prosimy notować w Dziale 4. Kredyty/pożyczki gotówkowe należy notować w Dziale 6.
2. Zakup artykułów żywnościowych, napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych, paliw – prosimy wpisać nazwę artykułu lub usługi, jego ilość i wartość, a w przypadku odzieży, bielizny i obuwia — określić, czy są one damskie, męskie czy dziecięce.
3. Towary i usługi **opłacone kartą kredytową** (np. z banku lub z supermarketu) – prosimy oznaczyć wpisując w kol. 7 symbol 1. (kartę płatniczą należy traktować jak gotówkę).
4. Towary i usługi **zakupione przez Internet** – prosimy oznaczyć wpisując w kol. 8 symbol 1.
5. Towary i usługi pozyskane **bezpłatnie lub częściowo bezpłatnie** (np.: dary od osób spoza gospodarstwa domowego, bilety komunikacji miejskiej ze zniżką dla uczniów) – prosimy w kol. 9 określić wartość, a w kol. 10 wpisać symbol źródła pozyskania.
6. Produkty **pobrane z użytkowanego gospodarstwa rolnego/działki** – prosimy o notowanie ustalonej szacunkowo ilości i wartości produktów pobranych z gospodarstwa rolnego/działki na własne potrzeby lub przekazanych w darze, takich jak: warzywa, owoce, mięso, mleko, zboże i ich przetwory (np.: ser, kiełbasa, chleb). W przypadku wytwarzania przetworów owocowych lub warzywnych należy pobrane do ich wyrobu produkty rejestrować w momencie sporządzania przetworów, jako ilości danego gatunku owoców lub warzyw.

Wyjątkiem są:

- mrożonki owocowe lub warzywne, które należy rejestrować w momencie pobrania do spożycia,
- kapusta przeznaczona na zakwaszenie, którą należy rejestrować w momencie pobrania do spożycia jako kapustę kwaszoną.

DZIAŁ 3. ROZCHODY GOSPODARSTWA DOMOWEGO

7. Produkty **zakupione lub otrzymane bezpłatnie** z przeznaczeniem na przetwory takie jak dżemy, kiszonki, sałatki, mrożonki – nie należy wykazywać jako przetwory. Prosimy notować wyłącznie surowce zużyte na przetwory (np. wiśnie, cukier, ogórki, ocet).
8. Towary i usługi **pobrane z prowadzonej działalności na własny rachunek** – prosimy o notowanie ilości i wartości towarów i usług pobranych bezpłatnie lub częściowo bezpłatnie na potrzeby własnego gospodarstwa domowego.
9. Prosimy wykazać również **artykuły żywnościowe pożyczone od innego gospodarstwa** z przeznaczeniem na spożycie w gospodarstwie domowym, które zostaną zwrócone z użytkowanego gospodarstwa rolnego, działki. Nie należy natomiast rejestrować zwrotu pożyczonych artykułów oraz pożyczek w naturze udzielonych przez gospodarstwo domowe osobom spoza gospodarstwa domowego.

— PRZYKŁADY —

Lp.	Data	Nazwa artykułu	Jednostka miary* (kg, l, szt.)	Ilość	Wydatki				Pozyskane bezpłatnie		
					Wartość pieniężna		Opłacono kartą kredytową 1 – tak 2 – nie	Zakup przez Internet 1 – tak 2 – nie	Wartość niepieniężna		Symbol źródła pozyskania ^{a)}
					zł	gr			zł	gr	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
1	2.07	mleko 3,2 %	l	2	5	40	2	2			
2		chleb z własnej piekarni	kg	2					16	00	4
3	4.07	bilet PKP ulgowy (51 % zniżki)	—	—	45	30	1	1	46	21	2
4	5.07	rower – prezent od chrzestnej	szt.	1					1600	00	1
5		buty dziecięce kupione przez Internet	—	—	125	90	2	1			
6		opłata za kuriera przy zamówieniu internetowym (kurier firmy prywatnej)	—	—	10	99	2	1			
7	9.07	wpłata na lokatę do banku	—	—	500	00	2	2			
8		3 pary rajstop z własnej hurtowni	—	—					35		4
9	13.07	splata raty kredytu za telewizor	—	—	300	00	2	2			

* Dotyczy artykułów spożywczych (l, kg, szt.); wyrobów tytoniowych (szt.); benzyny, olejów napędowych, silnikowych, smarów (l).

^{a)} Symbol źródła pozyskania:

1 – otrzymane od osoby spoza gospodarstwa domowego

4 – pobrane z działalności na własny rachunek

2 – otrzymane od instytucji (np. gmina, fundacja)

5 – pobrane z własnego gospodarstwa rolnego/działki

3 – opłacone przez pracodawcę

DZIAŁ 3. ROZCHODY GOSPODARSTWA DOMOWEGO

— PRZYKŁADY (cd.)—

Lp.	Data	Nazwa artykułu	Jednostka miary* (kg, l, szt.)	Ilość	Wydatki				Pozyskane bezpłatnie		
					Wartość pieniężna		Opłacono kartą kredytową 1 – tak 2 – nie	Zakup przez Internet 1 – tak 2 – nie	Wartość niepieniężna		Symbol źródła pozyskania ^{a)}
					zł	gr			zł	gr	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
1		obowiązkowe składki na społeczne ubezpieczenie zdrowotne	—	—	311	25	2	2			
2		laptop z własnego sklepu	—	—					2300	00	4
3	13.07	podatek od wynagrodzenia oraz składki na ZUS	—	—	1036	80	2	2			
4		jaja od własnych kur przekazane krewnym	szt.	20					20	00	5
5		malowanie mieszkania przez pracowników własnej firmy	—	—					7000	00	4
6		ubezpieczenie na czas wyjazdu turystycznego	—	—	85	00	1	2			
7		podręczniki szkolne	—	—	350	00	1	1			
8		jabłka na przetwory z własnego sadu	kg	3					9	00	5
9	14.07	ser z gospodarstwa rolnego	kg	0,50					18	90	5
10		bilety do teatru dofinansowane przez pracodawcę	—	—	45	00	1	1	45	00	3
11		obiad otrzymany na wynos od babci spoza gospodarstwa domowego	—	—					30	00	1
12		wizyta u lekarza specjalisty – profilaktyka	—	—	200	00	2	2			

* Dotyczy artykułów spożywczych (l, kg, szt.); wyrobów tytoniowych (szt.); benzyny, olejów napędowych, silnikowych, smarów (l).

^{a)} Symbol źródła pozyskania:

1 – otrzymane od osoby spoza gospodarstwa domowego

4 – pobrane z działalności na własny rachunek

2 – otrzymane od instytucji (np. gmina, fundacja)

5 – pobrane z własnego gospodarstwa rolnego/działki

3 – opłacone przez pracodawcę

DZIAŁ 3. ROZCHODY GOSPODARSTWA DOMOWEGO

Lp.	Data	Nazwa artykułu	Jednostka miary* (kg, l, szt.)	Ilość	Wydatki				Pozyskane bezpłatnie		
					Wartość pieniężna		Opłacono kartą kredytową 1 – tak 2 – nie	Zakup przez Internet 1 – tak 2 – nie	Wartość niepieniężna		Symbol źródła pozyskania ^{a)}
					zł	gr			zł	gr	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
1											
2											
3											
4											
5											
6											
7											
8											
9											
10											
99	<i>Suma (wpisuje ankieter)</i>										

* Dotyczy artykułów spożywczych (l, kg, szt.); wyrobów tytoniowych (szt.); benzyny, olejów napędowych, silnikowych, smarów (l).

^{a)} Symbol źródła pozyskania:

1 – otrzymane od osoby spoza gospodarstwa domowego

4 – pobrane z działalności na własny rachunek

2 – otrzymane od instytucji (np. gmina, fundacja)

5 – pobrane z własnego gospodarstwa rolnego/działki

3 – opłacone przez pracodawcę

DZIAŁ 4. ZAKUPY NA KREDYT NA POTRZEBY GOSPODARSTWA DOMOWEGO I GOSPODARSTWA ROLNEGO

W dziale tym prosimy notować zakupy towarów i usług na potrzeby własnego gospodarstwa domowego jak i użytkowanego gospodarstwa rolnego, na które w bieżącym miesiącu zaciągnięto kredyt lub pożyczkę w formie bezgotówkowej. Należy tu również notować wydatki na towary zakupione na kredyt przez Pana/Pani gospodarstwo domowe, z przeznaczeniem dla innego gospodarstwa domowego. Kredyty i pożyczki zaciągnięte w formie gotówkowej należy rejestrować w Dziale 6. Spłatę kredytów i pożyczek zaciągniętych należy rejestrować w Dziale 3.

— PRZYKŁAD —

Zakup towarów i usług na kredyt bezgotówkowy:

- laptop na raty w elektromarkecie o wartości 3000 zł, bez wpłaty gotówki,
- okulary o całkowitej wartości 3500 zł na kredyt wpłacając pierwszą ratę w wysokości 1500 zł (formalności związane z kredytem załatwiono w zakładzie optycznym),
- mieszkanie o wartości 450 000 zł zaciągając kredyt hipoteczny na 300 000 zł, a pozostałą kwotę opłacono przelewem z rachunku bankowego gospodarstwa domowego,
- dwutygodniowy pobyt w sanatorium o łącznej wartości 2750 zł, wpłacając 750 zł gotówką, na pozostałą kwotę do spłacenia zaciągnięto kredyt w wysokości 2000 zł,
- ciągnik o wartości 18000 zł od znajomego, płacąc 2000 zł gotówką; pozostała kwota (16000 zł) zostanie spłacona w następnych miesiącach,
- 100 l oleju napędowego na kredyt o wartości 750 zł, wpłacając 250 zł gotówką,
- naprawa dojazdki przez sąsiada. Zapłata za usługę w wysokości 3000 zł zostanie zrealizowana w następnym kwartale.

Lp	Data	Nazwa artykułu	Jednostka miary* (kg, l, szt.)	Ilość	Całkowita wartość towaru (cena zakupionego towaru)		Wysokość kredytu/ pożyczki		Wpłata gotówkowa	
					zł	gr	zł	gr	zł	gr
1	2	3	4	5	6		7		8	
1	2.07	laptop na raty	—	—	3000	00	3000	00	0	00
2	10.07	okulary	—	—	3500	00	2000	00	1500	00
3		mieszkanie	—	—	450000	00	300000	00	150000	00
4	13.07	sanatorium	—	—	2750	00	2000	00	750	00
5	15.07	ciągnik	—	—	18000	00	16000	00	2000	00
6		olej napędowy	1	100	750	00	500	00	250	00
7		naprawa dojazdki	—	—	3000	00	3000	00	0	00

* Dotyczy artykułów spożywczych (l, kg, szt.); wyrobów tytoniowych (szt.); benzyny, olejów napędowych, silnikowych, smarów (l).

DZIAŁ 4. ZAKUPY NA KREDYT NA POTRZEBY GOSPODARSTWA DOMOWEGO I GOSPODARSTWA ROLNEGO

Lp.	Data	Nazwa artykułu	Jednostka miary* (kg, l, szt.)	Ilość	Całkowita wartość towaru (cena zakupionego towaru)		Wysokość kredytu/ pożyczki		Wpłata gotówkowa	
					zł	gr	zł	gr	zł	gr
1	2	3	4	5	6		7		8	
1										
2										
3										
4										
5										
6										
7										
8										
9										
10										
99	<i>Suma (wpisuje ankieter)</i>									

* Dotyczy artykułów spożywczych (l, kg, szt.); wyrobów tytoniowych (szt.); benzyny, olejów napędowych, silnikowych, smarów (l).

DZIAŁ 5. ROZCHODY NA GOSPODARSTWO ROLNE

W dziale tym prosimy notować rozchody na rzecz użytkowanego gospodarstwa rolnego (działki rolnej):

- towary zakupione lub otrzymane bezpłatnie (np.: nawozy, środki ochrony roślin, narzędzia i maszyny rolnicze),
- usługi (np.: agrotechniczne, budowlane przy budynkach gospodarczych, opłaty za energię elektryczną i wodę),
- pozostałe obciążenia finansowe związane z gospodarstwem rolnym (np.: podatek rolny, składka na KRUS, składki ubezpieczeniowe).

Prosimy podać, czy artykuły i usługi zostały zakupione, pozyskane bezpłatnie lub częściowo bezpłatnie. W przypadku zakupu przy użyciu karty kredytowej (z banku lub innej np. z supermarketu) – wpisać „1” w kol. 7, a przy zakupie przez Internet wpisać „1” w kol. 8.

Uwaga!

Zakupy towarów i usług na potrzeby gospodarstwa rolnego, na które w badanym miesiącu zaciągnięto kredyt lub pożyczkę, należy notować w Dziale 4.

— PRZYKŁAD —

Lp.	Data	Nazwa artykułu	Jednostka miary* (1)	Ilość	Wydatki				Pozyskane bezpłatnie			
					Wartość pieniężna		Opłacono kartą kredytową	Zakup przez Internet	Wartość niepieniężna		Symbol źródła pozyskania ^{a)}	
					zł	gr	1 – tak 2 – nie	1 – tak 2 – nie	zł	gr		
1	2	3	4	5	6		7	8	9		10	
1	6.07	części do kombajnu	—	—	595	00	1	1				
2		sadzonki — prezent od teściów	—	—					250	00		1
3	8.07	opłata za miejsce na targowisku	—	—					100	00		1
4	9.07	woda z wodociągu na potrzeby gospodarstwa rolnego	—	—	200	00	1	2				
5	11.07	benzyna silnikowa	1	100					650	00		4
6		lekarstwa dla krów	—	—	340	00	1	1				
7		zapłata pracownikom za zbiór jabłek	—	—	1500	00	2	2				
8		podatek rolny	—	—	1200	20	1	2				
9		opłata melioracyjna	—	—	750	00	1	2				
10		spłata raty kredytu zaciągniętego na zakup kombajnu	—	—	460	00	2	2				

* Dotyczy zakupu benzyny, olejów napędowych, silnikowych, smarów (I).

^{a)} Symbol źródła pozyskania:

1 – otrzymane od osoby spoza gospodarstwa domowego   4 – pobrane z działalności na własny rachunek

2 – otrzymane od instytucji (np. gmina, fundacja)

DZIAŁ 5. ROZCHODY NA GOSPODARSTWO ROLNE

Lp.	Data	Nazwa artykułu	Jednostka miary* (1)	Ilość	Wydatki				Pozyskane bezpłatnie			
					Wartość pieniężna		Opłacono kartą kredytową	Zakup przez Internet	Wartość niepieniężna		Symbol źródła pozyskania ^{a)}	
					zł	gr	1 – tak 2 – nie	1 – tak 2 – nie	zł	gr		
1	2	3	4	5	6		7	8	9		10	
1												
2												
3												
4												
5												
6												
7												
8												
9												
10												
99	<i>Suma (wpisuje ankieter)</i>											

* Dotyczy zakupu benzyny, olejów napędowych, silnikowych, smarów (I).

^{a)} Symbol źródła pozyskania:

1 – otrzymane od osoby spoza gospodarstwa domowego   4 – pobrane z działalności na własny rachunek

2 – otrzymane od instytucji (np. gmina, fundacja)

DZIAŁ 6. PRZYCHODY PIENIĘŻNE GOSPODARSTWA DOMOWEGO I GOSPODARSTWA ROLNEGO

W dziale tym prosimy wpisywać wszystkie kwoty pieniężne, jakie wpłynęły w bieżącym miesiącu do gospodarstwa domowego, tzn.:

- dochody z pracy najemnej (netto),
- dochody (netto) ze świadczeń społecznych (np.: emerytury, renty, zasiłki rodzinne, świadczenie wychowawcze, zasiłki dla bezrobotnych, zapomogi z opieki społecznej, stypendia),
- dochody z pozarolniczej działalności prowadzonej na własny rachunek, przeznaczone na utrzymanie gospodarstwa domowego i podejmowane inwestycje nieprodukcyjne (np.: budowę domu, zakup samochodu, działki letniskowej),
- przychody ze sprzedaży produkcji rolnej (roślinnej i zwierzęcej),
- wygrane w grach hazardowych, konkursach itp.,
- sumy pieniężne otrzymane w darze, otrzymane alimenty, odszkodowania,
- dochody z tytułu wynajmu mieszkania, pokoju, garażu lub innego lokalu po odjęciu kosztów związanych z utrzymaniem lokalu, ale bez pomniejszania o podatek dochodowy,
- zaciągnięte kredyty i pożyczki gotówkowe z banku lub innej instytucji oraz od osób prywatnych,
- podjęte oszczędności, odsetki, dywidendy,
- przychody ze sprzedaży majątku (np.: samochodu, mieszkania, pralki, telewizora).

Prosimy podawać kwoty otrzymane w formie gotówki oraz jako przelew na rachunek oszczędnościowo-rozliczeniowy lub inny rachunek bankowy.

Uzyskane wynagrodzenia, emerytury lub inne dochody prosimy podawać netto, czyli po odliczeniu zaliczki na podatek dochodowy oraz składek na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne. Obciążenia te prosimy zapisywać w Dziale 3 Rozchody gospodarstwa domowego. Wykazywane wynagrodzenie za pracę nie powinno być pomniejszone o kwoty potrąceń dokonywanych z pensji przez zakład pracy (np.: spłata pożyczki z PKZP lub SKOK, dobrowolna składka ubezpieczeniowa). Kwoty te powinny być zarejestrowane w Dziale 3.

— PRZYKŁAD —

Lp.	ID osoby z kol. 0 Dz. 4 BR-01a	Data	Kto otrzymał pieniądze	Określenie przychodu	Wysokość przychodu	
					zł	gr
1	2	3	4	5	6	
1	*	*****	*****	pozostałość gotówki z poprzedniego miesiąca	89	50
2		2.07	Zofia	pensja z pracy najemnej stałej (netto)	3520	80
3			Zofia	wynagrodzenie – z pracy na umowę zlecenie	1200	00
4			Zofia	zasiłek rodzinny	124	00
5		4.07	Jan	dochód z pracy na własny rachunek przeznaczony na gospodarstwo domowe	3350	00
6		6.07	Adam	pożyczka z banku na gospodarstwo rolne	4500	00
7			Anna	emerytura krajowa (netto)	1450	20
8		10.07	Piotr	prezent od babci (gotówka)	400	00
9		12.07	Adam	sprzedaż samochodu	11000	00
10		14.07	Agata	wygrana w Lotto	70	00
11		15.07	Zofia	dochód z wynajmu mieszkania	1700	00

DZIAŁ 6. PRZYCHODY PIENIĘŻNE GOSPODARSTWA DOMOWEGO I GOSPODARSTWA ROLNEGO

Lp.	ID osoby z kol. 0 Dz. 4 BR-01a	Data	Kto otrzymał pieniądze	Określenie przychodu	Wysokość przychodu	
					zł	gr
1	2	3	4	5	6	
1	*	*****	*****	pozostałość gotówki z poprzedniego miesiąca		
2						
3						
4						
5						
6						
7						
8						
9						
10						
99				Suma (wpisuje ankieter)		

DZIAŁ 7. UWAGI RESPONDENTA

Proszę podać szacunkowy czas (w minutach) przeznaczony na wypełnienie książeczki przez respondenta.

DZIAŁ 8. UWAGI ANKIETERA

Proszę podać szacunkowy czas (w minutach) opracowania książeczki przez ankietera (rejestracja, symbolizacja, kontrole, wyjaśnienia).

Numer ankietera

--	--	--	--	--	--	--	--

.....
(imię i nazwisko ankietera) (data)

Sprawdził(a)

.....
(imię i nazwisko inspektora) (data)

Badanie budżetów gospodarstw domowych
Informacje uzupełniające o gospodarstwie domowym
 w ..... kwartale 2024 r.

BR-04

Dział 1. DANE IDENTYFIKACYJNE GOSPODARSTWA DOMOWEGO

1. Rok badania HA02	2	0	2	4	2. Numer gospodarstwa domowego HA04, MA04														
---------------------	---	---	---	---	---	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Dział 2. WYPOSAŻENIE GOSPODARSTWA DOMOWEGO W WYBRANE DOBRA TRWAŁEGO UŻYTKOWANIA
UWAGA! Wypełnić dla gospodarstw domowych z podpróbki 1 (nowej)

1. Czy w kwartale badania gospodarstwo domowe użytkowało:

Wyszczególnienie		1 – tak 2 – nie	Liczba
0		1	2
01	odbiornik telewizyjny		X
02	naziemną telewizję cyfrową		X
03	telewizję kablową lub satelitarną		X
04	radio, radiomagnetofon, radio z odtwarzaczem płyt kompaktowych lub radiomagnetofon z odtwarzaczem płyt kompaktowych, wieżę, gramofon		X
05	telefon stacjonarny		X
06	telefon komórkowy		
07	w tym smartfon		
08	komputer osobisty, laptop, tablet		
09	drukarkę, urządzenie wielofunkcyjne (drukarka, skaner, ksero)		X
10	konsolę do gier (np. Playstation, Xbox)		X
11	dostęp do Internetu (np. na komputerze, telefonie)		X
12	pralkę		X
13	pralko-suszarke		X
14	suszarke automatyczną do prania		X

Wyszczególnienie		1 – tak 2 – nie	Liczba
0		1	2
15	kuchenkę mikrofalową		X
16	zmywarkę do naczyń		X
17	robot sprząający		X
18	rower (bez dziecięcego)		
19	motocykl, skuter, motorower		
20	hulajnogę elektryczną, urządzenie transportu osobistego (np. hoverboard, deskorolka elektryczna, monocykl elektryczny, segway)		
21	samochód osobowy	prywatny	
22		służbowy	
23		wynajmowany (z wypożyczalni, car sharing, „samochód na minuty”)	X
24	samochód z częścią mieszkalną (kamper), przyczepę kempingową	prywatne	X
25		wynajmowane	X
26	łódź motorową, żaglową		X

Dział 3. ROZCHODY GOSPODARSTWA DOMOWEGO W KWARTALE**UWAGA! Wypełnić dla gospodarstw domowych z podpróbki 1 i 2**

Wyszczególnienie	Symbol rozchodu	Wydatki			Pozyskane bezpłatnie		
		Wartość pieniężna		Opłacono kartą kredytową (1-tak, 2-nie)	Wartość niepieniężna		Źródło pozyskania ¹⁾
		zł	gr		zł	gr	
0	1	2	3	4	5		
01	Meble do użytku domowego	0511101					
02	Dywany i chodniki dywanowe	0511410					
03	Lodówki, zamrażarki i chłodziarko-zamrażarki – łącznie z częściami	0531101					
04	Zmywarki do naczyń – łącznie z częściami	0531102					
05	Duży sprzęt do prania, suszenia i prasowania (np. pralki, pralko-suszarke, suszarke automatyczne do prania, wirówki, szafy parowe)	0531200					

¹⁾ Symbol źródła pozyskania: **1** - otrzymane od osoby spoza gospodarstwa domowego; **2** - otrzymane od instytucji (np. gmina, fundacja); **3** - opłacone przez pracodawcę; **4** - pobrane z działalności na własny rachunek; **6** - zaciągnięty kredyt bezgotówkowy

Dział 3. ROZCHODY GOSPODARSTWA DOMOWEGO W KWARTALE (kont.)

Wyszczególnienie		Symbol rozchodu	Wydatki			Pozyskane bezpłatnie		Źródło pozyskania ¹⁾
			Wartość pieniężna		Opłacono kartą kredytową (1-tak, 2-nie)	Wartość niepieniężna		
			zł	gr		zł	gr	
0		1	2		3	4		5
06	Kuchenki (np. płyty grzejne, piekarniki do zabudowy, kuchenki z piekarnikiem, kuchenki mikrofalowe, grille stacjonarne)	0531103						
07	Urządzenia grzewcze i klimatyzatory (np. nawilżacze i oczyszczacze powietrza, klimatyzatory, piecyki do podgrzewania wody, grzejniki elektryczne, olejowe)	0531300						
08	Sprzęt czyszczący (np.: odkurzacze, roboty sprzątające, myjki ciśnieniowe, mopy parowe) – łącznie z częściami	0531400						
09	Urządzenia do przygotowywania i przetwarzania żywności (np.: roboty kuchenne; parowary; wolnowary; przenośnie, elektryczne płyty grzewcze, elektryczne maszynki do mięsa i krajalnice)	0532101						
10	Usługi lekarzy specjalistów w zakresie profilaktyki zdrowotnej (tj. zanim pojawią się objawy choroby)	0621902						
11	Usługi lekarzy specjalistów w ramach pozaszpitalnych usług leczniczych i rehabilitacyjnych	0623102						
12	Usługi w zakresie profilaktyki stomatologicznej (np. przegląd zębów, zdejmowanie kamienia, lakierowanie, fluoryzacja)	0622100						
13	Leczenie stomatologiczne, usługi protetyczne, chirurgiczne pozaszpitalne (np. koszt plomb, implantów zębowych, usunięcia zęba)	0622901						
14	Usługi laboratoriów medycznych i pracowni rentgenowskich w zakresie profilaktyki zdrowotnej	0621903						
15	Usługi diagnostyki obrazowej i usługi laboratoriów medycznych	0641000						
16	Usługi lecznicze i rehabilitacyjne szpitalne	0631001						
17	Samochody osobowe nowe	0711100						
18	Samochody osobowe używane	0711200						
19	Motocykle	0712000						
20	Rowery, riksze (także rowery elektryczne)	0713000						
21	Transport pasażerski powietrzny	krajowy	0733100					
22		międzynarodowy	0733200					
23	Sprzęt do odbioru, nagrywania i odtwarzania dźwięku i obrazu (np. telewizory, zestawy kina domowego, dekodery, anteny telewizyjne, odtwarzacze DVD, nagrywarki do filmów, samochodowe systemy multimedialne)	0814002						
24	Komputery, laptopy, tablety (łącznie z akcesoriami – jeśli kupione w zestawie)	0813100						
25	Podzespoły do komputerów (np. procesory, dyski twarde, pamięć RAM)	0819201						
26	Samochody kempingowe, przyczepy kempingowe i naczepy do celów rekreacyjnych	0912100						

¹⁾ Symbol źródła pozyskania: **1** - otrzymane od osoby spoza gospodarstwa domowego; **2** - otrzymane od instytucji (np. gmina, fundacja); **3** - opłacone przez pracodawcę; **4** - pobrane z działalności na własny rachunek; **6** - zaciągnięty kredyt bezgotówkowy

Dział 3. ROZCHODY GOSPODARSTWA DOMOWEGO W KWARTALE (dok.)

Wyszczególnienie		Symbol rozchodu	Wydatki		Pozyskane bezpłatnie			
			Wartość pieniężna		Opłacono kartą kredytową (1-tak, 2-nie)	Wartość niepieniężna		Źródło pozyskania ¹⁾
			zł	gr		zł	gr	
0		1	2		3	4		5
27	Łodzie, jachty, silniki przyczepne i ich wyposażenie	0912301						
28	Turystyka zorganizowana (np. wakacje typu all-inclusive, kolonie, zielone szkoły, pielgrzymki; także przedpłaty i zaliczki)	w kraju	0980010					
29		za granicą	0980020					
30	Wydatki za granicą poza turystyką	1431110						
31	Wydatki za granicą na turystykę	1431120						
32	Materiały do budowy, przebudowy, rozbudowy, remontu i modernizacji budynków i budowli niezwiązanych z działalnością gospodarczą (dotyczy kompleksowych remontów i modernizacji, np. wymiana całego dachu, systemu grzewczego, remontu całego mieszkania lub jego części, np. łazienki)	1612110						
33	Usługi związane z budową, przebudową, rozbudową, remontem i modernizacją budynków i budowli niezwiązanych z działalnością gospodarczą (dotyczy kompleksowych remontów i modernizacji, np.: wymiana całego dachu, systemu grzewczego, remont całego mieszkania lub jego części, np. łazienki)	1612120						

Dział 4. PRZYCHODY I ROZCHODY ZWIĄZANE Z GOSPODARSTWEM ROLNYM W KWARTALE

UWAGA! Wypełnić dla gospodarstw domowych z podpróbki 1 i 2, dla których BR-01a Dz. 3 pyt. 1 = 1 (tj. użytkują gospodarstwo rolne)

Wyszczególnienie		Symbol rozchodu/ przychodu	Wartość pieniężna		Opłacono kartą kredytową (1-tak, 2-nie)	Wartość niepieniężna		Źródło pozyskania ¹⁾
			zł	gr		zł	gr	
0		1	2		3	4		5
Przychody pieniężne z tytułu prowadzenia gospodarstwa rolnego uzyskane w kwartale badania								
01	Przychody ze sprzedaży produktów i usług rolniczych	9111110			X	X	X	X
02	Przychody ze sprzedaży produktów i usług nierolniczych	9112110			X	X	X	X
03	Dopłaty związane z użytkowaniem gospodarstwa rolnego	9112120			X	X	X	X
Rozchody bieżące związane z gospodarstwem rolnym poniesione w kwartale badania								
04	Nakłady bieżące na gospodarstwo rolne (np. pasza dla zwierząt, nawozy, usługi weterynaryjne, zakup drobnego sprzętu rolniczego)	1811110						
05	Opłaty za energię i paliwa (np. energia elektryczna, benzyny silnikowe, olej napędowy, woda)	1811299						
06	Opłaty za materiały i usługi związane z konserwacją środków trwałych	1811310						
07	Pozostałe rozchody bieżące związane z gospodarstwem rolnym (składki KRUS, wynagrodzenia brutto pracowników najemnych, składki ubezpieczeniowe na gospodarstwo rolne, podatki i inne opłaty związane z prowadzeniem gospodarstwa rolnego)	1839999						

¹⁾ Symbol źródła pozyskania: **1** - otrzymane od osoby spoza gospodarstwa domowego; **2** - otrzymane od instytucji (np. gmina, fundacja); **3** - opłacone przez pracodawcę; **4** - pobrane z działalności na własny rachunek; **6** - zaciągnięty kredyt bezgotówkowy

Dział 5. ZASOBNOŚĆ GOSPODARSTWA DOMOWEGO

UWAGA! Wypełnić dla gospodarstw domowych z podpróbki 2 (ubiegłorocznej)

Na pyt. 1 odpowiadają gospodarstwa, które w BR-01a Dz. 5 pyt. 3 zaznaczyły 1, 2, 3 lub 4 (własność całości lub części domu/mieszkania).

1. Powiedział Pan/Pani, że gospodarstwo domowe jest właścicielem wylosowanego domu/mieszkania. Gdyby chciał/a Pan/Pani sprzedać dom/mieszkanie, to jaką Pana/Pani zdaniem kwotę można byłoby obecnie za nie uzyskać? <i>Proszę podać obecną wartość całego domu/mieszkania niezależnie od części należącej do Pana/Pani gospodarstwa domowego.</i> 8 – nie wiem 9 – brak odpowiedzi		2. Symbol przedziału (karta A4), w którym mieści się obecna wartość nieruchomości 88 – nie wiem 99 – brak odpowiedzi	
Jeśli podano wartość, przejść do pyt. 3.			
1	dom/mieszkanie	<input type="text"/>	<input type="text"/>
2	nieruchomość, w skład której wchodzi wylosowany dom, tj. dom, budynki gospodarcze, działka itp. (odpowiadają gospodarstwa domowe, dla których w pyt. 2.1 wpisano 88 lub 99)	<input type="text"/>	<input type="text"/>

3. Czy Pan/Pani lub inna osoba z gospodarstwa domowego posiada inne nieruchomości poza pierwszym domem/mieszaniem w kraju lub za granicą? <i>Proszę wymienić tylko te nieruchomości, których wartość nie była podana w pyt. 1 lub 2.</i> 1 – tak 2 – nie 8 – nie wiem 9 – brak odpowiedzi → pyt. 8		4. Ile takich nieruchomości posiada Pan/Pani lub inna osoba z gospodarstwa domowego? 8 – nie wiem 9 – brak odpowiedzi → pyt. 8		5. Jaki procent nieruchomości należy do Pana/Pani gospodarstwa domowego? 888 – nie wiem 999 – brak odpowiedzi		6. Gdyby Pan/Pani chciał/a sprzedać posiadaną nieruchomość to zdaniem Pana/Pani jaką kwotę można byłoby obecnie za nią uzyskać (obecna wartość całej nieruchomości)? 8 – nie wiem 9 – brak odpowiedzi Jeśli podano wartość, przejść do pyt. 8.		7. Symbol przedziału (karta A4), w którym mieści się obecna wartość nieruchomości 88 – nie wiem 99 – brak odpowiedzi	
1	dom lub mieszkanie	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	
2	działka budowlana/domek/działka letniskowa/ziemia (inna, niż użytkowana rolniczo)	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	
3	gospodarstwo rolne (ziemia, budynki gospodarcze, maszyny, stado podstawowe)	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	
4	garaż, miejsce postojowe	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	
5	inna nieruchomość (np. budynek mieszkalny wielorodzinny, budynek przemysłowy/magazyn, sklep, biuro, lokal użytkowy, pensjonat, plac/parking)	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	
		X	X	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	
		X	X	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	
6	Wartość nieruchomości (poza pierwszym domem/mieszaniem) dla której nie podano wartości w wierszach 1–5			<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	
7.7	Czy podana wartość dotyczy wszystkich nieruchomości?			1 – tak 2 – nie		<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	
7.8	Dla których nieruchomości została podana łączna wartość?			nr wiersza <input type="text"/> , <input type="text"/> , <input type="text"/> , <input type="text"/> , <input type="text"/> , <input type="text"/> , <input type="text"/>					

8. Czy Pan/Pani lub inna osoba z gospodarstwa domowego posiada pojazdy takie jak: samochody osobowe, motocykle, samochody z częścią mieszkalną, przyczepy kempingowe, łodzie, jachty, samoloty, quady itp.? <i>Nie należy wliczać pojazdów stanowiących własność firmy (osoby prawnej), gospodarstwa rolnego (maszyn i pojazdów rolniczych), pojazdów leasingowanych, rowerów.</i>		9. Ile takich pojazdów posiada Pan/Pani lub inna osoba z gospodarstwa domowego? 88 – nie wiem 99 – brak odpowiedzi → pyt. 12		10. Gdyby Pan/Pani chciał/a sprzedać wszystkie posiadane pojazdy to zdaniem Pana/Pani jaką kwotę można byłoby obecnie za nie łącznie uzyskać (obecna wartość pojazdu/pojazdów)? 8 – nie wiem 9 – brak odpowiedzi Jeśli podano wartość, przejść do pyt. 12.		11. Symbol przedziału (karta A4), w którym mieści się obecna wartość pojazdów 88 – nie wiem 99 – brak odpowiedzi	
tak	1	→ pyt. 12	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
nie	2						
nie wiem	8						
brak odpowiedzi	9						
11.1	Czy podana wartość dotyczy wszystkich pojazdów?			1 – tak 2 – nie		<input type="text"/>	<input type="text"/>
11.2	Dla ilu pojazdów została podana łączna wartość?			<input type="text"/>			

Dział 5. ZASOBNOŚĆ GOSPODARSTWA DOMOWEGO (cd.)

19. Czy Pana/Pani gospodarstwo domowe posiada kredyty lub pożyczki inne niż wymienione w pyt. 12-18, np.: konsumpcyjne, samochodowe, ratalne, prywatne pożyczki od rodziny, znajomych, pożyczki od instytucji pożyczkowych (np. tzw. „chwilówki”)? <i>Nie dotyczy zadłużenia na kartach kredytowych, ujemnego salda na rachunkach bankowych itp.</i>		20. Ile takich kredytów/pożyczek posiada Pana/Pani gospodarstwo domowe? 88 – nie wiem 99 – brak odpowiedzi → pyt. 25	
tak	1	→ pyt. 25	<input type="text"/> <input type="text"/>
nie	2		
nie wiem	8		
brak odpowiedzi	9		

Numer kredytu z pyt. 20	21. Jaka wartość kredytu/pożyczki, pozostała jeszcze do spłaty (bez odsetek, opłat itp.)? <i>(w przypadku kredytu/ pożyczki zaciągniętej w walucie obcej, należy przeliczyć kwotę na PLN)</i> 8 – nie wiem 9 – brak odpowiedzi	22. Symbol przedziału (karta A4), w którym mieści się pozostała do spłacenia wartość kredytu/pożyczki 88 – nie wiem 99 – brak odpowiedzi	23. Jaka jest roczna stopa oprocentowania kredytu? 888 – nie wiem 999 – brak odpowiedzi	24. Przez jaki czas Pana/Pani gospodarstwo domowe będzie jeszcze spłacało kredyt/pożyczkę? <i>(w latach i miesiącach)</i> 88 – nie wiem 99 – brak odpowiedzi
	Jeśli podano wartość, przejść do pyt. 23.			
1	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/> , <input type="text"/>	<input type="text"/> lat <input type="text"/> miesięcy
2	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/> , <input type="text"/>	<input type="text"/> lat <input type="text"/> miesięcy

25. Czy Pan/Pani lub inna osoba z gospodarstwa domowego posiada kartę kredytową, sklepową kartę kredytową, rachunek z możliwością posiadania ujemnego salda w banku lub innej instytucji finansowej? 1 – tak 2 – nie 8 – nie wiem 9 – brak odpowiedzi → pyt. 33	26. Jaka jest całkowita wartość limitu zadłużenia na wszystkich posiadanych przez gospodarstwo domowe kartach kredytowych, sklepowych kartach kredytowych, rachunkach z możliwością posiadania ujemnego salda w banku lub innej instytucji finansowej? 8 – nie wiem 9 – brak odpowiedzi <i>Jeśli podano wartość, przejść do pyt. 28</i>	27. Symbol przedziału (karta A4), w którym mieści się limit zadłużenia 88 – nie wiem 99 – brak odpowiedzi → pyt. 29	28. Czy podana wartość dotyczy całości limitu zadłużenia? 1 – tak 2 – nie 8 – nie wiem 9 – brak odpowiedzi
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

29. Czy Pana/Pani gospodarstwo domowe posiada obecnie niespłacone w terminie zadłużenie? 1 – tak 2 – nie 8 – nie wiem 9 – brak odpowiedzi → pyt. 33	30. Jaka wartość niespłaconego w terminie zadłużenia pozostała do spłaty? 8 – nie wiem 9 – brak odpowiedzi <i>Jeśli podano wartość, przejść do pyt. 32.</i>	31. Symbol przedziału (karta A4), w którym mieści się pozostała do spłaty wartość zadłużenia 88 – nie wiem 99 – brak odpowiedzi → pyt. 33	32. Czy podana wartość dotyczy całości zadłużenia na kartach kredytowych Pana/Pani gospodarstwa domowego? 1 – tak 2 – nie 8 – nie wiem 9 – brak odpowiedzi
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

Dział 5. ZASOBNOŚĆ GOSPODARSTWA DOMOWEGO (dok.)

33. Czy Pan/Pani lub inna osoba z gospodarstwa domowego posiada zasoby finansowe (gotówkę, środki na koncie w banku, SKOK lub innej instytucji finansowej, np. rachunki bieżące, rachunki oszczędnościowo-rozliczeniowe ROR), środki na lokatach lub rachunkach oszczędnościowych, środki w funduszach inwestycyjnych, akcje, obligacje, waluty? konto w banku, SKOK lub innej instytucji finansowej (np. rachunki bieżące, rachunki oszczędnościowo-rozliczeniowe ROR), lokaty i rachunki oszczędnościowe, środki w funduszach inwestycyjnych (akcje, obligacje), gotówkę?		34. W jakim przedziale łącznej wartości (z karty A4) mieszczą się posiadane zasoby finansowe? 88 – nie wiem 99 – brak odpowiedzi	35. Czy podana wartość dotyczy wszystkich oszczędności Pana/Pani gospodarstwa domowego? 1 – tak 2 – nie 8 – nie wiem 9 – brak odpowiedzi
tak	1	→ pyt. 36	☐ ☐
nie	2		
nie wiem	8		
brak odpowiedzi	9		

36. Czy Pan/Pani lub inna osoba z gospodarstwa domowego gromadzi środki finansowe lub majątkowe w celach emerytalnych poprzez: 1 – tak 2 – nie 8 – nie wiem 9 – brak odpowiedzi		
1	Indywidualne Konto Emerytalne (IKE), Indywidualne Konto Zabezpieczenia Emerytalnego (IKZE)	☐
2	Pracowniczy Plan Kapitałowy (PPK)	☐
3	Pracowniczy Program Emerytalny (PPE)	☐
4	Polisy ubezpieczeniowe (np. polisa rentowa, renta kapitałowa tzw. „ubezpieczenie na dożycie”, ubezpieczenie na życie połączone z Ubezpieczeniowym Funduszem Kapitałowym - UFK)	☐
5	Oszczędności finansowe (np. fundusze inwestycyjne, lokaty, konta oszczędnościowe)	☐
6	Inne (np. zakup nieruchomości, dzieł sztuki, dobrowolne ubezpieczenia indywidualne opłacone za granicą (odpowiednik IKE, IKZE))	☐

37. Czy Pan/Pani lub inna osoba z gospodarstwa domowego gromadzi środki finansowe w celach innych niż emerytalne (oszczędza, np. na wakacje, podróże, mieszkanie, remont, studia, nieprzewidziane wydatki)?	
zdecydowanie tak	1
raczej tak	2
raczej nie	3
zdecydowanie nie	4
nie wiem	8
brak odpowiedzi	9

Dział 6. KREDYT LUB POŻYCZKA HIPOTECZNA

Pytania należy zadać gospodarstwom domowym, które w BR-01a Dz. 5 pyt. 3 ma zaznaczony symbol 1 lub 3 lub w BR-01 Dz. 3 wykazało symbol 1711110 lub 1711120 lub w Dz.6 – symbol 9101110 lub 9101120: w podpróbce 1 (nowej) wszystkim gospodarstwom domowym, a w podpróbce 2 (ubiegłorocznej) gospodarstwom domowym, które nie udzieliły odpowiedzi na pytania dotyczące zasobności gospodarstwa domowego.

1. Jaka jest aktualna waluta pożyczki/kredytu hipotecznego? (pożyczka/kredyt o najwyższej wartości pozostałej jeszcze do spłacenia przez Pana/Pani gospodarstwo domowe) <i>Proszę otoczyć kółkiem jedną odpowiedź.</i>	
złoty	1
frank szwajcarski	2
euro	3
dolar amerykański	4
funt brytyjski	5
inna waluta	6
nie wiem	8
brak odpowiedzi	9

2. Przez jaki czas Pana/Pani gospodarstwo domowe będzie jeszcze spłacało tę pożyczkę lub kredyt hipoteczny?	
<input type="text"/> <input type="text"/> lat	<input type="text"/> <input type="text"/> miesięcy

Dział 7. POMOC UKRAINIE

UWAGA! Wypełnić dla gospodarstw domowych z podpróbki 1 i 2

1. Czy w kwartale badania Pan/Pani lub inny członek Państwa gospodarstwa domowego angażował się w pomoc dla mieszkańców Ukrainy, zarówno pozostających w swoim kraju, jak i uchodźców, w związku z działaniami wojennymi?	tak	1	→ KONIEC
	nie	2	

2. W jakiego rodzaju pomoc zaangażowali się członkowie Pana/Pani gospodarstwa domowego:		Tak	Nie
1	Pomoc pieniężna (zarówno bezpośrednia przekazywana konkretnemu uchodźcy, jak i wpłaty pieniężne na rzecz różnych organizacji świadczących pomoc zarówno uchodźcom, jak i potrzebującym na terenie Ukrainy)	1	2
2	Przekazanie darów rzeczowych (tj. produkty spożywcze, gotowe posiłki, ubrania, zabawki, środki higieniczne, leki, opatrunki, darmowe posiłki, itp.)	1	2
3	Wsparcie udzielane uchodźcom pozostającym na terenie Polski (pomoc w znalezieniu pracy, w załatwieniu spraw codziennych: wizyt lekarskich, urzędowych; wsparcie w opiece nad dziećmi lub osobami starszymi; udzielanie korepetycji, lekcji języka polskiego, itp.)	1	2
4	Inną, niewymienioną powyżej	1	2

Dział 8. INFORMACJA O REALIZACJI BADANIA

Czas trwania wywiadu dla gospodarstwa domowego z podpróbki 1 (nowej) (w minutach)	Czas trwania wywiadu dla gospodarstwa domowego z podpróbki 2 (ubiegłorocznej) (w minutach)	
1	2	3
Dz. 2, 3, 4, 6, 7, 9	Dz. 3, 4, 6, 7, 9	Dz. 5 Zasobność

4. Uwagi ankietera:

5. Numer ankietera

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Sporządził(a) ..... 6. (imię i nazwisko ankietera) ..... 7. (data) .....

Sprawdził(a) ..... 8. (imię i nazwisko inspektora) ..... 9. (data) .....

Dział 9. DOCHÓD Z GOSPODARSTWA ROLNEGO UZYSKANY W 2024 R. (do realizacji w styczniu 2025 r.)

UWAGA! Wypełnić dla gospodarstw domowych z podpróbki 1 i 2, dla których BR-01a Dz. 3 pyt. 1 = 1 (tj. użytkują gospodarstwo rolne)

1. Jaki dochód uzyskano w 2024 r. z gospodarstwa rolnego/działki rolnej użytkowanego przez Pana/Pani gospodarstwo domowe? (w przypadku poniesienia straty wpisać 0)										
<table border="1"><tr><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td></tr></table> zł → pyt. 3										
nie wiem -8 → pyt. 2 odmowa -9 → pyt. 2										

2. W jakim przedziale mieści się dochód uzyskany w 2024 r. z gospodarstwa rolnego/ działki rolnej użytkowanej przez Pana/Pani gospodarstwo domowe?	
poniżej 10 000 zł	1
10 001 – 20 000 zł	2
20 001 – 30 000 zł	3
30 001 – 40 000 zł	4
40 001 – 60 000 zł	5
60 001 – 80 000 zł	6
80 001 – 100 000 zł	7
100 001 – 150 000 zł	8
150 001 – 250 000 zł	9
pow. 250 000 zł	10
nie wiem	88
odmowa	99

3. Realizacja Dz. 9		
przeprowadzono	1	→ KONIEC
nie przeprowadzono	2	→ pyt. 4

4. Przyczyna nieprzeprowadzenia badania	
odmowa	1
nie nawiązano kontaktu	2
inne	3